

Suomussalmen kunta

Kirjastoauto Ranstakka, kuva Tuula Leskinen

TOIMINTAKERTOMUS JA TILINPÄÄTÖS vuodelta 2021

Kunnanvaltuusto hyväksynyt 20.6.2022 § 28

Toimintakertomus ja tilinpäätös v. 2021

Sisällys

1. OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA	1
1.1. Kunnanjohtajan katsaus vuoteen 2021	1
1.2. Suomussalmen kunnan toimintastrategia ja organisaatio	2
1.2.1. Yhteiset tavoitteet	3
1.2.2. Kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen	4
1.3. Kunnan hallinto ja organisaatorakenne	23
1.4. Yleinen taloudellinen kehitys	29
1.6. Suomussalmen kunnan toiminnan ja talouden kehitys	32
1.6.1. Toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset	32
1.6.2. Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa sekä arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	34
1.6.3. Henkilöstö	36
1.6.4. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	37
1.6.5 Ympäristötekijät	39
1.7. Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä	40
2. TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS	44
2.1. Tilikauden tuloksen muodostuminen	44
2.2. Toiminnan rahoitus	48
2.3. Lainojen hoito	49
2.4. Maksuvalmius	49
2.5. Tulorahoituksen riittävyys	49
3. RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET	50
4. KOKONAISTULOT JA –MENOT	51
5. KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS	51
5.1. Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisältyvistä yhteisöistä	51
5.2. Konsernin toiminnan ohjaus	52
5.3. Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat	68
5.4. Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	68
5.5. Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut	70
5.5.1. Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut	70
5.5.2. Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	71
5.5.3. Konsernitase ja sen tunnusluvut	72
6. KUNNANHALLITUKSEN ESITYS TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELYSTÄ	73
7. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN	74
7.1. Käyttötalousosan ja toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen	75
7.2. Tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu	150
7.3. Investointiosan toteutumisvertailu	151
7.4. Rahoitusosan toteutumisvertailu	153
7.5. Yhteenveto valtuuston hyväksymien sitovien määrärahojen toteutumisesta	154
8. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	156
8.1. Kunnan tuloslaskelma	156
8.2. Kunnan rahoituslaskelma	157
8.3. Kunnan tase	158

8.4. Konsernin tuloslaskelma	159
8.5. Konsernin rahoituslaskelma	160
8.6. Konsernin tase	161
8.7. Laskennallisesti eriytetyn vesihuoltolaitoksen tuloslaskelma	162
8.8. Laskennallisesti eriytetyn vesihuoltolaitoksen rahoituslaskelma	163
8.9. Laskennallisesti eriytetyn vesihuoltolaitoksen tase	164
9. LIITETIEDOT	165
9.1. Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	165
9.2. Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	168
9.3. Taseen vastaavia koskevat liitetiedot	171
9.4. Taseen vastattavia koskevat liitetiedot	174
9.5. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot	176
9.6. Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkiota koskevat liitetiedot	178
9.7. Liitetietotosite	179
10. MUUT LIITETIEDOT	180
10.1. Yhteenveto lautakunnittain käyttötaloudesta	180
10.2. Käyttötalouden yhteenveto tuloista ja menoista lajeittain	180
10.3. Projektiluettelo	181
11. YHTEENVETO, KESKEISET TUNNUSLUVUT JA KUVIOT	187
12. KAINUUN SOTE – JA KAINUUN LIITTO SEKÄ KAINUUN JÄTEHUOLTO -KUNTAYHTYMIEN TILINPÄÄTÖSTIETOJA	196
13. LUETTELOT JA SELVITYKSET	204
13.1. Luettelo käytetyistä kirjanpitoluokista ja tilinpäätöksen säilytys	204
13.2. Tositelajit ja tositenumerosarjat	205
14. TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET	206
15. TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ	207

1. OLENNAISET TAPAHTUMAT TOIMINNASSA JA TALOUDESSA

1.1. Kunnanjohtajan katsaus vuoteen 2021

Vuotta 2021 leimasi edelleen koronaviruspandemian vaikutukset koko maailmaan. Erilaiset rajoitukset ja suositukset vaikuttivat myös Suomussalmen kuntaan ja suomussalmelaisiin monin eri tavoin. Vaikutuksia oli vuoden aikana vaihtelevasti esimerkiksi niin elinkeinoelämään kuin kuntalaisten harrastusmahdollisuuksiinkin. Erilaisten tilaisuuksien ja tapahtumien järjestämisessä on ollut epävarmuutta, joskin kesän 2021 aikana päästiin hetkellisesti palaamaan ns. normaaliin arkeen. Loppuvuotta koronatilanne alkoi heikentyä ja tätä kirjoittaessa Kainuussa kirjattiin ennätysmäärä koronavirustartuntoja koko pandemian aikana. Sairaalakuorimitusta on kuitenkin saatu laskettua rokotusten vuoksi. Koronaviruspandemia on vaatinut myös kunnan työntekijöiltä ja päättäjiltä huomattavaa sopeutumista vallinneeseen tilanteeseen. Palvelutuotantomme on pysynyt hyvällä tasolla koko pandemian ajan, siitä kiitos kuuluu työntekijöillemme.

Vuosi 2021 oli haastavasta pandemiatilanteesta huolimatta Suomussalmen kunnan talouden ja väestömäärän näkökulmasta hyvä. Pitkäjänteinen työ sekä talouden että muuttajamarkkinoinnin saralla ovat tuottaneet tulosta. Tilinpäätös osoittaa ylijäämää liki 2 miljoonaa euroa. Suomussalmella väestömäärä väheni vuoden 2021 aikana 86 kuntalaisella, joka on kuitenkin keskimääräisiä vuosia huomattavasti vähemmän. Suomussalmelle muutti viime vuoden aikana 30 ihmistä enemmän kuin kunnasta pois. Käytävissä olevien tietojen mukaan vastaavaa tilannetta ei ole ollut vuosikymmeniin. Väestömäärä vähenee siis syntyneiden ja kuolleiden erotuksen vuoksi. Talouteen ja väestömäärään tulee jatkossakin kiinnittää huomiota, mutta suunta on nyt oikea.

Talouden ennustamisessa hyvinvointialueuudistus tuo toisaalta varmuutta talouden suunnitteluun, kun sote-palvelut jäävät kunnan rahoitusvastuulta pois, mutta toisaalta kuntien rahoitus vuoden 2023 jälkeen sisältää edelleen epävarmuutta, joten tilannetta täytyy seurata tarkasti.

Kuntavaalit järjestettiin Suomessa kesäkuussa 2021. Vaalipäivä oli sunnuntaina 13. kesäkuuta. Kuntavaaleissa kaikkiin Suomen kuntiin valittiin kunnanvaltuustot, jotka aloittivat työskentelynsä syksyllä. Uusi valtuustoto tulee päivittämään vuonna 2017 hyväksytyt kuntastrategian, jossa päätetään kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Päivitystyö on aloitettu keväällä 2022 ja uusi päivitetty kuntastrategia tulee valtuuston käsiteltäväksi kesäkuun 2022 valtuustossa. Kuntastrategian päivittämistyössä keskeistä on saavuttaa mahdollisimman hyvä yhteinen ymmärrys kunnan tämän hetken tilanteesta ja tulevista tavoitteista. Kuntastrategia ohjaa valtuuston ja koko kuntaorganisaation työskentelyä tämän valtuustokauden ajan.

Koronapandemian lisäksi vuoden 2022 helmikuussa Ukrainassa alkanut kriisi on muistuttanut kuntia tärkeästä varautumistyöstä erilaisissa normaaliolojen häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa. Suomussalmella on varauduttu tällaisiin tilanteisiin laatimalla mm. valmiussuunnitelmia ja evakuoitus suunnitelma. Ukrainan kriisin vaikutukset ovat vielä epävarmoja, mutta vaikutukset voivat olla kunnille niin taloudellisia kuin toiminnallisia. Tilanteen ennakoiti on vielä tässä vaiheessa hyvin haastavaa.

Suomussalmella on uskoa tulevaan. Investointitahti jatkuu edelleen kiivaana. Vuoden 2021 lopussa kuntaamme saapui uusi kirjastoauto Ranstakka, joka ylläpitää edelleen kirjastopalveluja taajaman ulkopuolella ja toimii myös äänestysautona. Kirjastoauton mukana on mahdollisuus tarjota myös muita palveluja haja-asutusalueille. Uuden koulun rakennustyöt alkavat olla tätä kirjoittaessa loppusuoralla, kuten KEMET Electronics Oy:n tulipalossa tuhoutuneen osankin rakennustyöt. Uuden terveysaseman suunnittelu on edennyt hyvin ja lupaa rakentamiselle odotellaan loppuvuoden 2022 aikana.

Haluan kiittää luottamushenkilöitä, kunnan työntekijöitä, asukkaita, yrityksiä, yhdistyksiä ja kaikkia yhteistyökumppaneitamme ponnisteluista kunnan yhteisen elinvoiman ja hyvinvoinnin puolesta.

Suomussalmella 14.3.2022
Erno Heikkinen, kunnanjohtaja

1.2. Suomussalmen kunnan toimintastrategia ja organisaatio

Suomussalmen kunnan visio vuonna 2025

Suomussalmi on Erä-Kainuun elinvoimainen keskus ja hyvinvoiva yhteisö, joka on:

kansainvälisesti tunnettu luonto-, liikunta- ja erämatkailukohde ja

Pohjoismaiden kiinnostavin sotahistoriallinen matkailukohde sekä

yrittävien ihmisten asuinpaikka.

Kunnan toiminta-ajatus

Suomussalmen kunta on rohkeasti toimiva yhteisö, joka järjestää ja tuottaa kuntalaisten tarvitsemat laadukkaat hyvinvointipalvelut

as

Suomussalmen kunta kehittää aktiivisesti, laajassa yhteistyössä yritysten ja sidosryhmien kanssa omiin vahvuuksiinsa perustuvaa elinvoimaa.

Kunnan yhteiset arvot

Rohkeus,

joka merkitsee meille Raatteen tien perintöä. Se on edelläkävijyyttä, aloitteellisuutta, rohkeutta toimia omista lähtökohdista käsin sitkeästi ja päämäärätietoisesti yhteisten tavoitteiden saavuttamiseksi.

Yhteisöllisyys,

joka merkitsee Suomussalmen 100 vuotta sitten pidetyn kansalaiskokouksen sanomaa, intoa ja kykyä saada yhteisönä ajatuksemme kuuluville, avoimesti keskustellen, toisiamme kunnioittaen ja yhdessä päättäen.

Luonto ja ympäristö,

Me vaalimme Hossan hengessä ympäröivän luontomme ja ympäristön monimuotoisuutta.

Kulttuuri ja sivistys,

jossa yhteisen tarinamme punainen viiva on omaleimainen ja elävä kulttuurimme, joka johdattaa historiasta tulevaisuuteen ja on läsnä arjessamme.

1.2.1. Yhteiset tavoitteet

Suomussalmi on rohkea edelläkävijä

- Rohkeus tarkoittaa ennakkoluulotonta ja aktiivista kehittämistä, jota toteutetaan yhteistyössä yritysten ja maakunnallisten yhteistyökumppaneiden kanssa kansainvälisesti toimien.
- Suomussalmi uudistaa matkailu- ja muita palveluita uutta teknologiaa hyödyntäen ja etsii uusia toimintamalleja ja ratkaisuja hyödyntämällä digitaalisuutta.

Toteutamme kestävää taloudenpitoa tarkoituksenmukaisesti investoiden

- Tasapainoinen talous perustuu kunnan elinvoimaan ja hyvinvointiin, jota tarkastellaan pitkällä aikavälillä.

Suomussalmella arki sujuu turvallisesti ja mutkattomasti

- Kunta edistää asukkaidensa hyvinvointia ja turvallisuutta tarjoamalla laadukkaat ja asiakaslähtöiset hyvinvointi- ja ympäristöpalvelut digitaalisuutta hyödyntäen.
- Rakennettua ympäristöä ja väyliä kehitetään siten, että edistetään kunnan:
  - o saavutettavuutta
  - o esteettömyyttä ja ympäristön esteettisyyttä
  - o kuntalaisten toimintakykyä ja turvallisuutta.

Ketään ei jätetä

- Kunta on yhteisö, jossa kaikki toimijat ovat tärkeitä. Kunta tarjoaa asukkailleen, yrittäjille ja kesäasukkaille tarpeen mukaiset palvelut ja mahdollisuuden osallistua kunnan päätöksentekoon ja suunnitteluun.
- Asukkaiden hyvinvoinnista huolehtiminen on kunnan ja kunnassa toimivien yhdistysten ja järjestöjen yhteinen tehtävä.

Suomussalmella on vahva identiteetti ja elävä omaleimainen kulttuuri. Elämme luonnon rytmissä.

- Vaalimme puhdasta luontoa, sivistystä ja elävää kulttuuriamme, elämme luonnon rytmissä ja olemme osa sitä.
- Vilkas tapahtuma- ja kulttuuritarjonta on osa suomussalmelaisuutta.

ORGANISAATION YHTEISET KEHITTÄMISPERIAATTEET (PAINOPISTEET)

Kunnan johtamista ja toimintaa uudistetaan digitaalisuutta hyödyntämällä.

- Parannamme jatkuvasti henkilöstön osaamista strategian tavoitteita ennakoiden. Tuemme henkilöstön hyvinvointia, motivaatiota ja muutoksenhallintaa.
- Tuemme uusistumista viestinnällä ja koulutuksella.

1.2.2. Kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen

Terveystieteiden lain (1326/2010) 12 § velvoittaa kunnat seuraamaan asukkaidensa terveyttä ja hyvinvointia sekä niihin vaikuttavia tekijöitä väestöryhmittäin. Kunnan on seurattava myös palveluissaan toteutettuja toimenpiteitä, joilla vastataan kuntalaisten hyvinvointitarpeisiin. Valtuustokausittain valmistellaan laaja hyvinvointikertomus. Suomussalmen kuntalaisten hyvinvoinnin edistämisestä ja toteutetuista toimenpiteistä raportoidaan vuosittain valtuustolle tilinpäätöksen yhteydessä.

Hyvinvointikertomus laaditaan kunnassa eri vastuualueiden yhteistyönä. Työvälineenä käytetään Kuntaliiton ylläpitämää Sähköistä hyvinvointikertomusta. Hyvinvointikertomuksen valmistelu on osa kunnan strategiatyötä sekä talouden ja toiminnan suunnittelua. Valtuusto hyväksyy Suomussalmen hyvinvointikertomuksen. Valtuustokausittain laadittava laaja hyvinvointikertomus perustuu kunnan strategiaan ja hyvinvointia mittaaviin tilastotietoihin.

Hyvinvointikertomus 2021 sisältää kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveydentilan tarkastelun vuosilta 2016–2020 (vuoden 2021 luvut eivät ole hyvinvointikertomusta kirjoitettaessa päivittyneet). Vertailualueita ovat Sotkamo, Kuhmo, Pudasjärvi, Nivala, Pedersören kunta, Kainuu ja koko maa. Valtuustokauden hyvinvointisuunnitelmaa 2017–2021 tarkennetaan tarvittaessa vuosittaisen raportoinnin yhteydessä.

Hyvinvointisuunnitelma valtuustokaudelle 2017–2021 hyväksyttiin osana talousarviota ja -suunnitelmaa kunnanvaltuustossa 12.12.2017. Suunnitelma perustuu edellisen valtuustokauden toimivaksi todettuun suunnitelmaan. Painopisteet ovat: 1. elinvoima, työllisyys ja osaaminen; 2. terveyserojen kaventaminen; 3. mielen-terveyden edistäminen ja päihteiden käytön vähentäminen; sekä 4. turvallinen ja sujuva arki. Hyvinvointikertomus 2017-2021 valmistuu kevään 2022 aikana.

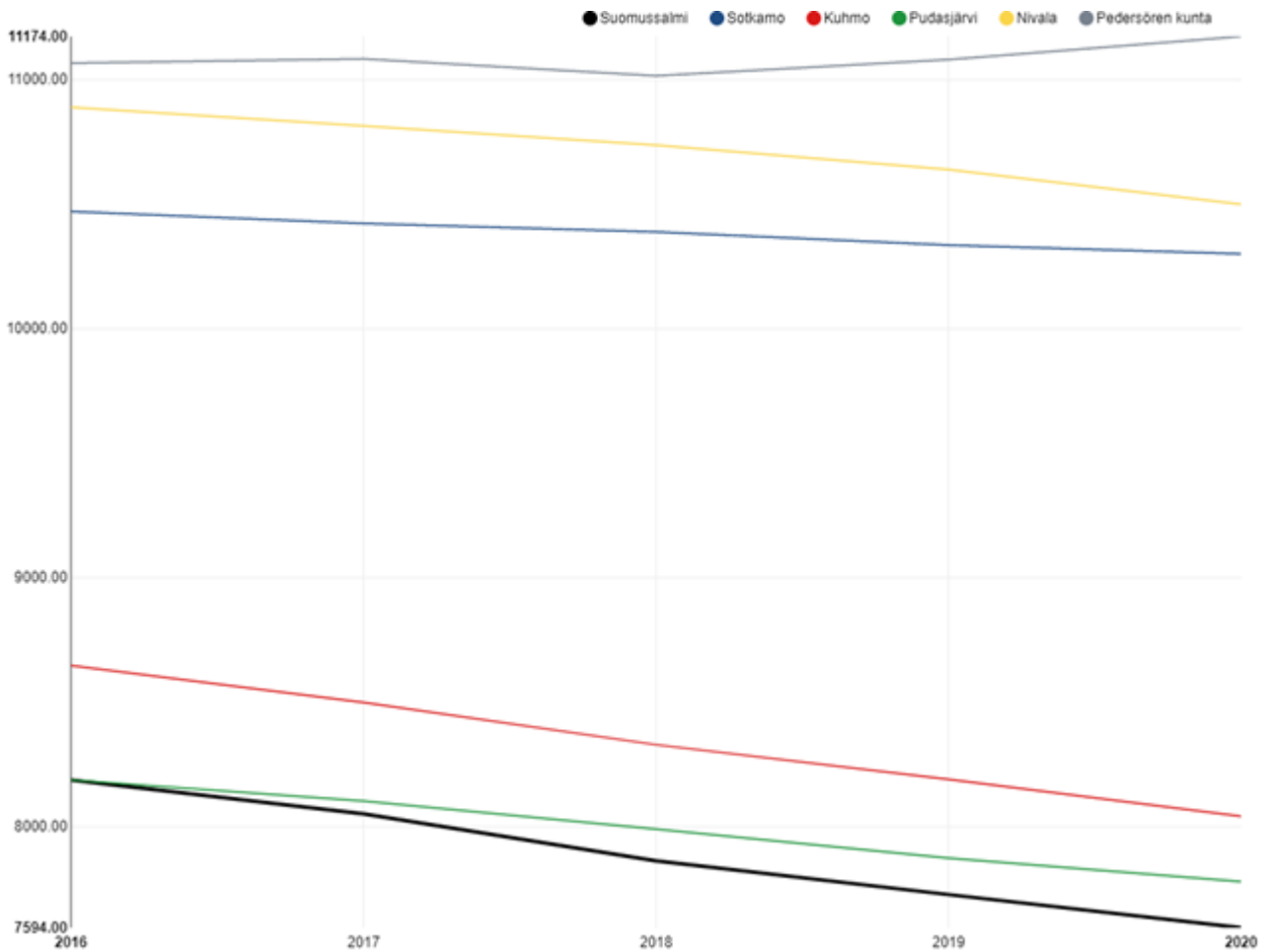
Hyvinvointisuunnitelman valmistelu valtuustokaudelle 2021–2025 laaditaan kevään 2022 aikana yhtä aikaa kunnan uuden strategia valmistelun kanssa. Valtuusto hyväksyy uuden hyvinvointisuunnitelman kesäkuussa 2022.

NYKYTILAN ARVIOINTI

Kunnan elinvoima

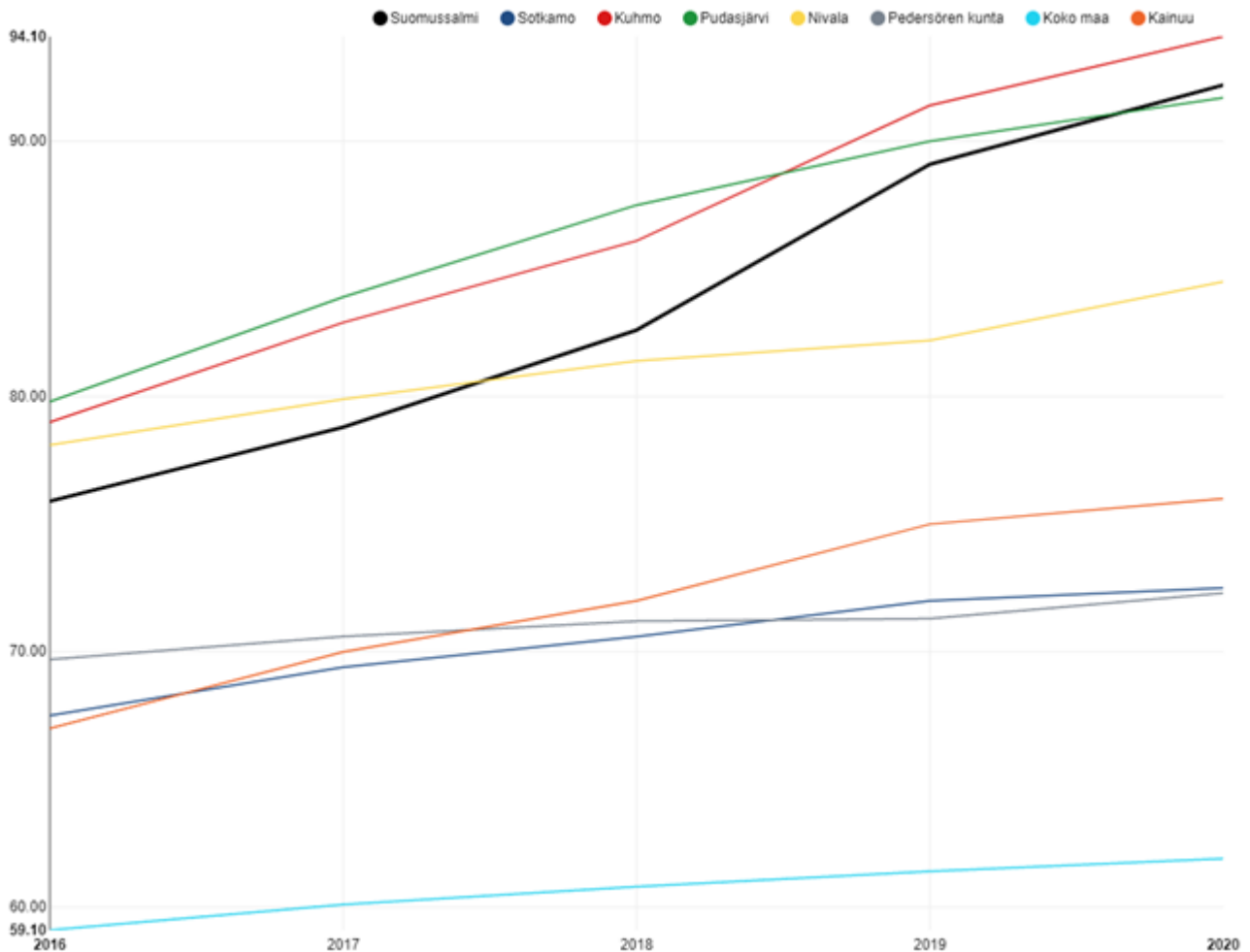
Kuva 1: Väestö 31.12.2020

Suomussalmen väkiluku on vähentynyt 593 henkilöllä tarkkailujaksolla 2016 – 2020. Vuonna 2020 väkiluku oli 7 594 asukasta, kun se vuonna 2016 oli 8 187 asukasta. Väkiluvun muutos vuodesta 2019 on -1,72 %. Väestön väheneminen on merkittävin Suomussalmen elinvoimaisuutta heikentävä tekijä. Tilastokeskuksessa laaditaan kunnittaisia väestöennusteita kolmen vuoden välein. Vuoden 2018 väestöennusteen mukaan Suomussalmella on vuonna 2030 enää 6 273 asukasta. Vuonna 2015 tilastokeskuksen antama ennuste vuoden 2030 asukasmääräksi oli 6 541 asukasta.

Kunnan nettomuutto on positiivinen, jos alueelle on muuttanut enemmän kuin alueelta on muuttanut pois. Suomussalmella nettomuutto on negatiivista ja vuosivaihtelut viimeisen viiden vuoden aikana on ollut -4,70 – -11,40 prosentin välillä.

Kuva 2: Demografinen (väestöllinen) huoltosuhde

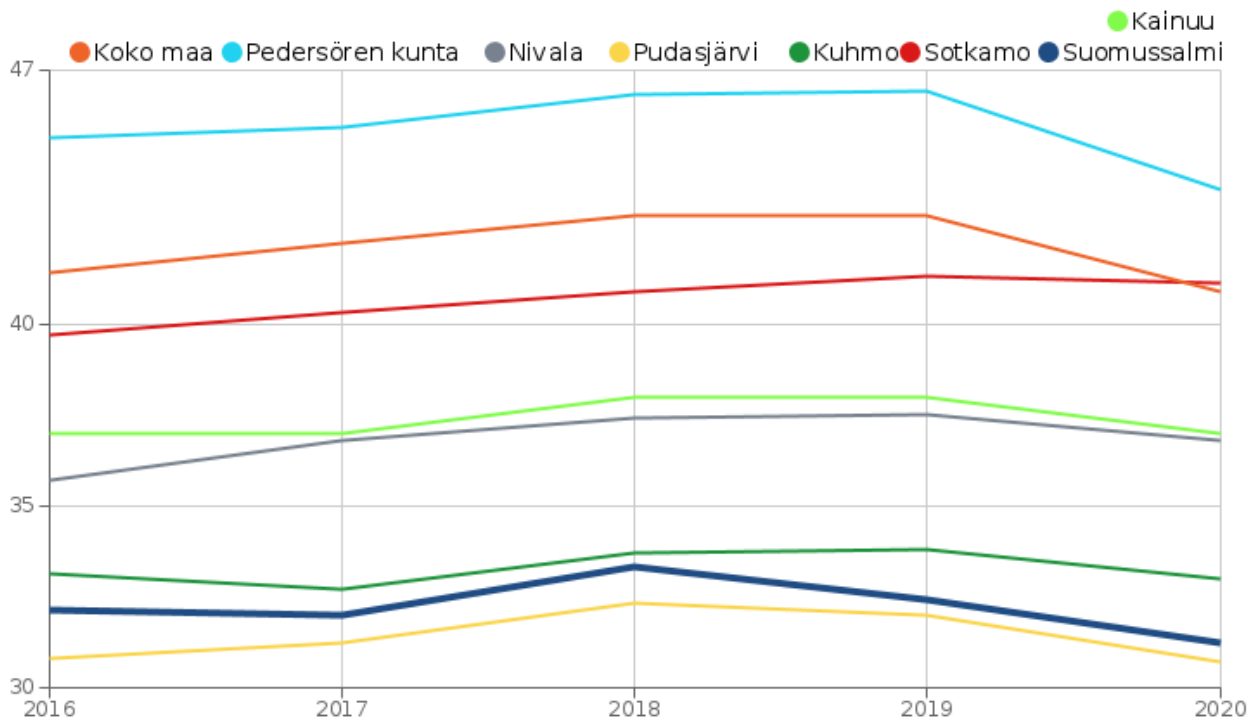
Demografinen huoltosuhde ilmaisee, kuinka monta alle 15-vuotiasta ja 65 vuotta täyttänyttä on sataa 15–64-vuotiasta työkäistä kohti. Mitä enemmän on lapsia ja/tai eläkeikäisiä, sitä korkeampi huoltosuhteen arvo on. Suomussalmen huoltosuhde 92,2 on noussut koko tarkastelujakson ajan. Suomussalmen luku on vertailukuntien toiseksi suurin. Kainuun kunnissa huoltosuhdetta nostaa 65 vuotta täyttäneet, joiden suhteellinen osuus esimerkiksi Suomussalmen väestöstä on noussut 35,9 %:sta 37,9 %:iin.

Lapsiperheitä Suomussalmella on prosentuaalisesti vähemmän kuin vertailualueilla. Vain Kuhmossa lapsiperheiden määrä on samansuuntainen kuin Suomussalmella. Noin joka viides lapsiperhe on yksinhuoltajaperhe Suomussalmella. Se on vertailukunnista eniten, ja suurempi kuin Kainuun keskiarvo tai koko maassa.

Yhden hengen asutokuntia kaikista asutokunnista Suomussalmella on ollut vuonna 2020 45,4 %. Luku on toiseksi suurin vertailukunnista vain Kuhmon luvun ollessa suurempi. Luku on samaa suuruusluokkaa koko maan keskiarvon kanssa (45,3 %), mutta alle Kainuun 46,0 %.

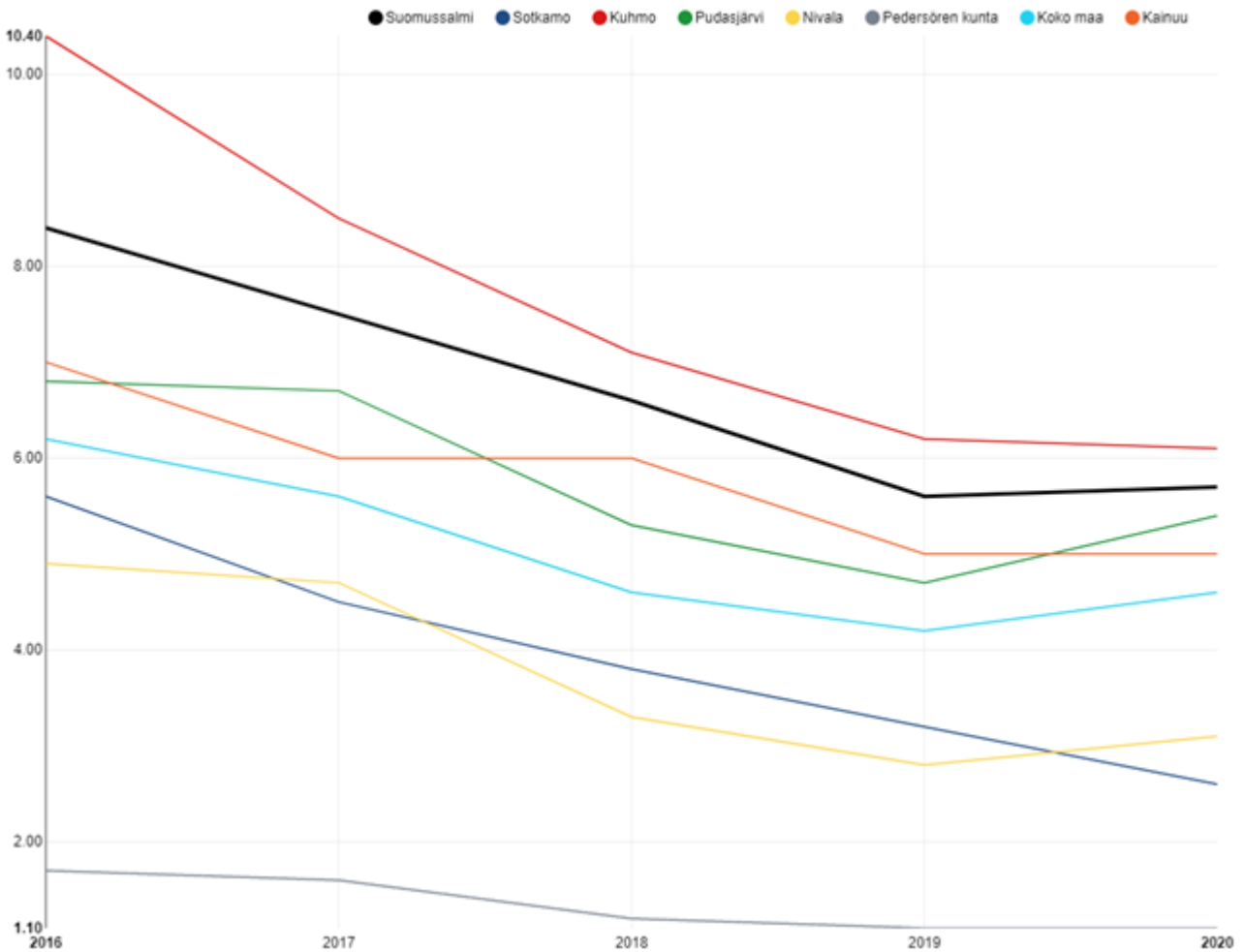
Muu kuin suomi, ruotsi tai saame äidinkielenä –indikaattori on noussut tarkkailujaksolla 2016 – 2020. Suomussalmi vastaanotti kiintiöpakolaisia vuosien 2016-2021 aikana, joka nostaa muiden maahanmuuttajien kanssa lukemaa. Suomussalmen vuoden 2020 luku on 29,5 % on pienempi kuin koko Kainuun luku (31,0) tai koko maan keskiarvo (78,2).

Kuva 3: Työllisten määrä, % väestöstä

Työllisten määrä oli vuonna 2020 31,2 prosenttia. Se on 5,8 prosenttiyksikköä alle Kainuun keskiarvon. Suomussalmen työllisyysaste laski 1,2 % vuodesta 2019 ja on vertailujoukon toiseksi huonoin Pudasjärven jälkeen. Vuonna 2020 työllisten määrä koko maassa on keskimäärin laskenut 2,1 prosenttiyksikköä.

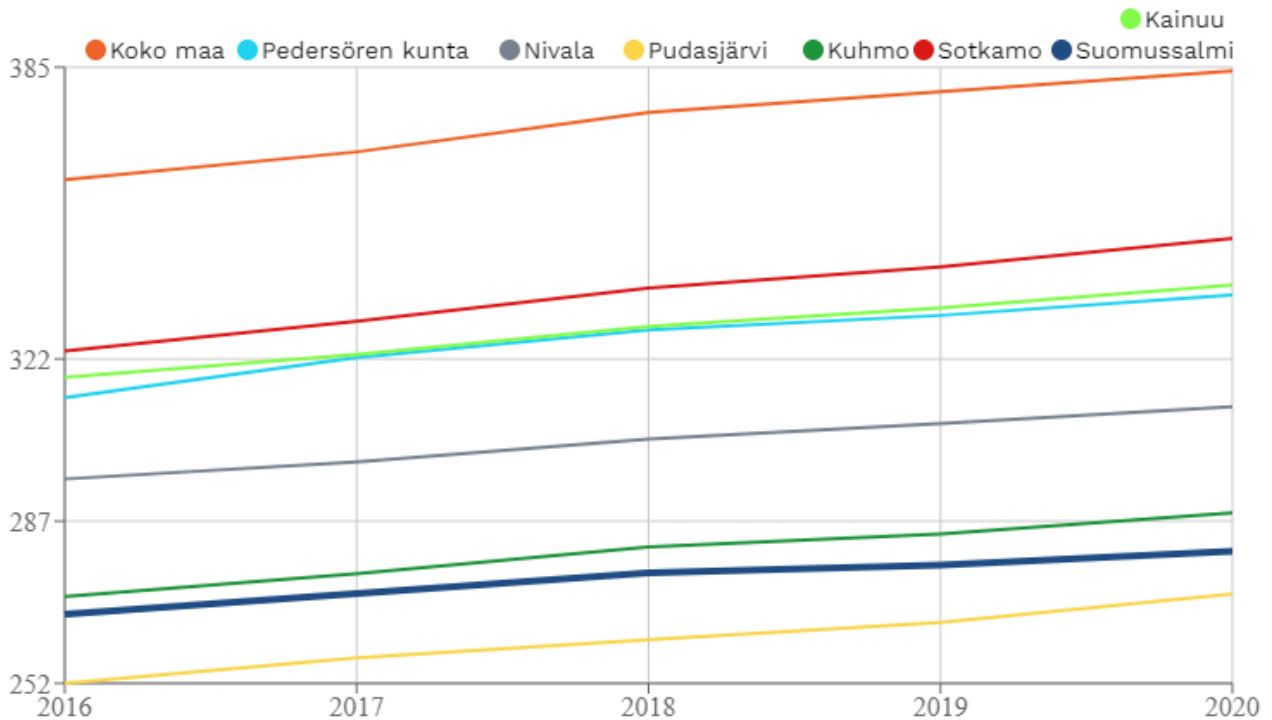
Kuva 4: Vaikeasti työllistyvät (rakennetyöttömyys), % 15–64-vuotiaista

Vaikeasti työllistyvien 15–64-vuotiaiden määrä nousi Suomussalmella 1,79 prosenttia edellisestä vuodesta. Vaikeasti työllistyvien ryhmään luetaan pitkäaikaistyöttömät, rinnasteiset pitkäaikaistyöttömät, toimenpiteeltä työttömäksi jääneet ja toimenpiteeltä toimenpiteelle siirtyneet. Vaikeasti työllistyvien osuus työikäisistä kuvaa rakenteellista työttömyyttä. Rakennetyöttömyys lähti hienoiseen nousuun vuonna 2020 koko maassa. Suomussalmen lukema oli vuonna 2020 5,7 prosenttia, mikä on enemmän kuin Kainuussa (5,0) tai koko maassa (4,6) keskimäärin. Vertailukunnista ainoastaan Kuhmossa tilanne on Suomussalmea huonompi.

Suomussalmen kunnanhallitus päätti 19.11.2019 kokouksessaan, että Suomussalmen kunta osallistuu Kainuun kuntien työllisyyden kuntakokeilun hakemiseen. Kuntakokeilu alkoi 1.1.2021. Tavoitteena on parantaa erityisesti pitkäaikaistyöttömien ja heikossa työmarkkina-asemassa olevien pääsyä työmarkkinoille. Kokeilun tarkoituksena on tarjota työllistymistä tukevia palveluja ja palvelumalleja, joiden avulla tunnistaa ja ratkaista nykyistä paremmin asiakkaiden yksilöllisiä palvelutarpeita, työllistymisen esteitä sekä osaamisen kehittämisen tarpeita.

Kuva 5: Koulutustasomittain

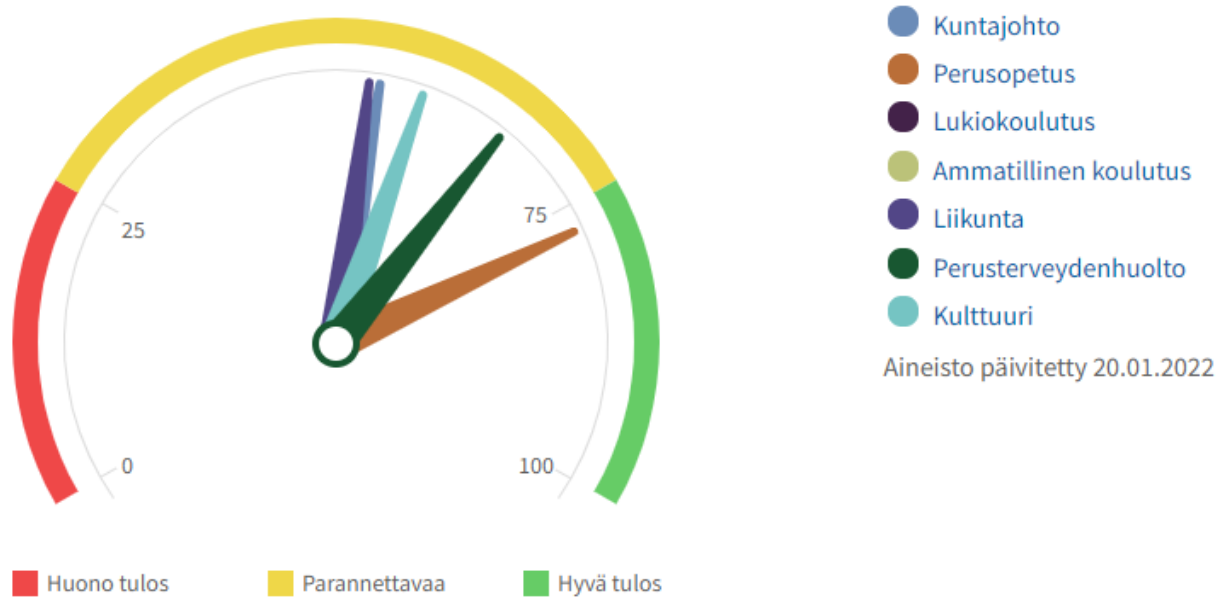

Koulutustasomittain kuvaa väestön koulutustasoa, joka on mitattu laskemalla perusasteen jälkeen suoritettun korkeimman koulutuksen keskimääräinen pituus henkeä kohti. Esimerkiksi koulutustasoluku 247,5 osoittaa, että teoreettinen koulutusaika henkeä kohti on 2,5 vuotta peruskoulun suorittamisen jälkeen. Koulutustaso nousee kaikissa vertailukohteissa tarkastelujaksolla. Suomussalmen lukema 280,5 on joukon toiseksi huonoin, vain Pudasjärvi jää sen alle. Valtakunnallinen keskiarvo on 384,2. Sen perusteella suomalaiset koulutautuvat keskimäärin noin 3,8 vuotta peruskoulun jälkeen. Se on vuosi enemmän kuin suomussalmelaisten kohdalla.

Suomussalmella toimi työllistymistä edistävä Talentti-hanke. Hankkeen kesto oli 1.6.2018-31.12.2020, ja hanke sai jatkoaikaa 31.5.2021 saakka. Tällä turvattiin, että Talentti pystyi toimimaan asiakastyön tukena 1.1. alkaneen kuntakokeilun käynnistymisvaiheessa. Talentti-hankkeessa luotiin uudenlaista toimintamallia, jonka tarkoituksena oli mahdollistaa yksilöllinen opiskelu työpajoilla, yrityksissä ja yhdistyksissä.

Kaikki ikäryhmät

Kuva 6: Terveydenedistämisaktiivisuus (TEAvisari) Suomussalmi.

Kuntajohdon ja kunnan keskushallinnon terveydenedistämisaktiivisuutta kuvataan TEAvisarilla, jonka pistemäärä ilmaistaan asteikolla 0–100. Pistemäärä on terveydenedistämisaktiivisuuden ulottuvuuksia kuvaavien pistemäärien keskiarvo. Ulottuvuuskohtaiset pistemäärät on saatu pisteuttamalla kuntajohdon toimintaa kuvaavat tosiasialuonteiset tiedot suhteessa oletettuun hyvään käytäntöön. Pistemäärä kuvaa, miten hyvin terveydenedistämisaktiivisuus toteutuu kunnassa. Pistemäärä 100 tarkoittaa, että toiminta on kaikilta osin oletetun hyvän käytännön ja hyvän laadun mukaista. Tiedot kerätään kuntatoimijoilta kyselyllä kahden vuoden välein. Suomussalmella raportointi valtuustolle saa hyvät pisteet, kun taas asukkaiden mahdollisuus osallistua toiminnan kehittämiseen ja arviointiin puolestaan saa vertailukuntien alhaisimmat pisteet.

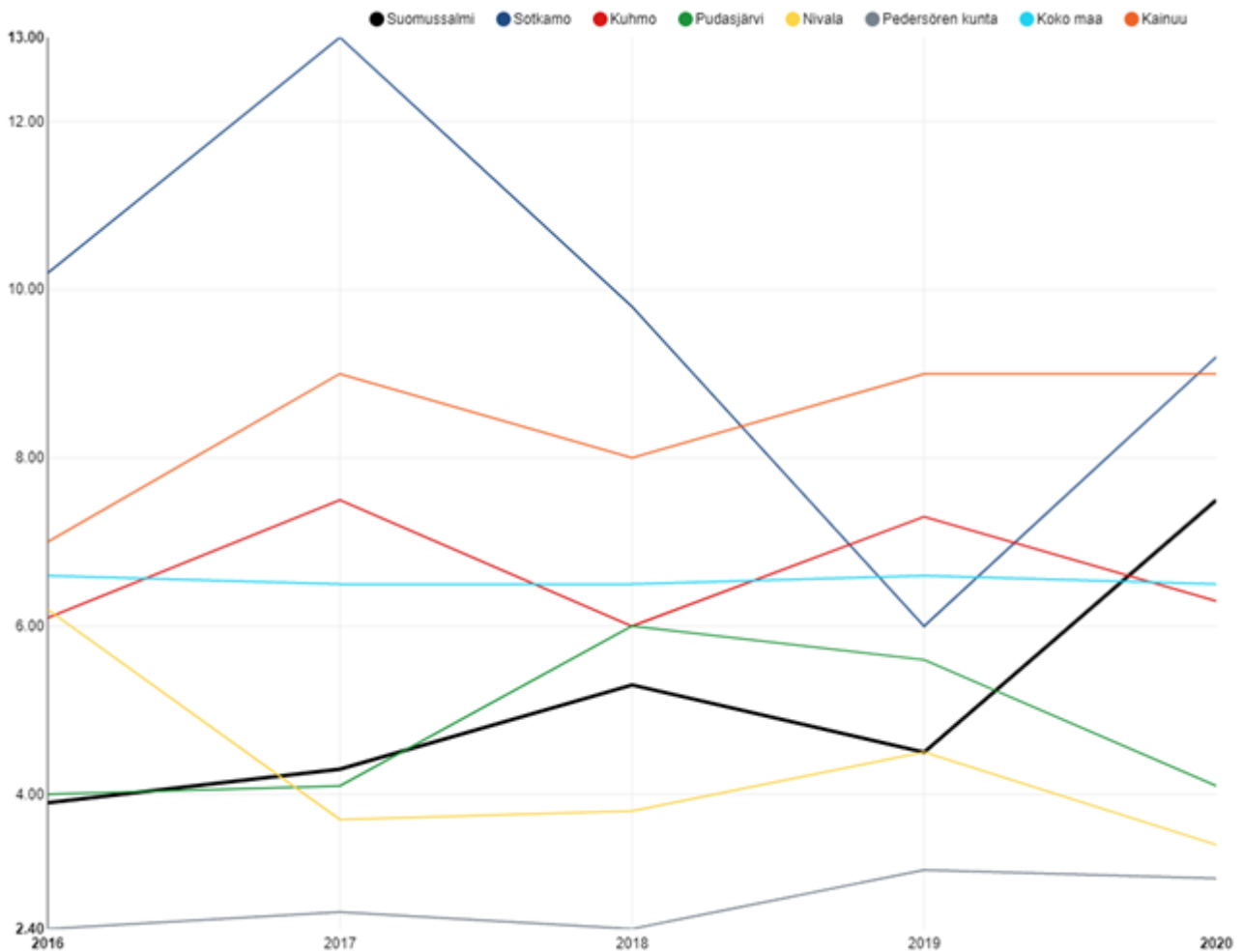
Terveydenedistämisaktiivisuutta mitataan vuorovuosin toteutetuilla kyselyillä perusterveydenhuollossa, perusopetuksessa, lukiokoulutuksessa, ammatillisessa koulutuksessa, liikunnassa, kuntajohdossa sekä kulttuurissa.

Kunta tarjoaa monipuolisesti kuntalaisten hyvinvointia lisääviä palveluja. Esimerkiksi kirjasto tarjoaa tavansaomaisten kirjastopalveluiden lisäksi verenpaineenmittausta omatoimisesti ja kävelysauvojen lainaamista. Taidegalleria tarjoaa henkistä hyvinvointia ja elämyksiä. Erilaisia tapahtumia järjestetään myös, kuten kaverikoirien vierailuja, novellikoukku ja erilaisia kirjailijavierailuja.

Monipuolinen harrastustarjonta toteutui myös vuonna 2021 Suomussalmen kunnan liikuntapalvelujen, Kianton Kuohujen, Kianta-Opiston ja useiden eri järjestöjen yhteistyöllä. Kianta-Opisto tarjoaa paljon erilaisia hyvinvointia vahvistavia kursseja kuten liikunta, taideaine, musiikki ja kädentaito. Harvaan asutun alueen ehto on kyky hyödyntää ja tarjota palveluja sekä harrastamisen mahdollisuuksia nykyaikaisilla teknisillä välineillä. Kianta-Opiston toiminnassa näkyy digitaitojen vahvistaminen niin opettajille kuin opiskelijoillekin. Uudella osaamisella varmistamme useamman opiskelijan osallistumismahdollisuuden myös harvaanasutuilla seuduilla.

Toukokuussa 2019 käynnistynyt Kyläluotsi-hanke jatkui 31.12.2021 saakka. Hanke tukee kyläin omatoimista kehittämistä, lisää tietoa kyläturvallisuudesta ja digitalisaation hyödyntämisestä. Toimenpiteillä lisätään kyläin elinvoimaisuutta sekä siellä asuvien ja lomailevien kuntalaisten hyvinvointia.

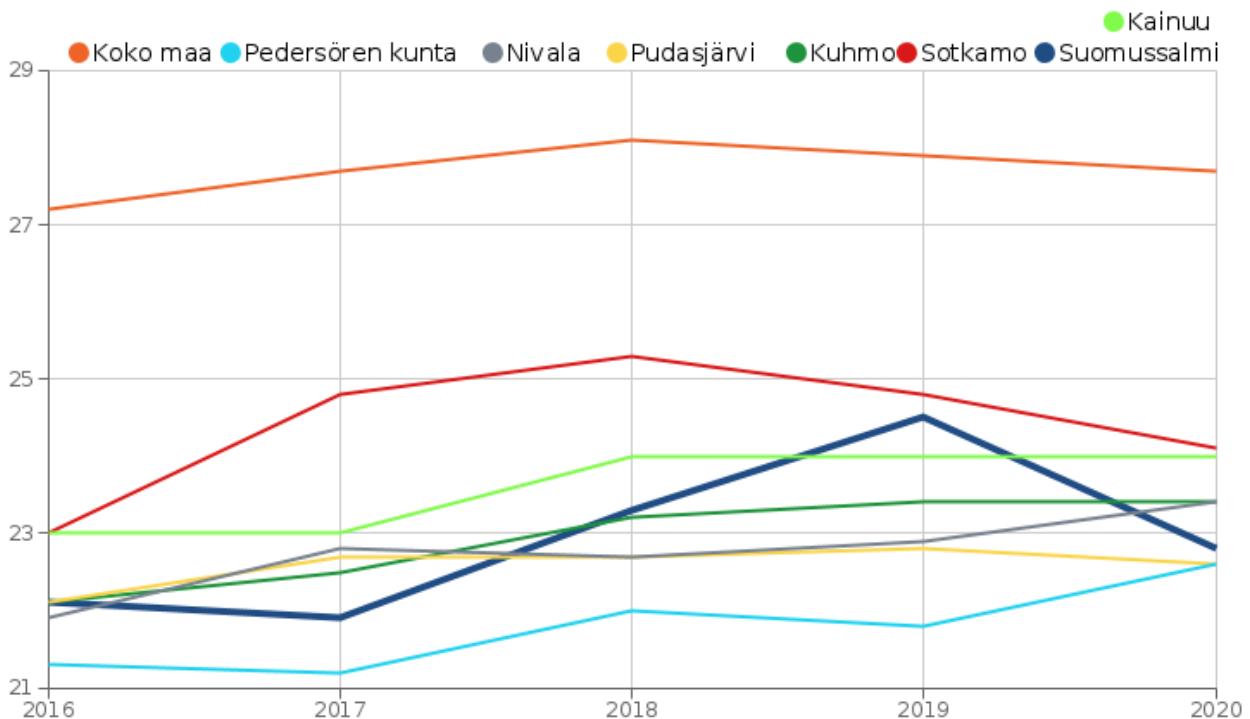
Kuva 7: Poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset

Poliisin tietoon tulleiden henkeen ja terveyteen kohdistuneiden rikosten lukumäärä on noussut vuoden 2019 luvusta 4,5 vuonna 2020 lukuun 7,5. Vuonna 2019 lukema oli vertailualueen toiseksi pienin ja alle keskiarvojen. Vuonna 2020 lukema on vertailualueen toiseksi suurin Sotkamon jälkeen ja yli kokonaan keskiarvon 6,5.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työryhmä työskentelee turvallisuuden edistämiseksi. Kuntalaisten turvallisuutta on parannettu rakentamalla Suomussalmen kirkonkylälle varavesivaraaja. Näin putkirikoissa turvataan puhtaan veden saanti kuntalaisille. Emäjoen kevyenliikenteen siltaa aletaan rakentamaan 2022 ja tämän valmistuttua liikkuminen kaiken ikäisillä on turvallisempaa, kun vilkasliikenteisen 5-tien ylittäminen ei ole enää välttämätöntä kyseisellä alueella liikkuessa.

Kuva 8: Gini-kerroin, käytettävissä olevat tulot

Gini-kerroin on yksi yleisimmin käytetyistä tuloerojen mittareista. Mitä suuremman arvon Gini-kerroin saa, sitä epätasaisempi tulonjako on. Työllisyys ja työttömyys ovat keskeisimmät tuloeroihin vaikuttavat tekijät. Hyvin suurten tuloerojen katsotaan heikentävän sosiaalista koheesiota, luottamusta ja liikkuvuutta, joiden heikkenemisellä on negatiivisia vaikutuksia väestön hyvinvointiin ja talouteen. Suomussalmella tuloerot eivät ole niin suuria kuin Suomessa keskimäärin. Gini-kertoimessa tapahtunut muutos ylöspäin kuvastaa tuloerojen kasvua. Suomussalmen kerroin on pienentynyt 1,7 prosenttiyksikköä vuodesta 2019 ollen vuonna 2020 22,8 %.

Kunnan yleinen pienituloisuusaste oli 16,4 prosenttia vuonna 2020. Se on yli Kainuun keskiarvon (14,0) ja 3,9 prosenttiyksikköä enemmän kuin koko maan keskiarvo.

Lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet

Iso osa lasten, varhaisnuorten ja lapsiperheiden terveyden ja hyvinvoinnin tilaa kuvaavista indikaattoritiedoista saadaan kouluterveyskyselystä, joka tehdään 8. ja 9. luokan oppilaille. Vuonna 2021 toteutetussa kouluterveyskyselyssä 8,7 % suomussalmelaisista nuorista vastasi, ettei heillä ole yhtään läheistä ystävää, jonka kanssa voi keskustella luottamuksellisesti lähes kaikista omista asioista. Vuonna 2019 tilanne oli hiukan huonompi, jolloin 9,8 % koki, ettei heillä ole yhtään läheistä ystävää. Kouluterveyskyselyn mukaan pitkäaikainen yksinäisyys heikentää lasten ja nuoren elämänlaatua ja hyvinvointia, ja se on riskitekijä psyykkiselle ja fyysiselle terveydelle.

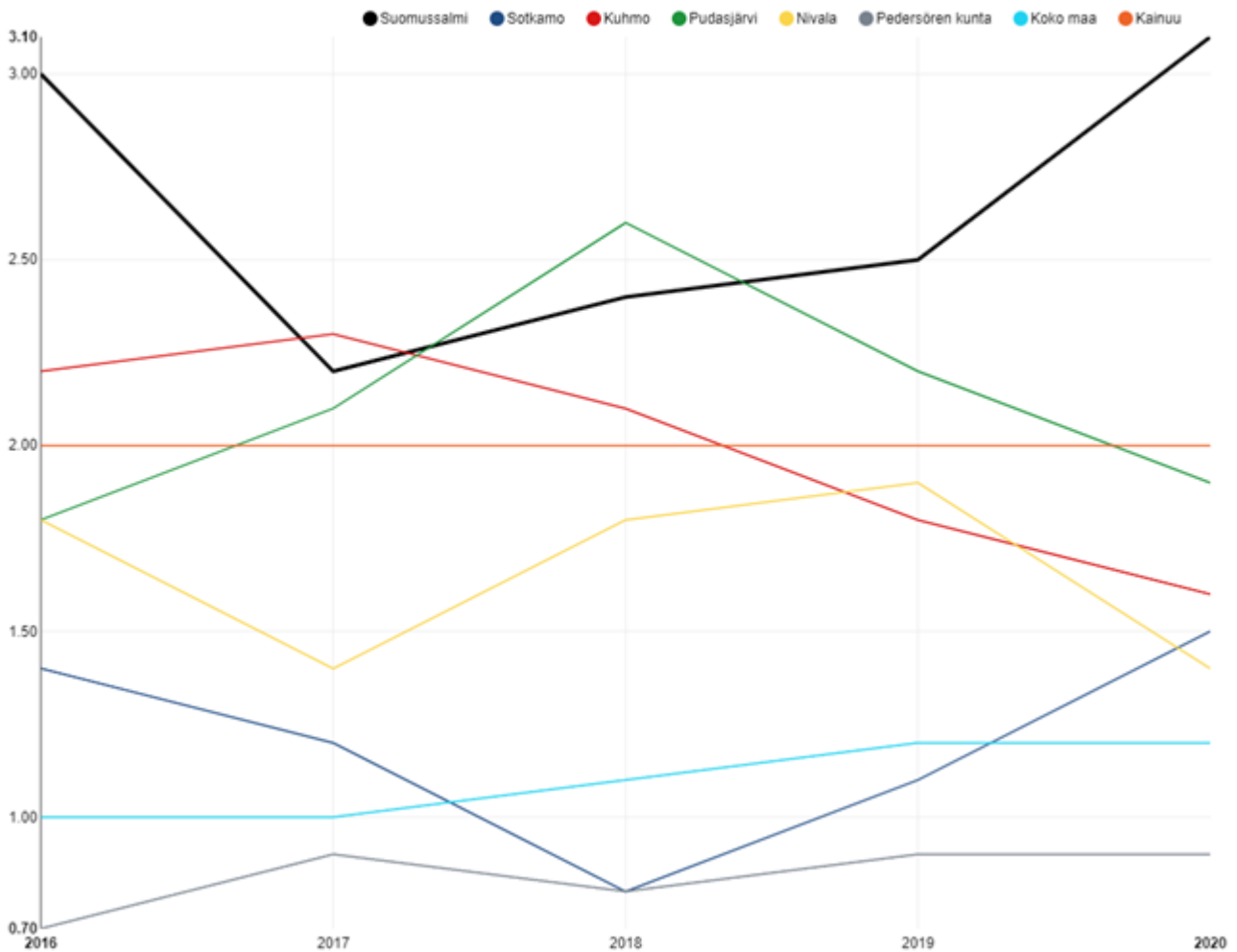
Muutosta huonompaan on tapahtunut myös terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi kokeneiden nuorten määrissä. Vuonna 2019 näin arvioi 23 % ja vuonna 2021 31,3 %. Kainuun ja koko maan keskiarvot ovat hieman matalampia.

Suomussalmen indikaattoreissa näkyvä lievä tulotason heikentyminen näkyy myös lasten pienituloisuusastetta kuvaavassa indikaattorissa. Tämä indikaattori kuvaa, kuinka suuri osa alueen alle 18-vuotiaista kuuluu kotitalouksiin, joiden tulot jäävät suhteellisen pienituloisuusrajan alapuolelle. Kyse on mittarista, joka kuvaa väestön asemaa suhteellisella tulojakaumalla. Vuonna 2020 lasten pienituloisuusaste on noussut 17,6 %:iin. Suomussalmen lisäksi indikaattori on noussut vain Kuhmossa. Lukema on kuitenkin yhä koko maan sekä Kainuun keskiarvoa suurempi. Mikäli alle 18-vuotiaiden pienituloisuusaste on korkeampi kuin väestön yleinen pienituloisuusaste, lapsiperheiden suhteellinen tuloasema on keskimääräistä heikompi. Suomussalmella lasten pienituloisuusaste on hieman korkeampi kuin yleinen pienituloisuusaste.

Nuoret ja nuoret aikuiset

Kuva 9: Mielen terveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 16–24-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

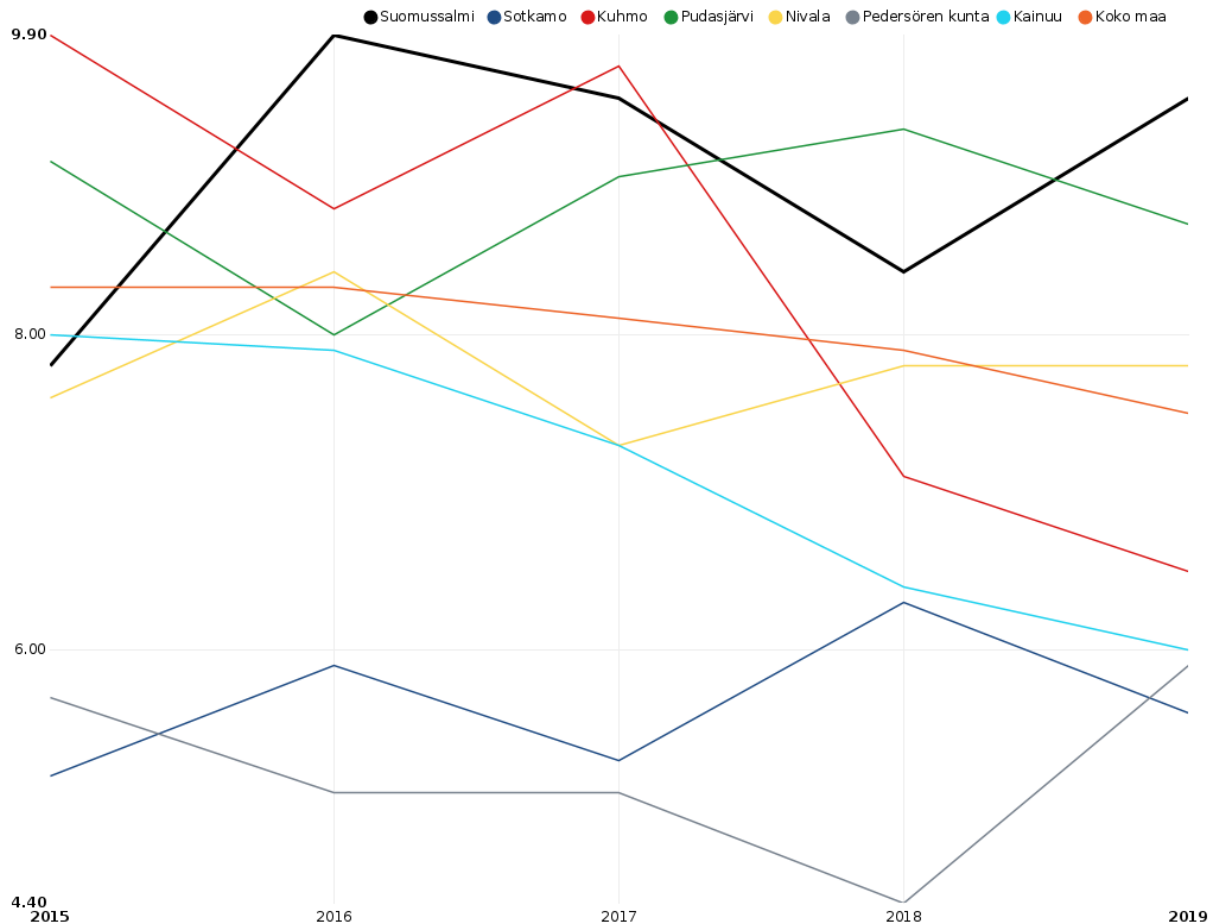

Mielen terveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavien 16–24-vuotiaiden osuus vastaavanikäisestä väestöstä on Suomussalmella ollut koko vertailuajanjakson ajan Pudasjärven ja Kuhmon ohella suurin. Vuonna 2016 Suomussalmen luku nousi jyrkästi kolmeen prosenttiin. Vuoteen 2017 luku laski 2,2%:iin, mutta on noussut siitä ollen vuonna 2020 3,1 %. Luku on suurempi kuin Kainuun keskiarvo ja yli kaksinkertainen koko maan keskiarvoon nähden. Nuorten ja nuorten aikuisten mielen terveyden edistäminen on syytä olla edelleen hyvinvointisuunnitelman painopisteitä, ja se vaatii aktiivista otetta kaikilta toimijoilta.

Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneiden 18–24-vuotiaiden määrässä on ollut vaihtelua. Suomussalmella määrä laski vuosina 2015–2017, mutta on lähtenyt sen jälkeen nousuun. Vuonna 2020 luku oli 2,4 %. Kainuun keskiarvo on pysynyt vuodesta 2017 2 prosentissa. Koko maan luku vuonna 2020 oli 3,5 %.

Kuva 10: Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä

Koulutuksen ulkopuolelle jääneiden 17–24-vuotiaiden osuus vastaavan ikäisestä väestöstä laski Suomussalmella vuosien 2016-2018 aikana. Vuonna 2018 tilanne lähti kuitenkin nousuun ollen 9,5 % vuonna 2019. Suomussalmen tilanne oli vuonna 2019 huonoin vertailukuntiin nähden. Vuoden 2020 lukua ei ole vielä saatavilla.

Työpaja Hanslankareilla toimivalla starttipajalla voi suorittaa ammatilliseen koulutukseen valmentavan koulutuksen (VALMA), sekä ammattitutkintoja tai tutkinnon osia tuetusti yhteistyössä oppilaitosten kanssa. Toiminnan avulla nuori voi suorittaa opintojaan omassa kunnassa, nostaa hakupisteitä koulutukseen hakies- sa ja näin parantaa lähtökohtiaan elämään, opiskeluun ja työelämään.

Vuonna 2021 tehdyn kouluterveyskyselyn mukaan lukion 1. ja 2. vuoden oppilaista 12,3 % on ollut erittäin tyytyväinen elämäänsä ja tyytyväisiä elämäänsä tällä hetkellä jopa 70,8 %. Lukioikäisistä 12,1 % koki ystä- vyyden puutetta, kun luku oli vuonna 2019 6,3 %. Vuonna 2019 7,9 prosenttia koki terveydentilansa keskin- kertaiseksi tai huonoksi, mutta kaksi vuotta myöhemmin näin vastasi 30,3 prosenttia. Vertailukuntiin nähden suomussalmelaisnuorten kokemus terveydentilasta oli Kainuuta ja koko maata huonompi. Lukiolaisten koulu- terveyskyselyssä eri kuntien vertailua vaikeuttaa pienet vastaajamäärät, sillä alle 30 vastaajan tuloksia ei esitetä avoimessa materiaalissa.

Kuntalain (410/2015) 26 §:n mukaan nuorten osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi kunnanhallituksen on asetettava nuorisovaltuusto tai vastaava nuorten vaikuttajaryhmä (nuorisovaltuusto) ja huolehdittava sen toimintaedellytyksistä. Nuorisovaltuusto voi olla useamman kunnan yhteinen. Suomussal- mella toimii oma aktiivinen nuorisovaltuusto.

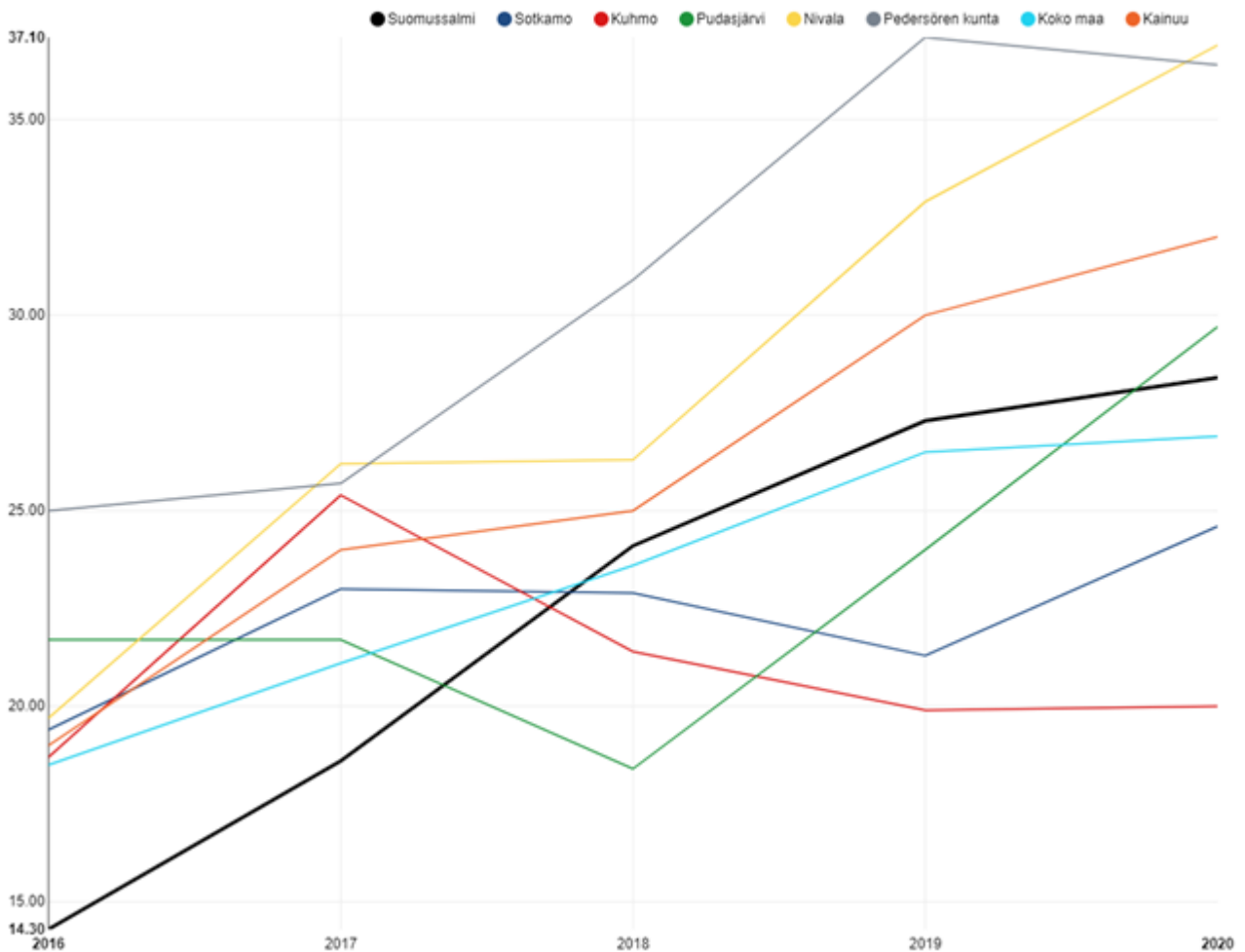
Kainuussa toimii kuntien yhteinen maakunnallinen nuorisovaltuusto MaNu, jossa on edustus jokaisesta Kainuun kunnasta. Suomussalmelta on kaksi jäsentä ja varajäsen. MaNu:n tehtävänä on edistää nuorten asiaa ja nuorten kuulemista. Se osallistuu maakunnan tulevaisuuden suunnitteluun sekä järjestää mm. maakunnallisia nuorisofoorumeita.

Maakunnallisen nuorisovaltuuston toimintaa ohjaa Kainuun liitto. Nuorisovaltuuston nuoret toimivat yhteistyössä paikallisten, maakunnallisten ja valtakunnallisten päätöksentekijöiden ja toimielinten kanssa. Suomussalmen nuorisovaltuusto on toiminut syksystä 2017 alkaen.

Suomussalmella toimivan ehkäisevän päihdetyön ja mielenterveyden edistämisen työryhmän toiminta käynnistyy uudelleen vuonna 2022. Ryhmässä on monipuolisesti eri henkilöstöryhmiä palvelevia toimijoita lastensuojelusta vanhuspalveluihin, kunnan toimielinten ja henkilöstön edustajiin sekä riippuvuuskien hoidosta poliisiin.

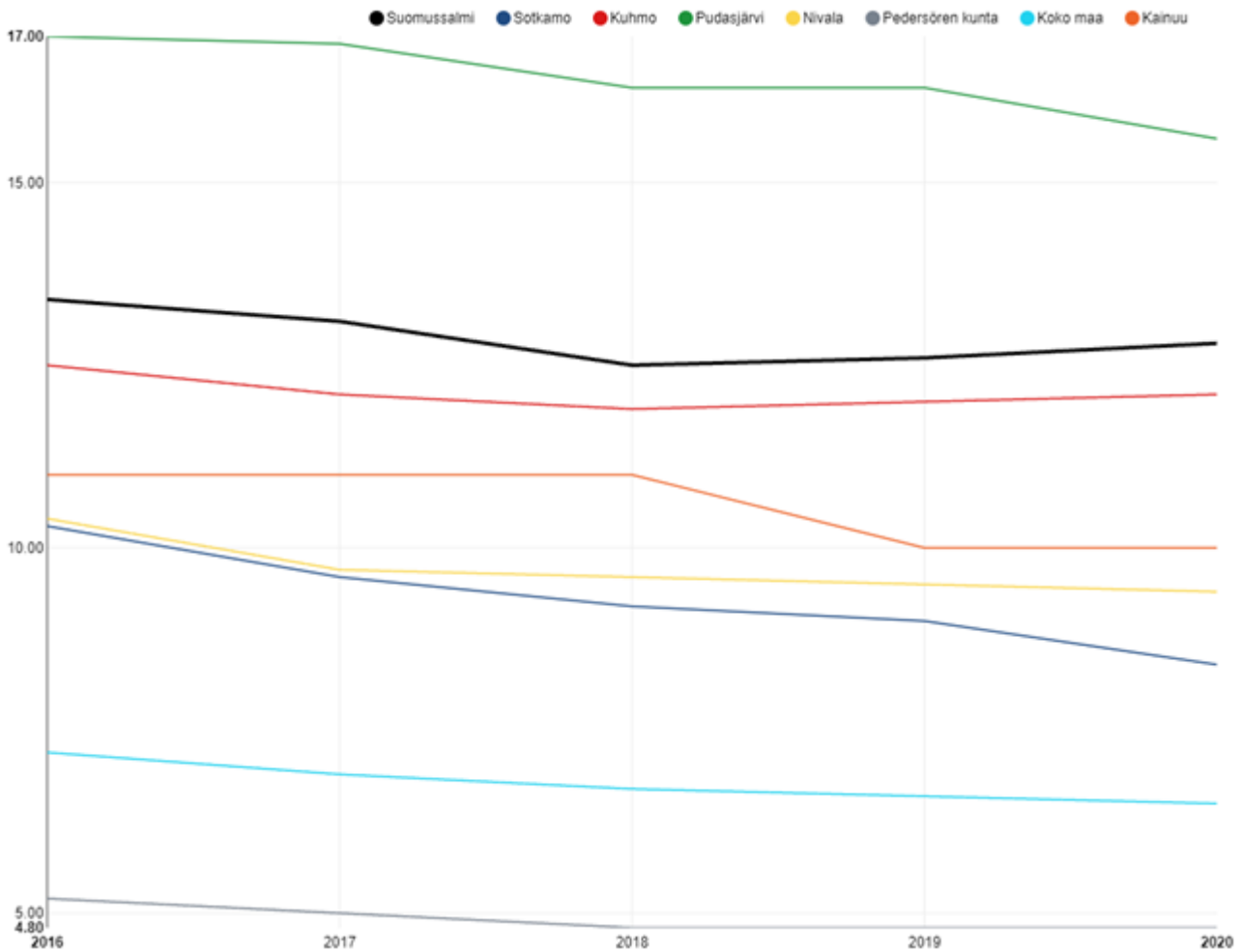
Työkäiset

Kuva 11: Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneet 25–64-vuotiaat / 1000 vastaavan ikäistä

Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneiden 25–64-vuotiaiden määrä on yhä nousussa ollen 28,4. Myös Sotkamossa määrä on noussut. Keskimäärin Kainuussa tilanne on kuitenkin Suomussalmen kaltainen.

Kuva: 12: Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25–64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä

Vuonna 2020 samassa ikäryhmässä työkyvyttömyyseläkettä saavien suomussalmelaisten määrä oli 12,8 prosenttia. Lukema on hienoisessa nousussa Suomussalmella ja on yli Kainuun keskiarvon (10,0) ja selvästi korkeampi kuin koko maan lukema (6,5).

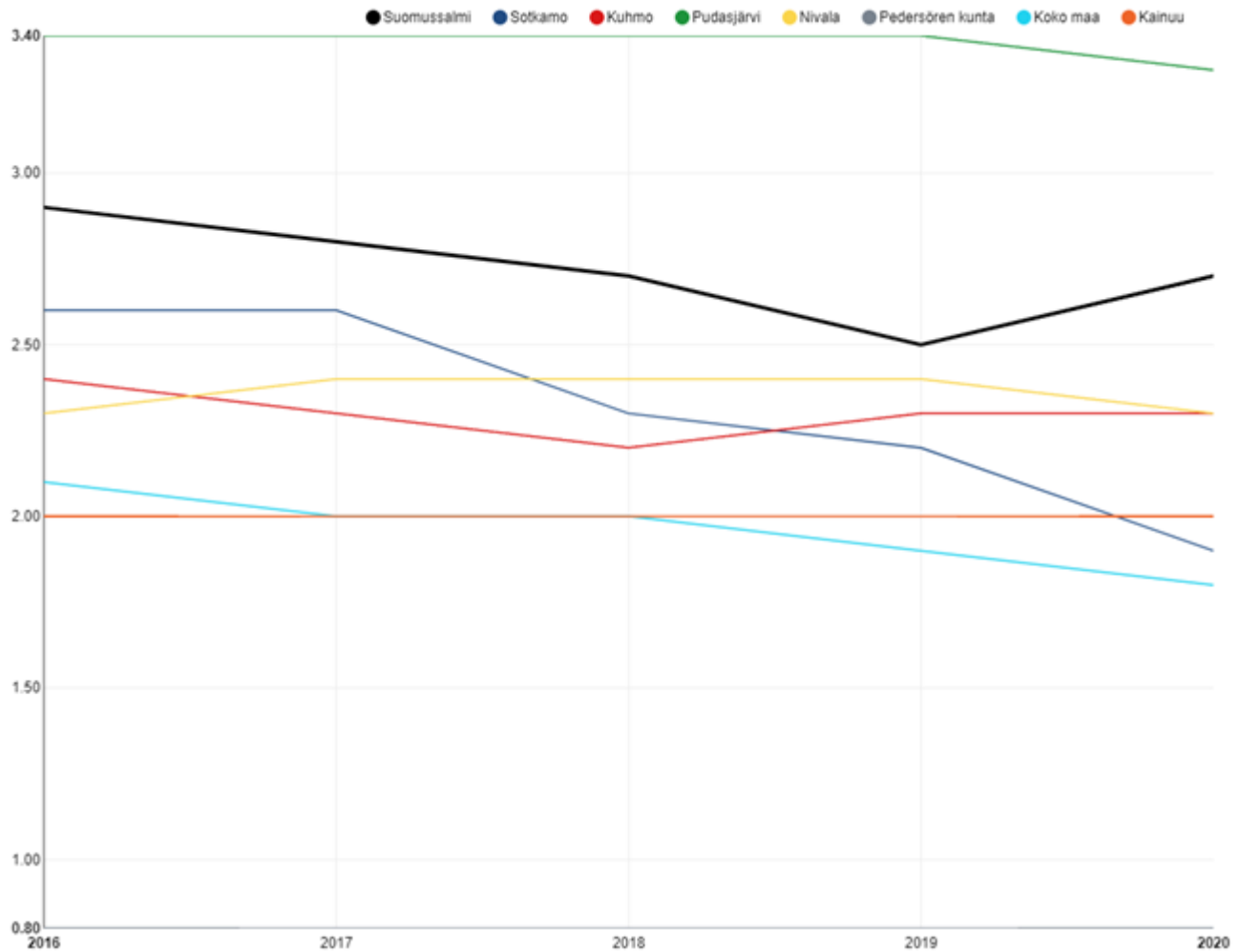
Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25–64-vuotiaat tilaston lukema on laskenut 1,2 %:sta 1,0 %:iin. Luku on pysynyt koko vertailuajanjakson ajan alle koko maan (2,8) ja Kainuun keskiarvon (2,0). Pitkäaikaisesti toimeentulotukea saaneiden kohdalta korostuu myös kasautuva syrjäytymisriski, mihin liittyvät ilmiöinä niin pitkäaikaistyöttömyys kuin kotitalouden jäsenten ylisukupolvisen syrjäytymisen riski.

Vaikeasti työllistyvien 15–64-vuotiaiden määrän laskusuhdanne on taittunut useissa vertailuryhmän kunnissa. Vaikeasti työllistyvien ryhmään luetaan pitkäaikaistyöttömät, rinnasteiset pitkäaikaistyöttömät, toimenpiteeltä työttömäksi jääneet ja toimenpiteeltä toimenpiteelle siirtyneet. Vaikeasti työllistyvien osuus työikäisistä kuvaa rakenteellista työttömyyttä. Suomussalmen lukema on tasaisesti pienentynyt tarkkailujaksolla vuosina 2016-2019. Vuonna 2020 luku nousi hiukan ollen 5,7 %. Lukema on edelleen enemmän kuin Kainuussa (5,0 %) tai koko maassa (4,6 %) keskimäärin. Vertailukunnista ainoastaan Kuhmossa tilanne on Suomussalmea huonompi.

Suomussalmen kunnassa toimi 2016 – 2018 Sosiaalisen osallisuuden ja työllisyyden kehittämishanke, jonka loputtua Suomussalmen kunnassa aloitti yhdistysvetoisesti matalan kynnyksen kaikille avoin olohuonetoiminta. Suomussalmen kunta solmi hyvinvointisopimuksen järjestävien yhdistystahojen kanssa sekä tarjoaa tilat Ämmänsaarella Kumppanuustalolla ja Vuokin kylätalossa.

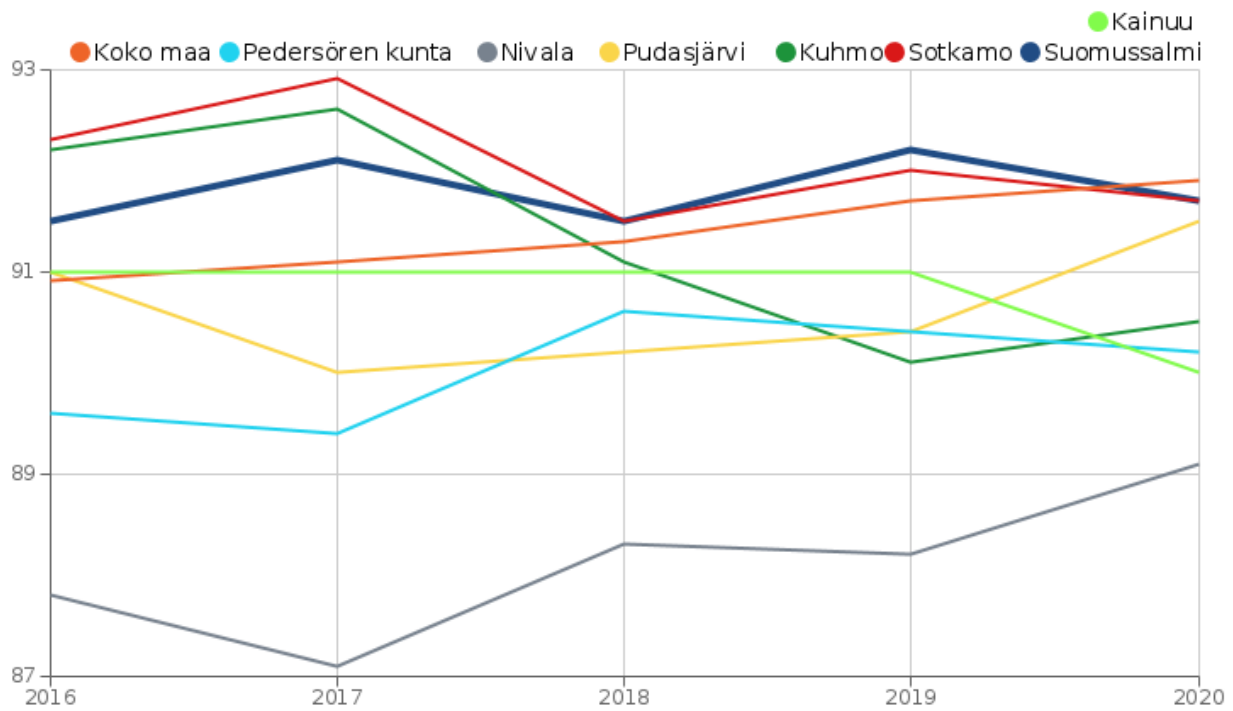
Ikäihmiset

Kuva 13: Täyttä kansaneläkettä saaneet 65 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä väestöstä

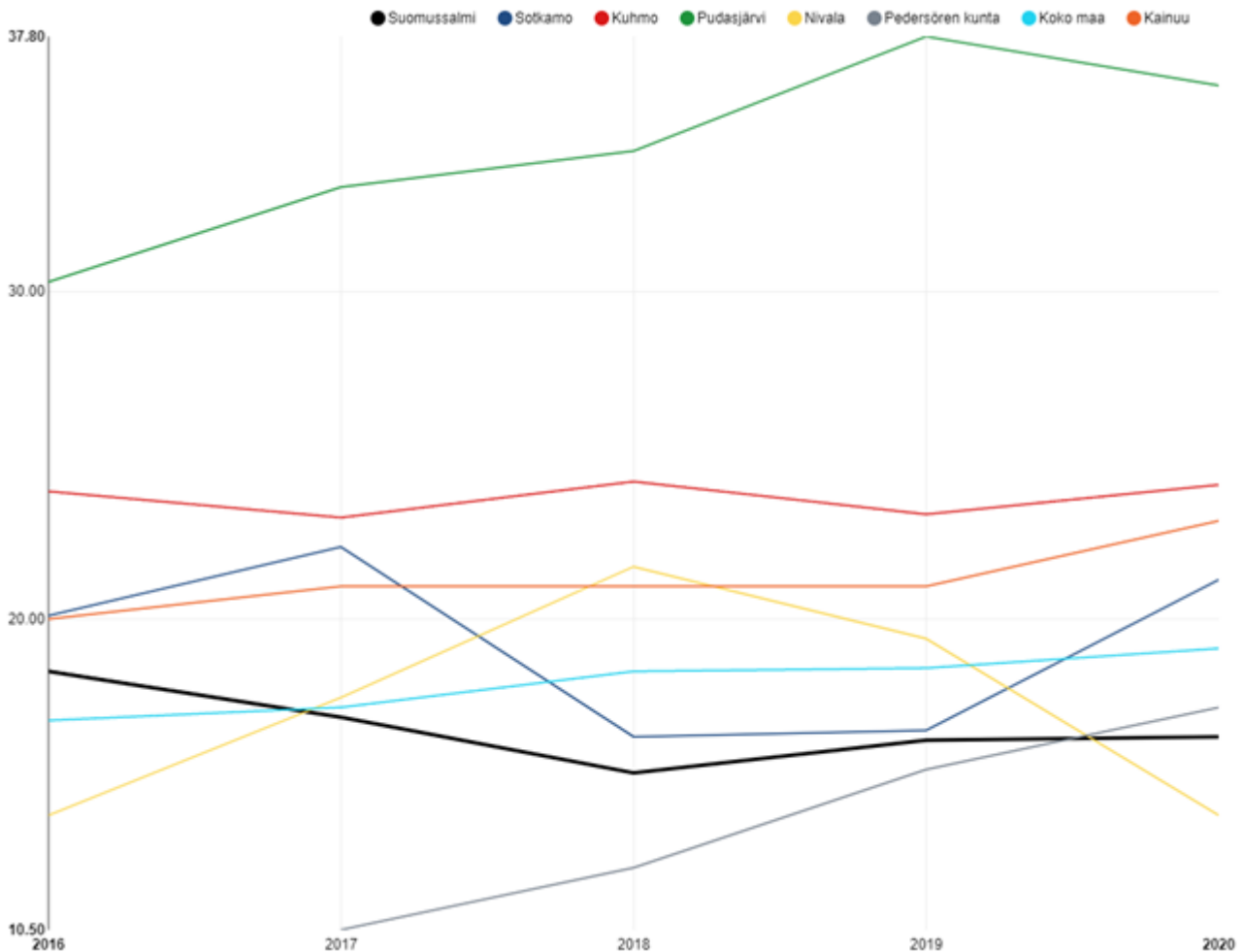
Täyttä kansaneläkettä saavien osuus osoittaa pienituloisuutta eläkeikäisessä väestössä. Täyden kansaneläkkeen saajia ovat henkilöt, joilla on vain vähän tai ei lainkaan ansieläkkeitä. Tämä lukema on Suomussalmella parantunut tarkastelujaksolla 2015 – 2019. Vuonna 2020 määrä lähti pieneen nousuun. Eläkeikäisten tulotaso on siis hiukan huonontunut. Kaikissa muissa vertailukunnissa luku parani tai pysyi ennallaan. Huonoimmassa tilanteessa on Pudasjärvi. Pedersören lukema on selkeästi muita alhaisempi, jopa huomattavasti maan keskiarvoa alhaisempi.

kuva 14: Kotona asuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä väestöstä

75 vuotta täyttäneistä suomussalmelaisista kotona joko itsenäisesti tai lähiomaisen tai –ympäristön tukemana ja/tai sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämien koti- ja avohuollon palveluiden turvin selviää 91,7 prosenttia vastaavan ikäisestä väestöstä. Määrä on vaihdellut 91,5 – 92,2 välillä tasaisesti vuosien 2016 – 2022 aikana. Lukema on kuitenkin yli Kainuun keskiarvon ollen samaa luokkaa kuin koko maan keskiarvo.

Kuva 15: Säännöllisesti kotihoidon 75 vuotta täyttäneet asiakkaat, joilla 90 tai enemmän kotihoidon käyntiä kuukaudessa, % vastaavan ikäisistä asiakkaista

Säännöllisen kotihoidon 75 vuotta täyttäneet asiakkaat, joilla 90 tai enemmän kotihoidon käyntiä kuukaudessa oli vuonna 2020 16,4 %. Vuodesta 2019 lukema oli kasvanut vain 0,1 %. Luku on Kainuun keskiarvoa (23,0) alhaisempi. Vertailukunnista eniten asiakkaita on Pudasjärvellä (36,4). Indikaattori ei kuitenkaan kerro avopalveluihin panostamisesta tai resurssoinnista, sillä kunta voi tarjota paljon apua harvoille asiakkaille tai vähän palvelua monille asiakkaille. Indikaattori ei siis kerro koko totuutta, sillä kunnassa voi olla panostettu esimerkiksi palveluasumiseen asiakkaiden kunnosta ja toiveista johtuen.

Kuntalain (410/2015) 27 §:n mukaisesti Suomussalmen kunnanhallitus on asettanut vanhusneuvoston ikään-tyneen väestön osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi. Suomussalmen kunnassa on vanhusneuvosto, jonka toimintaa kunta tukee. Vanhusneuvosto kokoontuu vähintään kaksi kertaa vuodessa ja tekee muun muassa aloitteita ja palvelujen kehittämisehdotuksia Kainuun sote -kuntayhtymälle ja muille viranomaisille. Kainuun vanhusneuvostot pitävät yhteisiä tapaamisia vuosittain. Vanhusneuvosto osallistuu kunnan hyvinvointisuunnitelman laatimiseen ikäihmisten hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämiseksi.

Suomussalmen kuntaan on pyritty saamaan myös vammaisneuvostoa. Vuonna 2019 sovittiin, että saadakse- seen vammaisneuvoston kunnanhallitus esittää yhteistä vanhus- ja vammaisneuvostoa. Korona-aika on han- kaloittanut kokoontumisia ja näin ollen yhdistyksen edustajan nimeäminen on pitkittynyt. Vuoden 2022 aikana on tarkoitus saada yhteinen vanhus- ja vammaisneuvosto käyntiin.

Kirjastossa ikäihmisten monipuoliset hyvinvointiin liittyvät toiminnot jatkuvat, kuten digineuvonta kerran kuu- kaudessa sekä kirjaston kotipalvelu heille, jotka eivät pääse kirjastoon korkean iän, sairauden tai vamman vuoksi. Kirjasto tarjoaa myös ryhmätyöhuoneensa Soten ikäihmisten neuvontapisteeksi kerran kuukaudessa tapahtuviin kokoontumisiin.

HYVINVOINTISUUNNITELMA

Painopisteet ja kehittämiskohteet valtuustokaudella 2017 - 2021

1) ELINVOIMA, TYÖLLISYYS JA OSAAMINEN			
Tavoitteet	Toimenpiteet	Resurssit	Arviointimittarit
Kuntalaisten työmahdollisuuksien parantaminen	Edellytysten luominen uusille yrityksille Olemassa olevien työpaikkojen säilyttäminen Yrittäjyyteen kannustaminen	Elinkeinopalvelut Kainuun Etu Oy Yritykset Kainuun ELY-keskus Koulut	Perustetut yritykset, yritysten lukumäärä Toteutuminen: <i>Perustettu 26 uutta yritystä</i> Työllisyysaste Työttömyysaste, tavoite alle 13 % Toteutuminen: <i>12,7 (kumulatiivinen)</i>
Työllisyyden hoitaminen	Työpajatoiminta Kuntouttava työtoiminta Palkkatukityöllistäminen Työllisyyttä edistävät hankkeet	Hallintopalvelut Työpaja Hanslankarit Työpalvelukeskus Miilu Kainuun sote Kainuun ELY-keskus OKM:n erillisrahoitus palkkatuet	Kelan työmarkkinatuen kuntaosuuden määrä Toteutuminen: <i>418 307 €</i> Toimenpiteissä olleiden määrä, <i>Työpaja Hanslankarit 49</i> Toimeentulotuen saajien määrä
Kuntalaisten koulutustason nostaminen	Aikuisten osaamistason nostaminen Kaikki 9. lk oppilaat koulutetaan jatkokoulutuskelpoisiksi	Tasa-arvon edistämisraha Suomussalmen lukio Kianta-Opisto Kainuun TE-toimisto Kainuun ammattiopisto Kajaanin AMK AIKOPA	Koulutustasomittain Toteutuminen: <i>Indikaattorilukema on ollut hienoisessa nousussa viimeiset 5 v. Koulutusaika Suomussalmella on reilun vuoden alhaisempi kuin muualla maassa.</i> Jatko-opintoihin sijoittuneet Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 15-28 –vuotiaat Toteutuminen: <i>Arvio 38-63 nuorta(5,7-9,6%)</i>
2) TERVEYSEROJEN KAVENTAMINEN			
Tavoitteet	Toimenpiteet	Resurssit	Arviointimittarit
Hyvinvointi lisääntyy ja sairastavuus alenee	Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen Palvelujen kehittäminen	Kainuun sote Kansalaisjärjestöt	Pitkällä aikavälillä hyvinvointikertomuksen indikaattorit

		Taloussuunnitelma 2018–2020 Media	Kuntalaisten aktiivisuus ja osallistuminen
Terveyden edistämisen aktiivisuus	Kuntajohto ja palveluyksiköt ovat sitoutuneita hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen	Toimialat	TEAvisarin tulokset Toteuma: Kuntajohto 54, kulttuuri 58
3) MIELENTERVEYDEN EDISTÄMINEN JA PÄIHTEIDEN KÄYTÖN VÄHENTÄMINEN			
Tavoitteet	Toimenpiteet	Resurssit	Arviointimittarit
Ehkäisevä päihdetyö ja mielenterveyden edistäminen	Työryhmän toiminta on säännöllistä	Kunnan toimijat Sosiaali- ja terveystalot Järjestöt	Vaikutus hyvinvointimittareihin
Varhainen tuki kaikissa ikävaiheissa	Puheeksiottamisen koulutukset Vapaaehtoistyö	Oppilashuoltoryhmä Työterveyshuolto Sosiaali- ja terveystalot Järjestöt	Toteutuneet koulutukset Pysyvän toiminnan kattavuus Tapahtumat
4) TURVALLINEN JA SUJUVA ARKI			
Tavoitteet	Toimenpiteet	Resurssit	Arviointimittarit
Arkiliikunnan lisääminen	Viisaan liikumisen edistäminen	Liikuntapalvelut Kianta-Opisto Hankkeet Kolmannen sektorin toimijat Kainuun Liikunta	Toteutuneet tapahtumat, liikuntasuoritteet Toteuma: Kylpylän kävijämäärä 44 657 ja kuntosalin kävijämäärä 24 361. Järjestetyt tapahtumat Tapahtumiin osallistuneiden määrä Toteuma: Kylpylän ohjattuihin ryhmiin osallistui 7 200 henkeä.
Houkuttelevat ja toimivat liikuntapaikat	Liikuntapaikkojen kehittäminen: latuverkot, kentät, kylpylä, koulujen liikuntatilat, lähiliikuntapaikat	Tekniset palvelut ELYn ja OKM:n avustukset liikuntapaikkojen rakentamiseen Kyläyhteisöt Hossan latupooli	Palautekyselyt Kävijämäärät
Viihtyisä ja turvallinen elinympäristö	Pidetään tiet kunnossa ja avoimina Viheristutukset kesäisin	Tekniset palvelut ELY-keskus	Aurattujen katujen kilometrimäärät ja luokitukset Liikenneonnettomuusti-

	Maankäytön suunnittelu tiivistää yhdyskuntarakennetta	Urakoitsijat	lastot
--	---	--------------	--------

1.3. Kunnan hallinto ja organisaatorakenne

Luottamushenkilöorganisaatio

Kunnanvaltuusto

Kunnanvaltuustossa on 31 jäsentä ja sen paikkajakauma on 1.6.2017-31.7.2021 kestäneenä toimikautena seuraava:

Suomen Keskusta	17
Vasemmistoliitto	10
Kansallinen Kokoomus	3
Perussuomalaiset	1

Jäsenet (31)

Helttunen Erja, pj.	Suomen Keskusta
Huttu-Juntunen Terttu, 1. varapj.	Vasemmistoliitto
Mulari Keijo, 2. varapj.	Suomen Keskusta
Alanko Jukka Pekka	Kansallinen Kokoomus
Heikkinen Juha	Suomen Keskusta
Heikkinen Pirjo	Suomen Keskusta
Heikkinen Tuula	Suomen Keskusta
Heikkinen Vesa	Suomen Keskusta
Holappa Marja-Liisa	Vasemmistoliitto
Holappa Veijo	Vasemmistoliitto
Härkönen Raimo	Suomen Keskusta
Jokelainen-Keränen Eila	Suomen Keskusta
Juntunen Aune	Vasemmistoliitto
Juntunen Heidi	Suomen Keskusta
Kela Jouko	Suomen Keskusta
Kemppainen Tuovi	Suomen Keskusta
Korvuo Markku	Suomen Keskusta
Kyllönen Merja	Vasemmistoliitto
Laatikainen Janne	Vasemmistoliitto
Matero Taina	Vasemmistoliitto
Moilanen Pentti	Suomen Keskusta
Mulari Matti	Suomen Keskusta
Mäkeläinen Riitta	Suomen Keskusta
Nilkku Heikki	Kansallinen Kokoomus
Pihlajamaa Sami	Perussuomalaiset
Pyykkönen Tuomas	Kansallinen Kokoomus
Saastamoinen Minna	Vasemmistoliitto
Seppänen Jonna	Suomen Keskusta
Seppänen Jukka	Vasemmistoliitto
Seppänen Martti	Vasemmistoliitto
Väisänen Ari	Suomen Keskusta

Kunnanhallitus

Jäsenet (11)	Henkilökohtaiset varajäsenet
Moilanen Pentti, pj.	Härkönen Raimo
Holappa Veijo, 1. varapj.	Seppänen Martti
Seppänen Jonna, 2. varapj.	Väisänen Ari
Alanko Jukka Pekka	Pyykkönen Tuomas
Heikkinen Juha	Juntunen Heidi
Heikkinen Pirjo	Moilanen Marjo
Heikkinen Tuula M	Kähkönen Pirjo
Holappa Marja-Liisa	Seppänen Merja-Liisa
Laatikainen Janne	Seppänen Jukka
Mulari Matti	Korvuo Markku
Saastamoinen Minna	Juntunen Aune

Esittelijä Erno Heikkinen, kunnanjohtaja

Tarkastuslautakunta

Jäsenet (5)	Henkilökohtaiset varajäsenet
Jokelainen-Keränen Eila, pj.	Manninen Kirsi
Matero Taina, varapj.	Schroderus Eeva
Tolonen Martti	Tolonen Mikko T.
Koivumäki Markku	Viinikkala Simo
Pihlajamaa Sami	Pyykkönen Olli-Pekka

Keskusvaalilautakunta, 8.3.2021 asti

Jäsenet (5)	Ei-henkilökohtaiset varajäsenet mainitussa järjestyksessä
Veteläinen Ahti, pj.	Paasovaara Irene
Kemppainen Eila, varapj.	Seppänen Merja-Liisa
Heikkinen Pentti	Karjalainen Antti
Huttunen Ritva	Heikkinen Jukka
Mulari Jorma	Viinikainen Pasi
	Tapio Sinikka
	Moilanen Kari
	Kivijärvi Asta

Keskusvaalilautakunta, 9.3.2021 alkaen

Jäsenet (5)	Ei-henkilökohtaiset varajäsenet mainitussa järjestyksessä
Pelli Terho, pj.	Paasovaara Irene
Manner Leena, varapj.	Holappa Laura
Heikkinen Pentti	Liuski Alpo
Huttunen Ritva	Heikkinen Jukka
Mulari Jorma	Romppainen Erkki
	Viinikkala Aila
	Moilanen Kari
	Kivijärvi Asta

Sivistyslautakunta

Jäsenet (11)	Henkilökohtaiset varajäsenet
Kemppainen Tuovi, pj.	Holappa Johanna
Juntunen Aune, varapj.	Holappa Marja-Liisa
Veteläinen Milla	Heikkinen Miia-Liida
Heikkinen Vesa	Kemppainen Pertti
Juntunen Heidi	Heikkinen Arja
Kinnunen Jonna	Mäkeläinen Riitu
Korvuo Markku	Pulkka Jarmo
Karhapää Pertti, ero 30.3.2021 alkaen	Oikarinen Simo
Seppänen Jukka	Heikkinen Esko
Tauriainen Ilmari	Kaartinen Jarmo
Viinikkala Aila	Vasunta Elina
Laatikainen Janne, kunnanhallituksen edustaja	

Tekninen lautakunta

Jäsenet (11)	Henkilökohtaiset varajäsenet
Seppänen Martti, pj.	Karhapää Pertti
Väisänen Ari, varapj.	Moilanen Kari
Laine Kimmo	Alanko Jukka Pekka
Heikkinen Arto	Heikkinen Tauno
Härkönen Raimo	Nyman Seppo
Kela Jouko	Oikarinen Erkki
Korja-Schepel Päivi	Leena Makkonen
Kyllönen Riitta	Juntunen Aune
Kähkönen Pirjo	Kinnunen Niina R.
Heikkinen Vuokko	Kemppainen Tuovi
Seppänen Merja-Liisa	Heikkinen Svetlana
Mulari Matti, kunnanhallituksen edustaja	

Valtuustokausi 1.8.2021-31.5.2025

Kunnanvaltuusto

Uusi valtuustokausi alkoi 1.8.2021. Paikkajakauma on seuraava:

Suomen Keskusta	14
Vasemmistoliitto	8
Kansallinen Kokoomus	4
Perussuomalaiset	5

Jäsenet (31)

Veteläinen Milla, pj.	Suomen Keskusta
Holappa Veijo, 1. varapj.	Vasemmistoliitto
Alanko Jukka Pekka, 2. varapj.	Kansallinen Kokoomus
Anttonen Satu	Suomen Keskusta
Falck Elina	Kansallinen Kokoomus
Heikkinen Juha	Suomen Keskusta
Heikkinen Pirjo	Suomen Keskusta
Helttunen Erja	Suomen Keskusta
Holappa Keijo	Perussuomalaiset
Huttu-Juntunen Terttu	Vasemmistoliitto
Härkönen Raimo	Suomen Keskusta
Juntunen Ismo	Perussuomalaiset
Juntunen Mikko	Suomen Keskusta
Kela Jouko	Suomen Keskusta
Kemppainen Tuovi	Suomen Keskusta
Kinnunen Jonna	Vasemmistoliitto
Kyllönen Merja	Vasemmistoliitto
Laatikainen Janne	Vasemmistoliitto
Matero Petteri	Perussuomalaiset
Moilanen Pentti	Suomen Keskusta
Mulari Keijo	Suomen Keskusta
Mäkeläinen Riitta	Suomen Keskusta
Pesonen Petri	Kansallinen Kokoomus
Pihlajamaa Sami	Perussuomalaiset
Saastamoinen Minna	Vasemmistoliitto
Seppänen Jonna	Suomen Keskusta
Seppänen Juhani	Kansallinen Kokoomus
Seppänen Martti	Vasemmistoliitto
Seppänen Merja-Liisa	Vasemmistoliitto
Säkkinen Timo	Suomen Keskusta
Tolvanen Sami	Perussuomalaiset

Kunnanhallitus

Jäsenet (11)

Moilanen Pentti, pj.	Juntunen Mikko
Saastamoinen Minna, 1. vpj.	Matero Taina
Pihlajamaa Sami, 2. vpj.	Holappa Keijo
Falck Elina	Heikkinen Miia
Heikkinen Juha	Tauriainen Ilmari
Kemppainen Tuovi	Heikkinen Pirjo
Laatikainen Janne	Seppänen Jukka
Mulari Keijo	Tolonen Mikko T.
Mäkeläinen Riitta	Heikkinen Tuula M.
Seppänen Merja-Liisa	Kinnunen Jonna
Tolvanen Sami	Matero Petteri

Esittelijä Erno Heikkinen, kunnanjohtaja

Tarkastuslautakunta

<u>Jäsenet (5)</u>	<u>Henkilökohtaiset varajäsenet</u>
Säkkinen Timo, pj.	Tolonen Martti
Kyllönen Merja, vpj.	Schroderus Eero
Kemppainen Markus	Pyykkönen Risto-Matti
Koivumäki Markku	Kivijärvi Asta
Manninen Kirsi	Jokelainen-Keränen Eila

Keskusvaalilautakunta

<u>Jäsenet (5)</u>	<u>Ei-henkilökohtaiset varajäsenet mainitussa järjestyksessä</u>
Veteläinen Ahti, pj. 13.12.2021 asti	Kemppainen Eero
Pelli Terho, pj. 14.12.2021 alkaen	Jokelainen-Keränen Eila
Manner Leena, vpj.	Seppänen Merja-Liisa
Manninen Pasi	Kyllönen Marjut
Paasovaara Irene	Heikkinen Tuula M.
Viinikkala Aila	Laine Kimmo
	Kaartinen Jarmo
	Pöllänen Jukka-Pekka

Sivistyslautakunta

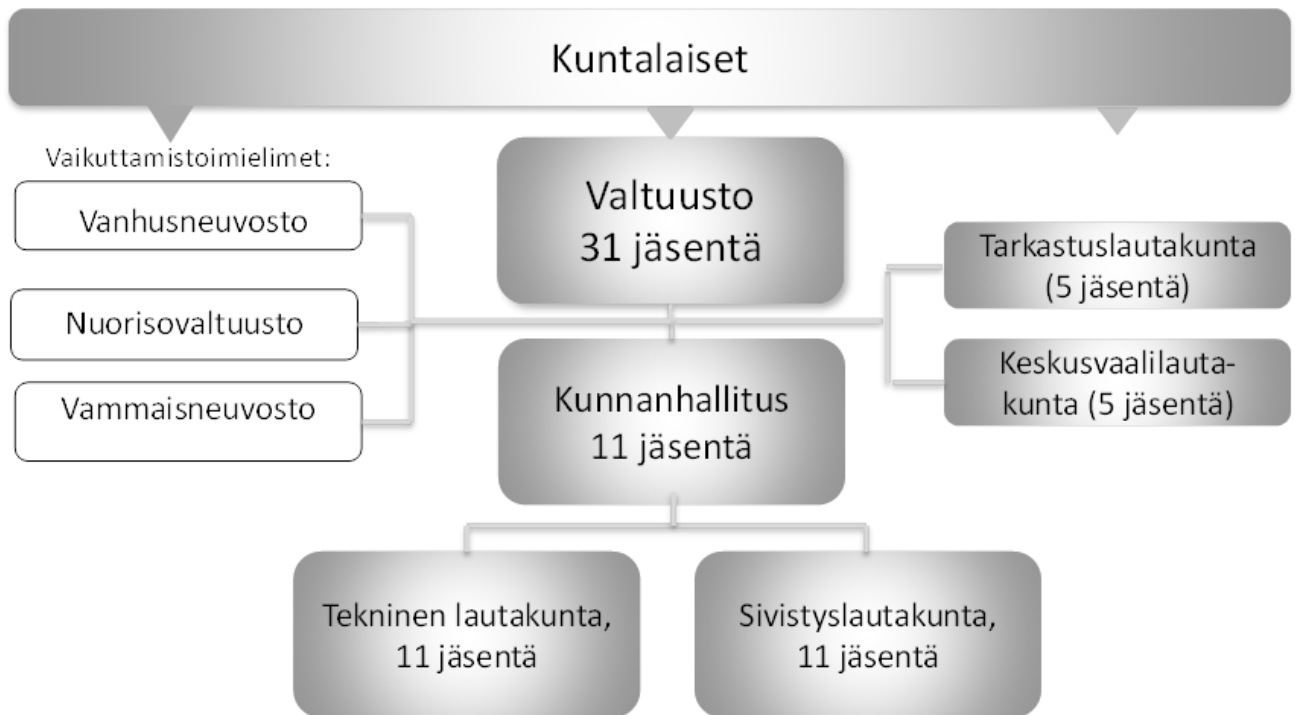
<u>Jäsenet (11)</u>	<u>Henkilökohtaiset varajäsenet</u>
Huttu-Juntunen Terttu, pj.	Manner Leena
Helttunen Erja, vpj.	Kemppainen Tuovi, 13.12.2021 asti
	Jokelainen-Keränen Eila, 14.12.2021 alkaen
Heikkinen Tuula M.	Makkonen Leena
Holappa Keijo	Viinikainen Pasi
Juntunen Ismo	Pulliaainen Mikko
Juntunen Mikko	Räisänen Pauli
Kinnunen Jonna	Juntunen Aune
Korvuo Markku	Pulkka Jarmo
Pesonen Petri	Heikkinen Jonne
Seppänen Jonna	Mäkeläinen Riitta
Seppänen Jukka	Pohjola Markku
Kemppainen Tuovi, kunnanhallituksen edustaja	

Tekninen lautakunta

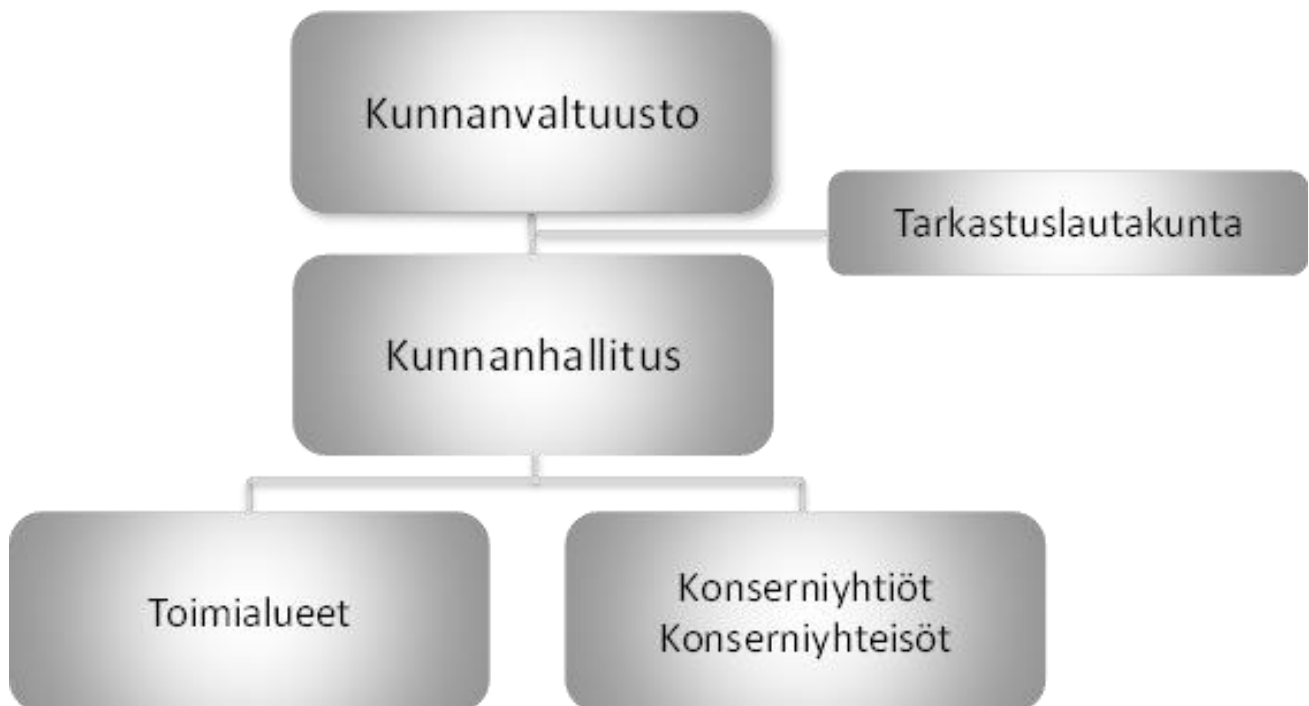
<u>Jäsenet (11)</u>	<u>Henkilökohtaiset varajäsenet</u>
Härkönen Raimo, pj.	Väisänen Ari, 14.3.2022 alkaen Pöllänen Jukka-Pekka
Seppänen Martti, vpj.	Heikkinen Kari K.
Anttonen Satu	Kinnunen Niina R.
Heikkinen Arto	Saastamoinen Ari
Heikkinen Pirjo	Veteläinen Minna
Juntunen Elisa	Juntunen Seija
Kela Jouko	Nyman Seppo
Kyllönen Marjut	Heikkinen Miia
Kyllönen Riitta	Saastamoinen Minna
Matero Petteri	Pyykkönen Olli-Pekka
Väyrynen Marko	Kemppainen Iiro
Laatikainen Janne, kunnanhallituksen edustaja	

LUOTTAMUSHENKILÖORGANISAATIO

Luottamushenkilöorganisaatio:

KONSERNIORGANISAATIO

Palveluorganisaatio

Kunnan toiminnot jakautuvat elinvoimapalvelujen, hallintopalvelujen, sivistyspalvelujen ja teknisten palvelujen toimialoihin. Kunnanjohtaja, toimialajohtajat ja muut kunnanjohtajan määräämät henkilöt muodostavat kunnan johtoryhmän. Toimialat jakaantuvat palveluyksiköihin.

Johtoryhmä:

Erno Heikkinen, kunnanjohtaja

Anniina Niemelä, hallintojohtaja, osittaisella virkavapaalla 7.4.2021 asti

Sirpa Mikkonen, sivistysjohtaja 31.10.2021 asti

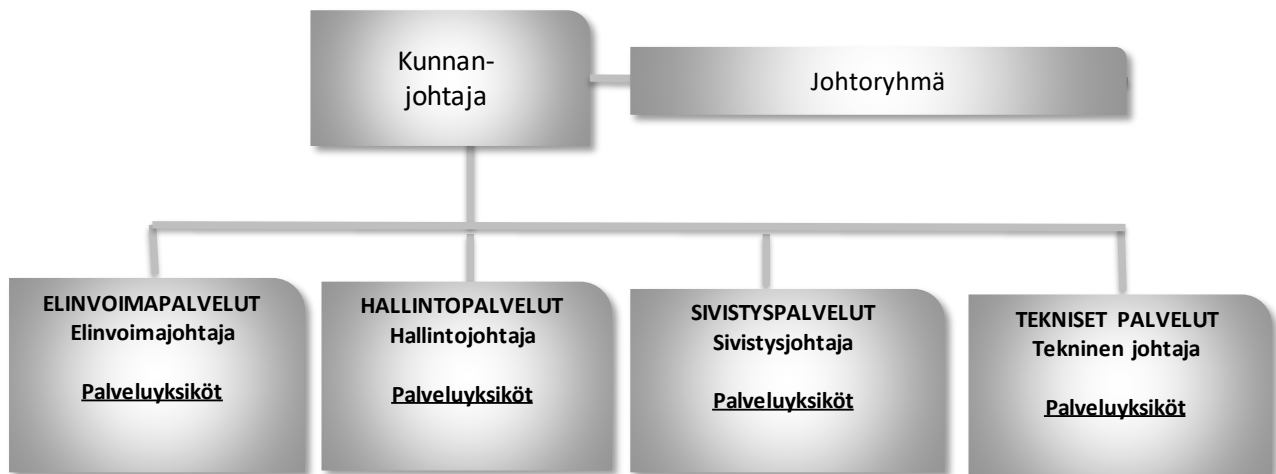
Teemu Piirainen, vs. sivistysjohtaja 1.8.-31.10.2021, 1.11.2021 alkaen sivistysjohtaja

Niina Kinnunen, tekninen johtaja

Jonne Maaninka, elinvoimajohtaja

Sirpa Kovalainen, talouspäällikkö, vs. hallintojohtaja 7.4.2021 asti

PALVELUORGANISAATIO

Tilivelvolliset

Kuntalain mukaan tilivelvollisia ovat:

- kunnan toimielinten jäsenet (ei kuitenkaan valtuutettu)
- asianosaisen toimielimen tehtäväalueen johtavat viranhaltijat

Suomussalmen kunnan tilivelvolliset viran- ja toimenhaltijat:

kunnanjohtaja Erno Heikkinen

hallintojohtaja Anniina Niemelä

talouspäällikkö Sirpa Kovalainen

elinvoimajohtaja Jonne Maaninka

sivistysjohtaja Sirpa Mikkonen 31.10.2021 asti

vs. sivistysjohtaja Teemu Piirainen 1.8.-31.10.2021

sivistysjohtaja Teemu Piirainen 1.11.2021 alkaen

päivähoidon johtaja Jaana Heikkinen

kulttuurituottaja, vs. kansalaisopiston rehtori Joni Kinnunen

vs. kulttuurituottaja Minna Saastamoinen 1.6.-14.11.2021

liikuntasihteeri Hannastiina Piikivi

nuorisosihteeri Eija Järvenpää

vs. kirjastotoimenjohtaja Pauli Jylhänkangas

tekninen johtaja Niina Kinnunen

rakennustarkastaja Asko Kinnunen

ympäristötarkastaja Jukka Korhonen

1.4. Yleinen taloudellinen kehitys

Kansainvälinen talous

Maailmantalous on elpynyt nopeasti vuonna 2019 puhjenneen pandemian aiheuttamasta taantumasta, mutta kasvunäkymiä varjostavat pandemian pitkittyminen, tarjontaketjujen häiriöt sekä nopeasti kiintynyt inflaatio. Pandemia on koetellut erityisesti Eurooppaa loppuvuodesta 2021. Globaalit tarjontaketjut ovat häiriintyneet eri syistä, kuten puolijohteiden saatavuuden vaikeudesta, konttiliikenteen häiriöistä sekä työvoima- ja konepula satamissa.

Kuluttajahintainflaatio on kiihtynyt nopeasti erityisesti Yhdysvalloissa, mutta myös Euroopassa ja nousevissa talouksissa. Taustatekijöinä ovat mm. tarjontaketjujen häiriöt ja energian hinnan nousu. Sähkön hinta on erittäin korkealla Euroopassa mm. maakaasun hinnan nousun takia. Inflaatiopaineiden ennakoitaan laajasti hellittävän vuoden 2022 kuluessa, mutta riski pidempiaikaisesta inflaatiosta ja sen aiheuttamasta laajemmasta kustannuspaineesta talouksissa on kasvanut.

Taloukasvu hidastui vuoden 2021 kolmannella neljänneksellä Yhdysvalloissa oltuaan vuoden alkupuoliskolla varsin nopeaa. Kuluttajien luottamus erityisesti tulevaan talouskehitykseen on heikentynyt. Finanssipoliittinen elvytys painottuu jatkossa infrastruktuurin uudistamiseen, ja sen vaikutus taloukasvuun ilmenee pidemmällä aikavälillä.

Tiukka koronapolitiikka ja autokaupan myynnin väheneminen ovat hidastaneet vähittäiskauppaa Kiinassa loppuvuonna 2021. Sähköpula on heikentänyt teollisuuden kasvua. Kiinteistösektorin ongelmilla voi olla laajempia vaikutuksia. Ennakoivat indikaattorit viittaavat melko vaisuun kehitykseen.

Pitkittynyt koronaviruspandemia varjostaa euroalueen talousnäkyviä. Erityisesti vuoden 2021 viimeisen ja vuoden 2022 ensimmäisen neljänneksen talouskehitys on aiempaa arvioitua heikompaa. Teollisuuden näkymät Saksassa ovat vaisut pitkälti autoteollisuuden ongelmien takia. Ranskan talous on elpynyt nopeasti vuonna 2021 pitkälti palvelusektorin ansiosta, mutta kasvu hidastuu.

Iso-Britannian taloukasvu hidastui selvästi vuoden 2021 kolmannella neljänneksellä. Muiden haasteiden ohella EU-eron takia joidenkin hyödykkeiden tarjonnassa on ollut häiriöitä. Kasvunäkymiä varjostavat inflaation kiihtyminen sekä ulkomaankaupan haasteet.

Ruotsi on toipunut vaikeasta koronaepidemiasta. Teollisuuden näkyvät ovat verrattain valoisat, vaikka puolijohdepuola heikensi kesällä 2021 vientiä. Palvelualojen näkymät ovat niin ikään myönteiset. Kuluttajien luottamuksen heikentyminen loppuvuoden 2021 kuluessa viittaa kuitenkin hidastuvaan kasvuun.

Kotitalouksien reaalityulojen kasvu on tukenut vähittäiskauppaa Venäjällä. Myös kaivannaisteollisuuden myönteinen kehitys energian hinnan ollessa korkealla tukee taloukasvua. Toisaalta koronaepidemian jatkuu vaikeana ja siitä johtuvat tiukentuneet rajoitustoimet varjostavat talousnäkyviä.

Vaikka kokonaistuotanto supistui Japanissa vuoden 2021 kolmannella neljänneksellä suhteessa edelliseen neljännekseen, ennakoivat indikaattorit viittaavat varovaisen myönteiseen kehitykseen. Kesän vaikea koronavirusepidemia on hellittänyt ja 19 prefektuurissa vallinnut hätätila on purettu. Kasvunäkymät heikkenevät finanssipoliittisen elvytyksen pienennyttyä.

Julkinen talous

Koronaviruspandemian myötä isoksi kasvanut julkisen talouden alijäämä pienenee vauhdikkaasti lähivuosiina. Ripeä taloukasvu ja koronavirustilanteen vuoksi päätettyjen tukitoimien vähentyminen vahvistavat julkista taloutta. Julkinen talous jää kuitenkin ripeän suhdannepyrähdyksen jälkeen yhä alijäämäiseksi. Julkisessa taloudessa vallitsee rakenteellinen menojen ja tulojen välinen epätasapaino.

Julkinen velka suhteessa bruttokansantuotteeseen kohosi koronaviruspandemian vuoksi 10 prosenttiyksikköä korkeammalle tasolle kuin ennen kriisiä. Velkasuhteen kasvu taittuu vuonna 2022 ja jatkaa laskuaan vuonna 2023. Vahva BKT:n kasvu vaikuttaa suotuisasti velkasuhteen kehitykseen. Keskipitkällä aikavälillä velkasuhde alkaa kasvaa uudelleen. Julkinen velkasuhde on jäämässä huomattavasti korkeammalle tasolle kuin ennen koronaviruspandemiaa, mikä lisää julkiseen talouteen kohdistuvia riskejä.

Valtionhallinto on kantanut suurimman osan koronaepidemian vuoksi päätettyjen tukitoimien kustannuksista. Valtionhallinto onkin julkisen talouden alasektoreista alijäämäisin.

Paikallishallinnon rahoitusasema muuttuu jälleen alijäämäiseksi tilapäisen tasapainon jälkeen. Vuonna 2023 Suomen julkisyhteisöjen rakenne muuttuu, kun sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen järjestämistä vastuu siirretään kunnilta hyvinvointialueille. Tämä helpottaa kuntien rakenteellisia, väestön ikääntymisestä johtuvia, menopaineita. Hyvinvointialueet aloittavat toimintansa lievästi alijäämäisenä. Alijäämä johtuu mittavista investoinneista.

Työeläkelaitosten rahoitusasema kohenee työllisyyden kohenemisesta seuranneen vahvan maksutulokehityksen johdosta sekä yksityisen sektorin maksukorotuksesta, jolla kompensoidaan vuoden 2020 maksualenusta. Ylijäämä jää tulevina vuosina kuitenkin maltilliseksi, koska eläkemenojen kasvu jatkuu ja hyvin alhainen korkotaso hidastaa työeläkelaitosten omaisuustulojen kasvua. Muiden sosiaaliturvarahastojen tilannetta helpottaa työttömyyden aleneminen.

Lähteet: Valtiovarainministeriö: Taloudellinen katsaus Talvi 2020 Talousnäköymät (2020:85)
Valtionvarainministeriö: Budjettikatsaus 2022, Katsaus valtion talousarvioon, tammikuu 2022 (2022:1)

Kuntatalous

Vuodet 2019 ja 2020 ovat olleet kuntataloudessa hyvin poikkeukselliset. Vuoden 2019 ennätysellisen heikosta tilanteesta kuntatalous päätyi talousluvuilla mitattuna vuonna 2020 varsin hyvään tilanteeseen. Tähän vaikutti erityisesti valtion kunnille osoittama tuki, joka ylitti selvästi kuntataloudelle koronaepidemiasta aiheutuneet taloudelliset menetykset. Koronatilanne vaikutti kuntien toimintaan ja talouteen vielä vuonna 2021, ja myös valtion tukitoimet jatkuivat, tosi merkittävästi vuotta 2019 pienempinä.

Koronakriisin varjostaessa talouskehitystä kunnat ovat historiallisen suuren muutoksen edessä. Sosiaali- ja terveyspalvelut sekä pelastustoimi siirtyvät vuoden 2023 alusta hyvinvointialueiden vastuulle. Muutoksella on suuria vaikutuksia kuntien tehtäviin ja talouteen. Hallitus päätti keväällä jatkaa valmistelua TE-palvelujen siirtämiseksi kunnille. Valmistelussa tähdätään siihen, että kunnan vastuuta työttömyysturvan perusosan kustannuksista laajennettaisiin. Lisäksi työttömyysturvan ja työttömän palveluun aktivoinnin välinen kytkös poistettaisiin. Tehtävien siirto on tarkoitus toteuttaa vuoden 2024 aikana.

Kuntatalouden suurin ongelma on ollut jo pitkään tulo- ja menokehityksen rakenteellinen epäsuhta. Sote-uudistuksen myötä kuntien menopaineet helpottuvat, kun väestön ikääntymisestä aiheutuvat menot siirtyvät kunnilta hyvinvointialueille. Toisaalta väestön ikärakenteen muutos ja keskipitkän aikavälin ennustettu hidaskasvu näkyvät jatkossakin myös kunnissa verotulojen vaimeana kasvuna. Lisäksi alueellisesti erilainen väestönkehitys ja muuttoliike eriyttävät edelleen kuntien talouskehitystä.

Vuoden 2021 ennakkollinen tilinpäätösanalyysi näyttää, että niin kuntien kuin kuntayhtymien tilikauden tulokset säilyivät vahvoina toisenkin koronavuoden jäljiltä. Korona kasvatti osaltaan vuoden 2021 kuntien ja kuntayhtymien menoja voimakkaasti. Tulokehitys pysyi kuitenkin menojen kehityksessä mukana: Kuntien verokehitys oli hyvää jo toista vuotta peräjälkeen. Kuntien tuloja lisäsivät myös korona-avustukset, jotka ovat olleet esimerkiksi välittömien koronasta johtuvien sosiaali- ja terveystoimen menojen osalta täysimääräisiä. Kunnilla on ollut viime vuonnakin kertaluonteisia myyntivoittoja, jotka tasapainottivat taloutta sadoilla miljoonilla euroilla.

Kertaluonteiset koronatuot tai muut tulot eivät kuitenkaan ratkaise kuntatalouden rakenteellisia ongelmia, kuten kroonista tulojen ja menojen epätasapainoa tai mittavia investointitarpeita. Kuntien ja kuntakonsernien lainakanta on jo nyt suuri, ja esimerkiksi korkotason nousu loisi lisäpainetta rahoituksen riittävyteen.

Kunnat ja kuntayhtymät käyttivät tulojaan investointeihin, jotka olivat ennakkotietojen mukaan 5,3 mrd. euroa vuonna 2021. Investointien määrä laski vuodesta 2020, mikä näkyi kuntatalouden toiminnan ja investointien rahavirran vahvistumisena ja lainanottotarpeen pienentymisenä. Lainakanta kasvoi maltillisesti, vajaat 800 milj. euroa.

Lähde: Valtiovarainministeriö: Kuntatalousohjelma vuodelle 2022 Syksy 2021 (2021:49)
Kuntaliitto: Kuntatalous selvisi vahvana toisesta koronavuodesta, mutta rakenteelliset ongelmat ovat ratkaisematta (Tiedote 7.2.2022)

Yleinen taloudellinen tilanne						
Muuttuja	2019	2020	2021**	2022**	2023**	2024**
Bruttokansantuote, mrd. €	240	236	249	262	271	281
(muutos, %)						
Palvelut	1,7	-3,6	3,9	2,6	1,4	1,3
Koko teollisuus	2,6	-0,4	3,4	3,7	2,5	2,0
Työn tuottavuus	0,3	0,0	3,2	0,8	1,0	1,1
Ansiotasoindeksi	2,1	1,9	2,3	3,0	2,5	2,6
Työlliset	1,0	-1,5	2,2	1,5	0,6	0,3
Kuluttajahintaindeksi	1,0	0,3	1,0	1,4	1,6	1,6
(%-yksikköä)						
Työllisyysaste	71,6	70,7	72,4	73,5	74,0	74,2
Työttömyysaste	6,7	7,7	7,6	6,7	6,5	6,4
Verot/BKT	42,2	42,1	43,5	42,0	41,9	41,7
Julkiset menot/BKT	53,3	57,3	55,9	53,7	53,1	52,5
Rahoitusjäämä/BKT	-1,1	-5,5	-3,3	-2,5	-1,4	-1,4
Julkinen velka/BKT	59,2	69,5	67,7	67,1	67,5	67,9
Vaihtotase/BKT	-0,3	0,8	0,8	0,9	1,0	0,9
Euribor, 3 kk, %	-0,4	-0,4	-0,5	-0,5	-0,5	-0,4
10 vuoden korko, %	0,1	-0,2	-0,1	0,0	0,0	0,1

Lähde: VM Taloudellinen katsaus, Talvi 2021 20.12.2021

**ennakkotieto

Kuntien ja kuntayhtymien tuloslaskelma 2018-2021, mrd. €					
Lähde: Tilastokeskus/Kuntaliitto 7.2.2022 (M. Mehtonen)					
	TP2018	TP2019	TP2020	vuosi- muutos, %	TPA2021
Toimintatuotot	9,27	9,34	9,15	98,0	11,11
Toimintakulut	-38,03	-39,04	-39,66	101,6	-42,69
Toimintakate	-28,43	-29,69	-30,51	102,8	-31,59
Verotulot	22,32	22,91	23,83	104,0	25,37
Valtionosuudet	8,46	8,64	11,01	127,4	10,09
Rahoituserät, netto	0,30	0,47	0,36		0,52
Vuosikate	2,65	2,33	4,69	101,3	4,39
Poistot	-2,81	-2,93	-3,08	5,1	-3,06
Satunnaiserät, netto	0,02	0,40	0,09		0,13
Tiilikauden tulos	-0,08	-0,20	1,70		1,46

Kuntien vuosikate ja lainat		Lähde: Kuntaliitto 7.2.2022/MM					
Manner-Suomi, sisältää liikelaitokset		TPA					
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Vuosikate:							
Mrd. euroa	1,89	2,70	3,27	2,07	1,75	4,07	3,57
Asukasta kohti, €	347	492	596	376	318	740	649
Vuosikate %:a poistoista	91	127	149	94	76	170	151
Vuosikate %:a investoinneista	63	89	112	64	53	115	92
Kuntien lkm (ko. vuoden kuntajaolla):							
Kuntien lukumäärä yhteensä	301	297	295	295	295	294	293
Vuosikate negatiivinen	13	14	4	44	65	2	13
Tiilikauden tulos negatiivinen	107	94	51	200	223	27	66
Lainakanta:							
Mrd. euroa	15,50	16,09	16,17	16,76	18,40	19,01	19,6
Vuosimuutos, %	6	4	0,5	4	10	3	0,3
Asukasta kohti, €	2 841	2 939	2 949	3 048	3 349	3 458	3 469

1.5. Kainuun talousalueen kehitys

Tilastokeskuksen ennakkotiedon (27.1.2022) mukaan Kainuun väkiluku oli 31.12.2021 yhteensä 71 257. Edellisen vuoden viimeisenä päivänä väkiluku oli 71 680, laskua 423 henkilöä. Vuonna 2019 väkiluku pieneni 737 henkilöllä.

Väestön väheneminen jatkui. Väestöennusteet ovat edelleenkin laskevia. Väestörakenteessa aktiiviväestön osuus pienenee voimakkaasti.

Työvoima ja työllisyys

Kainuun keskimääräinen työttömyysaste vuonna 2021 oli 10,5 prosenttia (työttömiä työnhakijoita 3256). Vuonna 2020 työttömyysaste oli keskimäärin 11,9 prosenttia, työttömiä työnhakijoita 3779, vuonna 2019 vastaavat luvut olivat 10,3 prosenttia ja 3304.

1.6. Suomussalmen kunnan toiminnan ja talouden kehitys

1.6.1. Toimintaympäristössä tapahtuneet muutokset

Väestön muutokset

Väestön muutokset		Lähde: Tilastokeskus ennakkotieto 27.1.2022							
	Syntyneet	Kuolleet	Netto- muutto	Netto- maahan- muutto	Väestön- lisäys	Väkiluvun korjaus	Kokonais- muutos	Muutos, %	Asukas- määrä
2010	55	137	-98	1	-179	1	-180	-1,90	9 156
2011	47	154	-124	13	-218	4	-213	-2,33	8 943
2012	52	134	-64	19	-127	3	-130	-1,45	8 813
2013	65	147	-74	0	-156	-4	-152	-1,72	8 661
2014	53	132	-109	10	-178	-3	-175	-2,02	8 486
2015	51	128	-87	6	-158	-8	-150	-1,77	8 336
2016	38	160	-60	30	-152		-152	-1,82	8 184
2017	34	125	-48	6	-134		-134	-1,64	8 051
2018	36	133	-90	-2	-189		-189	-2,35	7 862
2019	27	120	-88	45	-136	-1	-135	-1,72	7 727
2020	27	140	-36	17	-132	-1	-133	-1,72	7 594
2021	29	140	-4	34	-81	-5	-85	-1,12	7 508

Suomussalmen kunnan asukasluku oli vuoden 2021 lopussa 7508. Vuonna 2000 asukasluku oli 11 003. Väestö on vähentynyt ko. ajanjakson aikana yhteensä 3495 henkilöllä. Väen väheneminen aiheutuu netto-muuttotappiosta sekä syntyneiden ja kuolleiden välisestä erosta. Samanaikainen väestön ikääntyminen kasvattaa huoltosuhdetta ja lisää tarvetta ikäihmisten palveluihin. Tavoitteena on väestön vähentymisen estäminen ja väestörakenteen parantuminen uusien työpaikkojen avulla.

Väestön ikärakenne

Väestön ikärakenne				Lähde: Tilastokeskus 31.3.2022		
	Alle 15 vuotiaiden osuus, %	15-64-vuotiaiden osuus, %	65 vuotta täyttäneiden osuus, %			
2009	12,4	62,9	24,7			
2010	12,0	62,5	25,5			
2011	11,5	62,2	26,2			
2012	11,4	61,2	27,4			
2013	11,5	60,0	28,5			
2014	11,2	58,8	29,9			
2015	11,3	57,5	31,2			
2016	11,2	56,8	31,9			
2017	10,7	56,0	33,3			
2018	10,3	54,8	34,9			
2019	10,4	52,9	36,7			
2020	10,1	52,0	37,9			
2021	9,9	51,2	39,0			

Asukasluku, työvoima ja työllisyys keskimäärin

Asukasluku, työvoima ja työllisyys keskim. Lähde: Kainuun ELY-keskus 21.1.2022, As.luku Tilastokeskus 25.1.2022											
Suomussalmi	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Koko väestö	8943	8813	8661	8486	8336	8187	8051	7862	7727	7594	7509
Työvoima	3714	3653	3588	3576	3403	3576	3403	3317	3228	3121	2969
Työlliset	3114	3006	2709	2714	2596	2897	2762	2814	2771	2643	2571
Työttömät	600	647	879	862	807	679	641	503	457	478	398
Työttömyys-%	16,2	14,3	17,0	18,8	19,7	17,7	16,5	14,1	13,7	13,8	13,4
Työvoiman ulkopuolella olevat	5229	5160	5073	4910	4933	4611	4648	4545	4499	4473	4540

Työvoima: kaikki 15–74 –vuotiaat, jotka vuoden viimeisellä viikolla olivat työllisiä tai työttömiä
 Työllinen: kaikki 18–74 –vuotiaat, jotka vuoden viimeisellä viikolla olivat ansiotyössä eivätkä olleet työttömänä työnhakijana työvoimatoimistossa tai suorittamassa varusmies- tai siviilipalvelua
 Työtön: vuoden viimeisenä päivänä työttömänä olleet 15–74 –vuotiaat

Elinkeinorakenne (kunnassa olevien työpaikkojen lukumäärä)

Elinkeinorakenne (kunnassa olevien työpaikkojen määrä)						
Lähde: Tilastokeskus 21.10.2021						
31.12.2019	Suomussalmi		Kainuu		Koko maa	
	lkm	%	lkm	%	lkm	%
Alkutuotanto	253	11,3	1 632	6,0	63 657	2,7
Jalostus	384	17,1	3 328	12,2	326 946	13,8
Palvelut	1 558	69,3	21 931	80,6	1 947 737	82,1
Tuntematon	52	2,3	327	1,2	35 186	1,5
Yhteensä	2 247	100,0	27 218	100,0	2 373 526	100,0

Yritystoimipaikat kunnassa: 536 vuonna 2019

Työllinen työvoima (kunnassa asuvien, työssäkäyvien lukumäärä)

Lähde: Tilastokeskus 21.10.2021				
	31.12.2018		31.12.2019	
	lkm	%	lkm	%
Maa- ja metsätalous	257	9,8	265	10,6
Jalostus	433	16,5	405	16,2
Palvelut	1 884	72,0	1 785	71,2
Tuntematon	43	1,6	52	2,1
Yhteensä	2 617	100	2 507	100

Lähteet: Tilastokeskus: Työllinen työvoima 31.12.2019. Työlliseen työvoimaan luetaan kaikki 15-74 -vuotiaat henkilöt, jotka vuoden viimeisellä viikolla olivat ansiotyössä eivätkä olleet työttöminä työnhakijoina työvoimatoimistossa tai suorittamassa varusmies- tai siviilipalvelua.

Asuntotuotannon määrä ja rahoitusmuodot

Valmist. Asuntoja/kpl

vuosi	yhteensä	Vuokra-as.	Osakeas.	Omakotitalot	MMM rahoitus	Vapaa rahoitus
1991	118	49	3	9	2	55
1995	52	26	0	8	2	16
2000	3	0	0	0	0	3
2005	25	0	17	8	0	25
2010	7	0	0	7	0	7
2015	41	40	0	1	0	4
2016	6	0	0	6	0	6
2017	19	12	0	6	0	7
2018	2	0	0	2	0	2
2019	2	0	0	2	0	2
2020	1	0	0	1	0	1
2021	3	0	0	3	0	3

Tilasto: (käyttöönottovuosi)

1.6.2. Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa sekä arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Uusi kuntalaki tuli voimaan 1.5.2015. Kuntalain uudistuksen tavoitteena on ollut lain uudistaminen siten, että siinä otetaan huomioon kuntien muuttuvasta toimintaympäristöstä ja uusista kuntahallinnon rakenteista aiheutuvat muutostarpeet. Kuntalaki muutti myös konsernitilinpäätöksen laatimiseen liittyviä sääddöksiä ja ohjeita. Konsernitilinpäätöksen merkitys kasvoi, sillä erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyn tunnusluvut lasketaan konsernitilinpäätöksestä vuodesta 2017 lukien.

Olennaiset muutokset kunnan toiminnassa ja taloudessa

Kunnanvaltuusto nosti (13.11.2018 § 46) tuloveroprosentin 21,50 prosenttiin vuodelle 2019. Osaa kiinteistöveroprosenteista valtuusto nosti (12.11.2019 § 36) 0,1 prosenttiyksikköä vuodelle 2020.

Päätöksiä:

Kunnanvaltuusto:

- hyväksyttiin vuoden 2021 talousarviomuutokset (8.3.2021 § 9): Palvelujen ostoihin lisättiin Kainuun soten maksuosuuteen 2,2 milj. euroa ja valtionosuustuloja 0,285 milj. euroa. Näiden muutoksen jälkeen talousarvion muuttui alijäämäiseksi -0,095 milj. euroa.
- valittiin (14.6.2021 § 22) tilintarkastusyhteisöksi KPMG Oy vuosiksi 2021–2024 ja päivitettiin (§ 25) hallintosääntöä
- 16.8.2021 uusi valtuusto aloitti toimintakautensa
- käsiteltiin (14.9.2021 § 51) itseoikaisuna kunnanhallituksen jäsenten, henkilökohtaisten varajäsenten, puheenjohtajan ja varapuheenjohtajien vaali vuosille 2021–2023
- hyväksyttiin 25.10.2021 (§ 63) sijoitustoiminnan perusteet ja päivitettiin (67§) yksityisteiden rakentamis-, kunnossapidon järjestelyä ja avustustoimintaa koskevaa ohjetta
- hyväksyttiin (13.12.2021 § 78) Kainuun kuntien yhteinen kotouttamisohjelma

Kunnanhallitus:

- hyväksyttiin Suomussalmen kunnan korkoristipolitiikan periaatteet (20.4.2021 § 81)
- tehtiin (12.5.2021 § 97 ja 98) oikaisuvaatimukset Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymähallituksen päätöksiin koskien lakkauttaa viikonloppuvastaanotto Suomussalmen terveysasemalla 31.5.2021 alkaen sekä koskien poistaa liite Kainuun soten terveydenhuollon järjestämisuunnitelmasta vuosille 2021–2024 ”Sosiaali- ja terveystalouden kuntakohtainen järjestäminen”. Kainuun soten yhtymähallitus hyväksyi (16.6.2021) äänestyksen jälkeen Suomussalmen kunnan tekemät oikaisuvaatimukset.
- korkosuojausta muutettiin (2.11.2021 § 259) ja uusi koronvaihtosopimus tehtiin OP Yrityspankki Oy:n kanssa
- työnohjauksen periaatteita päivitettiin 30.11.2021 (§ 282)
- Ruukinkankaan uuden koulun taidehankinnoissa päätettiin (14.12.2021 § 308) toteuttaa prosenttiperiaatetta. Taiteen edistämiskeskuksesta (Taike) haetaan erityisavustusta hankkeelle ja omarahoitusosuutena käytetään kunnan saamaa perintöä, jonka Valtiokonttorille lähetetyn hakemuksen yhteydessä määritelty käyttötarkoitus sopii hankkeeseen.

Sivistyslautakunta:

- päätettiin (31.3.2021 § 34) hankkia uuden kirjastoauton Volvo Finland Ab:lta
- päätettiin (29.9.2021 § 105), että Ilmari Kiannon kirjallisia perinteitä kunnioittaen kirjastoauton uusi nimi on Korpiloukon kissa Ranstakka. Tästä saatiin hyvä pohja ulkoasun visualisointiin ja teemana se sopii ideakilpailussa esiintyneisiin lukuisiin eläimiin ja luontoaiheisiin.

Tekninen lautakunta:

- hyväksyttiin (4.3.2021 § 34) ympäristövalvontasuunnitelman vuosille 2021–2024. Ympäristövalvontasuunnitelma sisältää mm. tiedot alueen ympäristöoloista, pilaantumisen vaaraa aiheuttavista toiminoista ja kuvauksen valvonnan järjestämisestä. Valvonnan painopiste kohdistuu ympäristövaikutuksiltaan ja riskeiltään merkittävimpiin kohteisiin. Valvonnan pääkohteina ovat maaperän tai pohja- ja pintavesien pilaantumisen vaaraa aiheuttavat mm. maa-aineisten otto, polttoaineiden varastointi, maatalous, jätteiden käsittely ja ampumaradat.
- päätettiin (18.11.2021 § 109) tuomita JPS-Kuljetus Oy maksamaan uhkasakon peruserästä 2000 euroa. Päävelvoite ja sen tehosteeksi asetetut lisäerät jäivät voimaan siihen saakka, kunnan ympäristölupien mukainen tila katsotaan saavutetuksi.
- päätettiin (18.11.2021) jättää haastehakemus Kainuun käräjäoikeudelle urakoitsijan vastuusta (§ 113) ja pääsuunnittelijan vastuusta (§ 114) hallirakennuksen romahtamista koskevassa riita-asiassa

Muuta:

Vuoden 2021 alusta IT-tukipalvelujen osalta perustietotekniikka palvelut on hankittu Kuntien Tiera Oy:n verkko-kaupan kautta ja konesali- ja kapasiteettipalvelut Atea Oy:ltä.

Tammikuussa Suomussalmen kunnan ylläpitämä valotaulu Vt 5:n varrella jouduttiin sulkemaan. KHO:n päätöksen mukaan sijainti ei ole kelvollinen.

Työllisyyden kuntakoikeilu alkoi 1.3.2021. Tietyt TE-toimistojen tehtävät siirtyivät kuntien vastuulle kokeilujen ajaksi. Tavoitteena on edistää asiakkaan työllistymistä aiempaa vahvemmin sovittamalla yhteen valtion ja kuntien resursseja, osaamista ja palveluja. Työllisyyden kuntakoikeiluissa yhdistetään valtion ja kuntien resurssit työllisyyden edistämiseksi. Kainuusta kokeilussa ovat mukana Kajaani, Sotkamo, Kuhmo, Suomussalmi, Paltamo, Hyrynsalmi ja Ristijärvi.

Elinvoimaa matkailusta – Kuhmo Suomussalmi hanke aloitti 1.3.2021. Projektipäällikkönä toimii Johanna Viihunen. Alueen asukkaat, yrittäjät ja yhdistykset ovat tervetulleita mukaan kehitystyöhön, jonka tavoitteena on alueen kilpailuedun parantaminen ja sen myötä yritysten kannattavuuden ja elinvoimaisuuden kasvaminen myös uusien kohderyhmien keskuudessa. Tavoitteena on vahvistaa luonto- ja kulttuurielämyksiä, jonka seurauksena myös yksittäiset matkailijat löytävät ne vaivattomasti. Toimenpiteitä ovat digitaalisen löydettävyyden parantaminen, esteettömien maastopyöräily- ja kulttuurireittien (mm. sotahistoria), kalastusmatkailun tunnistaminen ja kehittäminen. Hankkeen päätoteuttajana on Kuhmon kaupunki ja osatoteuttajana Suomussalmen kunta. Hanketta rahoittaa Euroopan aluekehitysrahasto yhdessä Kuhmon kaupungin ja Suomussalmen kunnan kanssa. Rahoitusviranomaisena toimii Kainuun liitto. Hanke toteutetaan 1.1.2021-30.6.2023.

Huhtikuussa kunnantalolle avattiin etätyötila. Katutasossa sijaitsevasta tilasta löytyy 4 työpistettä, jotka ovat varattavissa päivittäin klo 6–22. Työpöydän voi varata muutamaksi tunniksi, koko päiväksi tai esimerkiksi kuukaudeksi.

Hiljainen kansa -ympäristötaideteos sai yhden vuoden 2021 Suomi-palkinnoista. Suomi-palkintoa on jaettu vuodesta 1993. Suomi-palkinnoista päätti tiede- ja kulttuuriministeri Annika Saarikko. Palkinnon perusteluissa todetaan, että Hiljainen kansa on omaperäinen ja ihastuttava, kansallisesti ja kansainvälisesti tunnettu ilmiö. Tanssitaiteilija Reijo Kela loi vuonna 1988 tanssiesitystään varten ympäristötaideteoksen Hiljainen kansa, joka on jatkanut omaa elämäänsä vuodesta 1994 lähtien nykyisellä paikallaan Suomussalmella, viitostien varrella.

Toukokuussa Luonnonperintösäätiö tiedotti, että loppuvuonna 2020 kuolleen kirjailijan ja Ylä-Kainuun kulttuurin voimamiehen Jalo Heikkisen toive toteutui, kun hänen kotiaan ympäröinyt metsä siirtyi Luonnonperintösäätiölle huhtikuussa. Suomussalmella sijaitsevan Tihisenniemen 22 hehtaarin rantametsä koostuu lähes kokonaan noin 130-vuotiaista havupuuvaltaisista kangasmetsistä. Metsät ovat olleet ainoastaan hienovaraisessa käytössä jo Jalon isän, paikkakunnalla laajasti tunnetun Setti Heikkisen eli Kurimon Setin ajoista alkaen. Tihisenniemen suojelualueeseen kuuluu noin puoli kilometriä Kiantajärven rantaviivaa. Tätä rantaviivaa seurailee Jalo Heikkisen kotipolku. Jalo Heikkisen tunnetuimpia hankkeita oli lukuisten julkaistujen kirjojen ja pitkällisen Ilmari Kianto -tutkimuksen ohella Suomussalmella sijaitseva Soiva Metsä.

Suomussalmen kunta purki vuonna 2021 Kirkonkylän koulun alatalon, ammattikoulun oppilasasuntolan ja Kemet Electronics Oy rakennuspalossa tuhoutuneen osan betonirakenteet. Purku-urakoitsijaksi on valittu JT-Konetyöt. Purkukohteiden betonimurske hyödynnettiin peruskorjattavien katujen kantavissa rakenteissa.

Teemu Piirainen aloitti vs. sivistysjohtajana 1.8.2021 ja vakinaisena sivistysjohtajana 1.11.2021.

Lista Suomussalmen kunnan tekemien ostojen laskuista vuodelta 2020 julkaistiin kunnan verkkosivuilla. Jatkoissa laskut julkaistaan vuosittain.

Ruukinkankaan uuden koulun harjannostajaiset pidettiin 22.10.2021. Oppilaat aloittavat syyslukukauden uudessa koulussa elokuussa 2022.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kuntatalous on ollut ulkopuolelta tulleiden muutostekijöiden moukaroimana jo useamman vuoden ajan. Valtion koronatuettujen lihottivat kuntien taloutta yksittäisinä vuosina 2020 ja 2021. Niiden aikana on päässyt unohtumaan, että lähtökota, josta koronan aikakauteen siirryttiin, oli kuntien talouden kannalta mahdollisimman huono. Vuodet 2018 ja 2019 olivat kuntien tilinpäätösten valossa historian huonoimmat pitkään aikaan.

Vuosi 2022 jää nykymuotoisen kunnallishallinnon viimeiseksi. Vuoden 2023 alusta vastuu sosiaali- ja terveyshuollon palveluista sekä pelastustoimesta siirtyy valtion rahoitettavaksi ja hyvinvointialueiden järjestettäväksi. Samalla noin 20 mrd. veroeuroa kiertyy uudella tavalla valtion talousarvioiden kautta näille alueille. Heti perään vuonna 2024 vastuu työvoima- ja elinkeinopalvelujen järjestämisestä siirtyy valtion TE-hallinnolta kunnille. Myös tämä muovaa ennen kaikkea kuntien elinvoimaroolia uusiksi.

Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen hallintouudistuksen kokonaisvaikutusta kuntien talouteen on kuitenkin erittäin vaikea vielä ennakoita. Toisaalta sote-uudistus voi helpottaa kuntatalouden ennustettavuutta, kun väestön ikääntymisen myötä nopeasti kasvaneet sote-kustannukset siirtyvät valtion rahoitettavaksi. Kuntatalouden kestävyys turvataan onnistuneella päätöksenteolla.

Kuntien ja kuntayhtymien talousraportoinnin automatisointi (Kuntatieto-ohjelma) otettiin käyttöön vuoden 2021 alusta. Kuntatieto-ohjelman tarkoitus on kehittää kuntia ja kuntayhtymiä koskevan julkisen talouden suunnitelman ja kuntatalousohjelman sekä kuntien omassa päätöksenteossa tarvittavan taloutta kuvaavan taloustiedon tuotantoa ja tietojen saatavuutta. Kuntatieto-ohjelman tavoitteena on parantaa julkisen hallinnon toiminnallista ja tiedollista yhteen toimivuutta.

Suomussalmen kunnan vuoden 2021 talousarvio oli alun perin 1,820 milj. ylijäämäinen. Maaliskuussa tehtiin talousarviomuutos, jonka jälkeen talousarvio oli -0,095 milj. euroa alijäämäinen. Tilinpäätös muodostui kuitenkin 1,958 milj. euroa ylijäämäiseksi. Vuodelle 2020 tehtiin talouden tasapainottamisohjelma. Myös tulevana vuosina talouden tasapainottaminen on keskeinen asia, sillä vuosina 2017–2020 tilinpäätökset ovat olleet alijäämäisiä.

Aleneva väestökehitys ja valtionosuuksien pieneneminen ovat suurimpia huolenaiheita tulevana vuosina. Ruukinkankaan uuden koulun ja terveyskeskuksen rakentaminen tulevat asettamaan suuria haasteita kunnan taloudelle, myös talous- ja henkilöstöhallintopalvelujen sekä IT-palvelujen tuottajan vaihtuminen kunnan työntekijöille. Tuloveroprosenttia nostettiin vuodelle 2019, joten veroprosentin korottaminen lähivuosina ei liene ajankohtainen.

Koronavirusepidemia

Takana on nyt kaksi vuotta kokemusta koronavirusepidemiasta. Vähitellen on opittu elämään erilaisten rajoitusten ja suositusten kanssa, toisinaan on jopa väsyttävä rajoituksiin ja suosituksiin. Koronarokotukset aloitettiin. Koronakriisin tuoma epävarmuus vaikuttaa Suomen talouteen edelleen.

Vuoden 2022 helmikuussa koko maailman katse kääntyi koronasta Venäjän ja Ukrainan tilanteeseen ja samalla korona jäi hieman taka-alalle. Ukrainan sota tulee todennäköisesti näkymään mm. energian, raaka-aineiden ja ruuan hintojen nousuna ja talouskasvun hidastumisena.

1.6.3. Henkilöstö

	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2004
Kunnanhallitus/Elinvoimapalvelut			7	4	5	4	2	3	2	4	1
Kunnanhallitus	1	1									
Elinvoimapalvelut	27	22									
Hallintopalvelut	9	9	22	42	33	49	24	19	23	20	70
Perusturvapalvelut	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	467
Sivistyspalvelut	193	177	185	195	189	201	204	216	224	203	270
Tekniset palvelut	90	94	95	102	102	96	100	108	112	109	104
Yhteensä	320	303	309	343	329	350	330	346	361	336	912

Vuoden 2005 alusta Kainuun maakunnan palvelukseen siirtyi 309 henkilöä. Lisäksi Ylä-Kainuun palvelukeskuksen puolankalaisesta henkilöstöstä siirtyi maakuntaan 85 henkilöä ja Puolangan kuntaan 25 henkilöä. Vuoden 2013 alussa lukio siirtyi sivistyspalveluihin Kainuun maakunta -kuntayhtymän purkauduttua (15 henkilöä). Vuosina 2016–2018 hallintopalvelujen henkilöstömäärää nostivat palkkatukityöllistetyt sekä määrällinen projektihenkilöstö. 1.6.2017 kunnan uuden hallintosäännön myötä matkailupalvelut siirtyivät hallintopalveluista uuteen elinvoimapalvelujen toimialaan. Vuonna 2020 työllisyyden hoitaminen siirtyi hallintopalveluista elinvoimapalveluihin. Kunnan henkilöstön määrä vaihtelee vuoden aikana muun muassa virkavapauksien, sijaisuuksien ja tilapäisten työntekijöiden vuoksi. Luvuissa voi taten olla kaksi henkilöä laskettuna sa-

malle vakanssille, mikäli toinen on virkavapaalla ja toinen sijaisena. Vuoden 2021 vaihteessa kuntaan työ- tai virkasuhteessa oli 320 henkilöä.

Sairauspoissaolojen määrä laski edellisestä vuodesta kalenteripäiviä/htv. Kuntatyönantajat tilastoi valtakunnallisesti sairauspoissaolot kalenteripäivää/henkilötyövuosi ja tämän tilaston mukaan vuonna 2020 koko maassa oli keskimäärin 16,7 kalenteripäivää sairauspoissaoloja. Tarkemmin näitä henkilöstöä kuvaavia lukuja analysoidaan vuosittain laadittavassa henkilöstöraportissa.

Sairauspoissaolopäivät

Vuosi	Työpv/hlö	Muutos%	Kalenteripv/htv	Muutos%
2005	11	0		
2012	10	11		
2013	8	-20		
2014	9	12		
2015	12	33	15,2	
2016	9	-25	12,3	-19
2017	13	44	16,6	35
2018	14	8	19,7	19
2019	13	-8	16,7	-18
2020	10,5	-23	13,3	-20
2021			13,0	-2

Vakituisen henkilöstön keski-ikä laski 0,5 vuodella ja koko henkilöstön keski-ikä laski 0,7 vuodella edelliseen vuoteen verrattuna. Vuonna 2020 koko maassa kunta-alan henkilöstön keski-ikä oli 45,6 vuotta.

Keski-ikä kehitys

Vuosi	Vakituiset	Kaikki	Koko maa
2005	49,7	46,6	45,3
2013	51,2	48,4	45,6
2014	51,5	48,7	45,7
2015	52,2	49,9	45,7
2016	51,4	50,1	45,8
2017	50,9	49,3	45,8
2018	50,8	49,5	45,7
2019	50,01	49,2	45,7
2020	50,4	48,7	45,6
2021	49,9	47,96	ei vielä tiedossa

1.6.4. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeen mukaan kunnan ja kuntakonsernin on toimintakertomuksessa arvioitava toiminnan laajuuteen ja rakenteeseen nähden tasapuolisesti ja kattavasti merkittävämpiä riskejä, epävarmuustekijöitä sekä muita toiminnan kehittymiseen vaikuttavia seikkoja. Kunnan toimintaan vaikuttavat yleensä toiminnalliset riskit, rahoitus- ja vahinkoriskit.

Kunnan riskiympäristössä ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia merkittävien riskien osalta vuoteen 2020 verrattuna. Taloudellisten resurssien niukkuus aiheuttaa epävarmuutta ja vaikuttaa toiminnan kehittämiseen.

Strategiset riskit

Kunnan väestö ikääntyminen ja huoltosuhteen heikkeneminen luovat kasvavaa kysyntää erilaisille palveluille. Toisaalla nuorempi väestö muuttaa pois. Näiden seurauksena verotulot ja valtionosuudet tulevaisuudessa pienenevät. Henkilöstön ikääntyminen tuo mukanaan ikäjohtamisen tarpeen ja henkilöstön eläköityminen saattaa aiheuttaa tulevaisuudessa ammattitaitoisen henkilöstön saatavuusongelmia.

Toiminnalliset riskit

Toiminnallisilla riskeillä tarkoitetaan kunnan päivittäistä toimintaa, johtamista, prosesseja ja järjestelmiä uhkaavia riskejä.

Suomussalmen kunnan vakuutusmeklari on tehnyt vuonna 2007 kunnan riskienkartoituksen. Tässä kartoituksessa ei tullut esiin ns. sietämättömiä riskejä.

Henkilöstöön liittyviä riskejä on paljon (esim. fyysinen kunto, stressi ja työuupumus, työn kuormittavuus, matkustus, henkilöstön eläköityminen, työpaikkakehitys). Henkilökunnan poissaolot voivat vaikeuttaa palvelutuotantoa. Henkilöstön koulutusta tarvitaan, perehdyttämiskäytännöt eivät ole ajan tasalla. Uuden henkilöstön tarve tulee ennakoida ja tehtävät määriteltävä etukäteen toimialarajat ylittävästi.

Tietojärjestelmien toimintahäiriöt, sekä tietoturvallisuuden ja tietosuojan kohdistuvat riskit ovat toiminnallisia riskejä ja niiden hallinta osa organisaation riskienhallintaa. Henkilöstön tietotekniikkaosaamisessa on vielä kehitettävää. Tietosuoja-asetuksen edellyttämä henkilötietojen oikeanlainen käsittely luo henkilöstön lisäkoulutustarpeen.

Jokaisen työntekijän kanssa pyritään käymään vähintään yksi kehityskeskustelu vuodessa. Henkilöstön tilaa seurataan vuosittaisella henkilöstöraportilla sekä joka toinen vuosi tehtävällä henkilöstökyselyllä. Henkilöstön jaksamiseen tulee kiinnittää entistä enemmän huomiota.

Monetra Oulu Oy on hoitanut vuoden 2020 alusta talous- ja henkilöstöhallinnon tukipalvelut. Vuoden 2021 alusta vaihtui IT-palvelujen tuottaja Kainuun sosiaali- ja terveystyön kuntainliitosta Atea Finland Oy:ksi. Henkilöstö on joutunut opettelemaan kahden viime vuoden aikana paljon uusia toimintatapoja ja uusien talous- ja henkilöstöhallinnon ohjelmien käyttöä.

Taloudelliset riskit

Suomussalmen kunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan yleisohjeen mukaan taloudellisia riskejä on esim. siinä, että tavoitteet eivät ohjaa toimintaa, toiminta ei ole tavoitteiden mukaista ja poikkeamia asetetuista tavoitteista ei huomata tai ei oteta huomioon. Muita riskejä ovat esim., että kirjanpitoa ei hoideta lakien ja määräysten mukaisesti, saatavia ei saada perityksi, varoja tileiltä ja käteiskassoista häviää tai käytetään väärin. Tehtävienjaon epäselvyyksien takia taloushallinnon tehtäviä voi jäädä suorittamatta ja verollisesta myynnistä arvonlisävero tilittämättä (viivästysseuraamukset) ja vähennykseen tai palautukseen oikeuttava vero saamatta. Keinoja riskien toteutumisen estämiseksi ovat mm. varovaisuuden periaate, toiminnan ja talouden suunnitteluun liittyvät ohjeet, koulutukset, talouden seuranta ja raportointi. Tehtävien eriyttäminen, täsmäytykset, laskujen asiatarkestus ja hyväksyminen, kassavarojen tarkastukset, erilaisten tarkastusraporttien ja laskujen läpikäynti, henkilökunnan koulutus ja ohjeistus arvonlisäveron käsittelyyn ovat myös keinoja estää riskien toteutuminen.

Merkittävä rahoitusriski on kunnan velkaantumisaste ja korkotason muutokset. Ruukinkankaan uuden koulun ja terveystakeskuksen rakentaminen lainarahalla asettaa haasteita kunnan taloudelle.

Suomussalmen kunnan rahastosijoitukset ovat vuoden 2021 lopussa markkina-arvoltaan noin 30 % hankintahintaa korkeammassa arvossa.

Suurimmat taloudelliset riskit kunnan talouden kannalta liittyvät talouden tasapainottamisen onnistumiseen. Kunnan tulorahoitus perustuu pääosin verotuksellisiin tuloihin, minkä takia verotuksellisissa tuloissa tapahtuva muutos vaikuttaa suoraan kunnan talouteen. Valtionosuusuudistuksen takia kunta joutuu sopeuttamaan toimintojaan tulorakennetta vastaavaksi. Suomussalmen kunnan tilipäätökset olivat vuosina 2017–2020 alijäämäisiä.

Kunnan rahoituslaitoksilta olevista lainoista 46 % on sidottu euriboriin ja 54 % on kiinteäkorkoista lainaa. Mahdollisiin korkotason muutoksiin kunta on pyrkinyt varautumaan suojaamalla lainoja. Kunnanhallituksen (2.11.2021 § 259) OP Yrityspankki Oyj:n kanssa on tehty kääntävä koronvaihtosopimus, joka kumoaa aikaisemman Nordean koronvaihtosopimuksen. Sen lisäksi tehtiin koronvaihtosopimus (6,750 milj. euroa) ja kynnyksellinen koronvaihtosopimus (6,750 milj. euroa) ajalle 2.1.2024-2.1.2034.

Korkotason nopea nousu olisi suuri rahoitusriski taloudelle. Kunnan lainakanta on tällä hetkellä kohtuullisella tasolla, mutta mikäli esim. Kainuun uuden sairaalan lainat tulisivat kuntien vastuulle, muuttuu kunnan tilanne välittömästi.

Vahinkoriskit

Vahinkoriskit ovat toimintaympäristössä tapahtuvia virheitä, toimintahäiriöitä ja onnettomuuksia, jotka aiheuttavat vahinkoa tai menetyksiä. Vahinkoriskit kohdistuvat yleensä asiakkaisen, henkilöstön tai ympäristön turvallisuuteen tai omaisuuteen. Vahinkoriskien hallintaan liittyy keskeisesti vakuutusturva, jonka on oltava riittävän kattava.

Yksi vahinkoriskityyppi ovat erilaiset tapaturmat. Tapaturmat voivat kohdistua kunnan henkilöstöön, luottamushenkilöihin, asiakkaisiin, oppilaisiin ja opiskelijoihin. Tyypillisesti nämä ovat erilaisia työhön, työmatkoihin tai opiskeluun liittyviä tapaturmia. Tapaturmien varalle kunta on ottanut lakisääteisen työtapaturma- ja ammattitautivakuutuksen, jota on täydennetty vapaaehtoisella tapaturmavakuutuksella ja matkavakuutuksella.

Poikkeukselliset luonnonolosuhteet voivat vaikuttaa kunnan toimintaan monella tavalla. Erilaiset sään ääri-ilmiöt voivat aiheuttaa kiinteistö-, henkilö- ja omaisuusvahinkoja tai niistä voi seurata muita ylimääräisiä kustannuksia. Kovat pakkasjaksot, varsinkin pitkittyessään, voivat aiheuttaa lämmityskustannusten nousua. Lisäksi esimerkiksi vesihuoltojärjestelmät ovat alttiita poikkeuksellisille luonnonolosuhteille. Riskienhallinnassa keskeistä onkin varautuminen mahdollisiin häiriötilanteisiin. Kunnan varautuminen häiriötilanteisiin perustuu valmiussuunnitteluun.

Merkittäviä vahinkoriskejä ovat myös kunnan eri toimitilojen erilaiset sisätilaongelmat, jotka aiheuttavat henkilövahinkoriskejä ja tilojen käytettävyysongelmia.

Kunnan vakuutus sopimukset kilpailutettiin vuoden 2019 alussa, joten vakuutusturva on ajan tasalla. Toiminnan vastuuvakuutus on 1 milj. euroa.

1.6.5 Ympäristötekijät

Suomussalmen kunnan omistaman Suomussalmen Energia Oy on päästöoikeus- sekä kestävyyskriteerijärjestelmän piirissä, ympäristötekijät otetaan huomioon osana tuotantolaitoksen tuotannon ohjausta. Suomussalmen Energia käyttää ympäristönsuojelussa parasta käytettävissä olevaa tekniikkaa eli BAT -tekniikkaa.

Suomussalmen kunnan vesihuoltolaitoksella on kolme jätevedenpuhdistamo. Puhdistamot sijaitsevat Pitäällä, Juntusrannassa ja Hossassa. Niissä puhdistetaan Suomussalmen, Kirkonkylän, Juntusrannan ja Hossan taajamien, sekä niiden lähialueiden jätevedet. Puhdistamojen rakentamiseen ja puhdistettujen jätevesien johtamiseen vesistöön on saatu tarvittavat viranomaisluvut. Pitämän jäteveden kuormitustarkkailu vuonna 2020 toteutettiin 12 kertaa vuodessa, koska puhdistamon toiminta ei vuonna 2019 täyttänyt voimassa olevan valtioneuvoston asetuksen mukaisia vähimmäisvaatimuksia. Vuonna 2021 kuormitustarkkailu osalta palataan suunnitelman mukaiseen ohjelmaan, jonka mukaisesti se toteutetaan kuusi kertaa vuodessa. ELY-keskus suoritti v. 2021 määräaikaistarkastukset Pitämän ja Juntusrannan jätevedenpuhdistamoille.

Suomussalmen kunnan ja Gasum Oy:n kesken solmittiin palvelusopimus jätevedenpuhdistamon jätevesiliikkeen kuljetus- ja jatkokäsittelypalvelu, jonka perusteella puhdistamoliete toimitetaan Oulun Biotehdas Ky:n laitokselle käsiteltäväksi 1.10.2016 alkaen. Palvelusopimus on voimassa 31.12.2026 saakka.

Kainuun ELY-keskus, Ruokavirasto ja Suomussalmen kunnan ympäristölupaviranomainen valvovat lupaehtojen noudattamista. Vuoden 2021 toiminta on tapahtunut lämpölaitoksilla ja lietteen käsittelypaikalla lupaehtojen puitteissa.

Suomen Ympäristökeskuksen tutkimuksen mukaan Suomussalmen kunta on vähentänyt päästöjään 46 prosenttia vuodesta 2005 vuoteen 2017 (sisältää tuulivoimakompensaation), Kainuussa keskiarvo on -19 prosenttia (10.2.2020).

Suomussalmen kunnan kaatopaikka on lakkautettu 31.10.2007. Kaatopaikan ympäristövaikutuksia on tarkkailtu Kainuun ELY-keskuksen hyväksymän tarkkailuohjelman mukaisesti. Vuoden 2020 tarkkailutulosten mukaan kaatopaikan vaikutukset ympäristöön ovat olleet vähäiset. Kesän 2021 aikana tarkastettiin alueen tarkkailuputkien toiminta. Kunta teki joulukuussa (kunnanhallitus 17.12.2021 § 226) Kainuun ELY-keskuksen kehotuksesta 22 vuoden ajaksi 44 000 euron vakuustalletuksen, joka kattaa kaatopaikan jälkitarkkailusta aiheutuvia kustannuksia. Samalla kunnan Kainuun ELY-keskukselle (ent. Kainuun ympäristökeskus) antama 400 000 euron omavelkainen takaus päättyi.

1.7. Selonteko kunnan sisäisen valvonnan järjestämisestä

Kirjanpitolautakunnan kuntajaosto on antanut 13.10.2020 päivitetyn yleisohjeen kunnille ja kuntayhtymille tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta.

Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa annettava tiedot siitä, miten sisäinen valvonta ja siihen sisältyvä riskienhallinta on kunnassa järjestetty, onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja miten sisäistä valvontaa on tarkoitus kehittää voimassa olevalla taloussuunnittelukaudella. Tätä tarkoitusta varten kunnanhallituksen tulee esittää toimintakertomuksessa selonteko sisäisen valvonnan järjestämisestä ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä (KuntaL 115.1 §).

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tarkoituksena on varmistaa, että kunnalle asetetut tavoitteet saavutetaan ja että toiminta on taloudellista ja tuloksellista. Valvonnan tarkoituksena on edistää organisaation tehokasta johtamista, riskienhallintaa, toiminnan kehittämistä ja tuloksellisuuden arviointia. Lisäksi sisäisen valvonnan tarkoituksena on varmistaa, että päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan ja että omaisuus ja voimavarat turvataan.

1. Valvontaympäristö

Suomussalmen kunnan sisäisen valvonnan yleisohje on hyväksytty kunnanhallituksessa vuonna 2015 (§ 159). Kunnanvaltuusto on hyväksynyt kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet 2014 (§ 32). Riskien kartoitus ja uhkaluokitus tulisi päivittää. Ohjeistusta toivotaan konkretisoitavan ja vastuusuhteita tulisi tarkentaa. Ruokapalveluissa on laadittu erillinen sisäisen valvonnan ohje, jota päivitetään vuosittain. Vesilaitoksella on laadittu vaarojen arviointi, valvontaohjelma ja varautumissuunnitelma.

Hallintosäännön mukaan (§ 77) valtuusto päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista kunnassa ja kuntakonsernissa.

Kunnanhallitus vastaa kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, hyväksyy sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat ohjeet ja menettelytavat sekä valvoo, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta toimeenpannaan ohjeistuksen mukaisesti ja tuloksellisesti. Hallitus antaa toimintakertomuksessa tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä sekä selvityksen konsernivalvonnasta ja merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä. (Hallintosääntö § 78)

Lautakunta vastaa toimialallaan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, toimeenpanon valvonnasta ja tuloksellisuudesta sekä raportoi kunnanhallitukselle sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä. (Hallintosääntö § 79)

Kunnanjohtaja sekä toimialojen johtavat viranhaltijat vastaavat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimeenpanosta ja tuloksellisuudesta toimialoillaan, ohjeistavat alaisiaan toimintayksiköitä sekä raportoivat kunnanhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti. (Hallintosääntö § 80)

Palveluyksikköjen esimiehet vastaavat yksikön riskien tunnistamisesta, arvioinnista, riskienhallinnan toimenpiteiden toteutuksesta ja toimivuudesta sekä raportoivat kunnanhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti. (Hallintosääntö § 80)

Konsernijohto vastaa konserniyhteisöjen ohjauksesta sekä niiden sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen ja tuloksellisuuden valvonnasta. (Hallintosääntö § 80)

Sisäinen tarkastus arvioi objektiivisesti ja riippumattomasti sisäisen valvonnan, riskienhallinnan ja konsernivalvonnan järjestämistä, tuloksellisuutta, raportoi arvioinnin tuloksista sekä esittää toimenpide-ehdotuksia järjestelmän kehittämiseksi. Sisäinen tarkastus raportoi kunnanhallitukselle ja kunnanjohtajalle. (Hallintosääntö § 81)

2. Riskienarviointi

Sisäistä valvontaa suoritetaan osana normaalia johtamista, seuranta ja arviointia. Erilaisten riskien tunnistaminen on vaikeaa. Arkisessa työssä riskit unohtuvat helposti. Tarvitaan entistä enemmän työtä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tunnetuksi tekemiseksi. Riskienhallintaa koskevaa ohjeistusta tulee kehittää edelleen. Tarvitaan yhteistyötä ja koulutusta. Etukäteisharjoittelu on tarpeen ja sen pitää olla säännöllistä.

Sisäistä valvonnan ja riskienhallinnan toimenpiteitä tehdään, mutta toimialoilla on erilaisia käytäntöjä. Riskien hallinnan vastuuta ja tehtäviä on tarkennettava sekä riskien kartoitusta tulee systematisoida.

3. Valvontatoimenpiteet

Päätöksenteossa ja johtamisessa noudatetaan Suomussalmen kunnan hallintosääntöä ja toimialaa koskevaa lainsäädäntöä. Kunnanvaltuuston, -hallituksen ja lautakuntien päätösten täytäntöönpanosta pidetään luetteloa ja täytäntöönpanoa valvotaan.

Kunnanhallitus seuraa lautakuntien ja konsernien hallitusten työskentelyä esityslistojen ja pöytäkirjojen välityksellä. Kunnan- ja hallintojohtajan viranhaltijapäätökset ovat nähtävinä kunnanhallituksessa, sivistysjohtajan ja sivistyspalveluiden yksiköiden esimiesten päätökset sivistyslautakunnassa sekä teknisen palvelujen viranhaltijapäätökset (tekninen johtaja, rakennuttaja- ja maanmittausinsinööri, vesihuolto- ja kiinteistöpäällikkö, rakennus- ja ympäristötarkastaja) teknisessä lautakunnassa neljännesvuosittain. Esityslistat ja pöytäkirjat sekä viranhaltijapäätökset julkaistaan internetissä kunnanhallituksen antamien ohjeiden mukaisesti.

Päätökset valmistellaan huolellisesti, perustellaan ja annetaan kirjallisesti asianosaisille tiedoksi. Viranhaltijapäätökset tehdään Dynasty-asianhallintajärjestelmässä. Päätöksiä tehtiin vuonna 2021 seuraavasti:

kunnanjohtaja	38 kpl
elinvoimajohtaja	7 kpl
hallintojohtaja	28 kpl, ei-julkisia 37 kpl
sivistysjohtaja	58 kpl, ei-julkisia 66 kpl
tekninen johtaja	127 kpl

Kunnanhallitus ei käyttänyt kertaakaan kuntalain 92 §:n mukaista otto-oikeutta lautakuntien tai viranhaltijoiden päätöksiin vuoden 2021 aikana.

Henkilöstöä koskevat päätökset (esim. vuosilomat, sairauslomat) tehtiin Personec F ESS -ohjelmassa. Kukin työntekijä teki hakemuksen sähköisesti ja lähetti sen esimiehelle päätöksen tekemistä varten. Päätös meni sähköisesti suoraan henkilöstöhallinnon järjestelmään palkanlaskennan perusteeksi. Myös työsopimukset ja virkamääräykset tehtiin sähköisillä lomakkeilla Personec F ESS -ohjelmassa. Matkalaskut tehtiin sähköisesti M2-matka- ja kuluhallintajärjestelmässä. Matkalaskujen hyväksyntäkierto, maksatus ja siirto kirjanpitoon tapahtuvat sähköisesti.

Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä on hoitanut kunnan kirjanpidon yhteistoimintasopimuksen perusteella 31.12.2019 asti. Monetra Oulu Oy aloitti kunnan talous- ja henkilöstöhallinnon palvelujen tuottajana 1.1.2020 alkaen. Ostolaskut, laskenta- ja rahatoimi sekä henkilöstöhallinto on hoidettu Monetran tietojärjestelmissä. Näihin järjestelmiin on rakennettu kontrollijärjestelmät, jotka vähentävät virheiden ja mahdollisten vahinkojen määrää. Talouden seurannassa on Intime-raportointijärjestelmä, joka mahdollistaa määrärahojen käytön likimäärin ajantasaisen seurannan. Taloushallinnosta toimitetaan automaattisesti raportit heti kauden sulkemisen jälkeen.

Tietoturvallisuuden ja tietohallinnon osalta kunnan omassa toiminnassa on noudatettu Kainuun sotien hyväksymiä tietoturvallisuusperiaatteita vuoden 2020 loppuun asti. Vuoden 2021 alusta alkaen Atea Finland Oy on hoitanut kunnan ICT-palvelut.

Teknisen toimialan investointeja pyritään jaksottamaan eri vuosille, jotta investoinnit olisivat kestäväällä pohjalta. Investointien suunnittelussa lähtökohtana on kunnallisteknisen omaisuuden arvon säilyttäminen. Investointien suunnittelussa huomioidaan mm. käyttäjien tarpeet, rakennusosien tekninen käyttöikä sekä muut kunnan linjaukset omaisuuden arvon säilyttämisestä.

Teknisissä palveluissa sisäinen laskutus tehdään joko puolivuositain tai vuoden vaihteen jälkeen. Laskutuksessa on kehitettävää. Investointeihin liittyvät kustannukset, kuten konetyö- ja henkilöstökulut pitää saada laskutettua jouhevammin, jotta voidaan ilmoittaa ajoissa investoinnit valmistuneeksi. Puolivuositain tapahtuva sisäinen laskutus eri yksiköiltä vaikeuttaa käyttötalouden seurantaa ja ennakoitua.

Laskujen käsittelyprosessi on määritelty. Laskun hyväksyjä vastaa laskun oikeellisuudesta, oikeasta tilimerkinnästä ja siitä, ettei käytettävissä olevaa määrärahaa ylitetä. Hän huolehtii siitä, että laskut ja muut maksutositteet tulevat viivytyksettä hyväksytyiksi ja toimitetaan maksettavaksi niin, etteivät maksut viivästy. Asiastajana ja hyväksyjänä ei saa olla sama henkilö samassa tositteessa.

Kunta on valtuuttanut Monetra Oulu Oy:n talous- ja palkkaprosessien palvelupäälliköt hyväksymään katemaksuluettelolla palkanmaksupäivittäin ilmoitetun kokonaisneton palkanmaksuun sekä muut palkkahallintoon liittyvät maksumääräykset (ansionmenetykskorvaukset, palkanmaksu kassamaksuna normaalista palkanmaksuaikataulusta poiketen). Kunta saa maksuluettelot tarkastettavakseen pyydettäessä.

Saatavien laskutuksesta, perinnästä ja valvonnasta huolehti Monetra Oulu Oy:n myyntireskontra. Kunnan saatavat viedään neljännesvuosittain tiedoksi kunnanhallitukselle.

Kunnan vakuutukset kilpailutettiin vuonna 2019. Kunnan työntekijöiden ryhmähenkivakuutus on Kuntien eläkevakuutuksessa, vapaaehtoiset henkilövakuutukset sekä työtaturma- ja ammattitautivakuutukset LähiTapiolassa, ja ajoneuvojen, omaisuuden ja toiminnan vakuutukset If vahinkovakuutusyhtiössä.

Henkilöstölle tiedotetaan muutoksista, uusista ohjeista yms. intrassa, sähköpostilla ja henkilöstöinfoissa. Tiedotusvälineille lähetetään kokousten esityslistat ja kokousten jälkeen ilmoitetaan tehdyt päätökset. Kunta on lisännyt tiedottamista palkkaamalla viestintäsuunnittelijan.

Sopimuksista on toimialojen pidettävä luetteloa ja valvottava vuosittain niiden ajantasaisuutta.

4. Tieto ja tiedonvälitys

Kunnan toimialojen velvollisuutena on varmistua annettujen ja saatujen tietojen oikeellisuudesta ja ajanmukaisuudesta. Toimialat raportoivat talousarviossa annettujen toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta sekä muista oleellisista havainnoista kunnanvaltuustolle, kunnanhallitukselle ja tarkastuslautakunnalle kolme kertaa vuodessa: 1. kerran huhtikuussa (tammi-maaliskuu), 2. kerran elokuussa (tammi-kesäkuu) ja 3. kerran lokakuussa (tammi-syyskuu). Lokakuussa on raportoitava myös valtuuston asettamien tavoitteiden toteutuminen. Tytäryhtiöt antavat myös vastaavan raportin. Kunnanhallitus on käsitellyt erikseen tytäryhtiöiden tilinpäätökset ja ohjeistaa yhtiökokousedustajat. Tekniset palvelut antaa erilliset selvitykset valmistuneista investoinneista vuosittain.

Taluspäällikkö kokoaa kuukausittain kunnanhallitukselle talousraportin, jossa käydään läpi talousarvion toteutumisen lisäksi muita kunnan kehityslukuja. Talousraportti annetaan kunnanhallitukselle tiedoksi.

Kunnanvaltuustolle on esitelty kuntalaisten aloitteet ja valtuustoaloitteet vuosilta 2019 ja 2020 sekä toimenpiteet keskeneräisten aloitteiden osalta (8.3.2021 §:t 4–7).

5. Seuranta

Hallintosäännön 149 §:n mukaan kunnanhallituksen ja lautakunnan pöytäkirja siihen liittyvine oikaisuvaatimusohjeineen tai valitusosoituksineen pidetään tarkastamisen jälkeen nähtävänä kunnan verkkosivuilla siten kuin kuntalain 140 §:ssä tarkemmin säädetään. Muun viranomaisen pöytäkirja annetaan vastaavalla tavalla tiedoksi kunnan jäsenille, jos asianomainen viranomainen katsoo sen tarpeelliseksi.

Kunnan jäsenelle tehtävän tiedoksiannon tarkoituksena on yleinen tiedottaminen asiasta, mutta myös päätöksen lainvoimaisuuden saavuttaminen. Jos tiedoksiantoa kunnan jäsenelle ei suoriteta, muutoksenhakuaika ei lähde kulumaan eikä päätös saa lainvoimaa. Päätöksen lainvoimaiseksi tuleminen edellyttää valitusajan kulumista ja sitä, että päätöksestä ei valiteta valitusviranomaiseen. Viranhaltijapäätökset tulee pitää nähtävänä kunnan verkkosivuilla siten kuin kuntalain 140 §:ssä tarkemmin säädetään.

Hallintosäännön 33 § mukaan kunnanhallituksen alaisen viranomaisen, lautakunnan alaisen viranomaisen ja lautakunnan jaoston on ilmoitettava kunnanhallitukselle tekemistään ottokelpoisista päätöksistä lukuun ottamatta sellaisia asioita tai asiaryhmiä, joista kunnanhallitus on päättänyt, ettei se käytä otto-oikeuttaan. Ilmoitus on tehtävä neljän päivän kuluessa pöytäkirjan tarkastamisesta. Jos pöytäkirjaa ei tarkasteta, määräaika lasketaan pöytäkirjan allekirjoittamisesta.

Henkilöstön koulutusta tulee lisätä, mm. sisäisestä valvonnasta, riskienhallinnasta ja hallintosäännöstä sekä tietosuoja-asetuksesta ja tiedonhallintalaista.

Hallintosääntö on päivitetty (kunnanvaltuusto 15.12.2020 § 57) ja se on tullut voimaan 1.1.2021. Kunnanvaltuusto päivitti hallintosääntöä 14.6.2021 § 25, jolloin tehtiin uuden oppivelvollisuuslain edellyttämät lisäykset.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet sekä yleisohje on päivittämättä. Talous- ja henkilöstöhallintopalvelujen tuottajan vaihduttua uusien talousohjeiden laatiminen on kesken. Tietosuoja-asetuksen jalkauttaminen on kesken. Kunnan sijoitussalkun varainhoitajien kilpailutus aloitettiin syksyllä 2021. Valtuusto hyväksyi (25.10.2021 § 63) päivitetty sijoitustoiminnan perusteet ja hallitus (2.11.2021 § 262) sijoitussuunnitelman vuosille 2021–2025.

Kunnanhallitus toteaa osaltaan, että sisäisen valvonnan ohjeet ovat ajan tasalla. Saatujen selvitysten perusteella kunnan sisäinen valvonta tuottaa pääosin kohtuullisen varmuuden toiminnan laillisuudesta ja hyvän hallintotavan noudattamisesta sekä varojen ja toiminnan turvaamisesta. Säännöksiä, päätöksiä ja määräyksiä on pääsääntöisesti noudatettu. Sisäisessä valvonnassa ei ole havaittu oleellisia puutteita tilikaudella. Kunnanhallitus toteaa, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta Suomussalmen kunnassa on järjestetty asianmukaisesti.

2. TILIKAUDEN TULOKSEN MUODOSTUMINEN JA TOIMINNAN RAHOITUS

2.1. Tilikauden tuloksen muodostuminen

Ulkoiset

	TP 2021	TP 2020	TP 2019	TP 2018
	<i>1 000 €</i>	<i>1 000 €</i>	<i>1 000 €</i>	<i>1 000 €</i>
Toimintatuotot	9 868	9 306	8 522	8 940
Valmistus omaan käyttöön	156	152		
Toimintakulut	-68 146	-68 126	-64 858	-66 936
Toimintakate	-58 122	-58 668	-56 336	-57 996
Verotulot	29 995	28 114	26 867	25 919
Valtionosuudet	33 587	34 348	30 747	31 363
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	37	13	31	14
Muut rahoitustuotot	257	256	511	321
Korkokulut	-220	-189	-212	-184
Muut rahoituskulut	-38	-13	-31	-321
Vuosikate	5 496	3 861	1 577	-884
Poistot ja arvonalentumiset	-3 532	-4 102	-3 958	-4 950
Satunnaiset tuotot				
Satunnaiset kulut				
Tilikauden tulos	1 964	-241	-2 381	-5 834
Tilinpäätössiirrot	-6	-2	22	2
Tilikauden ali- /ylijäämä	1 958	-243	-2 359	-5 832

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

	TP 2021	TP 2020	TP 2019	TP 2018
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	14,5	13,7	13,1	13,4
Vuosikate/Poistot %	155,6	94,1	39,8	-17,9
Vuosikate, euroa/asukas	732	508	204	-112
Asukasmäärä	7 508	7 594	7 727	7 862

Valtuuston vuosille 2020–2021 hyväksymät talouden tavoitteet

1. Menot ja tulot ovat tasapainossa
2. Kilpailukykyinen verotus ja maltillinen lainanotto
3. Elinvoimaa tukevat, tuottavat investoinnit
4. Tavoitteellinen konserniohjaus
5. Osaavat ja innovatiiviset hankinnat

Talousarvion ja taloussuunnitelman päälinjaukset

1. Ylijäämien hallittu käyttö
2. Verotus pidetään kohtuullisella tasolla
3. Lainarahoitusta käytetään työllisyyttä edistäviin tai käyttötaloudessa säästöjä tuoviin investointeihin
4. Elinkeinorahastoa käytetään tarkoituksenmukaisesti tuottaviin investointeihin
5. Uuden konserniohjeen hyväksyminen
6. Hankintaohjeiden päivittäminen

Toimintatuotot, toimintakulut ja toimintakate

Kunnan ulkoiset toimintatuotot olivat 9,868 milj. euroa, toteutumaprosentti 115 %, kasvua edellisestä vuodesta 0,562 milj. euroa. Ulkoiset toimintakulut olivat 68,146 milj. euroa, toteutumaprosentti 101 %, kasvua edellisestä vuodesta 0,021 milj. euroa.

Toimintakate oli -58,122 milj. euroa, toteutumaprosentti 99 %. Toimintakate parani edellisestä vuodesta 0,546 milj. euroa. Talousarviossa toimintakatetavoite oli -58,705 milj. euroa.

Rahoitus

Verotulot

VEROTULOT	TP 2020	TA 2021	Toteuma 01-12/2021	Toteuma TA:sta %	TA2021 - Toteuma €	Toteuma 2020/2021, €
Tulovero	22 092 345	22 384 000	22 144 339	99	239 661	-51 994
Kiinteistövero	3 018 572	3 319 000	3 270 642	99	48 358	-252 070
Yhteisövero	3 002 957	3 537 000	4 579 579	129	-1 042 579	-1 576 622
VEROTULOT	28 113 874	29 240 000	29 994 560	103	-754 560	-1 880 686

Verotuloja kertyi 29,995 milj. euroa (0,755 milj. enemmän kuin talousarviossa). Vuodesta 2020 verotulot kasvoivat 1,881 milj. euroa (6,7 %).

Suomussalmella tulovero kasvoi 0,052 milj. euroa (0,2 %) verrattuna vuoteen 2020.

Kiinteistöverotuksessa siirryttiin vuoden 2020 verotuksessa verovelvolliskohtaiseen verotuksen valmistumiseen (ns. verotuksen joustava valmistuminen). Tämä tarkoittaa sitä, että eri kiinteistönomistajille verotus valmistuu toukokuusta alkaen eri aikaan, kuitenkin viimeistään lokakuun lopussa. Yli 170 euron kiinteistöveroisissa vero erääntyy kahdessa maksuerässä, eli lokakuussa valmistuvan verotuksen viimeiset maksuerät maksettiin helmikuussa 2021. Näin ollen verovuoden 2020 kiinteistöveron kokonaismaksuunpanosta vuoden 2021 tammi-helmikuun aikana erääntyi reilut 10 prosenttia, euroina reilu 200 miljoonaa. Suomussalmella kiinteistöverokertymä oli 3,3 milj. euroa (0,048 milj. vähemmän kuin talousarviossa). Kertymä kasvoi 0,252 milj. euroa (8 %) vuoteen 2020 verrattuna.

Suomussalmella yhteisöveroja kertyi yhteensä 4,6 milj. euroa (1,043 milj. enemmän kuin talousarviossa). Yhteisöveroja kertyi 1,577 milj. (52,5 %) enemmän kuin vuonna 2020.

Kunnallisveron verotulopohjan kehitys

Vuosi	Verotettava tulo, 1000 €	Muutos %	Vero %	Verotulo 1 000 €
2008	105 627	3,3	19,00	20 069
2009	102 786	-2,7	19,00	19 529
2010	102 684	-0,1	19,50	20 023
2011	104 539	1,8	19,50	20 385
2012	105 471	0,9	19,50	20 567
2013	107 241	1,7	19,50	20 912
2014	108 833	1,5	20,50	22 311
2015	105 672	-2,9	20,50	21 663
2016	103 570	-2,0	20,50	21 232
2017	105 672	2,0	20,50	20 421
2018	99 969	-5,4	20,50	20 350
2019	101 448	1,5	21,50	21 659
2020	101 914	0,5	21,50	21 911
2021*	103 816	1,9	21,50	22 320
2022*	104 670	0,8	21,50	22 504
2023*	114 412	-53,7	9,11	10 423
2024*	115 697	1,1	9,11	10 540
2025*	117 538	1,6	9,11	10 987

* ennakkotieto

(Lähde: Kuntaliiton ennuste 10.1.2022)

Kiinteistöverotustiedot

Vuosi 2021		Lähde: vero.fi (19.11.2021)		
	vero%	laskennallinen kiinteistövero	verotusarvo	enimmäisrajat
Käyttötarkoitus				
Vakituinen asuinrakennus	0,55	853 382	155 160 252	0,41-1,00
Muu kuin vak. asuinrakennus	1,10	365 168	33 197 056	0,93-2,00
Yleinen (rakennus)	1,05	285 636	27 203 395	0,93-2,00
Voimalaitosrakennus	3,10	1 462 581	47 180 020	0,00.3,10
Yleishyödyllisessä käytössä (rakennus)	0,00	0	1 278 036	0,00-2,00
Rakennukset yhteensä		2 966 767	264 018 759	
Maapohjat				
Yleinen (maapohja)	1,05	309 784	29 502 687	0,93-2,00
Yleishyöd. käytössä (maapohja)	0,00	0	140 160	0,00-2,00
Rakentamaton rakennuspaikka	3,10	9 093	293 318	2,00-6,00
Maapohja yhteensä		318 877	29 936 165	
Laskennallinen vero yhteensä		3 285 644	293 954 924	

Valtionosuudet

VALTIONOSUUDET	TP 2020	TA 2021	TA muutosten jälkeen 2021	Toteuma 01-12/2021	Toteuma TA:sta %	TA2021 - Toteuma €	Toteuma 2020/2021, €
Kunnan peruspalv. valtionosuus	23 837 600	22 910 000	23 027 000	23 024 898	100	2 102	812 702
Verotulojen tasaus	6 419 465	6 307 000	6 294 000	6 293 512	100	488	125 953
Opetus- ja kultt. muut valtion	-407 460	-374 000	-223 200	-268 283	120	45 083	-139 177
Verotulomen.kompensaatio	4 498 226	4 656 000	4 639 000	4 536 717	98	102 283	-38 491
Verolykkäysten takaisinperintä		-150 000	-103 000				
VALTIONOSUUDET	34 347 831	33 349 000	33 633 800	33 586 844	100	46 956	760 987

Valtionosuuksia kertyi 33,587 milj. euroa (0,047 milj. vähemmän kuin muutetussa talousarviossa) ja 0,761 milj. euroa vähemmän kuin vuonna 2020.

Valtio tuki kuntia vuoden 2020 aikana annetuissa lisätalousarvioissa. Valtionosuuden korotuksena maksettavia koronatukia Suomussalmi sai yhteensä 1,941 milj. euroa (247 euroa/asukas). Vuonna 2019 hallitus aikaisti valtionosuuksien lisäyksen maksatusta vuodelta 2020. Vuoden 2019 valtionosuudet sisältävät myös kunnan peruspalvelujen valtionosuuden syrjäisyyslisien oikaisun vuosilta 2017–2019 yhteensä 0,052 milj. euroa.

Rahoitustuotot ja -kulut

Korkotuotot olivat 0,037 milj. euroa ja muut rahoitustuotot 0,257 milj. euroa. Korkokulut olivat 0,220 milj. euroa ja muut rahoituskulut 0,038 milj. euroa.

Vuosikate

Vuosikate on 5,496 milj. euroa. Vuosikate riitti kattamaan poistoja (vuosikate/poistot on 157 %). Asukasta kohti vuosikate on 732 euroa.

Poistot

Suunnitelman mukaisia poistoja ja arvonalentumisia kirjattiin 3,532 milj. euroa. Talousarviossa poistot ja arvonalentumiset olivat 4,163 milj. euroa eli toteutumaprosentti oli 85 %.

Tilikauden tulos ja tilikauden ylijäämä

Tilikauden tulos on 1,964 milj. euroa ylijäämäinen. Alkuperäisessä talousarviossa tilikauden tulos oli 1,820 milj. euroa ylijäämäinen ja muutetussa talousarviossa -0,095 milj. alijäämäinen. Tilikauden tuloksen muodostumiseen vaikuttavat mm. arvioitua suurempi toimintatuottojen (1,256 milj. euroa) ja verotulojen (0,755 milj. euroa) kertymä. Poistot puolestaan olivat 0,631 milj. euroa pienemmät kuin talousarviossa.

Toisaalta toimintakulut ylittyivät 0,829 milj. euroa. Suurimpia ylityksiä olivat mm. palkat 0,711 milj. euroa sekä rakennusten ja alueiden rakentamis- ja kunnossapitopalvelut 0,849 milj. euroa.

Rahastojen muutosten jälkeen tilikauden ylijäämäksi muodostuu 1,958 milj. euroa.

2.2. Toiminnan rahoitus

Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut, 1000 euroa

	TP 2021 1 000 €	TP 2020 1 000 €	TP 2019 1 000 €	TP 2018 1 000 €
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	5 496	3 862	1 578	-884
Satunnaiset erät	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjausevät	-169	138	-38	-6
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-8 159	-8 817	-2 574	-1 589
Rahoitusosuudet investointeihin	155	128	8	55
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	233	108	61	8
Toiminnan ja investointien rahavirta	-2 444	-4 581	-965	-2 416
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys	0	0	0	0
Antolainasaamisten vähennys	0	0	0	0
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 000	10 000	3 995	1 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 190	-2 072	-1 690	-1 745
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0	-133	0	-2 000
Oman pääoman muutokset	-11	-3		
Muut maksuvalmiuden muutokset	-1 777	2 756	-1 324	3 327
Rahoituksen rahavirta	1 022	10 548	981	582
Rahavarojen muutos	-1 422	5 967	16	-1 834
Rahavarat 31.12.	16 488	17 910	11 944	11 928
Rahavarat 1.1.	17 910	11 944	11 928	13 763
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	TP 2021	TP 2020	TP 2019	TP 2018
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä, viideltä vuodelta, 1000 €	-10 796	-9 762	-8 400	-5 037
Investointien tulorahoitus, %	68,7	44,4	61,5	-57,6
Laskennallinen lainanhoitokate	1,7	1,3	0,8	-0,4
Kassan riittävyys, pv	74	81	61	60
Asukasmäärä	7 508	7 594	7 727	7 862

2.3. Lainojen hoito

Vuonna 2021 talousarviolainaa nostettiin yhteensä 5,0 milj. euroa. Lainakanta vuoden lopussa oli 25,881 milj. euroa eli 3447 euroa asukasta kohti.

1 000 euroa	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Lainanotto	3 000	5 500	1 000	3 995	10 000	5 000
Lyhennykset	-1 294	-2 554	-3 745	-1 690	-2 205	-2 190
Nettolainanotto	1 706	2 946	-2 745	2 305	7 795	2 810
Lainakanta	12 764	15 710	12 965	15 272	23 067	25 881
Korot	165	185	184	212	189	109
Hoitokustannukset	1 459	2 739	3 929	1 902	2 394	2 299
Lainojen hoitokate	2,7	2,1	-0,4	0,9	1,8	2,4
Lainat euroa/asukas	1 559	1 951	1 610	1 976	3 038	3 447

2.4. Maksuvalmius

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyydellä päivissä. Suomussalmen kunnan maksuvalmius 31.12.2021 oli 74 päivää. Kassasta maksut olivat yhteensä 80,787 milj. euroa. Edellisenä vuonna vastaavat luvut olivat 81 päivää ja 81,136 milj. euroa.

2.5. Tulorahoituksen riittävyys

Suomussalmi (1000 euroa)

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Vuosikate	3 758	3 540	-884	1 578	3 862	5 496
Lainojen lyhennys	-1 294	-2 554	-3 745	-1 690	-2 205	-2 190
Poistot	-3 508	-3 719	-4 950	-3 958	-4 102	-3 532
Jäämä	-1 044	-2 733	-9 579	-4 070	-2 445	-226

3. RAHOITUSASEMA JA SEN MUUTOKSET

TASE JA SEN TUNNUSLUVUT

VASTAAVAA	2021	2020	VASTATTAVAA	2021	2020
	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
A PYSYVÄT VASTAAVAT	67 537	63 124	A OMA PÄÄOMA	52 956	51 004
I Aineettomat hyödykkeet	2	14	I Peruspääoma	37 224	37 224
1. Aineettomat oikeudet	2	14	II Arvokorotusrahasto		
2. Muut pitkävaikutteiset menot	0	0	III Muut omat rahastot	4 266	4 272
3. Ennakkomaksut			IV Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	9 508	9 750
II Aineelliset hyödykkeet	57 231	52 806	V Tilikauden alijäämä	1 958	-242
1. Maa- ja vesialueet	6 414	6 428			
2. Rakennukset	29 779	31 149	B POISTOERO JA VAPAA-EHTOISET VARAUKSET	0	0
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	7 230	7 499	1. Poistoero	0	0
4. Koneet ja kalusto	574	373	2. Vapaaehtoiset varaukset	0	0
5. Muut aineelliset hyödykkeet	122	122			
6. Ennakkomaksut ja keskener. hank.	13 112	7 235	C PAKOLLISET VARAUKSET	0	0
III Sijoitukset	10 304	10 304	1. Eläkevaraukset		
1. Osakkeet ja osuudet	9 352	9 352	2. Muut pakolliset varaukset	0	0
2. Joukkovelkakirjasaamiset					
3. Lainasaamiset	883	883	D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	196	118
4. Muut saamiset	69	69	1. Valtion toimeksiannot	0	0
			2. Lahjoitusrahastojen pääomat	196	118
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	0	0	3. Muut toimeksiantojen pääomat		
1. Valtion toimeksiannot					
2. Lahjoitusrahastojen varat			E VIERAS PÄÄOMA	34 294	32 086
3. Muut toimeksiantojen varat			1. Pitkäaikainen	24 241	21 725
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	19 909	20 084	1. Joukkovelkakirjalainat		
I Vaihto-omaisuus	0	0	2. Lainat rah. ja vak.laitoksilta	23 331	20 820
1. Aineet ja tarvikkeet			3. Lainat julkisyhteisöiltä	0	67
2. Keskeneräiset tuotteet			4. Lainat muilta luotonantajilta		
3. Valmiit tuotteet/tavarat			5. Saadut ennakot		
4. Muu vaihto-omaisuus			6. Ostovelat	0	0
5. Ennakkomaksut			7. Liittymismaksut ja muut velat	910	838
II Saamiset	3 421	2 174	8. Siirtovelat		
Pitkäaikaiset saamiset			2. Lyhytaikainen	10 053	10 361
1. Myyntisaamiset	127	180	1. Joukkovelkakirjalainat	0	0
2. Lainasaamiset	603	708	2. Lainat rah.- ja vak.laitoksilta	716	371
3. Muut saamiset	74	75	3. Lainat julkisyhteisöiltä	1 833	1 808
4. Siirtosaamiset	4		4. Lainat muilta luotonantajilta	0	0
Lyhytaikaiset saamiset	2 613	1 211	5. Saadut ennakot	371	406
1. Myyntisaamiset	542	365	6. Ostovelat	2 487	2 480
2. Lainasaamiset	50	0	7. Liittymismaksut ja muut velat	226	215
3. Muut saamiset	387	88	8. Siirtovelat	4 420	5 081
4. Siirtosaamiset	1 634	758			
III Rahoitusomaisuusarvopaperit	10 293	10 298	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	87 446	83 208
1. Osakkeet ja osuudet					
2. Sijoitukset rahamarkkinainstr.	10 293	10 298	TASEEN TUNNUSLUVUT:	2021	2020
3. Joukkovelkakirjalainasaamiset			Omavaraisuusaste, %	61 %	62 %
4. Muut arvopaperit			Suhteellinen velkaantuneisuus-%	46	44
IV Rahat ja pankkisaamiset	6 195	7 612	Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	11 466	9 508
VASTAAVAA YHTEENSÄ	87 446	83 208	Kertynyt yli-/alijäämä, € /asukas	1 527	1 252
			Lainakanta 31.12., 1000 euroa	25 881	23 067
			Lainakanta 31.12. € /asukas	3 447	3 038
			Lainat ja vuokratuut 31.12., 1000 €	26 311	23 300
			Lainat ja vastuut, €/asukas, 1000 €	4	3
			Lainasaamiset 31.12., 1000 euroa	952	952
			Asukasmäärä	7 508	7 594

4. KOKONAISTULOT JA –MENOT

	2021	2020		2021	2020
TULOT	1 000 e	1 000 e	MENOT	1 000 e	1 000 e
Toiminta			Toiminta		
Toimintatuotot	9 868	9 306	Toimintakulut	68 146	68 126
Verotulot	29 995	28 114	-valmistus omaan käyttöön	-156	-152
Valtionosuudet	33 587	34 348	Korkokulut	220	189
Korkotuotot	37	13	Muut rahoituskulut	38	13
Muut rahoitustuotot	257	256	Satunnaiset kulut	0	0
Satunnaiset tuotot	0	0	Tulorahoituksen korjauserät		
Tulorahoituksen korjauserät	-169	138	Pakollisten varausten muutos		
-Pysyvien vastaavien			-Pakollisten varausten lis (+), väh. (-)		
hyödykkeiden luovutusvoitot			-Pysyvien vastaavien		
Investoinnit			hyödykkeiden luovutustappiot		
Rahoitusosuudet investointimenoihin	155	128	Investoinnit		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	233	108	Investointimenot	8 159	8 817
Rahoitustoiminta			Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten vähennykset	0	0	Antolainasaamisten lisäykset	0	0
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 000	10 000	Pitkäaikaisten lainojen vähennys	2 190	2 072
Lyhytaikaisten lainojen lisäys			Lyhytaikaisten lainojen vähennys	0	133
Oman pääoman lisäykset	0	0	Oman pääoman vähennykset	11	3
Kokonaistulot yhteensä	78 963	82 411	Kokonaismenot yhteensä	78 608	79 201

5. KUNTAKONSERNIN TOIMINTA JA TALOUS

5.1. Yhdistelmä konsernitilinpäätökseen sisällyvistä yhteisöistä

	Yhdistely konsernitilinpäätökseen	
	Yhdistelty (kpl)	Ei yhdistelty (kpl)
Tytäryhteisöt:		
Yhtiöt		
Kiinteistö- ja asuntoyhtiöt	5	1
Kunnallista liiketoimintaa harjoittavat yhtiöt	1	
Muut yhtiöt		
Osuuskunnat		
Yhdistykset		
Säätiöt		
Kuntayhtymät	3	
Osakkuusyhteisöt		
Muut omistusyhteisyhteisöt		
Yhteensä	9	

Tytäryhteisöt:	omistus-		
	osuus	Yhdistelty	Ei yhdistelty
Kiinteistö- ja Asuntoyhtiöt:			
Asunto Oy Suomussalmen Hirvikangas	100 %	x	
Asunto Oy Suomussalmen Kuntopolku	72 %	x	
Asunto Oy Suomussalmen Ämmäntaival	100 %	x	
Asunto Oy Suomussalmen Marjakangas	100 %	x	
Kiinteistö Oy Suomussalmen Vuokratalot	100 %	x	
Suomussalmen Energia Oy	100 %	x	
Asunto Oy Mäntyrinte	18,4 %		x
Kuntayhtymät:			
Kainuun Jätehuollon kuntayhtymä	12,40 %	x	
Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä, pelkkä sote	12,84 %	x	
Kainuun liitto -kuntayhtymä	11,90 %	x	
Kv 14.11.2017 § 70 hyväksynyt uudet konserniohjeet, jotka tulivat voimaan 1.1.2018.			

5.2. Konsernin toiminnan ohjaus

Kuntakonsernilla tarkoitetaan kunnan (emoyhteisö) sekä yhden tai useamman juridisesti itsenäisen yhteisön muodostamaa taloudellista kokonaisuutta, jossa kunnalla yksin tai yhdessä muiden kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen kanssa on määräämisvalta yhdessä tai useammassa yhteisössä (tytäryhteisö). Määräämisvaltasuhde voi perustua myös siihen, että tytäryhteisöllä yksin tai yhdessä muiden tytäryhteisöjen kanssa on määräämisvalta toisessa yhteisössä.

Tytäryhteisö on yhteisö, jossa emoyhtiöllä on määräämisvalta. Osakkuusyhteisö on yhteisö, jonka äänivallasta konsernin emoyrityksellä on 20–50 prosentin osuus suoraan tai välillisesti.

Kuntayhtymä yhdistellään aina kunnan konsernitilinpäätökseen riippumatta siitä, mikä on kunnan osuus kuntayhtymän varoista ja velvoitteista. Yhdistely tehdään omistusosuuden mukaisesti.

Suomussalmen kunnan konserniin kuului vuoden 2021 lopussa kuusi tytäryhteisöä. Konsernitilinpäätökseen on tytäryhteisöjen lisäksi yhdistetty kolme kuntayhtymää, joissa kunta on jäsenenä.

Kunnan konserniohjausta konserniin kuuluvissa tytäryhtiöissä on toteutettu kunnanhallitukseen nähden yhteisön hallitukseen nimeämien edustajien välityksellä. Kunnanvaltuusto on hyväksynyt talousarviokäsittelyn yhteydessä kunnan tytäryhtiöiden tavoitteet, talousarviot ja –suunnitelmat. Tytäryhtiöt ovat raportoineet kolmannesvuosittain kunnanhallitukselle ja –valtuustolle toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisesta.

Kuntayhtymät

Kainuun hallintokokeilu päättyi 31.12.2012. Kainuun kunnat perustivat 1.1.2013 alkaen maakunnan liiton tehtäviä varten Kainuun liitto –kuntayhtymän ja sosiaali- ja terveystoimen tehtäviä varten Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän.

Kainuun liitto –kuntayhtymä

Perussopimuksen mukaan maakuntavaltuustoon kuuluu 35 jäsentä. Suomussalmen kunta valitsee maakuntavaltuustoon 4 jäsentä.

Maakuntavaltuuston jäsenet Suomussalmelta toimikaudella 2019–2021

Jäsen	Varajäsen
Erja Helttunen	Tuula M. Heikkinen
Veijo Holappa	Martti Seppänen
Matti Mulari	Markku Korvuo
Tuomas Pyykkönen	Ahti Pakarinen

Maakuntavaltuuston jäsenet Suomussalmelta toimikaudella 2021–2025

Jäsen	Varajäsen
Kemppainen Tuovi	Heikkinen Pirjo
Seppänen Juhani	Pesonen Petri
Säkkinen Timo	Härkönen Raimo
Veteläinen Milla	Mäkeläinen Riitta

Maakuntahallitukseen kuuluu 12 jäsentä ja kustakin jäsenkunnasta valitaan vähintään yksi jäsen.

Jäsen toimikausilla 2019–2021 ja 2021–2025

Terttu Huttu-Juntunen

Kuntayhtymä neuvottelee kunkin kunnan kanssa seuraavan vuoden talousarviosta, edunvalvonnasta, yleisestä kehittämisestä ja muista kuntayhtymälle kuuluvista tehtävistä. Neuvottelut on käytävä kunkin vuoden kesäkuun loppuun mennessä.

Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä

Puolangan kunta on osajäsenenä sairaanhoitopiirissä, kehitysvammaisten erityishuoltopiirissä ja ympäristöterveydenhuollossa.

Perussopimuksen mukaan yhtymävaltuustoon kuuluu 35 jäsentä. Suomussalmen kunta valitsee yhtymävaltuustoon 4 jäsentä.

Yhtymävaltuuston jäsenet Suomussalmelta 31.7.2021 saakka

Jäsen	Varajäsen
Veijo Holappa	Martti Seppänen
Pirjo Kähkönen	Kirsi Manninen
Heikki Nilkku	Jukka Pekka Alanko
Seppo Nyman	Reijo Pyykkönen

Yhtymävaltuuston jäsenet Suomussalmelta 1.8.2021 alkaen

Jäsen	Varajäsen
Erja Helttunen	Pirjo Heikkinen
Veijo Holappa	Martti Seppänen
Mikko Pulliainen	Sami Pihlajamaa
Miia Heikkinen	Marjut Kyllönen

Yhtymähallitukseen kuuluu 14 jäsentä.

31.7.2021 saakka

Jäsen	Varajäsen
Marja-Liisa Holappa	Taina Matero
Eila Jokelainen-Keränen	Heikkinen Pirjo

1.8.2021 alkaen

Jäsen	Varajäsen
Eila Jokelainen-Keränen	Kirsi Manninen
Taina Matero	Minna Saastamoinen

Kuntayhtymä neuvottelee kunkin kunnan kanssa seuraavan vuoden talousarviosta, edunvalvonnasta, yleisestä kehittämisestä ja muista kuntayhtymälle kuuluvista tehtävistä. Neuvottelut on käytävä kunkin vuoden kesäkuun loppuun mennessä.

Kainuun Jätehuollon kuntayhtymän jäseneksi Suomussalmen kunta on liittynyt 1.1.2005 alkaen.

Yhtymähallituksen jäsenmäärä on seitsemän (7) ja toimikausi kaksi (2) vuotta. Kajaanilla, Sotkamolla, Kuhmolla ja Suomussalmella on pysyvät hallituspaikat. Hyrynsalmella, Puolangalla ja Ristijärvellä on yksi yhteinen kiertävä paikka. Paltamolla ja Vaalalla on samoin yksi yhteinen kiertävä paikka. Kiertävät paikat vaihtuvat hallituskausittain.

Yhtymähallituksen jäsen Suomussalmelta toimikaudella 2019–2021

Jäsen Varajäsen
Jonna Seppänen Pirjo Heikkinen

Yhtymähallituksen jäsen Suomussalmelta toimikaudella 2021–2023

Jäsen Varajäsen
Milla Veteläinen Elina Falck

TOIMINNALLISET TAVOITTEET

2021

Kiinteistö Oy Suomussalmen Vuokratilat

Tehtävä

Asuntoja eri-ikäisille kaikissa elämäntilanteissa

Päämäärä: Suomussalmella arki sujuu turvallisesti ja mutkattomasti			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Tyytyväiset asiakkaat	Asuntojen ja ympäristön kunnossapito asukastoimikunta	Asukaskysely	Hyvä asukastyytyväisyys, kysely tehty. Toimiva asukastoimikunta. Asukastoimikunnan kokoukset pidetty
Palvelujen hyvä saataavuus	Henkilöstön riittävyys ja osaaminen	Henkilöstön sairauspoissaolot, asukaskysely	Hyvät palvelut ja tyytyväinen henkilökunta

Päämäärä: Toteutamme kestäväää taloudenpitoa			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Asuntojen peruskorjauksista huolehtiminen	Korjaussuunnitelma	Eurot/korjaukset	Kysynnän ja tarjonnan kohtaaminen
Käyttöasteen parantaminen	Kilpailukykyiset asunnot asuntokannan suhteuttaminen kysyntää vastaavaksi	Käyttöaste %	Käyttöaste yli 85 % Toteutunut 88,17 %
Maksuvalmius	Kassaseuranta	Kassan riittävyys pv	90 pv Toteutunut 56 pv
Vuokrasaatavat	Tehokas perintä	Vuokrasaatavat liikevaihdosta	Vuokrasaatavat < 2 % liikevaihdosta Toteutunut 3,00 %
Kannattavuus Vakavaraisuus	Järkevä taloudenpito	Tilinpäätös lainat/ asuntoneliö	Sijoitetun pääoman tuotto 3 % Toteutunut 10,47 % Omavaraisuusaste 30 % Toteutunut 64,2 % Lainat lyhennetty suunnitelman mukaisesti

Perustelut/Toiminta

Vuokratilojen työntekijät ovat osallistuneet työtehtäviensä edellyttämiin koulutuksiin.

Vastuuhenkilö: Toimitusjohtaja Leena Kela puh. 044 777 4000

KIINTEISTÖ OY SUOMUSSALMEN VUOKRATALOT

		TP 2020	TP 2021	TA 2021	TOT%	TA 2022
Tuloslaskelma	Vuokraustoimen liikevaihto	2 414 525	2 488 028	2 330 705	107	2 352 298
	Muut kiinteistön tuotot	97 286	97 918	45 300	216	47 500
	Liikevaihto yhteensä	2 511 811	2 585 947	2 376 005	109	2 399 798
	Henkilöstökulut	-186 833	-273 960	-290 000	94	-278 060
	Poistot	-312 005	-294 196	-297 640	99	-280 850
	Muut kulut	-1 646 696	-1 685 419	-1 567 737	108	-1 652 220
	Liikevoitto	366 277	332 372	218 628	152	188 668
	Rahoitustuotot	1 877	2 970	2 000	148	3 000
	Rahoituskulut	-14 329	-9 824	-11 666	84	-4 708
	Varausten lisäys/vähennys	-353 830	-325 518	-208 962	156	-186 960
	Tuloverot	-2 478	-248	0		0
	Tilikauden tulos	-2 483	-248	0		0
Tase Vastaavaa	Pysyvät vastaavat	7 848 048	7 453 783	7 550 408		7 269 558
	Vaihtuvat vastaavat					
	Vuokrasaamiset	14 998	68 220	20 000		20 000
	Muut saamiset	21 482	71 500	20 000		20 000
	Rahat ja pa saam.	560 354	528 688	424 370		195 802
		8 444 882	8 122 192	8 014 778		7 505 360
Vastattavaa	Oma pääoma	1 004 284	1 004 036	1 004 284		1 004 284
	Vapaaeht. varaukset	4 193 310	4 518 828	4 402 272		4 589 232
	Vieras pääoma pitkäaik.	2 266 562	1 643 343	1 613 344		960 126
	Vieras pääoma lyhytaik.	980 726	955 985	994 878		951 717
		8 444 882	8 122 192	8 014 778		7 505 359
Käyttöomaisuus ja sijoitukset	Arvo 1.1.	8 162 592	7 848 048	7 848 048		7 453 783
	Lisäykset/vähennykset	-2 539	-15 500	0		0
	Myyntitappiot	0	-84 569	0		0
	Poistot evl	-312 005	-294 196	-297 640		-280 850
	Arvonalentumiset	0	0	0		0
	Arvo 31.12.	7 848 048	7 453 783	7 550 408		7 172 933
	Lainojen lyhennykset	721 530	685 746	685 746	100	653 218
Tunnusluvut	Käyttöaste %	86,57	88,17	85		86
	Keskineliövuokra eur	8,84	8,81	8,8		8,82
	Lainat eur/asm ²	120	92,27	92		66
	Maksuvalmius, QR	0,6	0,7	1		0,25
	Omavaraisuusaste	57,4	64,2	57		71
	Henkilöstön määrä	3,5	5	5,5		5
	Hlstkulut eur/hlö	53 380	54 792	52 727		55 612
Asuntoja yhteensä 460 kpl	Pinta-ala asm ²	24 940,5	v 2019			
Asuntoja yhteensä 458 kpl	Pinta-ala asm ²	24 564,58	v 2020			
Asuntoja yhteensä 458 kpl	Pinta-ala asm ²	24 564,58	v 2021			

Suomussalmi 11.3.2022

Leena Kela

Tilinpäätös 31.12.2021

**Asunto Oy Suomussalmen Kuntopolku
Pitämänkatu 1**

		TP 2020	TP 2021	TA 2021	TOT %	TA 2022
Tuloslaskelma	Kiinteistön tuotot	42 091	47 683	42 093	113	47 143
	Kiinteistön hoitokulut	-36 310	-51 007	-42 093	121	-42 875
	Hoitokate	5 781	-3 324	0		4 268
	Poistot	-746	0	0		0
	Rahoitustuotot	0	0	0		0
	Tilikauden tulos	5 035	-3 324	0		4 268
Tase Vastaavaa	Pysyvät vastaavat	785 976	785 976	786 722		785 976
	Vaihtuvat vastaavat					
	Saamiset	2 542	5 211	2 500		2 500
	Rahat ja pankkis.	27 781	22 656	22 075		22 075
		816 299	813 843	811 297		810 551
Vastattavaa	Oma pääoma	813 832	810 509	813 832		813 832
	La vieraspääoma	2 467	3 334	2 500		2 500
		816 299	813 843	816 332		816 332
Käyttöomaisuus ja sijoitukset	Arvo 1.1.	786 722	785 976	785 976		785 976
	Poistot	-746	0	0		-4268
	Arvo 31.12.	785 976	785 976	785 976		781 708
Tunnusluvut	Vastike	1.1.-29.2.2020	0,28 €/osake	1.1.-28.2.21	0,29 €/osake	
		1.3.-31.12.2020	0,29 €/osake	1.3.-31.12.21	0,35 €/osake	
	Käyttöaste %	100	100	100		100
Asuntoja yhteensä 10 kpl	Pinta-ala		763 asm ²			
Asunnot Suomussalmen kunta 7 kpl	Pinta-ala		545 asm ²			
Lainat 31.12.2021 Suomussalmen kunta		23 656 eur				
		43,41 eur/asm²				

Lainat: Suomussalmen kunnan taseessa oleva Valtiokonttorin laina, joka on myönnetty Suomussalmen kunnalle tämän yhtiön osakkeiden ostamista varten. Lainaa jäljellä 23 656 eur 31.12.2021.

Suomussalmi 11.3.2022

Leena Kela

Tilinpäätös 31.12.2021

Asunto Oy Suomussalmen Ämmäntaival

Jäniksenpolku 22

	TP 2020	TP 2021	TA 2021 TOT%	TA 2022
Kiinteistön hoito/pääomatuotot	44 821	45 017	45 363 99	45 958
Kiinteistön pääomamenot	-22 644	-22 787	-22 742 100	-14 651
Kiinteistön hoitokulut	-21 776	-22 626	-22 621 100	-31 307
Hoitokate	401	-397	0	0
Poistot	-313	0	0	0
Rahoitustuotot	0	0	0	0
Tilikauden tulos	88	-397	0	0

Kiinteistön pääomatuotot sisältyvät yhtiön asukkailta perimiin vuokriin ja ne kattavat kunnan yhtiöltä perimät Valtiokonttorin lainan hoitokulut.

Tase Vastaavaa				
Pysyvät vastaavat	385 880	399 221	385 880	385 880
Vaihtuvat vastaavat				
Saamiset	248	2 623	200	200
Rahat ja pankkis.	28 082	12 316	27 059	27 059
	414 210	414 159	413 139	413 139
Vastattavaa				
Oma pääoma	402 139	401 742	402 139	402 139
La vieras pääoma	12 071	12 417	11 000	12 000
	414 210	414 159	413 139	414 139
Käyttöomaisuus ja sijoitukset Arvo 1.1.	386 193	385 880	385 880	385 880
Poistot	-313	0	0	0
Arvo 31.12.	385 880	385 880	385 880	385 880
Tunnusluvut				
Vuokra 1.1.-29.2.20	9,64 eur/asm ²	1.1.-28.2.21	9,64 eur/asm ²	
1.3.-31.12.20	9,64 eur/asm ²	1.3.-31.12.21	9,64 eur/asm ²	
Käyttöaste %	100	100	100	100

Asuntoja yhteensä 6 kpl **Pinta-ala 362 asm²**

Lainat 31.12.2021 Suomussalmen kunta **14 612 eur**
40,36 eur/asm²

Laina: Suomussalmen kunnan taseessa oleva Valtiokonttorin laina, joka on myönnetty Suomussalmen kunnalle tämän yhtiön osakkeiden ostamista varten. Lainaa jäljellä 14 612 eur 31.12.2021.

Suomussalmi 11.3.2022

Leena Kela

Tilinpäätös 31.12.2021

Asunto Oy Suomussalmen Marjakangas

Säröskuja 2

		TP 2020	TP 2021	TA 2021 TOT%	TA 2022
Tuloslaskelma	Kiinteistön tuotot	79 918	79 659	80 639 99	81 479
	Kiinteistön hoitokulut	-46 630	-44 659	-36 250 123	-44 254
	Hoitokate	33 288	35 000	45 389 77	37 225
	Poistot	-14 403	-13 762	-13 761 100	-13 162
	Rahoituskulut	-1 435	-1 198	-1 277 94	-549
	Varausten muutos	-17 440	-20 030	-30 351 66	-23 514
	Tilikauden tulos	10	10	0	0
Tase Vastaavaa	Pysyvät vastaavat	360 050	346 288	346 289	346 289
	Vaihtuvat vastaavat				
	Saamiset	327	1 028	500	500
	Rahat ja pankkis.	64 513	55 239	64 340	64 340
		424 890	402 555	411 129	411 129
Vastattavaa	Oma pääoma	8 494	8 505	8 494	8 494
	Vapaaeht.varaukset	143 930	163 960	174 281	197 795
	Vieras pääoma	272 466	230 091	228 354	174 873
		424 890	402 555	411 129	381 162
Käyttöomaisuus ja sijoitukset	Arvo 1.1.	374 453	360 050	360 050	346 289
	Poistot	-14 403	-13 762	-13 761	-13 162
	Arvo 31.12.	360 050	346 288	346 289	333 127
Tunnusluvut	Vuokra	1.1.-29.2.2020	9,22 eur/asm ²	1.1.-28.2.21	9,22 eur/asm ²
		1.3.-31.12.2020	9,22 eur/asm ²	1.3.-31.12.21	9,22 eur/asm ²
	Käyttöaste %		100		100
Asuntoja yhteensä 14 kpl			Pinta-ala 670,5 asm²		
Lainat 31.12.2021	Valtiokonttori	203 422	eur		
	Suomussalmen kunta	15 977	eur	327,22	eur/asm ²
Suomussalmi 11.3.2022					
	Leena Kela				

Kunnan taseessa olevat lainat

Kiinteistö Oy Suomussalmen Vuokratalot		2021	2020		
As Oy Suomussalmen Hirvikangas		Saldo 31.12.2020	68 463,98	Saldo 31.12.2019	114 073,34
Lainan hoitokulut sisältyvät asukkaiden vuokriin	Lyhennykset	46 179,45	Lyhennykset	45 609,36	
	Korot	307,63	Korot	554,76	
	Saldo 31.12.2021	22 284,53	Saldo 31.12.2020	68 463,98	
Lainan hoitamiseen liittyvä rahoitusvastike		46 286,76		46 286,76	
Velkana as oy:n taseessa kunnalle	31.12.2021	14 896,48	31.12.2020	15 449,36	
As Oy Suomussalmen Ämmäntaival		Saldo 31.12.2020	37 183,17	Saldo 31.12.2019	59 475,86
Lainan hoitokulut sisältyvät asukkaiden vuokriin	Lyhennykset	22 571,47	Lyhennykset	22 292,69	
	Korot	170,45	Korot	291,23	
	Saldo 31.12.2021	14 611,70	Saldo 31.12.2020	37 183,17	
Lainan hoitamiseen liittyvä rahoitusvastike		22 643,88		22 643,88	
Velkana as oy:n taseessa kunnalle	31.12.2021	7 603,32	31.12.2020	7 557,96	

**KIINTEISTÖ OY SUOMUSSALMEN VUOKRATALOT
TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2021**

Yleistä Kiinteistö Oy Suomussalmen Vuokratalot on Suomussalmen kunnan 100 % omistama kiinteistöosakeyhtiö. Yhtiön toimiala on rakennuttaa, omistaa ja hallita kiinteistöjä, ostaa ja vuokrata alueita ja rakennuksia sekä antaa vuokralle kiinteistöjä ja huoneita. Kulunut tilikausi on yhtiön kahdeskymmenes neljäs.

Yhtiön toimintaan vaikuttava lainsäädäntö

Kiinteistö Oy Suomussalmen Vuokratalot noudattaa toiminnassaan mm. osakeyhtiölakia, aravalakia ja arava-asetusta sekä lakia yhteishallinnosta vuokrataloissa. Asukasvalinnoissa noudatetaan valtioneuvoston päätöksiä ja ympäristöministeriön ohjeita. Asuntokannan vuokranmääritys tapahtuu omakustannusperiaatteen mukaisesti, jolloin vuokratuloilla katetaan rakentamisesta ja korjaamisesta aiheutuneet pääomakulut sekä hyvän kiinteistönpidon edellyttämät hoitokulut.

Henkilöstö

Palveluksessamme on 3 vakinaista työntekijää. Kaksi henkilöä on toimistotyössä ja toimitusjohtaja. Syrjäkylällä on 2 osa-aikaista talonmiestä, jotka hoitavat kesäisin ruohonleikkaamiset. Palveluksessa on myös 2 kirvesmiestä. Samalla henkilökunnalla olemme hoitaneet myös viiden erillisen yhtiön isännöintipalvelut sekä Suomussalmen Energian taloushallinnon.

Yhtiön hallitus

Yhtiön hallitukseen ovat toimintavuoden aikana kuuluneet:

Varsinaiset jäsenet 1.1.- 27.9.2021
 Timo Säkkinen puheenjohtaja
 Martti Seppänen varapuheenjohtaja
 Jukka-Pekka Alanko
 Merja-Liisa Seppänen
 Erja Helttunen

varajäsenet 1.1. – 27.9.2021
 Tuula Heikkinen
 Veijo Holappa

asukasjäsenet 1.1. - 31.12.2021
 Ritva Juntunen
 Kalle Rinkinen

Varsinaiset jäsenet 28.9.2021 – 31.12.2021
 Mikko Juntunen puheenjohtaja
 Merja-Liisa Seppänen varapuheenjohtaja
 Tuula M. Heikkinen
 Jonne Heikkinen
 Mikko Pulliainen

varajäsenet 28.9. – 31.12.2021

Erja Helttunen
Veijo Holappa

Yhtiökokousedustaja 1.1.2021. – 20.9.2021

Jonna Seppänen Suomussalmen kunta, varalla Minna Saastamoinen Suomussalmen kunta.

21.9.2021 – 31.12.2021

Minna Saastamoinen Suomussalmen kunta, varalla Keijo Mulari Suomussalmen kunta.

Tilintarkastajat

KPMG Oy Ab ja vastuunalaisena tarkastaja KHT, JHT Antti Kääriäinen.

Yhtiön osakepääoma

Yhtiön osakepääoma 1 181 500,85 euroa. Kaikki osakkeet 7.024.885 kpl nimellisarvoltaan 0,1681euroa. Koko osakekannan omistaa Suomussalmen kunta.

Toiminimen kirjoitusoikeus

Toiminimen kirjoitusoikeus on hallituksen puheenjohtajalla ja toimitusjohtajalla yksin ja kahdella hallituksen jäsenellä yhdessä.

Vakuutukset

Yhtiöllä on kiinteistöjen täysarvovakuutukset Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fenniassa.

Olellaiset tapahtumat tilikaudella

Taustaa

Yhtiö on hakeutunut vapaaehtoiseen yrityssaneeraukseen Valtiokonttorin yhtenäis- ja vuosimaksulainojen osalta 2001 alkaen. Suurin vaikutus oli Valtiokonttorin lainojen koron aleneminen 2 prosenttiin ja lisäksi yhtiö on saanut vapautusta Suomussalmen kunnan myöntämien tertiäärilainojen koroista 1999 alkaen. Yrityssaneeraus päätöstä tarkistettiin 2.6.2016 ja sitä jatkettiin 14.6.2019. Kiinteäkorkoiseksi muutettujen lainojen korko palautettiin 17.6.2019 Valtiokonttorin päätöksellä seuraamaan lainaryhmän normaalieltoista koronmääritystä. Yrityssaneeraus päättyi 31.8.2023. Yhtiön lainoista 54,56 % on Valtiokonttorilta, ne tulevat loppuun maksetuiksi 2023 ja muut pankkilainat 2025. Lisäksi yhtiöllä on lainaa omistajalta, Suomussalmen kunnalta 866 864,44 euroa.

Vuokratalot 1.1.2015 alkaen on vastannut kunnan suoraan omistamien asuntojen vuokrauksesta ja ostanut kiinteistöhoito- ja siivouspalvelut Suomussalmen kunnan teknisiltä palveluilta omakustannushintaan.

Yhtiöllä on hoidossa Asunto Oy Suomussalmen Hirvikangas, Marjakangas, Ämmäntaival ja Kuntopolku sekä Suomussalmen kirkonkylän Vanhustentalojärjestö ry:n isännöinti. Suomussalmen Energia Oy:lle hoidamme taloushallinnon ja palkkojen maksun.

Liikevaihto ja talous

Yhtiön vuokraustoiminnan liikevaihto oli 2 488 028,34 euroa ja joka oli 73 503,44 euroa suurempi kuin edellisellä tilikaudella. Muut liiketoiminnan tuotot olivat 97 918,42 euroa.

Käyttöaste oli 88,17 % ja tavoitteemme vuodelle 2021 oli 85,00 %.

Korjauksiin toimintavuoden aikana käytettiin 337 861,92 euroa.

Huoneistokorjaukset ovat tehneet yhtiön omat kirvesmiehet ja pieniä maalauksia ja mattojen uusimisia on teetetty huoltomiehillä.

Merkittävämpiä asuntojen peruskorjauksia tehtiin Käenkuja 4, Joosepintie 2, Hakakatu 1, Jäniksenpolku 20 ja Akonkatu 2 kohteisiin.

Lukostot uusittiin Rantakatu 3 ja 5, Hossantie 279 sekä Pesiönrannantie 4 taloihin.

Kaikki asunnot liitettiin Kaisanetin yrityskituun ja kaapeli televisioon.

Tilikaudella suunnitelman mukaan tehdyt poistot olivat 294 195,72 euroa.

Yhtiössä on varauduttu tuleviin korjauksiin tekemällä asuintalovarausta 4 518 828,13 euroa. Tilikauden varausten muutos oli 325 518,13 euroa.

Alavuokissa olleet Kuhmontie 310 kaksi rivitaloa ja varastorakennus myytiin marraskuussa.

Yhtiön taloudellinen tilanne tulee pitkälti riippumaan käyttöasteesta.

Tilikauden aikana keskineliövuokraksi budjetoitiin 8,81 €/kk/jm².

Vuokra- ja käyttökorvaussaatavia oli 31.12.2021 yhteensä 19 532,94 euroa. Luottotappioihin kirjattiin kaikki yli vuoden perinnässä olleet saatavat 2 666 58 euroa.

Toiminnan keskeisimmät tunnusluvut

Laajuustiedot

Huoneistoalat 2014 – 2021		Tilavuus 2014- 2021	
31.12.2014	25658,0 asm ²	31.12.2014	100281 rm ³
31.12.2015	25658,0 asm ²	31.12.2015	100281 rm ³
31.12.2016	25658,0 asm ²	31.12.2016	100281 rm ³
31.12.2017	25311,5 asm ²	31.12.2017	99011 rm ³
31.12.2018	24940,5 asm ²	31.12.2018	97671 rm ³
31.12.2019	24564,5 asm ²	31.12.2019	94905 rm ³
31.12.2020	24564,5 asm ²	31.12.2020	94905 rm ³
31.12.2021	24401,0 asm ²	31.12.2021	93660 rm ³

Tunnusluvut	2018	2019	2020	2021
Käyttöaste taloudellinen %	83,75	83,32	86,57	88,17
Lainat €/asm ²	177	150	120	92,27
Quick Ratio/ norm	0,7	0,7	0,6	0,7
Quick Ratio/ arav	2,7	2,1	2,1	2,1
Omavaraisuusaste norm.	47,8	50,5	57,4	64,2
Omavaraisuusaste arava	59,9	63,6	70,9	77,8
VPO takaisinmaksuaika	6,0	5,3	4,5	3,7
Sijoitetun pääoman tuotto	9,16	1,06	9,68	10,47

Kulutus	2018	2019	2020	2021
Lämpö Mwh/m ³	53,21	53,90	55,59	55,10
Vesi m ³ / vrk	55,50	56,80	60,42	64,19
Sähkö kwh /m ³	3,91	3,50	3,66	3,43

Olellaiset tapahtumat tilikauden jälkeen

Toiminta on jatkunut normaalisti tilikauden jälkeen.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Yhtiön asuntojen kysyntä tulee tulevaisuudessakin painottumaan pieniin keskustanalueella sijaitseviin asuntoihin. Vuokra-asuntojen tarjonta ylittää varsinkin Taivalalaisella ja sivukylillä

kysynnän ja näin ollen asukkailla on aidosti varaa valita myös asuinalueensa ja vuokra-asuntonsa. Sivukylien vajaakäyttöisiä rivitaloja pyritään myymään suunnitelman mukaan.

Tuloksen käyttäminen

Hallitus esittää, että tilikauden tappio 248,41 euroa kirjataan yhtiön vapaaseen pääomaan edellisten tilikausien voitto- ja tappioutilille.

SUOMUSSALMEN ENERGIA

TOIMINNAN TAVOITTEET

Suomussalmen Energia Oy 2021

Tehtävä

Suomussalmen Energia Oy:n tehtävänä on tuottaa kaukolämpöenergiaa kestäväällä tavalla kilpailukykyiseen hintaan.

PÄÄMÄÄRÄ: Toteutamme kestävästä taloudenpitoa tarkoituksenmukaisesti investoiden			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Menot ja tulot ovat tasapainossa ja ennakoitavissa	Taloutta hoidetaan kestäväällä tavalla	Talousarvio ja yhtiön tulos	Tulos talousarvion mukainen
Elinvoimaa tukevat, tuottavat investoinnit	Verkoston ylläpitoinvestoinnit	Verkostovaurioiden määrä	Enintään kolme verkostohäiriötä vuodessa
PÄÄMÄÄRÄ: Suomussalmella arki sujuu turvallisesti ja mutkattomasti			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Uudistamme asiakaslähtöisesti ja kustannustehokkaasti.	Toimintamme tiedottamisen parantaminen Nettisivujen päivittäminen ja investoiminen	Asiakastyytyväisyys Tiedonvälityksen nopeus	Ei reklamaatioita Tieto on asiakkailta alle tunnissa häiriön paikallistamisesta.
Kaikella toiminnallamme on tarkoitus	Toimintamme on joustavaa, tehokasta ja osaamme resursoida sen oikein.	Tuotannon ja talouden mittarit	Toimintamme on mitta- roitavissa ja tähtää jatkuvaan parantamiseen
Tuottamamme energia on tuotettu uusiutuvilla energiamuodoilla	Bio-energia on tukijal- kamme	Päästöt	Pystymme tuottamaan energiamme uusiutuvista energiamuodoista
PÄÄMÄÄRÄ: Ketään ei jätetä			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Teemme työmme turvallisesti, yhdessä tehden	Turvallisuusajattelun lisääminen ja turvallisuus koulutus	Sairauspoissaolojen määrä ja läheltä piti tilanteiden raportointi	0 työtaturmaa
Sairauspoissaolojen pienentäminen	Henkilökohtaisten suojaimien käyttö	Tuotannon talouden ja turvallisuuden mittarit	Vakiintuneet turvallisuuskäytännöt
Etsimme rohkeasti tapoja tehdä asioita paremmin	Uusien tapojen, ideoiden ja työvälineiden rohkeä etsiminen	Talouden, tuotannon ja hyvinvoinnin mittarit	Löydämme parhaat ja tehokkaimmat tavat tehdä töitä

Perustelut/Toiminta

Kaukolämpöverkostoa saneerataan ja täydennetään tarpeen mukaan.

Tuhka hyötykäytetään.

Kuntoarvion tekeminen runkolinjaan Siikaranta – Kuntakeskus.

Kaukolämpöverkko kartoitetaan ja digitalisoidaan.

Tuotetaan kunnan tilapalveluille Kirkonkylän ja Karhulanvaaran lämpökeskusten työajan ulkopuoliset varallalo- ja hoitopalvelut.

Nettisivut päivitetään vuoden 2021 aikana.

Jatketaan päästökaupan piirissä.

Investoidaan verkoston kunnostukseen

- lämpökeskukset 3 kpl (Pitämä, Ristee ja Siikaranta), lämpöteho yhteensä 38,7 MW
- rakennettua lämpöverkkoa 25,1 km
- lämmitettävien rakennusten tilavuus 1.000.000 m³, myyty lämpömäärä n. 44 GWh/vuosi

Toteutuminen

Suomussalmen Energia Oy ylitti talousarvion mukaisen tuloksen, saneerasi kaukolämpöverkkoa Kiannonkadulla sekä Ruukinkadulla. Kaukolämmön runkolinjalle Siikarannasta – Kuntakeskukseen on tehty kuntoarvio sekä saneeraussuunnitelma. Suomussalmen Energia tuotti kaukolämmön yli 99 prosenttisesti uusiutuville energiamuodoilla.

Kaukolämpösopimukset kpl

2017	2018	2019	2020	2021
312	312	312	312	312

Vastuuhenkilöt:

toimitusjohtaja Timo Nissinen

puh 040 688 4560

Henkilöstömäärä	TP 2018 4,5	TP 2019 5	TP 2020 6	TP 2021 5
-----------------	----------------	--------------	--------------	--------------

Tilinpäätös 31.12.2021

SUOMUSSALMEN ENERGIA OY

		TP 2020	TP 2021	TA 2021	TOT%	TA 2022
Tuloslaskelma	Liikevaihto	2 589 387	3 024 315	2 888 090	105	2 941 040
	Liiketoiminnan muut tuotot	530	438 100	500	87620	500
	Ostot	-1 417 067	-1 896 340	-1 751 290	108	-1 698 000
	Ulkopuoliset palvelut	0	0	0		0
	Hakevaraston muutos	0	185 807	0		0
	Henkilöstökulut	-312 595	-344 687	-307 917	112	-341 898
	Poistot	-599 872	-578 003	-565 374	102	-582 318
	Liiketoiminnan muut kulut	-152 200	-210 864	-161 180	131	-173 816
	Liikevoitto	108 183	618 327	102 829	601	145 508
	Rahoitustuotot	1 407	1 101	600	183	880
	Rahoituskulut	-28 471	-46 724	-24 123	194	-24 865
	Poistoeron muutos	-43 618	-262 155	-92 385	284	-121 523
	Tuloverot	-7 500	-62 110	0		0
	Tilikauden tulos	30 001	248 439	-13 079	0	0
Tase Vastaavaa	Pysyvät vastaavat	7 119 485	6 926 725	6 908 169		6 645 851
	Vaihtuvat vastaavat					
	Vaihto-omaisuus	0	185 807	0		
	Myyntisaamiset	355 347	381 961	280 000		280 000
	Saamiset konserni	272 224	314 062	300 000		300 000
	Muut saamiset	1 993	0	20 000		20 000
	Rahat ja pa saam.	450 126	965 910	422 266		481 427
		8 199 175	8 774 465	7 930 435		7 727 278
Vastattavaa	Oma pääoma	4 673 960	4 822 399	4 560 881		4 560 881
	Kertynyt poistoero	708 726	970 881	801 111		922 634
	Vieras pääoma pa konserni	719 065	669 065	669 065		619 065
	Vieras pääoma pa muut	1 645 634	1 473 220	1 473 220		1 300 806
	Vieras pääoma lyhytaik.	451 790	838 899	600 000		600 000
		8 199 175	8 774 465	8 104 277		8 003 386
Käyttöomaisuus	Arvo 1.1.	7 587 727	7 119 485	6 926 725		6 715 409
	Lisäykset	131 630	385 242	354 058		320 000
	Poistot	-599 872	-578 003	-565 374		-582 318
	Arvo 31.12.	7 119 485	6 926 725	6 715 409		6 453 091

Suomussalmi 11.3.2022

Timo Nissinen

SUOMUSSALMEN ENERGIA OY TOIMINTAKERTOMUS 2021

Yleistä

Suomussalmen Energia Oy on Suomussalmen kunnan omistama yhtiö, jonka toimiala on sähkö-, kaasu- ja lämpöhuolto, sekä jäähdytysliiketoiminta. Kunta perusti Suomussalmen Energia Oy:n vuoden 2014 lopussa, joten kulunut tilikausi oli yhtiön seitsemäs.

Yhtiön kotipaikka on Suomussalmi ja yhtiön kiinteän polttoaineen lämpölaitokset sijaitsevat Teollisuustie 1:ssä. Yhteensä lämpökeskuksia on kolme, kaukolämpöverkoston pituus on 25,1 km ja asiakkaita 303 kpl. Lämmitettävä rakennustilavuus on 908 870 m³

Tilikauden aikana yhtiö on harjoittanut sääntöjensä mukaista toimintaa.

Yhtiön toimintaan vaikuttava lainsäädäntö

Suomussalmen Energia Oy noudattaa toiminnassaan osakeyhtiölakia, päästökauppalakia ja kestävyyslakia. Sopimukset asiakkaiden kanssa on solmittu Suomussalmen kunnanvaltuuston hyväksymien liittymis- ja lämmön toimitusehtojen mukaisesti. Sopimusehdot täyttävät sisällöltään ja esitystavaltaan kuluttajansuojalain asettamat vaatimukset.

Henkilöstö

Suomussalmen Energia Oy:n lämmöntuotanto toteutetaan yhtiön oman henkilökunnan voimin. Yhtiön palveluksessa on neljä lämmittäjää ja toimitusjohtaja. Edellisen osa-aikaisen toimitusjohtajan jäädessä eläkkeelle 31.5.2021. Yhtiön toimitusjohtajana aloitti 1.6.2021 alkaen Timo Nissinen.

Yhtiön hallitus

Yhtiön hallitukseen ovat toimintakauden aikana kuuluneet varsinaiset jäsenet:

Raimo Härkönen puheenjohtaja	8.10.2021 saakka
Seppo Nyman puheenjohtaja	29.10.2021 alkaen
Veijo Holappa varapuheenjohtaja	
Niina Kinnunen	23.9.2021 saakka
Vesa Heikkinen	23.9.2021 saakka
Heidi Juntunen	23.9.2021 saakka
Tuula M Heikkinen	24.9.2021 alkaen
Miia Heikkinen	24.9.2021 alkaen
Petteri Matero	24.9.2021 alkaen

Toimintavuoden aikana yhtiön hallitus piti yhteensä kuusi kokousta.

Yhtiökokousedustaja

Suomussalmen kunnan edustajina ovat toimineet Matti Mulari 13.9.2021 asti ja 14.9.2021 alkaen Keijo Mulari ja varaedustajana Sami Pihlajamaa.

Tilintarkastaja

Yhtiön tilintarkastajana on toiminut KPMG Oy Ab. Vastuunalainen tarkastaja on JHT, KHT Antti Kääriäinen.

Yhtiön osakepääoma

Yhtiön osakepääoma on 100 000 euroa. Osakkeen (1kpl) omistaa Suomussalmen kunta.

Toiminimen kirjoitusoikeus

Toiminimen kirjoitusoikeus on hallituksen puheenjohtajalla ja toimitusjohtajalla yksin ja kahdella hallituksen jäsenellä yhdessä.

Vakuutukset

Yhtiöllä on omaisuus-, vastuu- ja keskeytysvakuutukset Keskinäinen Vakuutusyhtiö Fenniassa.

Olellaiset tapahtumat tilikaudella

Toiminta

Suomussalmen Energian Oy:n toiminta perustuu lämmön myyntiin asiakkaille. Ulkolämpötilalla on suuri vaikutus lämmön myyntiin ja sitä kautta myös yhtiön liikevaihtoon. Kulunut vuosi oli hieman kylmempi kuin edellinen, esimerkiksi lämmitystarveluku Suomussalmella oli 5 626 ja edellisenä vuonna 4 837.

Suomussalmen Energia Oy tuotti lämpöä tilikauden aikana 55 280 MWh (50 237 MWh vuonna 2020) ja lämpöä myytiin 46 603 MWh (41 141 MWh vuonna 2020). Tuotannostamme 99,59 % tuotettiin biopolttoaineilla.

Vuoden 2021 aikana ei ole solmittu uusia lämmön toimitussopimuksia.

Yhtiö ostaa talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut Kiinteistö Oy Suomussalmen vuokrataloilta. Kunnalta yhtiö ostaa kaukolämmön laskutuspalvelun.

Vuoden 2021 aikana peruskorjattiin Kiannonkadun DN200 runkolinjaa n. 300 metriä sekä tarvittavat tonttijohdot. Ruukinkadulla saneerattiin DN125 runkolinjaa n. 125 metriä. Verkostovuotoja vuoden aikana oli kolme: Kiannonkadulla, Koulukadulla sekä Pitämän erillisverkossa.

Kuluvan vuoden aikana on tehostettu kaukolämpöverkon toimintaa automatisoimalla Risteen kaukolämpöpumppaamo. Teimme myös uuden ajokäyrän verkon tehostamiseksi ja näillä toimenpiteillä saimmekin lämpöverkon häviöitä pudotettua 2,4 prosenttia, eli 18,1 prosentista 15,7 prosenttiin. Tuotannon kokonaishyötysuhde nousi 5,9 prosenttia.

Siikarannan lämpökeskuksella tehtiin normaalit huoltoseisakit kesän aikana. Isoimpana työnä polttoaineen kolakuljettimen ketjujen, kolien ja vetopyörien uusiminen.

Suomussalmen Energia Oy on päästökauppalain 14 §:n mukainen toiminnanharjoittaja. Toiminnan siirtyminen kunnalta yhtiölle on ilmoitettu Energiavirastolle. Energiavirasto on tehnyt päätöksen 13.4.2015, jolla Suomussalmen kunnan myönnetty kasvihuonekaasujen päästöluvat on siirretty Suomussalmen Energia Oy:lle 1.1.2015 alkaen.

Suomussalmen Energian tulee noudattaa myös kestävyyslakia biomassapolttoaineiden kestävyysosoittamiseksi.

Kestävyyslakiin ja päästökauppaan liittyvät todentajatehtävät hankittiin Inspecta Sertifiointi Oy:ltä.

Turpeen ja öljyn poltosta syntyi hiilidioksidipäästöjä vuonna 2021 yhteensä 70 tonnia (170 tonnia vuonna 2020). Suomussalmen Energia myi päästöoikeuksia toimintavuoden aikana.

Liikevaihto ja talous

Yhtiön kaukolämpötoiminnan liikevaihto oli 3 024 314 euroa.

Tilikaudella suunnitelman mukaan tehdyt poistot olivat 578 002,52 euroa. Tilinpäätökseen sisältyy lisäksi poistoeron muutos, joka on suuruudeltaan 262 155,15 euroa.

Tilikauden aikana kuluttajilta perittävä kaukolämmön arvonlisäverollinen kulutusmaksu oli 70,52 €/MWh. Hintaan ei tehty muutoksia tilikauden aikana.

Suomussalmen Energia Oy:n liiketoiminnan tulos on 248 439,05 euroa.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Yhtiön liikevaihdon kehitykseen vaikuttaa kuluttajien lämmön kysyntä. Asiakkaiden määrän arvioidaan säilyvän nykyisellään, mutta asiakkaiden kiinteistömäärä vähenee. Liikevaihdon muutoksiin vaikuttavat myös vuotuiset sääolot. Lämmitettävän rakennuskannan purkamisen vähentää tulevaisuudessa lämmön menekkiä ja sen takia liikevaihtoa. Toiminnan kustannuksista suurin osa muodostuu polttoaineiden hankinnasta, joten hintakehitys vaikuttaa yhtiön kannattavuuteen merkittävästi.

Tuloksen käyttäminen

Suomussalmen Energia Oy:n hallitus esittää yhtiökokoukselle, että omistajalle maksetaan vuodelta 2021 osinkoa 100 000 euroa. Vuoden 2021 tulos 248 439,05 euroa kirjataan vapaan pääoman voitto/tappio tilille.

5.3. Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Kuntalain 115 §:n mukaan toimintakertomuksessa on annettava tietoja sellaisista kuntakonsernin talouteen liittyvistä olennaisista asioista, jotka eivät käy ilmi kuntakonsernin taseesta, tuloslaskelmasta tai rahoituslaskelmasta.

Kiinteistö Oy Suomussalmen Vuokratalot on hakeutunut vapaaehtoiseen yrityssaneeraukseen Valtiokonttorin yhtenäis- ja vuosimaksulainojen osalta 2001 alkaen. Yrityssaneerauspäätöstä tarkistettiin 2.6.2016 ja sitä jatkettiin 14.6.2019. Yrityssaneeraus päättyi 31.8.2023.

Pappilantie 2 ja Vaarannivantie 37 rivitalot on myyty vuonna 2019. Vuodesta 2014 tyhjänä olleen Hakakatu 1 talo 3 kerrostalon purku aloitettiin marraskuussa 2019. Ara myönsi purkuun 60 % avustusta.

Merkittävämpiä asuntojen peruskorjauksia tehtiin Käenkuja 2-4, Halsitie 14, Jäniksenpolku 20 ja Rantakatu 7. Kylpyhuoneita ja saunoja uusittiin Rahtimiehentie 15, Metsärinteentie 6 sekä Rantakatu 5. Hakakatu 1 yhdistettiin kaksi kaksiota. Lukostot vaihdettiin Halsitie 14, Säröskuja 3 ja Miilutie 4 kohteisiin. Jäniksenpolku 20 oli huoneistopalo lokakuussa.

Suomussalmen Vuokratalot Oy:n kirjanpitäjä jäi kesällä 2021 eläkkeelle.

Suomussalmen Energia Oy peruskorjasi Keskuskadun kaukolämpöverkkoa ja rakensi uuden tonttijohdon vuoden 2020 aikana.

Tervankankaan alueen varalämpökeskuksen öljysäiliön polttoainejohdossa havaittiin öljyvuoto keväällä 2020. Öljyvuodon takia purettiin osa Miilun lämmönjakohuoneen lattiarakenteesta, sekä avattiin piha-alueita. Lattia korjattiin ja sen alapuolinen hiekkatäyttö sekä osa pihan maarakenteista korvattiin saastumattomilla aineksilla. Samassa yhteydessä poistettiin lämpökeskuksen kattilalaitteet ja tyhjennettiin öljysäiliö.

Suomussalmen kunta irtisanoi kunnan ja Suomussalmen Energia Oy:n välisen sopimuksen laitosten käyttö-päällikön tehtävien hoidosta. Suomussalmen Energia ryhtyi hoitamaan käyttö-päällikön tehtävät omana työnään 1.3.2020 alkaen.

5.4. Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Uusi kuntalaki astui voimaan 1.5.2015, konsernia koskevat määräykset 1.6.2017. Kuntakonsernia tarkastellaan entistä enemmän myös taloudellisena kokonaisuutena: talousarviossa tulee ottaa huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Ns. kriisikuntakriteerit on ulotettu konsernitasolle.

Konsernijohto vastaa kuntakonsernissa omistajaohjauksen toteuttamisesta sekä konsernivalvonnan järjestämisestä, jollei hallintosäännössä toisin määrätä (Kuntalaki 48 §). Kunnan konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus, kunnanjohtaja sekä kunnanhallituksen erikseen määräämät viranhaltijat (Hallintosääntö 20 §). Konsernivalvonnan tarkoituksena on varmistaa, että kuntakonsernin toiminta on taloudellista ja tuloksellista, päätösten perusteena oleva tieto on riittävää ja luotettavaa, ja että lain säännöksiä, viranomaisohjeita ja toimielinten päätöksiä noudatetaan, ja että omaisuus ja voimavarat turvataan.

Kunnanvaltuusto on 14.11.2017 § 70 hyväksynyt Suomussalmen kunnan uuden konserniohjeen, joka on tullut voimaan 1.1.2018 alkaen. Tytäryhteisöt sitoutuvat konserniohjeen noudattamiseen kokonaisuudessaan.

Kunnanvaltuusto on asettanut talousarviossa tytäryhteisöille toiminnan ja talouden tavoitteita, jotka on johdettu kuntastrategiasta ja siihen liittyvästä omistajapolitiikasta sekä yhteisön liiketoiminnasta.

Konsernijohto seuraa säännöllisesti tytäryhtiöiden toiminnan tuloksellisuutta. Tytäryhteisön tulee antaa seuranta varten kunnalle neljännesvuosittain raportti sille asetettujen tavoitteiden toteutumisesta, toiminnan ja talouden kehittymisestä sekä arvio niihin liittyvistä riskeistä. Todennäköisesti realisoituvasta riskistä on raportoitava viipymättä konsernijohtolle. Toimitusjohtaja Leena Kela on raportoinut kunnanhallitukselle kiinteistö-

osakeyhtiön ja asunto-osakeyhtiöiden taloudesta ja toiminnasta sekä vuoden 2021 tilinpäätöksestä 1.3.2022. Toimitusjohtaja Timo Nissinen puolestaan on raportoinut kunnanhallitukselle Suomussalmen Energia Oy:n taloudesta ja toiminnasta sekä vuoden 2021 tilinpäätöksestä 1.3.2022.

Tytäryhteisöjen hallituksen jäsenten tulee ohjata ja valvoa toimintaa yhtiössä niin, että se vastaa omistajan tahtoa. Kunnanhallitus nimeää myös yhtiökokousedustajat ja antaa heille omistajaohjauksen edellyttämät toimintaohjeet. Hallitusjäsenehdokkaaksi tulee nimetä ja valita tasa-arvolain mukaisesti tasapuolisesti naisia ja miehiä. Tytäryhteisöjen hallitukseen nimetään kuntakonsernin ulkopuolisia henkilöitä, mikäli se on kuntakonsernin kokonaisedun näkökulmasta perusteltua. Tytäryhteisöjen hallituksella tulee kollektiivina olla toimialan tuntemuksen lisäksi riittävä liiketoiminnan ja talouden osaaminen sekä kyky ohjata toimitusjohtajaa yhteisölle asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Konserniyhteisöjen tulee hyväksyä yhtiössä noudatettavat hyvän hallinnon ja johtamistavan periaatteet ja siten varmistetaan, että tytäryhteisössä toteutuvat terveet liikeperiaatteet, riittävä avoimuus, taloustietojen oikeellisuus, asianmukainen sisäinen valvonta ja riskienhallinta ja että kunnan omistuksia hoidetaan tarkoituksenmukaisesti, luotettavasti ja tehokkaasti kuntakonsernin kokonaisuutena turvaten. Tytäryhteisöjen hallitusten tulee tutustua kunnassa ja tytäryhteisön hallituksessa hyväksytyyn ohjeeseen ja noudattaa sitä hallitus-työskentelyssään. Tytäryhteisön hallituksen puheenjohtajan tulee huolehtia hallituksessa hyväksytyyn ohjeeseen antamisesta uudelle toimitusjohtajalle ja uusille hallituksen jäsenille heidän tultua valituksi tehtävään. Hyvää hallinto- ja johtamistapaa koskeva ohje ohjaa myös yleisohjeena kuntaa yhtiökokouksessa edustavia ja muita kunnan puolesta omistajaohjausta käyttäviä.

Konserniohjeen 9. kohdan mukaisesti kuntakonserniin kuuluvan yhteisön hallituksen, hallituksen puheenjohtajan tai toimitusjohtajan on hankittava jo asian valmisteluvaiheessa kirjallinen konsernijohton kanta niihin toimenpiteisiin, jotka on lueteltu konserniohjeessa.

Tytäryhteisöllä tulee olla riittävät talouden ja toiminnan seuranta- ja mittausjärjestelmät sekä yhteisön hallituksen hyväksymät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaohjeet.

Vuokratoloyhtiöiden antaman selvityksen mukaan käytännön toiminta ja seuranta tapahtuu seuraavasti:

Vuokratalojen riskien kartoitus on jatkuvaa. Hallituksen kokouksissa käsitellään talousarviovertailu ja tyhjen asuntojen tilanne. Kokouksia pyritään pitämään kuukausittain.

Riskien hallinnan työkaluina käytetään mm. seuraavia ohjeita, Liinos 7 –toimintaohje, arkistointiohje, hankintasääntö ja konserniohje.

Ohessa muutamia riskienhallinnan työkalujen esimerkkejä eri osa-alueittain:

Asiakkaat: käyttöaste, vaihtuvuus, asumisväljyys ja vuokratasovertailut

Talous: tilinpäätökset, väli tilinpäätökset (väliraportit/tunnusluvut, varausvara), käyttöaste, keskiporkko ja vuokrasaavat, luottotappiot

Kiinteistön hoito: huolto-, kulutus- (energia, vesi, sähkö) ja peruskorjauskustannukset, asiakastyytyväisyys sekä käyttöaste

Henkilökunta: asukastyytyväisyyskyselyt, kehityskeskustelut, sairauspoissaolot ja koulutukseen käytetty aika/eurot

Sidosryhmät: pitkien sopimusten määrä, reklamaatiot, yhteydenotot, palaute sekä sopimusten vertailut verkkiryhmään

5.5. Konsernitilinpäätös ja sen tunnusluvut

5.5.1. Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2021	2020
Toimintatuotot	59 971 853,94	58 133 552,69
Toimintakulut	-113 785 963,77	-112 911 465,52
Toimintakate	-53 814 109,83	-54 777 912,83
Verotulot	29 924 217,97	28 042 143,41
Valtionosuudet	33 586 844,00	34 347 831,00
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	18 285,37	11 677,69
Muut rahoitustuotot	192 714,26	191 649,27
Korkokulut	-346 039,84	-319 126,40
Muut rahoituskulut	-340 196,90	-354 634,45
Vuosikate	9 221 715,03	7 141 627,69
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-6 151 260,18	-6 609 282,33
Arvonalentumiset	-378,44	0,00
Satunnaiset erät	0,00	0,00
Tilikauden tulos	3 070 076,41	532 345,36
Tilinpäätössiirrot	-2 357,23	301,83
Tilikauden verot	-62 358,17	-9 978,44
Laskennalliset verot	-125 539,36	-89 762,80
Valmistus omaan käyttöön	0,00	0,00
Vähemmistöosuudet	-15 835,59	-16 804,91
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	2 863 986,06	416 101,04
TUNNUSLUVUT	2021	2020
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	53 %	51 %
Vuosikate/Poistot, %	150 %	108 %
Vuosikate, euroa/asukas	1228	940
Asukasmäärä	7 508	7 594

5.5.2. Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2021	2020
Toiminnan rahavirta		
Vuosikate	9 221 715,03	7 141 627,69
Satunnaiset erät	0,00	0,00
Tilikauden verot	-62 358,17	-9 978,44
Tulorahoituksen korjauserät	-250 650,68	5 911,59
Investointien rahavirta		
Investointimenot	-10 354 685,63	-12 615 139,20
Rahoitusosuudet investointimenoihin	154 870,00	130 021,09
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	363 514,36	159 998,72
Toiminnan ja investointien rahavirta	-927 595,09	-5 187 558,55
Rahoituksen rahavirta		
Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset	0,00	0,00
Antolainasaamisten vähennykset	5 382,01	4 942,20
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	6 926 930,00	13 340 012,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 140 879,67	-3 191 189,26
Lyhytaikaisten lainojen muutos	28 290,00	-2 359,26
Oman pääoman muutokset	-11 122,11	-3 443,32
Muut maksuvalmiuden muutokset	-1 871 081,91	1 817 020,58
Rahoituksen rahavirta	1 937 518,32	11 964 982,94
Rahavarojen muutos	1 009 923,23	6 777 424,39
Rahavarat 31.12.	23 429 401,98	22 419 478,76
Rahavarat 1.1.	22 419 478,76	15 642 054,37
	1 009 923,22	6 777 424,39
KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT		
	<u>2021</u>	<u>2020</u>
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta	-23 688	-23 347
Investointien tulorahoitus, %	90	57
Laskennallinen lainanhoitokate	1,46	1,22
Kassan riittävyys pv	65	62

5.5.3. Konsernitase ja sen tunnusluvut

	2021	2020		2021	2020
	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
VASTAAVAA			VASTATTAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT	89 486	85 623	OMA PÄÄOMA	50 513	47 659
Aineettomat hyödykkeet	551	557	Peruspääoma	37 224	37 224
Aineettomat oikeudet	117	133	Arvonkorotusrahasto	84	84
Konserniliikearvo			Muut omat rahastot	4 768	4 778
Muut pitkävaikutteiset menot	428	423	Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	5 573	5 157
Ennakkomaksut	6	1	Tilikauden yli-/alijäämä	2 864	416
Aineelliset hyödykkeet	88 246	84 371	VÄHEMMISTÖOSUUDET	141	124
Maa- ja vesialueet	6 904	6 930	PAKOLLISET VARAUKSET	756	819
Rakennukset	52 615	53 533	Eläkevaraukset		
Kiinteät rakenteet ja laitteet	12 957	13 262	Muut pakolliset varaukset	756	819
Koneet ja kalusto	2 361	2 303	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	897	816
Muut aineelliset hyödykkeet	156	135	Valtion toimeksiannot	433	507
Ennakkomaksut ja keskeneräiset	13 253	8 208	Lahjoitusrahastojen pääomat	239	161
Sijoitukset	689	695	Muut toimeksiantojen pääomat	225	148
Osakkuusyhteisöosuudet	51	51	VIERAS PÄÄOMA	69 278	66 410
Muut osakkeet ja osuudet	354	305	Pitkäaikainen	49 609	46 502
Muut lainasaamiset	0	50	Joukkovelkakirjalainat		
Muut saamiset	284	289	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	46 397	42 823
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	469	510	Lainat julkisyhteisöiltä	889	1 578
Valtion toimeksiannot	284	0	Lainat muilta luotonantajilta	0	0
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	16	16	Saadut ennakot		
Muut toimeksiantojen varat	169	494	Ostovelat	0	0
VAIHTUVAT VASTAAVAT	31 630	29 695	Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	1 193	1 088
Vaihto-omaisuus	503	367	Siirtovelat		
Saamiset	7 698	6 908	Laskennalliset verovelat	1 130	1 013
Pitkäaikaiset saamiset	290	350	Lyhytaikainen	19 669	19 908
Myyntisaamiset	127	180	Joukkovelkakirjalainat	0	0
Lainasaamiset	84	95	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 281	1 377
Muut saamiset	75	75	Lainat julkisyhteisöiltä	1 840	1 815
Siirtosaamiset	4	0	Saadut ennakot	392	423
Lyhytaikaiset saamiset	7 408	6 558	Ostovelat	4 718	4 446
Myyntisaamiset	2 106	1 768	Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	1 196	1 051
Lainasaamiset	6	9	Siirtovelat	9 242	10 796
Muut saamiset	842	644	Laskennallinen verovelka	0	0
Siirtosaamiset	4 454	4 137	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	121 585	115 828
Rahoitusarvopaperit	10 470	10 298	TUNNUSLUVUT:	2021	2020
Osakkeet ja osuudet			Omavaraisuusaste, %	42 %	41 %
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	10 470	10 298	Suhteellinen velkaantuneisuus, %	58 %	55 %
Joukkovelkakirjalainasaamiset			Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	8 437	5 573
Muut arvopaperit			Kertynyt yli-/alijäämä, € /asukas	1124	734
Rahat ja pankkisaamiset	12 959	12 122	Konsernin lainat, € /asukas	6 998	6 401
VASTAAVAA YHTEENSÄ	121 585	115 828	Konsemilainakanta, 1000 €	52 538	48 606
			Lainat ja vuokravastuut 31.12., 1000 €	54 110	50 250
			Lainat ja vuokravastuut, 1000 €/asukas	7	7
			Konsemilainasaamiset	0	50
			Kunnan asukasmäärä	7 508	7 594

6. KUNNANHALLITUKSEN ESITYS TILIKAUDEN TULOKSEN KÄSITTELYSTÄ

Kunnanhallituksen on toimintakertomuksessa tehtävä esitys tilikauden tuloksen käsittelystä. Jos kunnan ta-
seessa on kattamatonta alijäämää, toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys talouden tasapainotuksen
toteutumisesta tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävydestä talouden tasapainotta-
miseksi (Kuntalaki § 115).

Tuloksen käsittely

Kunnanhallitus esittää tilikauden 1 963 924,33 euroa ylijäämäisen tuloksen käsittelystä seuraavaa:

Harrastajakulttuurirahastoa kartutetaan 5 865,00 euroa.

Tilikauden ylijäämäksi muodostuu 1 958 059,33 euroa, joka kirjataan omaan pääomaan edellisten tilikausien
yli/alijäämätillille kuluvaan vuoden kirjanpidossa.

Vuoden 2021 tilinpäätöksessä kumulatiivinen ylijäämä on 11,464 milj. euroa. Kumulatiivinen ylijäämä on
1527 euroa asukasta kohti ja 11,1 veroprosenttia kohti.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
	TP	TP	TP	TP	TP	TP	TP	TA	TS	TS
A OMA PÄÄOMA	59 025	59 641	59 462	53 628	51 247	51 002	52 955	50 064	53 880	57 207
I Peruspääoma	37 224	37 224	37 224	37 224	37 224	37 224	37 224	37 224	37 224	37 224
II Liittymismaksurahasto										
III Anonkorotusrahasto	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
IV Muut omat rahastot	4 314	4 304	4 298	4 297	4 274	4 272	4 267	4 272	4 272	4 272
-josta elinkeinojen kehittämisrahasto	3 728	3 728	3 728	3 728	3 728	3 728	3 728	3 728	3 728	3 728
-josta vahinkorahasto	403	395	387	379	358	356	346	356	356	356
-josta koulutusrahasto	32	31	29	29	24	24	24	24	24	24
-josta stipendirahasto	96	94	94	93	93	92	91	92	92	92
- josta harrastajakulttuurirahasto	55	56	60	66	71	72	78	72	72	72
- josta kylien kehittämisrahasto				2	1	0	0	0	0	0
V Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	16 469	17 540	18 113	17 940	12 107	9 749	9 506	9 411	8 568	12 384
VI Tilikauden yli-/alijäämä	1 018	573	-173	-5 833	-2 358	-243	1 958	-843	3 816	3 327
KUMULATIIVINEN YLI/ALIJÄÄMÄ YHT.	17 487	18 113	17 940	12 107	9 749	9 506	11 464	8 568	12 384	15 711
ylijäämät/alijäämät tulovero %	16,5	17,5	17,0	12,1	9,6	9,2	11,1	8,3	11,0	13,8
ylijäämät/alijäämät/asukas	2 098	2 212	2 228	1 540	1 262	1 252	1 527	1 174	1 728	2 234
asukasluku	8 336	8 187	8 051	7 862	7 727	7 594	7 508	7 301	7 166	7 032
verotettava tulo	105 672	103 570	105 672	99 969	101 448	103 841	102 961	103 674	112 963	113 989
omavaraisuusaste%	78	77	75	72	71	62	61			

Talousarvion mukaan vuoden 2022 alijäämä on -0,843 milj. euroa ja vuoden 2023 ylijäämä 3,816 milj. euroa.
Vuonna 2024 tilikauden ylijäämäksi muodostuisi tämän hetken arvon mukaan 3,327 milj. euroa.

Talouden tasapainottaminen

Vaikka vuoden 2021 tilinpäätös on ylijäämäinen muutaman alijäämäisen tilinpäätöksen jälkeen, talouden
tasapainottaminen jatkuu. Kertaluonteiset koronatuotot tai muut tulot eivät ratkaise kuntatalouden rakenteellisia
ongelmia, kuten kroonista tulojen ja menojen epätasapainoa tai mittavia investointitarpeita. Kuntien lainakan-
ta on jo nyt suuri, ja esimerkiksi korkotason nousu loisi lisäpainetta rahoituksen riittävyteen.

7. TALOUSARVION TOTEUTUMINEN

YHTEEENVETO KÄYTTÖTALOUDESTA 2021

Valtuuston sitovuustaso, toimielin netto, sis. Sisäiset erät Soten osalta ohjeellisesti sitova, koska kunta ei voi sen maksusuuteen vaikuttaa	TA 2021	TAM 2021	Toteuma 01-12/2021	Toteuma TA:sta %	TA2021 - Toteuma €
Käyttötalousosa					
TOIMINTATUOTOT	13 352 057	13 352 057	14 761 661	111	-1 409 604
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN			156 159		-156 159
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-69 788 453	-71 988 453	-73 039 952	101	1 051 499
TOIMINTAKATE	-56 436 396	-58 636 396	-58 122 133	99	-514 264
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT			-12 019		12 019
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-4 163 288	-4 163 288	-3 531 998	85	-631 290
TILIKAUDEN TULOS	-60 599 684	-62 799 684	-61 666 150	98	-1 133 534
Keskusvaalilautakunta					
TOIMINTATUOTOT			9 220		-9 220
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN					
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-29 973	-29 973	-25 803	86	-4 170
TOIMINTAKATE	-29 973	-29 973	-16 582	55	-13 391
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT					
POISTOT JA ARVONALENTUMISET					
TILIKAUDEN TULOS	-29 973	-29 973	-16 582	55	-13 391
Tarkastuslautakunta					
TOIMINTATUOTOT					
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN					
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-19 599	-19 599	-17 479	89	-2 120
TOIMINTAKATE	-19 599	-19 599	-17 479	89	-2 120
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT					
POISTOT JA ARVONALENTUMISET					
TILIKAUDEN TULOS	-19 599	-19 599	-17 479	89	-2 120
Kunnanvaltuusto					
TOIMINTATUOTOT					
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN					
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-44 648	-44 648	-44 874	101	226
TOIMINTAKATE	-44 648	-44 648	-44 874	101	226
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT					
POISTOT JA ARVONALENTUMISET					
TILIKAUDEN TULOS	-44 648	-44 648	-44 874	101	226
Kunnanhallitus					
TOIMINTATUOTOT	672 647	672 647	771 340	115	-98 693
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN					
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-5 178 490	-5 178 490	-5 058 617	98	-119 873
TOIMINTAKATE	-4 505 843	-4 505 843	-4 287 277	95	-218 566
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT					
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-19 806	-19 806	-31 222	158	11 416
TILIKAUDEN TULOS	-4 525 649	-4 525 649	-4 318 499	95	-207 151
1800 Kainuun sote					
TOIMINTATUOTOT					
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN					
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-37 300 000	-39 500 000	-38 905 173	98	-594 827
TOIMINTAKATE	-37 300 000	-39 500 000	-38 905 173	98	-594 827
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT					
POISTOT JA ARVONALENTUMISET					
TILIKAUDEN TULOS	-37 300 000	-39 500 000	-38 905 173	98	-594 827
1810 Kainuun liitto					
TOIMINTATUOTOT					
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN					
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-263 000	-263 000	-262 477	100	-523
TOIMINTAKATE	-263 000	-263 000	-262 477	100	-523
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT					
POISTOT JA ARVONALENTUMISET					
TILIKAUDEN TULOS	-263 000	-263 000	-262 477	100	-523
Sivistyslautakunta					
TOIMINTATUOTOT	1 350 480	1 350 480	1 621 737	120	-271 257
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN					
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-14 953 187	-14 953 187	-15 707 635	105	754 448
TOIMINTAKATE	-13 602 707	-13 602 707	-14 085 898	104	483 192
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT					
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-81 070	-81 070	-72 439	89	-8 631
TILIKAUDEN TULOS	-13 683 777	-13 683 777	-14 158 337	103	474 561
Tekninen lautakunta					
TOIMINTATUOTOT	10 097 094	10 097 094	11 181 282	111	-1 084 188
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN			135 993		-135 993
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-11 349 962	-11 349 962	-12 218 626	108	868 664
TOIMINTAKATE	-1 252 868	-1 252 868	-901 351	72	-351 517
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT					
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-3 603 096	-3 603 096	-3 097 488	86	-505 608
TILIKAUDEN TULOS	-4 855 964	-4 855 964	-3 998 839	82	-857 125
Vesihuoltolaitos					
TOIMINTATUOTOT	1 231 836	1 231 836	1 178 081	96	53 755
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN			20 166		-20 166
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-649 594	-649 594	-799 268	123	149 674
TOIMINTAKATE	582 242	582 242	398 979	69	183 263
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT			-12 019		12 019
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-459 316	-459 316	-330 850	72	-128 466
TILIKAUDEN TULOS	122 926	122 926	56 110	46	66 816
Sisäiset erät	4 739 890	4 739 890	4 893 522	103	153 632

7.1. Käyttötalouden ja toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen

KESKUSVAALILAUTAKUNTA

	TP 2020	TA 2021	TAM 2021	Toteuma 01-12/2021	Toteuma TA:sta %	TA2021 - Toteuma €
Keskusvaalilautakunta						
TOIMINTATUOTOT				9 220,40		-9 220,40
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN						
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-1 088,21	-29 973,00	-29 973,00	-25 802,65	86,09	-4 170,34
TOIMINTAKATE	-1 088,21	-29 973,00	-29 973,00	-16 582,25	55,32	-13 390,75
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
TILIKAUDEN TULOS	-1 088,21	-29 973,00	-29 973,00	-16 582,25	55,32	-13 390,75

TARKASTUSLAUTAKUNTA

	TP 2020	TA 2021	TAM 2021	Toteuma 01-12/2021	Toteuma TA:sta %	TA2021 - Toteuma €
Tarkastuslautakunta						
TOIMINTATUOTOT						
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN						
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-17 258,81	-19 599,18	-19 599,18	-17 479,38	89,18	-2 119,80
TOIMINTAKATE	-17 258,81	-19 599,18	-19 599,18	-17 479,38	89,18	-2 119,80
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
TILIKAUDEN TULOS	-17 258,81	-19 599,18	-19 599,18	-17 479,38	89,18	-2 119,80

TARKASTUSLAUTAKUNNAN TOIMINTA

Lautakunta valmistelee valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioi, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Tarkastuslautakunta arvioi talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää. Lautakunta huolehtii kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta.

Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Kunnanhallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta.

Varsinaisen tilintarkastuksen suorittaa tilintarkastusyhteisö, jonka tehtävänä on tarkastaa mm. seuraavat asiat:

1. Onko kunnan hallintoa hoidettu lain ja valtuuston päätösten mukaisesti.
2. Antavatko kunnan tilinpäätös ja siihen kuuluva konsernitilinpäätös tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot kunnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta ja toiminnasta.
3. Ovatko valtionosuuksien perusteista annetut tiedot oikeita.
4. Onko kunnan sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta järjestetty asianmukaisesti.

Tarkastuslautakunta valitsee vuosittain tarkastuksen painopistealueet.

Kuntalain 84 § edellyttää, että tarkastuslautakunta valvoo sidonnaisuusilmoitusten tekemistä vuodesta 2017 lähtien. Lisäksi tarkastuslautakunta saattaa ilmoitukset tiedoksi valtuustolle.

KUNNANVALTUUSTO

	TP 2020	TA 2021	TAM 2021	Toteuma 01-12/2021	Toteuma TA:sta %	TA2021 - Toteuma €
Kunnanvaltuusto						
TOIMINTATUOTOT						
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN						
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-40 009,71	-44 648,00	-44 648,00	-44 874,05	100,51	226,05
TOIMINTAKATE	-40 009,71	-44 648,00	-44 648,00	-44 874,05	100,51	226,05
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
TILIKAUDEN TULOS	-40 009,71	-44 648,00	-44 648,00	-44 874,05	100,51	226,05

KUNNANHALLITUS

	TP 2020	TA 2021	TAM 2021	Toteuma 01-12/2021	Toteuma TA:sta %	TA2021 - Toteuma €
Kunnanhallitus						
TOIMINTATUOTOT	834 646,16	672 647,00	672 647,00	771 340,46	114,67	-98 693,46
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN						
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-5 270 765,14	-5 178 490,14	-5 178 490,14	-5 058 617,41	97,69	-119 872,73
TOIMINTAKATE	-4 436 118,98	-4 505 843,14	-4 505 843,14	-4 287 276,95	95,15	-218 566,19
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-39 813,30	-19 806,00	-19 806,00	-31 221,67	157,64	11 415,67
TILIKAUDEN TULOS	-4 475 932,28	-4 525 649,14	-4 525 649,14	-4 318 498,62	95,42	-207 150,52

	TP 2020	TA 2021	TA 2021	Toteuma 01-12/2021	Toteuma TA:sta %	TA2021 - Toteuma €
Kunnanhallitus						
TOIMINTATUOTOT	120 902,10	57 020,00	57 020,00	35 791,11	62,77	21 228,89
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN						
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-827 947,41	-668 472,76	-668 472,76	-543 739,95	81,34	-124 732,81
TOIMINTAKATE	-707 045,31	-611 452,76	-611 452,76	-507 948,84	83,07	-103 503,92
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-2 584,20			-2 584,20		2 584,20
TILIKAUDEN TULOS	-709 629,51	-611 452,76	-611 452,76	-510 533,04	83,50	-100 919,72

KUNNANHALLITUS

Kunnanhallitus johtaa, valvoo ja arvioi kunnan hallintoa ja vastaa kunnan taloudellisten ja yleisten toiminta-edellytysten kehittämistä.

Kunnanhallituksen tehtävänä on kuntalaissa säädetyllä tavalla:

- vastata kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta;
- vastata valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta;
- valvoa kunnan etua ja, jollei hallintosäännössä toisin määrätä, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa;
- edustaa kuntaa työnantajana ja vastata kunnan henkilöstöpolitiikasta;

- vastata kunnan toiminnan yhteensovittamisesta;
- vastata kunnan toiminnan omistajaohjauksesta;
- huolehtia kunnan sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Päämäärä: Suomussalmi on rohkea edelläkävijä			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Kunnan toimenpiteet tukevat myönteistä väestökehitystä	<p>Väestön supistumiseen vaikutetaan elinvoimatoimenpiteillä, jotka lisäävät yrityksiä ja työpaikkoja.</p> <p>Pakolaisten vastaanottaminen valtuuston päätösten mukaisesti.</p> <p>Suomussalmen markkinointi Erä-Kainuun elinvoimaisena keskuksena ja yrittämisen alueena.</p> <p>Aktiivisella viestinnällä rakennetaan kuvaa rohkeasti uudistuvasta yhteisöstä, jossa on hyvä elää ja yrittää.</p>	<p>Asukasluvun kehitys</p> <p>Pakolaisten määrä ja paikkakunnalla pysyvyys</p> <p>Verkkosivujen kävijämäärät ja sosiaalisen median seuraajat, kyselyt</p>	<p>Kunnassa on vuonna 2025 asukkaita 7500</p> <p>Toteutuminen: 31.12.2021 kunnan asukasluku 7508, vähennystä 86 asukasta.</p>

<p>Kunnan johtamista ja toimintaa uudistetaan digitaalisuutta hyödyntämällä</p>	<p>Johtamisella kannustetaan uudistumiseen, joka edistää uusien yritysten syntymistä ja olemassa olevien menestymistä sekä digitaalisten palvelujen tuottamista.</p> <p>Uusia talous- ja henkilöstöhallinnon palveluita ja ohjelmia hyödynnetään johtamisessa.</p>	<p>Digitaaliset toimintamallit</p> <p>Kuntalaisten kokemukset palveluiden saavutettavuudesta</p>	<p>Älykkään maaseudun ratkaisu- ja otettu käyttöön, mm. etäpalveluiden/sähköisten palveluiden mahdollisuudet.</p> <p>Kuntalaisten on helppo saada tietoa ja käyttää kunnan palveluita, myös digitaalisessa muodossa olevia.</p> <p>Toteutuminen: <i>Osittain toteutunut. Mm. chat-palvelu toimii, mutta sähköisiä lomakkeita on kehitettävä, jotta asiointi on täysin sähköistä ja helpompaa.</i></p> <p>Tieto liikkuu hyvin kuntaorganisaation sisällä ja kunnan toiminnasta viestitään myös ulospäin.</p> <p>Toteutuminen: <i>Olennessin osin toteutunut. Yhteinen intranet ei vielä toimi.</i></p>
<p>Edistetään uusien työpaikkojen syntymistä matkailua ja biotaloutta kehittämällä</p>	<p>Lisätään resursseja matkailun ja biotalouden kehittämiseen.</p>	<p>Avainaloille syntyneet uudet yritykset</p>	<p>5–10 uutta yritystä / vuosi</p> <p><i>Perustettu 26 uutta yritystä.</i></p>
<p>Uusien investointien saaminen kuntaan</p>	<p>Yhteinen näkemys matkailu- ja biotaloutta tukevista investoinneista.</p> <p>Kuntamarkkinoinnin kehittäminen.</p>	<p>Investointien käynnistyminen.</p>	<p>Matkailua ja biotaloutta tukeva infrastruktuuri luo edellytyksiä matkailuelinkeinon ja biotalouden työpaikkojen kasvulle.</p> <p>Toteutuminen: <i>Hossassa aloitettu polttoaine-aseman rakentamissuunnittelu matkailun tukemiseksi. Biotuotantolaitoksen teknologiakartotus aloitettu.</i></p>
<p>Kunta tekee aktiivista yhteistyötä yli kuntarajojen</p>	<p>Euroregio ry ja ystävyyskuntatoiminta.</p> <p>Yhteistyöstä muiden kuntien kanssa haetaan lisäarvoa erityisesti digitaalisten palvelujen ja työvoimapalvelujen tuottamisessa (kuntakokeilu).</p> <p>Turvataan sosiaali- ja terveyspalvelujen saavuus ja laatu aktiivisella vaikuttamistyöllä (mm. HYTE-ryhmä ja ehkäisevän päihdetyön ja mielenterveyden edistämisen työryhmä).</p>	<p>Synergiaedut kustannuksissa ja kulttuurinvaihdossa.</p>	<p>Osaaminen lisääntyy verkostoyhteistyön myötä.</p> <p>Verkostoyhteistyössä vaikuttaminen on aktiivista ja tieto liikkuu sujuvasti.</p> <p>Toteutuminen: <i>Kainuun ja Koillismaan kunnat saatiin mukaan yhteiseen lausuntoon Suomussalmi-Kuusamo -alueen yhdistämiseksi Fingridin sähköntahtaverkkoon. Kuntakokeilussa ajettu ylös Kainuun kuntakokeilun yhteistoimintamallia. KAMK-kuntayhteistyöryhmässä aktiivista hanketyötä.</i></p> <p>Toteutuminen: <i>Toteutunut. Aktiivinen yhteistyö näkyi mm. viikonloppuvastaaottoasiassa, jossa onnistuttiin.</i></p>

Perustelut:

Tulevaisuuden palveluverkko koostuu lähipalveluista ja kaikista niistä palveluista, joissa hyödynnetään tietotekniikkaa jossain muodossa.

Alueiden kehittäminen etenee informaatioteknologiaa, sähköisiä palveluita, mutta myös perinteistä viestintää ja palvelutarjontaa hyväksikäyttäen. Kehittämisen tavoitteena on parantaa asukkaiden elämänlaatua ja ekotehokkuutta. Tällöin korostetaan fiksua ratkaisuja:

- hallinnossa (uusien teknologiaratkaisujen mahdollistaminen),
- asukkaiden omaehtoisen toiminnan edistämässä,
- elämisessä (liikkumisen digiratkaisut ja minimointi),
- talouden tehokkuuden kehittämisessä ja
- ympäristöä koskevien ratkaisujen suunnittelussa (sujuvat liikenneketjut).

Erityisesti harvaan asutulla maaseudulla (Smart Countryside) informaatio- ja kommunikaatioteknologialla voidaan ratkaista esimerkiksi pitkistä etäisyyksistä aiheutuvia haasteita, palvelutarjontaan liittyviä ongelmia ja luoda mahdollisuuksia asukkaiden osallisuudelle ja omaehtoiselle toiminnalle.

EU:n saavutettavuusdirektiivin tavoitteena on edistää kaikkien mahdollisuutta toimia täysivertaisesti digitaalisessa (2016/2102) yhteiskunnassa ja luoda yhdenmukaiset minimitaso vaatimukset julkisen hallinnon verkkopalveluiden saavutettavuudelle sekä parantaa digitaalisten palveluiden laatua. Saavutettavuusdirektiivi on otettu huomioon myös tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman laatimisessa ja verkkosivujen kehittämisessä.

Päämäärä: Toteutamme kestävästä taloudenpitoa tarkoituksenmukaisesti investoiden			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Menot ja tulot ovat tasapainossa	Ylijäämien hallittu käyttö. Raportointi tukee talouden ennakoivaa suunnittelua ja johtamista. Automaattinen talousraportointi	Vuosikate ja taseen ylijäämä Raportoinnin määrä	Toimintakulut sopeutetaan vuosikatetavoitteen ja niitä voidaan kasvattaa vain tulorahojuksen kasvun verran Kuukausittain kunnanhallitukselle Osavuositarkastukset kolme kertaa vuodessa ja tilinpäätös, syyskuussa lisäksi valtuuston asettamien tavoitteiden toteutumisesta Raportit ajoissa Valtiokonttorille Toteutunut.
Kilpailukykyinen verotus ja maltillinen lainanotto	Verotus pidetään kohtuullisella tasolla	Tulo- ja kiinteistöveroprosentit	Tuloveroprosentti noin 1 prosenttiyksikön koko maan keskiarvoa korkeampi Kiinteistöveroprosentit Kainuun keskiarvoa Toteutumisen: <i>Suomussalmi/koko maa keskimäärin %</i> <i>tulovero 21,50/20,02 yleinen</i>

	Lainarahoitusta käytetään työllisyyttä edistäviin tai käyttötaloudessa säästöjä tuoviin investointeihin	Lainakanta/asukas	<p><i>Suomussalmi/Kainuu keskimäärin %</i></p> <p><i>yleinen kiinteistövero 1,05/1,08</i></p> <p><i>vak. asunto 0,55/0,56</i></p> <p><i>muu kuin vak. asunto 1,10/1,20</i></p> <p>Lainakanta on maan keskiarvossa.</p> <p>Toteutuminen: <i>Suomussalmi 3447 €/as koko maa TPE2021 3476 €/as</i></p>
Elinvoimaa tukevat, tuottavat investoinnit	<p>Toteutetaan kuntastrategian mukaista markkinointisuunnitelmaa investointien ohjaamiseksi Suomussalmelle. Erityishuomio matkailuinvestoinneissa.</p> <p>Suunnitellaan investointeja houkuttelevaa ja mahdollistavaa kaavoitusta uusi rataterminaali ja Hossan rakentamismahdollisuudet huomioiden.</p> <p>Kunta osallistuu erillisharkinnan perusteella strategisesti tärkeiksi määritettyihin investointihankkeisiin.</p>	Toteutuneiden yritysinvestointien ja myönnettyjen maaseutu- ja aluekehitysrahastojen investointitukien kokonaisvolyyymi.	<p>Investointitukea saaneiden investointien kokonaisvolyyymi ylittää vuositasolla 0,5 milj. €.</p> <p>Toteutuminen: <i>Leaderin yritystukia myönnetty 173 000 e.</i></p>
Osaavat ja innovatiiviset hankinnat	Hankintaohjeiden päivittäminen	Hankintaprosessien ja hankinnan kohteiden innovatiivisuus on mahdollista.	<p>Kunnan hankinnat ja prosessi tukee osaamisen ja innovaatioiden kehittymistä.</p> <p>Toteutuminen: <i>Ei toteutunut. Hankintaohjeita ei vielä päivitetty.</i></p>

Perustelut:

Kestävä taloudenpito edellyttää, että toimintakulut sopeutetaan vuosikatetavoitteeseen ja kuluja voidaan kasvattaa vain tulo-rahoituksen kasvun verran. Toimintaympäristössä tapahtuvat palvelujen kysynnän muutokset huomioidaan ja niihin varaudutaan ennalta. Kunnan taseessa olevaa elinkeinojen kehittämisrahaston mahdollisesta purkamisesta päätetään TP 2020 käsittelyn yhteydessä.

Hankintatoimi on tärkeä osa kunnan strategista päätöksentekoa. Kunnan hankintaohjeita uudistetaan siten, että hankintaprosessien ja hankinnan kohteiden innovatiivisuus voidaan huomioida hankintojen toteuttamisessa.

Kootaan hankinnat tarkoituksenmukaisiksi kokonaisuuksiksi säästöjen aikaansaamiseksi keskittämällä kunnan omia hankintoja ja hyödyntämällä maakunnallista yhteistyötä.

Päämäärä: Suomussalmella arki sujuu turvallisesti ja mutkattomasti			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Suomussalmen saavutettavuus paranee kansallisia ja kansainvälisiä yhteyksiä kehittämällä	Yhteistyö Kuusamon ja Kajaanin sekä Oulun alueen toimijoiden kanssa saavutettavuuden ja yhteysliikenteen parantamiseksi	Matkailijoiden määrä, vaikutukset yritystoimintaan.	Älykäs yhteysliikenne. Julkinen liikenne lisää kunnan saavutettavuutta Kuusamon, Oulun ja

	miseksi.		Kajaanin suuntaan. Toteutuminen: <i>Kuusamo-Kajaani bus-siyhteys kulki kesäkau-della Hossan kautta uutena palveluna. Hos-sa-bussi jatkoi toimintaa Hossa-Kuusamon lento-kentän-Ruka välillä.</i>
Palvelutuotantoa uudis-tetaan asiakaslähtöisesti ja kustannustehokkaasti digitaalisuutta hyödyn-tämällä	Uusien tukipalveluiden käyttöönotto, talous- ja henkilöstöhallinnon palve-lut. Toimintamallien te-hostaminen. Uuden tie-donohjaussuunnitelman ja asianhallintajärjestelmän käyttöönotto.	Tukipalvelujen toimivuus	Tukipalvelut tukevat kunnan palvelujen ja toiminnan kehittämistä. Asiat etenevät päätök-senteossa selkeän linjan mukaan, mikä edistää päätöksentekoa ja hel-pottaa henkilöstön työs-kentelyä. Toteutuminen: <i>Toteutunut. Toiminnan kehittäminen jatkuu.</i>
Kunnan henkilöstö on hyvinvoivaa, osaavaa ja motivoitunutta	Kuntastrategian mukaista osaamista vahvistetaan. Henkilöstöpoliittinen oh-jelma päivitetään ja toi-meenpanossa osalliste-taan myös henkilöstöä. Sisäistä viestintää tehos-tetaan laatimalla sisäisen viestinnän suunnitelma, jota uudet tietohallinnon palvelut ja ohjelmat tuke-vat. Uuden intranetin käyttöönotto ja kunnan kotisivujen saavutetta-vuuden kehittäminen. Palkkajärjestelmän lä-pinäkyvyyden parantami-nen ja TVA-uudistus Henkilöstön työhyvinvoin-tia parannetaan ja seura-taan aktiivisesti (ePassin käyttöönotto).	Koulutustaso -> Koulutussuunnitelman mukaisia koulutuksia toteutetaan (digitaali-suus ja uudistava joh-taminen). Kunnalla on yhteinen toimintaohjeisto, jonka rungon muodostaa hen-kilöstöpoliittinen ohjel-ma. Henkilöstökyselyt Poissaolojen seuranta Palkkausjärjestelmän seuranta ja saatu pa-laute. Uusien henkilöstöhallin-non järjestelmien tar-joamat raportit osana esimiestyötä.	Henkilöstö määrä ja osaaminen vastaavat strategian vaatimuksia ja edistävät työnhallintaa sekä työhyvinvointia. Henkilöstöpolitiikka on kannustavaa ja luo pe-rustan henkilöstöhallin-nollisten menettelytapo-jen yhdenvertaiselle soveltamiselle koko organisaatiossa. Sisäinen viestintä on sujuvaa. Palkkajärjestelmä on läpinäkyvä, tasapuolinen ja motivoiva. Sairauspoissaolot vähe-nevät. Toteutuminen: <i>Olennessin osin toteutu-nut. Palkkajärjestelmää on kehitetty, henkilökoh-taisen lisien periaatteet vuodelle -22. Henkilös-töpoliittinen ohjelma käytössä ja kunnanhalli-tuksella toimivalta sen päivittämiseen, mikä</i>

			<i>jouhevoittaa päivittämistä. Sisäisessä viestinnässä on kehitettävää uusien järjestelmien myötä, mm. yhteinen intra.</i>
--	--	--	--

Perustelut:

Saavutettavuus on moniulotteinen käsite, jolla on kuitenkin harvaan asutulla maaseudulla suuri merkitys. Digitaaliset palvelut ja sisällöt tulee EU-direktiivien mukaan taata kaikille, kun palveluja kehitetään.

Alueen ja kunnan fyysinen sijainti ja logistinen saavutettavuus on keskeinen tavoite, kun puhutaan asukkaiden ja yritysten sijoittumisesta kuntaan.

Palvelutuotannon uudistaminen perustuu informaatioteknologian hyödyntämiseen. Erityisesti harvaanasutulle maaseudulle uusi teknologia tarjoaa mahdollisuuksia järjestää palveluja nykyistä kattavammin. Toisaalta on huolehdittava myös siitä, että uusista palvelumahdollisuuksista tiedetään ja että niiden käyttöön opastetaan.

Kunnan henkilöstöpoliittinen ohjelma muodostaa työyhteisön yhteisen toimintaohjeiston ja perustan oikeudenmukaiselle ja tasapuoliselle toiminnalle. Työyhteisöä kehitetään yhteistyössä henkilöstön kanssa. Palvelu- ja työskentelyprosesseja kehitetään jatkuvasti, mihin liittyvät keskeisesti uusien talous- ja henkilöstöpalvelujen käyttö ja henkilöstöpoliittisen ohjelman noudattaminen ja aktiivinen kehittäminen yhteistyötä henkilöstön kanssa. Henkilöstön työhyvinvointia ja -kykyä tuetaan työhyvinvointitoiminnalla (mm. tyhy-etuudet), työnhallintaa ja osaamista vahvistavalla koulutuksella ja työnohjauksella.

Päämäärä: Ketään ei jätetä			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Kaikki mukaan	<p>Kuntalaisten osallistumismahdollisuuksia lisätään hyödyntämällä digitaalisuutta</p> <p>Vanhusneuvosto laajenee vanhus- ja vammaisneuvostoksi ja toimintaa pyritään järjestämään koronan vaikutukset huomioiden.</p> <p>Vaikuttamistoimielimiä osallistetaan aktiivisesti päätöksenteon valmisteluvaiheessa, mikä on kirjattu myös tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaan.</p> <p>Hyvinvointiohjelman toteutus kytetään strategian toteuttamiseen.</p>	<p>Osallistujien määrä ja osallistumisen vaivattomuus.</p> <p>Vaikuttamistoimielimien toiminta ja lausunnot.</p> <p>HYTE-mittaristo, HYTE-ryhmän aktiivinen toiminta.</p>	<p>Kuntalaisten osallisuus</p> <p>Järjestöjen osallistuminen vahvistaa yhteisöllisyyttä ja parantaa palvelujen saatavuutta ja laatua.</p> <p>Toteutuminen: <i>Olennaisin osin toteutunut. Järjestöyhteistyö toiminut, kuitenkin korona on haitannut käytäntöiden luomista.</i></p> <p><i>Yhdistetty vanhus- ja vammaisneuvosto toiminnassa.</i></p> <p>Hyvinvointimittaristo mittaa kuntalaisten taivonteen mukaista hyvinvointia. HYTE-toiminnasta viestitään myös ulospäin ja vaikutuksia voidaan havaita.</p> <p>Toteutuminen: <i>Osittain toteutunut. Uusi HYTE-koordinaattori nimetty ja HYTE-ryhmä kokoontunut. Viestinnässä kehitettävää.</i></p>
Kunta tukee työnhakijoiden työllistymistä työvoiman ja työnantajien kohtaantoa kehittämällä.	Työllisyydenhoidon kuntakokeilun myötä siirtyvät toimenpiteet vakiinnutetaan osaksi kunnan työllis-	Aktivointiaste	Aktivointiaste nousee

<p>Työvoiman ja työpaikkojen kohtaannon parantaminen.</p> <p>Vieraskielisten työllisyyttä tukevien rakenteiden vakiinnuttaminen.</p>	<p>syydenhoitoa.</p> <p>Työllisyydenhoidon rakennetta arvioidaan asiakastarpeiden perusteella.</p> <p>Työnhakijoilla on aktiivisia palvelupolkuja opiskeluun ja työllistymiseen. Yritykset saavat osaavaa työvoimaa.</p> <p>Kunta toteuttaa yritysten työvoimatarpeiden kartoituksen. Työllisyyspalveluiden työvoiman ohjaimista ja osaamisen kehittämistä toteutetaan kartoituksen tulosten perusteella.</p> <p>Kielen oppimista tukevan koulutuksen tarjonta.</p>	<p>Työttömyysaste</p> <p>Työllisyysaste</p> <p>Toteutuneet työvoimakoulutukset, oppisopimuskoulutukset, työkokeilut ja muut toimenpiteet, joiden kautta työnhakija on työllistynyt.</p> <p>Kielikoulutusten asiakasmäärä. Asiakkaiden ohjautuminen työmarkkinalle.</p>	<p>Työttömyysaste on alle 13 %</p> <p>Työllisyysaste paranee</p> <p>Asiakkaat saavat tarpeenmukaiset palvelut.</p> <p>Työnhakijoita ja työnantajia palvelevan tarpeellisuuden toimintamallin vakiintuminen.</p> <p>Toteutuminen: <i>Yritysten työvoimatarvekartoituksia jatkettiin. Tieto hyödynnettävissä yritys- ja työvoimapalveluiden yhteisesti käytöön otetun CRM-järjestelmän kautta.</i></p> <p><i>Kumulatiivinen työttömyysaste oli 12,7 %. Alhaisin lukema 2010 alkavalla vertailukaudella.</i></p> <p>Puutteellinen kielitaito ei rajoita maahan saapuneiden työnhakijoiden työllistymistä > 3 vuoden aikaa Suomussalmelle saapumisesta.</p>
<p>Monikulttuurisuus on kuntamme rikkaus</p>	<p>Pakolaisten vastaanotto valtuuston päätösten mukaisesti</p>	<p>Uusia pakolaisia muuttaa kuntaan vuosittain valtuustossa päätetty ja kiintiön mahdollistama määrä.</p>	<p>Pakolaisohjauksen sijoitautumispalvelut mahdollistavat kielen opiskelun ja ammatilliset jatkopolut työhön, yrittäjyyteen ja koulutukseen.</p> <p>Toteutuminen <i>Olennaisin osin toteutunut. Toimintaa vielä kehitettävä, mm. oppisopimusmahdollisuuksien lisääminen ja kielikurssien lisääminen.</i></p>
<p>Palveluja kehitetään paikallisten yhteisöjen kanssa aktiivisella kumppanuudella</p>	<p>Hyvinvointisopimukset yhdistysten ja järjestöjen kanssa.</p> <p>Etsitään tehokkaita mahdollisuuksia tehdä yhteistyötä kunnan ja yhteisöjen välillä.</p>	<p>Kumppanuussopimusmalli on luotu.</p>	<p>Yksi kumppanuussopimus on solmittu ja on löydetty uusi tapa tuottaa palveluja.</p> <p>Yhteisöjä osallistetaan yhteistyön kehittämiseen esimerkiksi järjestöilloissa.</p> <p>Toteutuminen <i>Olennaisin osin toteutunut. Kumppanuussopi-</i></p>

			<i>mus voimassa, järjestöiltoja mm. kylillä järjestetty jonkin verran. Korona vaikeuttanut toimintaa.</i>
Kunnan palvelut järjestetään asiakaslähtöisesti	Kehitetään kunnan digitaalista asiakaspalautejärjestelmää, jota hyödynnetään asiakaslähtöisten palvelujen kehittämiseksi kehittäjäasiakkaiden kanssa. Huomioidaan myös saavutettavuus ja tiedonhallintalaki.	Asiakaspalautetta pystytään hyödyntämään palveluiden muotoiluun.	Asiakaspalautejärjestelmä on toiminnassa, palautejärjestelmistä tiedotetaan ja tulleiden palautteiden määrää seurataan. Toteutuminen <i>Olennessin osin toteutunut. Järjestelmä toiminnassa, siitä on viestittävä paremmin palautteiden saamiseksi.</i>

Perustelut:

Asiakaslähtöisten palvelujen kehittämisen lähtökohtana ovat ihmisten tarpeet ja olosuhteet. Hallinnon asian-
tuntijuuden rinnalla tarvitaan asiakkaiden aloitteellisuutta ja vaihtoehtoisia valintoja. Tätä varten tarvitaan
erilaisten osallistumismahdollisuuksien ja kanavien käyttämistä. Näitä ovat vaikuttamistoimielimien aloitteet ja
kannanotot sekä osallisuus, asiakastytyväisyyskyselyt, asiakaspalautejärjestelmät ja asiakasraadit. Palve-
lumuotoilua hyödynnetään asiakaslähtöisten palvelujen kehittämiseksi.

Kunnan, yritysten ja järjestöjen yhteistyöllä edistetään palvelujen saatavuutta erityisesti haja-asutusalueella
ja tuetaan uusien palveluratkaisujen kehittämistä.

Päämäärä: Suomussalmella on vahva identiteetti ja elävä omaleimainen kulttuuri			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Luontoa hyödynnetään kestävästi elinkeinona matkailuun sekä virkistykseen ja hyvinvointiin	Hossan kansalliseen ja kansainväliseen tunnettuuteen perustuvan matkailun ja sitä tukevien palvelujen kehittämisen.	Matkailupalvelut ja yritysten määrä. Matkailumarkkinoinnin näkyvyys-	Matkailupalvelujen infrastruktuuri tukee matkailu- ja siihen liittyvien palvelujen kehittymistä. Toteutuminen <i>Visitsuomussalmi.fi -sivun uudistaminen aloitettiin matkailumarkkinoinnin tehottamiseksi. Hossan polttoaineaseman rakennussuunnittelu aloitettiin Hossan palvelutarpeiden tyydyttämiseksi.</i>
Omaleimaista kulttuuria hyödynnetään elinkeinotoiminnassa	Kunnan sotahistorian ja kohteiden tuotteistaminen matkailupalvelukokonaisuudeksi	Kävijöiden määrä	Kävijämäärät kasvavat. Toteutuminen <i>Vartiomuseon kävijämäärä 6359.</i>
Laadukkaalla sivistystyöllä ja kulttuuritoiminnalla vahvistetaan yhteisön identiteettiä ja alueen omaleimaisuutta	Huolehditaan sivistys- ja kulttuuritoimen kehittämisestä ja resursoinnista	Asiakaspalaute	Palaute vastaa haluttua mielikuvaa. Toteutuminen <i>Toteutunut. Korona omalta osaltaan haastanut toimintaa.</i>
Kuntalaisten kuntaidentiteetin rakentumista tuetaan aktiivisesti.	Kunta viestii suunnitelmallisesti ja hyödyntää kuntalaisten näkemyksiä ja kuntakuvia. Kuntalaisia osallistetaan kunnan toimintaan ja kunta on aktiivisesti läsnä tapahtumissa.	Asiakaspalaute, tapahtumiin osallistumisen aktiivisuus, kunnan näkyminen mediassa ja sosiaalisessa mediassa.	Vahva kuntaidentiteetti, jota voidaan hyödyntää palveluiden kehittämisessä ja markkinoinnissa. Toteutuminen <i>Toteutunut. Kuntalai-</i>

			<p>set osallistuvat yhteistyöhön ja viestintään. Mm. kyselyissä vastausaktiivisuus hyvällä tasolla. Sosiaalisessa mediassa näkyvillä kuntalaisille tärkeitä asioita kunnasta. Tätä voi edelleen kehittää, mm. strategiakysely vuonna -22.</p>
--	--	--	---

Vastuuhenkilöt:

Kunnanjohtaja Erno Heikkinen, p. 044 777 3344
Hallintojohtaja Anniina Niemelä, p. 044 588 9330

Koko kunnan henkilöstön määrä ja kustannukset (ulkoiset)

	TP2018	TP2019	TA2020	TA2021	TP2021
Henkilöstömäärä	256	248	249	247	234
Henkilöstömenot, €/asukas	1 912	1 897	1 938	2 006	2 079
Toimintakulut, €/asukas	8 513	8 250	8 629	8 760	9 075
Toimintakate/asukas	7 376	7 165	7 496	7 603	7 740

Vuosi	Kuntalaisaloitteet	Valtuustoaloitteet
2010	14	5
2011	11	5
2012	11	3
2013	12	6
2014	9	2
2015	9	4
2016	12	4
2017	19	5
2018	20	7
2019	16	2
2020	12	7
2021	10	5

HALLINTOPALVELUT

Hallintopalvelut kokonaan, sis. Työllisyyden	TP 2020	TA 2021	TAM 2021	Toteuma 01-12/2021	Toteuma TA:sta %	TA2021 - Toteuma €
Hallintopalvelut						
TOIMINTATUOTOT	581 216,43	516 737,00	516 737,00	623 165,83	121	-106 428,83
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-3 508 434,23	-3 621 409,00	-3 621 409,00	-3 692 572,85	102	71 163,85
TOIMINTAKATE	-2 927 217,80	-3 104 672,00	-3 104 672,00	-3 069 407,02	99	-35 264,98
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-18 197,70	-7 691,00	-7 691,00	-10 903,70	142	3 212,70
TILIKAUDEN TULOS	-2 945 415,50	-3 112 363,00	-3 112 363,00	-3 080 310,72	99	-32 052,28

HALLINTOPALVELUT

Hallintopalvelut vastaa:

- Kunnanvaltuuston ja -hallituksen päätöksenteon valmistelusta sekä tarkastuslautakunnan kokousten valmistelusta tarkastuslautakunnan ohjeiden mukaisesti.
- Päätöksenteon lainmukaisuudesta
- Henkilöstö-, arkisto- ja taloushallintopalveluista
- Sisäisestä ja ulkoisesta viestinnästä sekä viestinnän kehittämisestä
- Pakolaisohjauspalveluiden järjestämisestä
- Kunnan omien tietojärjestelmien toimivuudesta ja integroinnista kuntayhtymän järjestelmäympäristöön sekä sähköisen asioinnin kehittämisestä

Hallintopalvelut toteuttaa:

- Kunnanhallituksen hallintopalvelujen toimialalle määrittelemiä tavoitteita ja toimenpiteitä:
  - Väestökehityksen tukeminen (pakolaisten vastaanotto ja palvelut, viestintä)
  - Digitaalisten toimintamallien edistäminen (palvelut, osallisuus, osaaminen)
  - Kuntalaisten osallisuus ja kumppanuusmallit, viestintä ja sen välineet
  - Henkilöstöpolitiikan yhteiset linjaukset ja toimeenpano
- Hallintopalvelujen toimialakohtaiset tavoitteet ja toimenpiteet:

Päämäärä: Suomussalmi on rohkea edelläkävijä			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Kunnan johtamista ja toimintaa uudistetaan digitaalisuutta hyödyntämällä	<p>Tiedonohjaussuunnitelman (TOS) käyttöön ottaminen</p> <p>Kunnan sähköisen tiedonhallinnan ja kirjaamiskäytäntöjen kehittäminen sekä juurruttamien arkityöhön.</p> <p>TAHE-järjestelmien aktiivinen käyttö ja käytön oppimisen tukeminen.</p> <p>Tietosuoja-asetuksen mukainen toiminta, tiedonhallintalain huomiointi.</p> <p>Suomi.fi-palvelun käyttöönoton laajentaminen ja kytkeminen palvelutoimintaan.</p>	<p>Tiedonohjaussuunnitelma otetaan käyttöön ja sitä kehitetään toiminnan edistytessä.</p> <p>Käytäntöjen käytännön-toimivuus.</p> <p>Toimivuus, käyttäjäpa-laute</p> <p>Tietosuoja-asetuksen edellyttämät toimenpiteet on tehty ja vaadittuja toimenpiteitä jatketaan.</p> <p>Katso-tunnisteen vaihto suomi.fi-tunnisteseen</p>	<p>Tiedonohjaussuunnitelman ja uuden tehtäväluokituksen käyttöönotto vuoden 2021 aikana.</p> <p>Siirrytään sähköiseen asiakirjahallintoon asteittain</p> <p>Toteutuminen: <i>Olennaisin osin toteutunut, aikataulu myöhästyi. TOS ja tehtäväluokitus saatiin käyttöön helmikuussa 2022.</i></p> <p>TAHE-järjestelmät toimivat ja mahdollistavat tehokkaan toiminnan ja tiedolla johtamisen.</p> <p>Toteutuminen: <i>Olennaisin osin toteutunut, palvelujen juurruttaminen jatkuu edelleen</i></p> <p>Tietosuoja-asetuksen vaatimat ohjeet ja lomakkeet ovat valmiit.</p> <p>Toteutuminen: <i>Osa ohjeista ja lomakkeista vielä kesken.</i></p> <p>Suomi.fi-tunniste käytössä kaikilla sitä tarvitsevilla</p>
”	Sähköisen kokoushallinnan kehittäminen. Tarvittava infrastruktuuri, tuki ja koulutus.	95 % päätöksentekijöistä ja kaikki viranhaltijat käyttävät kokousasiakirjoja sähköisessä muodossa.	Kokousasiakirjat lähetetään ja niitä käytetään sähköisessä muodossa. Toteutunut
Viestintä auttaa kuntakuvan kehittämisessä, niin kunnan sisällä kuin kunnasta ulospäinkin. Viestintä parantaa kunnan päätöksenteon ja toiminnan läpinäkyvyyttä.	<p>Aktiivisella viestinnällä rakennetaan kuntakuvaa ja kunnan tunnettuutta sekä luodaan mahdollisuuksia kuntalaisten osallisuudelle.</p> <p>Viestintäkanavia käytetään monipuolisesti (verkkosivut, some- kanavat, tiedotteet ja kampanjat, info-tv), jotta ni-</p>	<p>Seuraajien määrä</p> <p>Kunnan internetsivut ja muut kanavat mahdollistavat osallistumisen ja markkinoinnin.</p> <p>Viestintä- ja markkinointiryhmien tekemä seuranta.</p>	<p>Kunnan viestintä on sujuvaa, yhtenäistä ja henkilöstö osaa käyttää viestintäkanavia.</p> <p>Päätöksenteko on läpinäkyvää ja siihen liittyvä viestintä on avointa.</p> <p>Kunnan viestintä tukee kuntamarkkinointia ja kunnan roolia palveluntarjoajana, asuinympä-</p>

	<p>den kautta tavoitetaan kuntalaiset, kesäasukkaat ja potentiaaliset muuttajat.</p> <p>Henkilöstöä opastetaan tunnistamaan viestintää vaativia tilanteita ja käyttämään eri viestintäkanavia.</p> <p>Palvelutietovarantointegraatio etenee.</p> <p>Kunnan internetsivujen sisältö on ajantasaista ja helposti löydettävissä.</p>	<p>Palvelutietokuvausten ajantasaisuus, asiakaspaute.</p>	<p>ristönä ja työympäristönä.</p> <p>Toteutuminen: <i>Olennaisin osin toteutunut. Viestinnän kehittäminen jatkuu edelleen, uusien O365 järjestelmien juurruttaminen + eduIntra samaan intraan koko kunnan kanssa pitää toteuttaa vuonna -22.</i></p> <p>Suomi.fi-sivuston käyttö ja palvelutietokuvaukset ovat juurtuneet osaksi toimintaa. Saavutettavuus paranee entisestään.</p> <p>Toteutuminen: <i>Osittain toteutunut, palvelutietojen päivitykseen ei vielä juurtunutta käytäntöä, vaikka kuvaukset ovat ajan tasalla.</i></p> <p>Kunnan internetsivut toimivat pitkällä aikavälillä sähköisen palvelutarjonnan alustana ja vaihtamattoman osallistumisen kanavana.</p> <p>Toteutuminen: <i>Olennaisin osin toteutunut. Sivujen kehitys vielä vaatii hiontaa ja tulevia sähköisiä lomakkeita. Sähköisiä palveluita tulee edelleen kehittää.</i></p>
--	---	---	--

Päämäärä: Toteutamme kestävää taloudenpitoa tarkoituksenmukaisesti investoiden			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Menot ja tulot ovat tasapainossa	<p>Kunnan taloutta ja sen tasapainoa seurataan aktiivisesti.</p> <p>Talousarvion sitovuudesta pidetään huoli.</p>	<p>Talousraportit kuukausittain kunnanhallitukselle ja osavuositarkastukset neljännesvuosittain hallitukselle ja valtuustolle</p>	<p>Vuosikate kattaa poistot Tilinpäätös ylijäämäinen Tulo- ja kiinteistövero prosentit maan keskiarvoa</p> <p>Toteutuminen: <i>Vuosikate kattoi poistot (vuosikate/poistot 155,6 %).</i></p> <p><i>Tilinpäätös ylijäämäinen (1,958 milj. €)</i></p> <p><i>Suomussalmi/koko maa keskimäärin %</i> <i>tulovero 21,50/20,02</i> <i>yleinen kiinteistövero 1,05/1,11</i> <i>vak. asunto 0,55/0,51</i> <i>muu kuin vak. asunto 1,10/1,20</i></p>

	Automaattinen talousraportointi	Kuntatieto-ohjelma käytössä	Vuoden 2021 taloustiedot Valtiokonttorin Kuntatalouden tietopalveluun oikea-aikaisesti Toteutuminen: <i>Kaikki raportit toimitettiin, kommentoitiin ja hyväksyttiin ajoissa.</i>
	Tulorekisterin käyttöönotto	Varhaiskasvatuksen hoitomaksujen päättämiseen saadaan huoltajien palkka- ja etuustiedot tulorekisteristä	Palkka- ja etuustiedot haetaan tulorekisteristä hoitomaksuja päätettäessä Toteutunut.
Osaavat ja innovatiiviset hankinnat	ICT-palvelujen uudelleenjärjestely	Uuden palveluntuottajan tarjoamat ICT-palvelut on otettu käyttöön.	Joustavat ja asiakaslähtöiset tukipalvelut Toteutuminen: <i>Olennaisin osin toteutunut. Palvelut saatu käyttöön, juurruttaminen ja uuden käytänteet vielä kesken.</i>

Perustelut:

Kestävä taloudenpito on kunnan toiminnan lähtökohta. Uuden teknologian ja raportointivälineiden hyödyntäminen tulee talouden seurantaan.

Päämäärä: Suomussalmella arki sujuu turvallisesti ja mutkattomasti			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Palvelutuotantoa uudistetaan asiakaslähtöisesti ja kustannustehokkaasti digitaalisuutta hyödyntämällä	Kansallisen palveluarkkitehtuurin edellyttämien palvelujen kuvaaminen verkkoon. Otetaan käyttöön tunnistautuminen ja viestinvälitys mahdollisuuksien mukaan.	Palvelukuvausten kattavuus. Käyttöaste ja käytön sujuvuus.	Palvelutietokuvauksia on riittävästi ja ne ovat ajan tasalla. Toteutuminen: <i>Olennaisin osin toteutunut.</i> Kunnan digitaaliset palvelut on kuvattu ja ne ovat asiakkaiden käytössä www.suomi.fi palvelun kautta ja integroituna kunnan www-sivustolla. Toteutuminen: <i>Olennaisin osin toteutunut vuonna -21. Käytännön toteuttamisessa hiomista, käytettävyyttä kehitettävä.</i>

Perustelut:

Tavoitteena on, että vuoden 2021 aikana julkishallinnon toimijat tehostavat www.suomi.fi palvelun käyttöön-ottoa ja viestivät kansalaisille ensisijaisesti sähköisesti sen avulla (tunnistautuminen ja viestit ovat käytössä). Palvelu mahdollistaa viranomaisten sähköisen viestinnän riippumatta siitä, haluaako asiakas viestinsä digitaalisesti tai perinteisenä kirjeenä. Palvelu mahdollistaa palveluiden etäkäytön (lomakkeiden lähettäminen yms). Tavoitteena on koekäyttää näitä mahdollisuuksia 2021 yhdessä uuden tiedonhallintajärjestelmän, TAHE-palveluiden ja ICT-palveluiden kanssa.

Päämäärä: Ketään ei jätetä			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Kaikki mukaan	Saavutettavuusdirektiivin huomioimiseksi pidetään	Sähköiset palvelut ovat käytössä asiakaspalve-	Asiakaspalvelupisteet ovat toiminnassa ja pal-

	kunnan sähköisen asiointin palvelupisteillä.	lupisteissä.	velujen käyttäjiä neuvotaan. Toteutuminen: <i>Olennaisin osin toteutunut. Neuvonta onnistuu mm. kirjastossa, mutta ei kaikkialla. Lisäksi korona on vaikuttanut neuvonnan mahdollisuuksiin.</i>
	Hyvinvointityön organisointi ja rakenteet liitetään osaksi arkityötä.	HYTE-indikaattorit.	HYTE-työssä määritelty tavoitetaso. Toteutuminen: <i>Osittain toteutunut. HYTE-ryhmä kokoontunut hyvin, mutta konkreettinen tavoitetaso asettamatta, tulossa uudistettu hyvinvointisuunnitelma.</i>
Pakolaisten vastaanotto valtuuston päätösten mukaisesti	Pakolaisohjauksen sijoituspalvelujen toteuttaminen ja asiakkaiden tarpeiden edellyttämä palveluohjaus.	Pakolaisina saapuneet uudet kuntalaiset saavat lain edellyttämät palvelut.	Kotoutumisen alkuvaihe toteutuu kieli- ja lukiopintojen, tarpeen mukaisen ammatillisen koulutuksen tai työkokeilujen muodossa. Aikuisten perusopetuksen järjestäminen. Toteutuminen: <i>Olennaisin osin toteutunut. Ammatillista koulutusta mm. oppisopimuksen avulla, paljon ei muita mahdollisuuksia tähän kunnassa. Aikuisten perusopetus ja työkokeilut mahdollisia.</i>
Palveluja kehitetään paikallisten yhteisöjen kanssa aktiivisella kumppanuudella	Hyvinvointisopimusten mukaisen toiminnan jatkaminen, vaihtoehtojen kehittäminen koronatilanteen vuoksi.	Kävijämäärä.	Yhteistyö on käynnistynyt ja uusi tapa tuottaa palveluja kehittyi. Toteutuminen: <i>Osittain toteutunut. Kumppanuustalolla toimintaa ja yhteistyötä järjestöjen kanssa kehitetty. Korona vaikeuttanut toimintaa.</i>
Kunnan palvelut järjestetään asiakaslähtöisesti.	Kehittämistyössä hyödynnetään asiakaspalautetta.	Palvelujen laatu paranee.	Palveluja tarvitsevat löytävät ja käyttävät kunnan palveluja sujuvasti. Toteutuminen: <i>Olennaisin osin toteutunut. Asiakaspalautejärjestelmästä viestittävä paremmin.</i>

Perustelut:

Pakolaisohjauksen kehittäminen tukee pakolaisten kotoutumista ja toiminnan jatkuvuus mahdollistaa myös uusien pakolaisten vastaanoton. Koronatilanteen vuoksi yhteistoiminnalle järjestöjen kanssa on mietittävä uusia vaihtoehtoja, mikä tukee osaltaan myös HYTE-toimintaa.

Päämäärä: Suomussalmella on vahva identiteetti ja elävä omaileimainen kulttuuri			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Vahva kuntaidentiteetti	Aktiivisella ja monipuoli-	Medianäkyvyys	Suomussalmen kuntai-

ja elävä omaleimainen kulttuuri.	sella viestinnällä tehdään kunnan toimintaa tunnetuksi niin kuntalaisille kuin muillekin. Kuntalaisten näkemyksiä kunnasta hyödynnetään.		dentiteetti on vahva ja se tukee kunnan imagon rakentamista ja imago-työtä. Toteutuminen: <i>Toteutunut. Kuntalaiset osallistuvat hyvin kunnan viestintään ja aktiivisesti yhteistyöhön.</i>
----------------------------------	--	--	---

Perustelut:

Suomussalmen kunnan hallintopalvelut tukee omalla panoksellaan kunnan vahvaa identiteettiä ja kuntalaisten kuntaidentiteetin kehittymistä sekä kunnan vahvaa omaleimaista kulttuuria, jota kunnan omien toimijoiden ohella tuottavat monet toimijat. Keskeisellä sijalla on kunnan omien palveluiden, viestinnän ja markkinoinnin kautta tukea kuntaidentiteetin rakentamista esimerkiksi osallistamalla kuntalaisia viestintä-, markkinointi- ja kehittämistyöhön sekä viestiä aktiivisesti kuntaorganisaation arkitoiminnasta.

Vastuuhenkilöt:

Hallintojohtaja Anniina Niemelä, p. 044 588 9930
Talouspäällikkö Sirpa Kovalainen, p. 044 777 3375

HALLINTOPALVELUT (ulkoiset)	TP2018	TP2019	TA2020	TA 2021	TP 2021
Henkilöstömäärä	11	11	11	8,6	7
Henkilöstömenot, €/asukas	174,13	180,11	208,43	201,27	196,97
Toimintakulut, €/asukas	250,99	275,21	291,49	266,15	256,43
Toimintakate, €/asukas	224,95	230,49	232,63	225,36	215,36

ELINVOIMAPALVELUT

	TP 2020	TA 2021	TAM 2021	Toteuma 01-12/2021	Toteuma TA:sta %	TA2021 - Toteuma €
Elinvoimapalvelut						
TOIMINTATUOTOT	132 527,63	98 890,00	98 890,00	112 383,52	113,64	-13 493,52
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-934 383,50	-888 608,37	-888 608,37	-822 304,61	92,54	-66 303,76
TOIMINTAKATE	-801 855,87	-789 718,37	-789 718,37	-709 921,09	89,90	-79 797,28
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-19 031,40	-12 115,00	-12 115,00	-17 733,77	146,38	5 618,77
TILIKAUDEN TULOS	-820 887,27	-801 833,37	-801 833,37	-727 654,86	90,75	-74 178,51

Tehtävä

Suomussalmen kunnan elinvoimapalvelut tukee, edistää ja kehittää yritysten toimintaedellytyksiä siten, että nykyiset yritykset säilyvät elinvoimaisina ja kuntaan saadaan uusia yrityksiä ja osaavaa työvoimaa sekä asukkaita. Elinvoimapalveluihin kuuluvat yrityspalvelut, matkailupalvelut, työllisyyspalvelut ja maaseutupalvelut.

Päämäärä: Suomussalmi on rohkea edelläkävijä.			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Edistetään uusien työpaikkojen syntymistä matkailua ja biotaloutta kehittämällä.	Hossan alueen investointi ja yritysmahtoisuuksien markkinointi ja kaavoituksen jatkosuunnittelu. Raateen alueen kehittäminen. Raate kohdebrändinä markkinoinnissa. Kuntakeskuksen matkailupalveluiden laajentaminen ja esiin tuonti. Matkaparkki-toiminnan mahdollistava	Hossan vuodepaikat, investointien euromäärät Kävijämäärät. Uudet yritykset ja investoinnit. Verkkolöydettävyyden ja -ostettavuuden lisääntymisen matkailutarjonnassa. Matkaparkin toiminnan	400 uutta vuodepaikkaa / 10 milj. € investoinnit 5 vuodessa Kävijämäärät kasvavat. Uusia investointeja tapahtuu ja palveluvalikoima laajenee. Toteutuminen: <i>Hossassa aloitti uutena yrityksenä Hossanportti. Uutta vuokravälinetarjontaa, kahvila, pitopal-</i>

	<p>maankäyttö. Kuhmo – Suomussalmi EAKR hanke.</p> <p>Kontiomäki - Taivalkoski rata- ja terminaalihankkeen edistäminen</p> <p>Luonnontuotealan edistäminen</p>	<p>alkaminen.</p> <p>Teollisuusinvestoinnit mahdollistavan kaavoituksen aloittaminen terminaalien yhteyteen.</p>	<p><i>velu ja investointeja leirintäaluetta kehittämiseksi.</i></p> <p>Visitsuomussalmi.fi – laskeutumissivuston tarjonta käyttäjäystävälliseksi. Vahva linkitys laskeutumissivulta yrityssivuille. Verkko-ostettavien matkailutuotteiden tarjonnan kasvu.</p> <p>Toteutuminen: Sivuston toteuttaminen aloitettu Elinvoimaa Matkailusta -hankkeen kautta yhteistyössä Kuhmon kaupungin kanssa. Raate brändiä kehitetty yritysryhmähankkeessa.</p> <p>Palveluterminaali valmis 2022 ja terminaalien ympärillä tehokas kaava. Valmista business casea voidaan alkaa markkinoida investoreille.</p> <p>Toteutuminen: Terminaalien rakentaminen etenee. Käynnistetty selvityshanke biotuo- tantolaitoksen saamiseksi terminaalialueen yhteyteen.</p> <p>Arktisten Aromien toiminnan turvaaminen</p> <p>Toteutuminen: Yhdistysavustus maksettu ja kunta osallistunut hallitustyöhön.</p>
Edistetään olemassa olevien ja uusien yritysten toimintaedellytyksiä.	Osallistutaan yritystoimintaa tukevan infran ylläpitoon (ladut, urat)	Mukana Hossan latupoolissa. Moottorikelkkayhdistyksen tukeminen ja mukana maakunnallisessa kelkkailun edistämishankkeessa	Hossassa ylläpidettävää latuja 30 - 40 km Moottorikelkkauria 550 km Toteutuminen: Latuverkosto säilynyt ennallaan (90 km). Moottorikelkkaurien parantaminen jatkunut KAMORE-hankkeessa. 2 kpl/v
	Yritysryhmähankkeiden aktivointi ja hallinnointi	Yritysryhmähankkeiden kappalemäärä	Toteutuminen: Raateen yritysryhmähankkeiden jatkunut. Valmistettu yritysryhmähanketta verkkomarkkinoinnin kehittämiseksi. Valmistelu päättynyt osallistujamäärän pienuuteen.

	Kattava yritystarpeiden kartoitus. Toiminnan suunnittelu kartoitettujen tarpeiden perusteella.	Kartoitettujen yritysten määrä. Kohdennetut toimenpiteet kartoituksen seurauksena, mm. omistajanvaihdokset, investoinnit, työvoiman etsiminen, kehitysprojektit.	Kaikki Suomussalmen yritykset kartoitetaan. Esille nousseisiin tarpeisiin vastataan ajantasaisesti. Toteutuminen: <i>2020 alkanutta puhelin-kartoitusta jatkettu 2021. Yhteydenotto tehty kauttaaltaan yrityksiin. Palveluita tarjottu esiin nousseiden tarpeiden mukaan.</i>
Uusien investointien saaminen kuntaan	Hossan investointimahdollisuuksien markkinointi ja lisäkaavoitus rantarakentamisen mahdollistamiseksi. Investointituen tarjoaminen aktiivisesti yrityksille, joissa investointimahdollisuuksia. Metsätalous- ja luonnon-tuoteinvestoinnit mahdollistava kaavoitus uuden terminaalien ympäristöön.	Uudet investoinnit / euro-määräinen volyyymi. Investointien määrä. Myönnettyjen investointitukien määrä.	1 milj. € kokonaisinvestoinnit Toteutuminen: <i>Polttoaineaseman rakennussuunnittelu</i> Toteutuminen: <i>Uutta kaavoitusta ei käynnistetty.</i>
Kunta tekee aktiivista yhteistyötä kansainvälisesti ja yli kuntarajojen	Wild Taiga yhteistyö Naturpolis yhteistyö Gateway to Land of National Parks –hanke EAKR Kuhmo – Suomussalmi elinvoimaa matkailusta -hanke Kotimaisten ja kansainvälisten matkanjärjestäjien tuominen alueelle. Euroregion ry:n yhteistyön hyödyntäminen	Toimiva yhteistyö Matkanjärjestäjien pake-toimien ja myymien matkailutuotteiden määrä. Eurooppalaisten yhteistyökumppaneiden määrä	Hankkeet ja yhteiset markkinointitoimenpiteet Toteutuminen: <i>Aktiivista hankeyhteistyötä toteutettu.</i> Vuosittain uusia Suomussalmella aktivoituneita matkanjärjestäjiä ja DMC –toimijoita. Toteutuminen: <i>Osallistuttu 4 digitaaliseen myyntitilaisuuteen, joissa tavattu yhteensä 26 matkanjärjestäjää. Näistä tapaamisista ei saatu uusia myyjiä.</i> 2-3 yhteistyökumppania 5 vuoden sisällä

Päämäärä: Toteutamme tarkan euron taloudenpitoa innovatiivisesti investoiden.

Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Elinvoimaa tukevat tuottavat investoinnit	Hossan monitoimitaloinvestoinnin käynnistäminen. Kunta osallistuu investointiin tarvittavan yksityisen rahoitusosuuden löytyessä. Tarvittavien vuokralaisoperaattoreiden haku kohdennetulla markkinointiviestinnällä	Hankkeen käynnistyminen	Tilat saadaan tuottavaan käyttöön. Hossan palveluvalikoima kasvaa ravintola-, kauppa- ja huoltoasemapalvelulla. Toteutuminen: <i>Monitoimitaloinvestoinnista neuvoteltu yritysten kanssa. Investointi ei käynnis-</i>

	lä. Etätyötilan tarjoaminen Jalonniemi –talossa.	Etätyötila avautuu käyttöön 2021.	tynyt. Löydetty yhteistyöyrittäjä, jonka kanssa aloitettu polttoaineaseman rakentamisen suunnittelu Hossassa. Uusi pitopalvelu ja kahvilatoimintaa tarjoava yritys aloittanut Hossassa. Tilat aktiivisessa käytössä. Lisätään vapaa-ajanasukkaiden ja matkailijoiden viipymää tarjoamalla mahdollisuus loman ja työn yhdistämiseen esim. perhekunnan sisällä. Toteutuminen: Etätyötila toteutettu kunnantalolle Jalonniemitalon ollessa sivistyspalveluiden käytössä.
Osaavat ja innovatiiviset hankinnat	Hankintaillat yhteistyössä yrittäjien kanssa	Tapahtumien määrä	Vähintään kerran vuodessa Toteutuminen: Tilaisuutta ei järjestetty epidemiatilanteen vuoksi.

Päämäärä: Suomussalmella arki sujuu turvallisesti ja mutkattomasti

Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Palvelutuotantoa uudistetaan asiakaslähtöisesti ja kustannustehokkaasti digitaalisuutta hyödyntämällä	Markkinoinnissa käytetään moderneja uusia työkaluja 2021 käyttöön otettavan markkinointisuunnitelman mukaisesti.	Matkailija-, vapaa-ajanasukas-, tulomuuttaja ja uusyritysmäärän kehitys kohdennettujen markkinointitoimenpiteiden myötä.	Palveluiden ja tiedon saannin helpottuminen Toteutuminen: Toteutettu digitaalista markkinointia matkailija- ja tulomuuttajakohderyhmille. Näkyvyys 15,1 milj. kertaa, konvertoituneet verkkosivuvierailut 75 000. Koottiin kesälle matkailun viikko-ohjelma yhteistyössä yritysten kanssa.
Kunnan henkilöstö on hyvinvoivaa, osaavaa ja motivoitunutta	Kielitaito huomioidaan rekrytoinneissa Henkilöstön kielitaidon kohentaminen Lisäkoulutusta tarjotaan henkilöstölle tehtävänkuvien uudistuessa.	Kielitaito Koulutukset	Englanti, venäjä ja saksa Toteutuminen: Kielitaito huomioitu rekrytoinneissa. Englannin kielen teho- kurssi matkailussa mukana oleville tarpeen mukaan Toteutuminen: Kurssi toteutettu.

Päämäärä: Ketään ei jätetä

Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Kunta tekee aktiivista työvoimapolitiikkaa.	Osallistutaan Kainuun rekry -hankkeeseen Nuorille tarjotaan harjoittelupaikkoja	Rekrytointien määrä	Yritykset saavat käyttöönsä sopivaa henkilöstöä Toteutuminen: Toimeenpantu työllisyyden kuntakokeilua. Talentti -hanke saatettu loppuun.

			<i>Osallistuttu rekrytointeja edistäviin TÄSMÄ, KAUSI ja Rekry Kainuu Live -hankkeisiin. Viestitty hankkeista aktiivisesti yrityksille.</i>
Monikulttuurisuus on kuntamme rikkaus.	Maahanmuuttajien työllistyminen ja yrittäjyys	Työpaikat/yritykset	Työllistyminen Toteutuminen: <i>Tiivistetty toimialojen yhteistyötä kotoperäisten työnhakijoiden työllistymisen edistämiseksi.</i>
Palveluja kehitetään paikallisten yhteisöjen kanssa aktiivisella kumppanuudella	Osallistutaan yrittäjä- ja matkailuyhdistysten toimintaan	Tapahtumien määrä	5 tapahtumaa / vuosi Toteutuminen: <i>Korona esti valtaosan tapahtumista. Järjestetty 2 työllistämisteemaista yritystapaamista. Uusien yrittäjien tapaaminen peruuntui vähäiseen ilmoittautujamäärään. Järjestetty 1 matkailutoimijoiden yhteinen tapaaminen.</i>
Kunnan palvelut järjestetään asiakaslähtöisesti	Neuvonnan järjestäminen Info-TV:n ja valotaulun hyödyntäminen	Asiakaspalautte	Kainuun < 3 yrittäjäystävällisin kunta
Päämäärä: Suomussalmella on vahva identiteetti ja elävä omaleimainen kulttuuri. Elämme luonnon rytmissä.			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Luontoa hyödynnetään kestävästi elinkeinona matkailuun sekä virkistykseen ja hyvinvointiin.	Yhteinen visio Suomussalmen ja Hossan matkailulle on luotu ja toimijat ovat sitoutuneet siihen. Hossan brändi on elinvoimainen ja kehittyvä Vaellusreittien ylläpitoon luodaan vakiintunut järjestelmä. Metsästys- ja kalastusmahdollisuuksia tuodaan esille markkinoinnissa. Kestävän kaivostoiminnan edistäminen	Kävijämäärät Asiakastyytyväisyys Internet-näkyvyys Yritykset / työpaikat	Hossan kävijämäärät kasvavat, asiakastyytyväisyys on hyvä. Toteutuminen: <i>Hossan kävijämäärä säilytti edellisen vuoden tason olleen 112 900. Asiakastyytyväisyysindeksi 4,2 pistettä (sama taso 2018). Keskiyöpymä yöpyjillä 3,2 vrk (sama taso 2018). Yöpyjiä kävijöistä 71 % (sama taso 2018).</i> Internet-näkyvyys lisääntyy sekä kotimaassa että kansainvälisesti. Toteutuminen: <i>Näkyvyys kasvanut digitaalisen markkinointiviestinnän myötä.</i> Toiminnan kasvu ja kehittyminen Toteutuminen: <i>Tehty yhteistyötä Tulikivi Oyj:n kanssa Nordic Talc -talkkihankkeen edistämiseksi.</i>
Omaleimaista kulttuuria	Yhteistyö matkailuop-		Matkailuoppaat vetävät

hyödynnetään elinkeinotoiminnassa.	paiden kanssa		opastettuja kierroksia vuoden ympäri ja kehittävät uusia tuotteita 1-2 vuoden aikana. Toteutuminen: <i>Oppaiden kanssa yhteistyössä kotiseuturisteily ja kävelykierrokset Rastiviiikon aikaan.</i> Tunnettuuden lisääntyminen
	Hiljaisen kansan kehittäminen	Kävijämäärät	Toteutuminen: <i>Hiljaisen kansan infotaulut suomeksi, englanniksi ja saksaksi.</i> Tunnettuuden lisääntyminen
	Turjanlinnan kehittäminen	Kävijämäärät	Toteutuminen: <i>Turjanlinnan kävijämäärä 1850 hlö, kasvua jopa vuoteen 2019 20 %.</i> Markkinoinnin tehostaminen
	Vartiomuseon kehittäminen	Aukioloajat ja kävijämäärien nostaminen	Toteutuminen: <i>Vartiomuseo osana kesän viikko-ohjelmaa. Kävijämäärä 6359 hlö, kasvua koronavuoteen.</i>

Perustelut/Toiminta

Elinvoimatiimi on toiminut yritys-, työllisyys- ja matkailupalveluiden kesken. Elpasta on tarjottu työtä oppisopimusopiskelijalle ja kausityöntekijöille.

Suomussalmen Yrittäjät ry:n ja Ylä-Kainuun Yrittäjänaiset ry:n hallitustyöskentelyyn on osallistuttu säännöllisesti. Hankeyhteistyötä on toteutettu KAMK:in ja Kainuun kuntien hankeyhteistyöryhmän kautta sekä Naturpolis Oy:n kanssa. Kyläluotsi -hanke on saatu päätökseen.

Yritysten palvelutarpeiden kartoitusta on jatkettu puhelintyönä. Yrityspalveluiden käyttöön on otettu CRM-järjestelmä, jota hyödynnetään palveluiden järjestämisessä yhteistyössä yritys-, matkailu- ja työllisyyspalveluiden kesken.

Matkailumarkkinointia uudistettiin ja digitaalisten markkinointikanavien käyttövolyyomia kasvatettiin. Markkinoinnin arvoketjun vahvistamiseksi aloitettiin visitsuomussalmi.fi -sivuston uudistus. Hossan kävijämäärä säilytti 2020 tason. Kansainvälisten matkanjärjestäjien tapaamisia toteutettiin epidemiatilanteen vuoksi enimmäkseen etänä. Yksi matkanjärjestäjätapaaminen järjestettiin Suomussalmella. Elinvoimaa matkailusta -hanketta on toteutettu yhdessä Kuhmon kaupungin kanssa.

Vastuhenkilö: Elinvoimajohtaja Jonne Maaninka, p. 040 688 4480

ELINVOIMAPALVELUT	TP2018	TP2019	TP2020	*TA2021	TP2021
Henkilöstömäärä	4	5	6	9	7
Henkilöstömenot, €/asukas	44,70	57,9	70,9	71,1	74,8
Toimintakulut, €/asukas	135,9	159,7	161,6	151,7	135,6
Toimintakate, €/asukas	132,7	155,9	127,9	117,7	105,5

*Työllisyys siirtynyt 1.5.2020 alkaen elinvoimapalveluihin

	TP2018	TP2019	TP2020	TA2021	TP2021
Yrityskanta	421	427	439	439	Q2/441
Yhteisövero €	2 600 641	2 674 630	3 002 957	3 537 000	4 579 579

TYÖLLISYYDEN HOITAMINEN

	TP 2020	TA 2021	TAM 2021	Toteuma 01-12/2021	Toteuma TA:sta %	TA2021 - Toteuma €
Työllisyyden hoitaminen						
TOIMINTATUOTOT	203 662,93	145 000,00	145 000,00	309 804,64	213,66	-164 804,64
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-1 113 194,51	-1 091 130,03	-1 091 130,03	-1 199 394,87	109,92	108 264,84
TOIMINTAKATE	-909 531,58	-946 130,03	-946 130,03	-889 590,23	94,02	-56 539,80
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-2 735,57	-2 691,00	-2 691,00	-1 614,60	60,00	-1 076,40
TILIKAUDEN TULOS	-912 267,15	-948 821,03	-948 821,03	-891 204,83	93,93	-57 616,20

Työllisyydenhoidon kuntakokeilu aloitettiin 3/2021. Suomussalmi kuuluu Kainuun kuntakokeilualueeseen. Kuntakokeilun myötä kuntaan on siirtynyt työllisyydenhoidon tehtäviä TE-hallinnolta. Suomussalmen kuntakokeilussa työskenteli 1,5 htv kunnan omia työntekijöitä sekä 1 htv TE-hallinnon työntekijöitä 2021. Vuosi on ollut haasteellinen uusien palveluiden käynnistämässä ja lainsäädännön haltuun ottamisessa, sekä Kainuun kuntakokeiluverkostotoiminnan ylös ajamisessa. Lakisääteinen asiakastyö on kuitenkin saatu käynnistymään hyvin.

Pohjoismaisen (POMA) työllistämismalliin perehtyminen aloitettiin loppuvuodesta 2021 ja palvelumallin käyttöönotto tapahtuu 2.5.2022. Joulukuussa Suomussalmen kuntakokeilun direktio-oikeuden alle sijoitettiin kaksi uutta TE-hallinnon rekrytoimaa työllisysohjaajaa (POMA -resurssi), toimialueenaan koko Kainuu.

Kuntakokeilussa valmistaudutaan TE2024 -palvelu-uudistukseen, jonka myötä 2024 loppuun mennessä valtaosa aiemmista TE-hallinnon alaisista palveluista siirtyy kuntien järjestämisvastuulle.

Työpalvelukeskus Miilu on toiminut 3,5 htv henkilöresurssilla. Miilun henkilöstöresurssin pienennyttyä 1,5 htv:lla, on toimintaa supistettu ruokapalvelun ja tekstiilitöiden osalta. Myös asiakastilausten vastaanottamista on vähennetty.

Suomussalmen Talentti -hanke saatiin päätökseen 2021.

Vuoden 2021 kumulatiivinen työttömyysaste 12,7 % on alhaisin vuodesta 2010 alkavalla vertailukaudella.

Työllistämisen nettokustannukset vastuualueilla ovat vuosina 2010–2021 (vertailu vuoteen 2000) (tuki- ja velvoitetöylyttäminen sekä koululaisten kesätyöpaikat):

Vuosi	1 000 €	htv
2000	1171	129
2010	449	25,6
2011	428	24,8
2012	277	19,8
2013	305	25,5
2014	314	21,9
2015	253	19,5
2016	280	21,7
2017	328	24

2018	337	25
2019	337	25
2020	259	13,8
tp2021	200	15

Kunnan osuus työttömyysajan työmarkkinatuesta

Kunta on maksanut yli 500 päivää passiivisesti työmarkkinatukea saaneiden henkilöiden työmarkkinatuesta 50 prosenttia vuosina 2006–2014. Vuoden 2015 alusta kunnan maksuosuus työmarkkinatuista kasvoi siten, että kunta maksaa 50 prosenttia 300–999 päivää työmarkkinatukea saaneiden henkilöiden ja 70 prosenttia yli 1000 päivää työmarkkinatukea saaneiden henkilöiden työmarkkinatuesta.

Suomussalmen kunnan työmarkkinatuen maksuosuudet ovat olleet seuraavat:

vuosi	2021	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2007	2006
euroa	418 307	432 726	352 293	374 259	348 606	340 690	340 187	143 607	96 389	423 142	641 777

Vastuhenkilöt:

Elinvoimajohtaja Jonne Maaninka, p. 040 688 4480

Työpalvelukeskuksen johtaja Päivi Korja-Schepel p. 044 777 3126

PROJEKTIT

	TP 2020	TA 2021	TAM 2021	Toteuma 01-12/2021	Toteuma TA:sta %	TA2021 - Toteuma €
1490 Kunnanhallituksen projektit						
TOIMINTATUOTOT	115 482,36	57 020,00	57 020,00	32 430,17	57	24 589,83
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-169 693,98	-92 527,29	-92 527,29	-39 056,58	42	-53 470,71
TOIMINTAKATE	-54 211,62	-35 507,29	-35 507,29	-6 626,41	19	-28 880,88
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
TILIKAUDEN TULOS	-54 211,62	-35 507,29	-35 507,29	-6 626,41	19	-28 880,88

	TP 2020	TA 2021	TAM 2021	Toteuma 01-12/2021	Toteuma TA:sta %	TA2021 - Toteuma €
Elinvoimapalveluiden projektit						
TOIMINTATUOTOT	109 717,42	76 290,00	76 290,00	103 336,57	135	-27 046,57
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-193 933,39	-152 360,00	-152 360,00	-169 188,00	111	16 828,00
TOIMINTAKATE	-84 215,97	-76 070,00	-76 070,00	-65 851,43	87	-10 218,57
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
TILIKAUDEN TULOS	-84 215,97	-76 070,00	-76 070,00	-65 851,43	87	-10 218,57

SUOMUSSALMEN TALENTTI -HANKE

Hankkeen keskiössä oli opinnollistaminen, opintoihin motivoiminen ja asiakkaiden yksilöllisen palveluohjauksen kehittäminen. Opinnollistamisessa käytettiin PAIKKO-työkaluja sekä oppimisympäristöjen tunnistamiseen että osaamistodistusten kirjoittamiseen. PAIKKO-työkalut jäävät kunnan ja yritysten käyttöön hankkeen jälkeenkin. Oppimisympäristöjä tunnistettiin nuorten työpaja Hanslankareille, työpalvelukeskus Miiluun, nuorisotyöhön, puhdistuspalveluihin, tuotantokeittölle, soten vammaispalvelukeskukseen ja kuuteen yritykseen. Oppimisympäristöjä saatiin tunnistettua suunniteltua enemmän.

Työnantajien kanssa tehtävän yhteistyön kautta nousi esiin tarve työpaikkaohjaajakoulutukselle. Koulutus kilpailutettiin yhteisesti Kainuun työllisyys Hankkeiden toimesta. Toteuttajaksi valittiin Sirpa Keränen. Työpaikkaohjaajakoulutuksia toteutettiin kolme ryhmää, joihin osallistui yhteensä 25 henkilöä. Palaute koulutuksista oli hyvää ja lisätarvetta koulutuksille olisi jatkossakin.

Asiakastyötä tehtiin 121 asiakkaan kanssa. Asiakkaita ohjautui hankkeeseen tavoiteltua (97) enemmän. Asiakkaat ohjautuivat aluksi palveluohjaajan tekemään alkukartoitukseen, jonka kautta selviteltiin tavoitteita, työllistymisen esteitä ja muita palvelutarpeita. Tärkeäksi osoittautui se, että palveluohjaukselle ja alkukartoitukselle varataan riittävästi aikaa, jotta luottamuksellinen suhde asiakkaaseen ehtii syntyä. Asiakkaita ohjau-

tui hankkeeseen oman yhteydenoton kautta, te-palveluista ja sosiaalityöstä. Keskeisiä yhteistyötahoja olivat näiden lisäksi päihde- ja mielenterveystyö, kuntouttava työtoiminta ja oppilaitokset.

Osa asiakkaista tarvitsi vain pientä tukea hankkeelta, esimerkiksi jonkin korttikoulutuksen tai apua oppilaitokseen hakemisesta. Osalla asiakkaista tuen ja ohjauksen tarve oli pitkäaikaisempaa. Asiakastapaamisten määrä mitoitettiin asiakkaan tarpeiden mukaan. Rinnakkaishankkeen kautta toteutettiin neljä Eväitä opinnäköön -työvoimakoulutusta, joihin osallistui 40 asiakasta. Koulutukset toteutti Edukai Oy ja kouluttajan toimi Katriina Kempainen. Koulutusten kautta ohjautuminen opintoihin tai työhön oli aktiivista ja monelle löytyikin pitempiaikainen koulutus- tai työpaikka.

Hankkeen tuloksena Suomussalmen kuntaan on hankittu opinnollistamisen käyttöön PAIKKO-työkalut, tunnistettu lukuisia oppimisympäristöjä ja koulutettu työntekijöitä työpaikkaohjaajiksi. Jatkossa opinnollistetuissa työpaikoissa on mahdollista tunnistaa ammattikouluttamattomien työntekijöiden osaamista, kirjoittaa osamistodistuksia ja edistää ammatillisten perustutkintojen suorittamista näyttöjen kautta. Hankkeen asiakkaista arviolta noin 35 % on hankkeen kautta löytänyt omat koulutus- ja urapolkunsaa tai päässyt tarvitsemiensa palveluiden piiriin. Opinnollistaminen jää elämään kunnassa työllisyyden hoidon kuntakokeilun kautta.

KYLÄLUOTSI-HANKE

Kyläluotsi-hanke käynnistyi 13.5.2019. Hankkeen toiminnallinen toteutusaika oli 31.12.2021 saakka. Hankkeen tavoitteena oli koota ja koordinoita kylien kehittämistä kylien lähtökohdista koko Suomussalmen kunnan alueella. Hankkeessa pyrittiin luomaan edellytykset ja alusta kylien omien suunnitelmien laatimiselle ja hankkeiden toteuttamiselle, yhdistysten työllistämiseksi ja kyläläisten osallisuudella, digitaaliselle osallisuudelle sekä kylien matkailutoiminnan ja -hankkeiden kehittämiseksi sekä edistämiseksi. Koronatilanne vaikeutti hankkeen toimenpiteiden toteuttamista keväästä 2020 syksyyn 2021 saakka.

Projektipäällikkö Marjut Kyllönen päätti hankkeessa työskentelyn 31.5.2021 ja siirtyi muihin tehtäviin. Hanke oli käymistilassa kesän ja lomien ajan. Elokuussa 2021 hankkeeseen rekrytoitiin uusi projektipäällikkö. Anni Koukkari aloitti tehtävässä 23.8.2021 ja jatkoi projektipäällikkönä 23.12.2021 saakka.

Koronarajoitukset alkoivat helpottaa vasta syyskuussa 2021, jolloin tapaamiset esimerkiksi turvallisuussuunnitelmien ja kylämatkailun suunnittelun merkeissä alkoivat varovasti käynnistyä. Kyläyhdistykset aktivoituivat järjestämään myös omia kokouksiaan. Pienen tauon jälkeen kyläyhdistykset osallistuivat tapaamisiin aiempaa innokkaammin ja myös kutsuivat aktiivisesti hankkeen uutta projektipäällikköä Koukkaria kylille käymään.

Kiannan kyläseura päätyi tekemään pelkän turvallisuussuunnitelman sijaan turvallisuusoppaan. Hankkeen loppuaikoina turvallisuussuunnitelmat valmistuivat myös Lapinkylälle, Vääkiöön, Pesiökylälle, Ruhtinansalmelle (Juntusrantaan) ja Vaarannivaan.

Hanke tarjosi kyläyhdistysaktiiveille mahdollisuuden suorittaa hätäensiapukurssin (EA1-tasoinen), johon sisältyi teoriaosuuden lisäksi maasto-osuus. Ensiapukurssi täydensi turvallisuussuunnitelmien teon aikana opittuja ja pohdittuja asioita.

Hankkeessa tehtiin aiempaa tiiviimmin yhteistyötä myös kunnan teknisten palveluiden kanssa syksyllä 2021. Reittien kunnostamista yhteistyössä kyläyhdistysten kanssa mietittiin ja kirkonkylän kehittämisestä kiinnostuneet kutsuttiin koolle 20.9.2021. Teknisten palveluiden kanssa käytiin keskustelua myös muistomerkkien kunnostamisesta ja ylläpidosta.

Hanke järjesti matkailuillan kylämatkailun kehittämisestä kiinnostuneille kyläyhdistysaktiiveille 4.11.2021. Tilaisuus järjestettiin Teams-kokouksena, jotta kaikilla kylillä oli yhtäläiset mahdollisuudet osallistua tilaisuuteen.

Vastikkeetonta työtä alkoi myös kertyä tauon jälkeen syyskuusta 2021 alkaen, kun kylien toimijat pystyivät jälleen tapaamaan toisiaan ja sopimaan tulevista toimenpiteistä. Tehokas talkoopäivä oli esim. Jumalissärkällä 25.9.2021 kahden kylän kunnostaessa yhteisvoimin virkistyskäyttöön tarkoitettua reittiä. Myös turvallisuussuunnitelmien teosta ja kylämatkailun suunnittelusta talkoita kertyi syksyllä 2021 mukavasti. Hankkeen päätöstilaisuus järjestettiin 16.12.2021 Teamsilla.

GATEWAY TO LAND OF NATIONAL PARKS -HANKE

Gateway to Land on National Parks- hanke käynnistyi 1.5.2019. Toiminta-aika on 31.12.2021 saakka. Koronatilanteen vuoksi hankkeelle haettiin jatkoaikaa, jota hankkeelle myönnettiin elokuuhun 2022 asti.

Hankkeen tavoitteena on tukea Kuusamon lentokentän vaikutusalueella olevien matkailualueiden kasvua ja kehittymistä. Suomussalmi osatoteuttajana toteuttaa hankkeessa alueen kansainvälisiä markkinointitoimenpiteitä. Uusina markkina-alueina, joissa luodaan tunnettavuutta ovat Japani, USA ja Intia. Lisäksi Saksassa, Ranskassa, Espanjassa ja Hollannissa vahvistetaan markkinoiden kehittymistä.

Vuonna 2021 tehtiin hankesuunnitelman mukaisia toimenpiteitä: tuotettiin digitaalista markkinointimateriaalia, Suomussalmen talvimatkailun kehittämissuunnitelma, esitteiden kieliversioita ja videoita. Järjestettiin Luontokohteille kansainvälistä vetovoimaa -työpajoja ja toteutettiin Hossan tapahtuma- ja kuvauslokaatioiden kartointus. Osallistuttiin kansainvälisiin Workshop-myyntitapahtumiin, jotka järjestettiin online-tapahtumina.

Suomussalmella vieraili saksalainen somevaikuttaja tutustumassa aktiviteetteihin ja paikallisiin matkailutoimijoihin. Somevaikuttaja julkaisi omissa somekanavissaan kuvia ja videoita käyntikohteista ja aktiviteeteistä. Lisäksi alueella vieraili incoming-toimiston edustaja, joka tutustui alueen matkailutarjontaan.

ELINVOIMAA MATKAILUSTA – KUHMO SUOMUSSALMI -HANKE

Elinvoimaa matkailusta – Kuhmo Suomussalmi -hanke käynnistyi 1.3.2021 ja sen toiminta-aika on 31.6.2023 saakka. Hankkeen päätoteuttaja on Kuhmon kaupunki ja osatoteuttaja Suomussalmen kunta. Hanke kokoaa yhteen kaksi kuntaa tekemään matkailun kehittämistä toimenpiteillä, jotka edesauttavat lisäämään alueen matkailuyritysten kilpailukykyä. Hankkeen päätavoitteena on laajemmin alueiden matkailun kilpailuedun perustan parantaminen ja kehittäminen myös uusien kohderyhmien keskuudessa (esteettömät, kalastuksesta ja sotahistoriasta kiinnostuneet). Tämä tehdään viiden eri työpaketin toimenpiteiden avulla: digitaalisuus, esteettömyys, reittien kehittäminen, kalastusmatkailun kehittäminen ja asiakasosaamisen kehittäminen.

Vuoden 2021 hankkeen keskeiset toimenpiteet liittyivät työpaketteihin digitaalisuus, esteettömyys ja kalastusmatkailun kehittäminen. Digitaalisuus -työpaketin keskeisin toimenpide on molempien kuntien matkailun laskeutumissivustojen uusiminen, vuoden 2021 toteutettiin kilpailutus uusien sivujen toteuttajasta. Esteettömyys-työpaketissa toteutettiin koulutus luontoreittien esteettömyydestä sekä yhden luontoreitin esteettömyyskartointus. Kalastusmatkailun näkyvyyttä vahvistettiin yhteistyökumppanuudella Arktiset Vedet -tuotantoyhtiön kanssa.

KULTTUURINÄYTTÄMÖ KAUNISNIEMEEN -HANKE

Kulttuurinäyttämö Kaunisniemeen oli Suomussalmen kunnan hallinnoima yleishyödyllinen investointihanke. Hankkeen toteutusaika oli 1.4.2020–31.12.2021. Suomussalmen kunta rakennutti hankkeessa Kaunisniemen kesäteatterin näyttämön päälle kiinteän katoksen. Katoksen rakentamisen yhteydessä näyttämön takaosaan rakennettiin huoltorakennus, johon sijoitettiin taukotila, varasto, tarpeisto-, työkalu- ja tekniikkavarasto sekä vedetön wc. Rakennustyöt käynnistyivät nykyisten rakenteiden purkamisella ja purkutyöstä vastasi Suomussalmen Näyttämöyhdistys ry talkoovoimin. Uusien rakenteiden rakentaminen alkoi loppukesällä 2020 ja rakennustyö saatiin valmiiksi kesän 2021 näytäntökauteen mennessä. Rakennettavan katoksen tekniseksi kestoiksi oli rakennesuunnittelussa arvioitu 50 vuotta.

Näyttämön katos ja huoltorakennus paransivat Kaunisniemen jo olemassa olevien rakenteiden ja tilojen käytettävyyttä sekä esiintyjien viihtyvyyttä ja turvallisuutta. Suomussalmen Näyttämöyhdistys on alueen pääasiallinen käyttäjä kesäteatterikauden ajan, mutta muuna aikana myös muut toimijat voivat käyttää aluetta erilaisiin tilaisuuksiin. Hankkeen yhtenä tavoitteena oli monipuolistaa alueen käyttöä. Näyttämön kattaminen laajensi Kaunisniemen käyttömahdollisuuksia merkittävästi ja mahdollisti mm. konserttien järjestämisen pienentäen epävakaisten säiden aiheuttamia riskejä tapahtumien järjestäjille. Katsomon kate oli jo itsessään nähtävyyttä. Yhdessä näyttämön katoksen kanssa niistä muodostui uusi, mielenkiintoinen kokonaisuus ja matkailunähtävyys. Kaunisniemen alueen vaihtelevat ja monipuoliset harjumaastot, vesistön läheisyys ja Soiva Metsä tarjoavat mahdollisuuksia monipuolisten kulttuuri- ja liikuntatapahtumien järjestämiseen. Suomussalmen kunnan kulttuuri-, liikunta- ja matkailupalvelut yhteistyössä eri tapahtumajärjestäjien kanssa voivat kehittää alueelle uusia tilaisuuksia, tapahtumia ja esityksiä.

Hankkeen kokonaiskustannuksiksi hyväksyttiin 148 065,00 euroa, josta Elävä Kainuu Leader ry:n myöntämän julkisen tuen osuus oli 88 839,00 euroa, yksityisen rahoituksen osuus 58 476,00 euroa ja yksityisen vastikkeettoman työn osuus 750,00 euroa. Hankkeen kokonaiskustannukset olivat 155 634,32 euroa. Suomussalmen Näyttämöyhdistys ry vastasi hankkeen yksityisrahoituksesta ja yksityisestä vastikkeettomasta työstä. Yksityisrahoitusosuus ylittyi 7569,32 eurolla ja Näyttämöyhdistys vastasi myös näistä hankkeen ylimenevistä kustannuksista. Hankkeen rahoitussuunnitelmassa vastikkeetonta työtä oli hyväksytty 750,00 euroa eli 50 tuntia, mutta niitä kertyi yli tavoitteen, yhteensä 1350 euroa eli 90 tuntia. Ylimääräistä vastikkeetonta työtä tehtiin siis 40 talkootyöntuntia.

MAAKUNNALLINEN YHTEISTOIMINTA

KAINUUN LIITTO

	TP 2020	TA 2021	TAM 2021	Toteuma 01-12/2021	Toteuma TA:sta %	TA2021 - Toteuma €
1810 Kainuun liitto						
TOIMINTATUOTOT						
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN						
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-264 307,92	-263 000,00	-263 000,00	-262 477,00	99,80	-523,00
TOIMINTAKATE	-264 307,92	-263 000,00	-263 000,00	-262 477,00	99,80	-523,00
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
TILIKAUDEN TULOS	-264 307,92	-263 000,00	-263 000,00	-262 477,00	99,80	-523,00

Kainuun liiton jäsenkunnat ovat Hyrynsalmi, Kajaani, Kuhmo, Paltamo, Puolanka, Ristijärvi, Sotkamo ja Suomussalmi. Vaalan kunta siirtyi Kainuun maakunnasta Pohjois-Pohjanmaan maakuntaan vuoden 2016 alusta. Samalla Vaalan kunta erosi Kainuun liitosta.

Jäsenkuntien maksuosuuden suuruus määräytyy edellisen vuoden joulukuun lopun tilastokeskuksen virallisen väkiluvun mukaisessa suhteessa. Suomussalmen maksuosuus vuonna 2021 oli 0,262 milj. euroa (noin 35 euroa/asukas) ja 0,277 milj. euroa (noin 39 euroa/asukas) vuonna 2022.

Vastuuhenkilö: talouspäällikkö Sirpa Kovalainen, puh. 044 777 3375

SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI

Kainuun sosiaali- ja terveystuollon kuntayhtymä

	TP 2020	TA 2021	TAM 2021	Toteuma 01-12/2021	Toteuma TA:sta %	TA2021 - Toteuma €
1800 Kainuun sote						
TOIMINTATUOTOT						
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN						
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-40 331 077,64	-37 300 000,00	-39 500 000,00	-38 905 172,94	98,49	-594 827,02
TOIMINTAKATE	-40 331 077,64	-37 300 000,00	-39 500 000,00	-38 905 172,94	98,49	-594 827,02
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
TILIKAUDEN TULOS	-40 331 077,64	-37 300 000,00	-39 500 000,00	-38 905 172,94	98,49	-594 827,02

Kuntayhtymän jäsenkuntia ovat Hyrynsalmi, Kajaani, Kuhmo, Paltamo, Ristijärvi, Sotkamo ja Suomussalmi. Puolangan kunta on osajäsen, Puolangan kunnan jäsenyys koskee Kainuun sairaanhoitopiiriä, Kainuun kehitysvammaisten erityishuoltopiiriä ja Kainuun ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueita.

Kuntayhtymä tuottaa jäsenkuntien kaikki sosiaali- ja terveystuollot lasten päivähoitoa lukuun ottamatta.

Monetra Oulu Oy on tuottanut 1.1.2020 alkaen keskitetyt tukipalvelut talous- ja palkkahallinnon osalta Kainuun kunnille (pl. Hyrynsalmi ja Kajaani). Atea Finland Oy puolestaan on tuottanut 1.1.2021 alkaen tietotekniikkapalvelut.

Toiminnan rahoitus/jäsenkuntien maksuosuudet

Tehtävien hoitamista varten tarvittava määräraha kootaan jäsenkunnilta varainhoitovuoden maksuosuuksina.

Kuntayhtymän järjestämiin toimintoihin kohdistuva peruspalvelujen valtionosuus (sosiaali- ja terveydenhuollon valtionosuus pois lukien päivähoito-osuus) kohdennetaan laskennallisesti kokonaisuudessaan kuntayhtymälle.

STM:n valtionosuus erotetaan peruspalvelujen valtionosuudesta laskennallisesti prosenttiosuutena, joka vastaa vuoden 2014 perussopimuksen mukaista laskennallista sosiaali- ja terveystuollon osuutta laskennallisiin sosiaali- ja terveystuollon, esi- ja perusopetuksen sekä kirjastotoimen kustannuksiin tarkoitettua peruspalvelujen valtionosuudesta. Suomussalmen prosenttiosuus on 80,1.

Valtionosuuksien kohdentamisen jälkeiset kuntien maksuosuudet määritellään puoliksi euroa/asukas ja puoliksi prosenttiosuutena kuntiin kertyvästä laskennallisesta verorahoituksesta (50 %/50 %). Laskennallinen verorahoitus sisältää verotulot (kunnallisverot, yhteisöverot ja kiinteistöverot), muut kuin kuntayhtymälle maksettavat tai kohdennettavat valtionosuudet, valtionosuuden lisäosat, valtionosuuksiin tehtävät vähennykset ja

lisäykset nettona, järjestelmämuutoksen tasaus 2010 ja 2015 ja verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus sekä muut näitä vastaavat muut erät.

Verotulot lasketaan viimeisimmän valmistuneen verotuksen perusteella (t-2, kiinteistövero t-1) ja valtionosuudet kunkin talousarviovuoden mukaisina. Kunnallis- ja kiinteistöverotulot lasketaan maakunnan keskimääräisillä verotuloilla painotetuilla veroprosenteilla. Yhteisöverotulot lasketaan todellisten maksuunpantujen verotulojen mukaisina. Voimalaitosten kiinteistövero otetaan kuitenkin huomioon 1,4 %:n verokannan mukaan. Asukasluvuna käytetään viimeistä vahvistettua vuodenvaihteen asukaslukua.

Jäsenkunnan maksuosuutta määriteltäessä valtionosuuksiin ei lasketa mukaan kuntien saamia opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämiä ja maksamia opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuuksia ja/tai -avustuksia, kunnan yleistä harkinnanvaraista rahoitusavustusta, kuntajaon muutoksen perusteella kunnille maksettavia yhdistymisavustuksia eikä investointi- ja kehittämishankkeiden tukea.

Vuotuinen maksuosuus kannetaan kunkin varainhoitovuoden kuntien talousarvotietojen perusteella. Maksuosuus suoritetaan kuukausittain kahdessa erässä 12. ja 30. päivä. Maksuosuuksia korjataan kyseessä olevan talousarviovuoden tilinpäätöksen yhteydessä kustannuksia vastaavaksi. Tasaukset suoritetaan mahdollisimman pian tilinpäätöksen hyväksymisen jälkeen.

Vuoden 2021 alkuperäisessä talousarviossa Suomussalmen kunnan maksuosuus oli 37,3 milj. euroa. Kunnanvaltuusto hyväksyi (8.3.2021 § 9) talousarviomuutoksen, jossa soten maksuosuuteen lisättiin 2,2 milj. euroa. Vuoden maksosuudeksi muodostui 39,8 milj. euroa, josta on vähennetty maksuosuuksien palautusta vuosilta 2015–2018 yhteensä 0,906 milj. euroa. Kirjanpidossa vuoden 2021 lopulliseksi maksosuudeksi jäi 38,9 milj. euroa, mikä ei ole vertailukelpoinen muiden vuosien maksuosuuksien kanssa.

Vastuhenkilö: talouspäällikkö Sirpa Kovalainen, puh 044 777 3375

SIVISTYSLAUTAKUNTA

	TP 2020	TA 2021	TAM 2021	Toteuma 01-12/2021	Toteuma TA:sta %	TA2021 - Toteuma €
Sivistyslautakunta						
TOIMINTATUOTOT	1 437 490,04	1 350 480,00	1 350 480,00	1 621 736,78	120,09	-271 256,78
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN						
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-14 330 546,18	-14 953 186,92	-14 953 186,92	-15 707 635,24	105,05	754 448,32
TOIMINTAKATE	-12 893 056,14	-13 602 706,92	-13 602 706,92	-14 085 898,46	103,55	483 191,54
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-66 127,87	-81 070,00	-81 070,00	-72 439,02	89,35	-8 630,98
TILIKAUDEN TULOS	-12 959 184,01	-13 683 776,92	-13 683 776,92	-14 158 337,48	103,47	474 560,56
	TP 2020	TA 2021	TAM 2021	Toteuma 01-12/2021	Toteuma TA:sta %	TA2021 - Toteuma €
Sivistyspalveluiden hallinto						
TOIMINTATUOTOT	1 062,95	1 000,00	1 000,00	1 160,71	116,07	-160,71
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN						
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-165 560,71	-185 048,80	-185 048,80	-169 174,36	91,42	-15 874,44
TOIMINTAKATE	-164 497,76	-184 048,80	-184 048,80	-168 013,65	91,29	-16 035,15
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
TILIKAUDEN TULOS	-164 497,76	-184 048,80	-184 048,80	-168 013,65	91,29	-16 035,15

Tehtävä:

Sivistyslautakunnan/sivistyspalvelujen tehtävänä on kohottaa kuntalaisten tiedon tasoa ja hyvinvointia luomalla hyvät edellytykset monipuoliselle ja laadukkaalle koulutukselle, varhaiskasvatukselle ja vapaa-ajan harrastustoiminnalle.

Päämäärä: Toteutamme kestäväää taloudenpitoa tarkoituksenmukaisesti investoiden			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Menot ja tulot tasapainossa	Sivistyspalvelujen palvelurakenteiden tarkastelu ja uudistaminen	Vertailutiedot	Pysytään hyväksytyssä talousarviossa. Vertailutiedon hyödyntäminen palveluiden suunnittelussa ja mitoituksessa. Toteutuma: Sivistyslautakunnan toimintakate ylittyi n. 483 000 eurolla. Toimintatuottoja kertyi n. 271 000 euroa enemmän, kuin talousarviossa oli ennakoitu. Näistä n. 189 000 euroa syntyi onnistuneiden hankehakujen pohjalta. Käyttötalouden menojen ylityksestä suurin osa aiheutui henkilöstökuluista varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa sekä asiakaspalveluiden ostoissa näissä palveluyksiköissä. Sisäisten kulujen (ravitsemus- ja laitoshuolto) ylitys oli n. 76 000 euroa.
Elinvoimaa tukevat, tuottavat investoinnit	Sivistyspalvelujen toimitusratkaisujen suunnittelu ja toteuttaminen - perusopetus - lukio - kansalaisopiston ja musiikkiopiston ilta-	Hankkeen onnistuminen eri näkökulmista tarkasteltuna (mm tilojen monikäyttöisyys, opetus, terveellisyys, turvallisuus, mitoitus, kustannukset, ylläpito ja huolto)	Terveelliset ja turvalliset tilat. Kalustosuunnitelmat ja hankinnat aikataulussa. AV ja ICT-ratkaisut laadukkaita ja kustannustehokkaita. Sisäilmaongelmat rat-

	<p>käyttö</p> <p>Tilojen käyttäjänäkökulman tuominen hankesuunnitteluun ja toteuttamiseen onnistuneesti.</p>		<p>kaistu.</p> <p>Toteutuma: Uuden koulun rakennusprojekti on edennyt aikataulussa, hankesuunnitelman mukaisesti. Ensikertaiseen kalustamiseen liittyvät toimet ovat käynnissä.</p>
--	--	--	--

Päämäärä: Suomussalmella arki sujuu turvallisesti ja mutkattomasti

Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Sivistyspalvelujen henkilöstö on hyvinvoivaa, osaavaa ja motivoitunutta	<p>Henkilöstön mitoitus ja työn kuormittavuus sopiva.</p> <p>Täydennyskoulutus</p>	<p>Työhyvinvointi</p> <p>Täydennyskoulutuksen määrä</p>	<p>Motivoitunut ja hyvinvoiva henkilöstö</p> <p>Kaikki työntekijät osallistuvat täydennyskoulutukseen vähintään 1pv/vuosi</p> <p>Toteutuma: Korona-pandemia on vaikuttanut vuoden 2021 aikana alueella vaihtelevasti. Alkuvuosi oli rauhallinen, loppuvuotta kohti tautitilanne on heikentynyt. Poikkeustilanteeseen liittyvien suojautumistoimien ja rajoitusten noudattaminen ja huomioiminen toiminnassa on kuormittanut henkilöstöä ja aiheuttanut osaltaan haasteita jaksamiseen. Etätyöskentelyn ja –opetuksen käytänteet ovat kuitenkin jo tulleet tutuiksi pandemian aikana, joka on auttanut toiminnassa. Täydennyskoulutusta on pystytty tarjoamaan ja hyödyntämään tautitilanteesta riippuen etänä / kontaktikoulutuksena.</p>

Päämäärä: Ketään ei jätetä

Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Kunnan palvelut järjestetään asiakaslähtöisesti	<p>Sivistyspalveluja kehitetään yhdessä kuntalaisten kanssa.</p> <p>Uusia osallistumismahdollisuuksia lisätään kaikissa yksiköissä hyödyntämällä digitaalisuutta.</p>	Asiakaspalaute	<p>Tasolla hyvä</p> <p>Toteutuma: Korona on edelleen haastanut palveluiden järjestämistä. Pandemiaan liittyvät rajoitukset ovat omalla tavallaan myös vauhdittaneet uusien osallistumismahdollisuuksien kehittämistä, kun digitaalisia palveluita on väistämättä jouduttu käyttämään vahvasti.</p>

			Palautekyselyjä asiakkaille ei ole vuonna 2021 toteutettu.
--	--	--	--

Päämäärä: Suomussalmella on vahva identiteetti ja elävä omaleimainen kulttuuri.			
Elämme luonnon rytmissä			
Tavoite	Tavoite	Tavoite	
Laadukkaalla sivistystyöllä ja kulttuuritoiminnalla vahvistetaan yhteisön identiteettiä ja alueen omaleimaisuutta.	Sivistyspalvelujen palvelu- yksiköt kehittävät omaa toimintaansa. Toiminnan suunnittelussa hyödynnetään paikallisia vahvuuksia Suunnitelmallinen laatu-työ Aktiivinen tiedottaminen onnistumisista	Kehittämishankkeiden määrä Laatutyö ja toiminnan arviointi säännöllistä Medianäkyvyyden määrä ja laatu	Onnistuneet kehittämishankkeet Arviointitietoa hyödynnetään toiminnan kehittämisessä. Positiivinen kuntakuva Toteutuma: Kehittämishanketoimintaan osallistuminen on ollut aktiivista. Sivistyspalveluissa on käynnissä runsaasti seudullisia ja kunnan omia kehittämishankkeita. Hankerahoitushaussa on onnistuttu ja TA:n tavoite ylitettiin. Sivistyspalveluissa on keskitytty entistä vahvemmin positiivisen kuntakuvan edistämiseen lisäämällä toimintaa koskevaa tiedottamista ja uutisointia eri medioissa.

Perustelut/Toiminta

Sivistyslautakunta vastaa varhaiskasvatuksen, perusopetuksen, lukio- ja kansalaisopisto-opetuksen, taiteen perusopetuksen, nuorisotyön, kirjasto- ja kulttuuri- sekä liikuntapalvelujen järjestämisestä. Sivistyslautakunta kokoontuu 10–11 kertaa vuodessa. Lautakunta vierailee säännöllisesti kokousten yhteydessä eri toimialueen palveluyksiköissä ja saa ajantasaista tietoa yksikön toiminnasta ja kehittämistarpeista. Lautakunta seuraa ja arvioi palvelujen vaikuttavuutta. Kuntalaisten osallistumismahdollisuuksia palvelujen suunnitteluun ja kehittämiseen lisätään tulevalle lautakuntakaudella. Syksyllä 2021 uusi lautakunta osallistuu toimialan lautakunnille suunnattuun koulutukseen.

Sivistyspalvelujen johtoryhmä kokoontuu säännöllisesti kuukausittain. Johtoryhmä koordinoi toimialan toimintaa ja toimii kollegiaalisena tukiryhmänä.

Sivistyslautakunta kokoontui vuoden 2021 aikana 11 kertaa, sivistystoimen johtoryhmä 10 kertaa.

Toteutuma:

Uusi sivistyslautakunta aloitti toimintansa elokuussa 2021, kun kunnanvaltuusto oli kuntavaalien jälkeen muodostanut lautakunnat uudeksi toimikaudeksi. Suomussalmen sivistysosaston hallinnossa tapahtui viranhaltijatehtävien hoidossa myös muutoksia pitkäaikaisen sivistysjohtaja Sirpa Mikkosen eläköidyttyä ja Teemu Piiraisen jatkaessa hänen tehtävänsä. Sivistyslautakunnan kokousjärjestelyissä huomioitiin pandemia ja kokouksia on järjestetty hybridimallilla tarvittaessa.

Ruukinkankaan uuden koulurakennuksen rakennustyöt ovat edenneet suunnitelman mukaisesti. Käyttäjien edustajat ovat olleet tiiviisti mukana työskentelyssä. Syksyllä 2021 on aloitettu koko lukuvuoden kestävä ensikertaisen kalustamisen ja välinehankintojen toteutuksen valmistelu, kilpailutukset ja hankinnat.

Pandemiatilanne on vaikuttanut vielä voimakkaasti palveluiden järjestämiseen koko vuoden ajan. Palveluointia on jouduttu osittain rajoittamaan mm. kulttuuri- ja liikuntapalveluissa, joka on näkynyt palveluiden käytön vähäisyytenä, taloudellisesti vaikutukset näkyvät tulopuolella. Varhaiskasvatuksessa, perusopetuksessa ja lukiokoulutuksessa on ollut käytettävissä kohdennettuja tukitoimia pandemian vaikutusten kompensoimiseksi lasten ja nuorten hyvinvointia ja opiskelua tukemaan. Kohdennetut tukitoimet on resursoitu valtion erityisavustushankkeilla.

Ruukinkankaan koulun yläluokkien muutos kolmisarjaiseksi etenee ja syksyllä aloittaneita 7. luokkalaisia oli edellisen vuoden tapaan kolme ryhmää. Lukiokoulutuksessa opiskelijamäärä on ollut lähes edellisvuoden tasolla. Varhaiskasvatuksessa palveluiden piirissä olevien lasten määrä on positiivisella tavalla ollut yllätys, joskin elokuussa voimaan tulleet uudet henkilöstömitoituksia koskevat säännökset yhdessä suuren palveluita käyttävien lasten määrän kanssa ovat aiheuttaneet ja aiheuttavat taloudellisia paineita.

Kianta-Opiston toiminta käynnistyi pandemian jälkeen normaalina kontaktiopetuksena syyslukukaudella. Järjestettävän opetuksen tuntimäärät ovat olleet lähes edellisvuoden tasolla, kuten musiikkiopistonkin. Kirjastoauton hankintaprosessi saatiin päätökseen aivan kalenterivuoden lopussa. Kirjastoauton luovutuksen ajankohta aikaistui oletetusta muutamalla kuukaudella ja uusi kirjastoauto saatiin kuntaan aivan vuoden 2021 lopussa. E-kirjastotoiminnan yhteistyöverkosto laajeni vuoden 2021 aikana ja omatoimikirjaston toiminnan kehittäminen on jatkunut.

Vastuuhenkilöt:

Sivistysjohtaja Sirpa Mikkonen, 31.7.2021 asti

Sivistysjohtaja Teemu Piirainen puh. 040 688 4545, 1.8.2021 alkaen

SIVISTYSLAUTAKUNTA	TP2018	TP2019	TP2020	TA2021	TP2021
Henkilöstömäärä	173,0	157,3	148,8	148,9	144,8
Henkilöstömenot, €/asukas	1079,71	1103,1	1080,31	1121,81	1186,63
Toimintakulut, €/asukas	1994,08	1966,1	1887,68	2011,19	2091,84
Toimintakate/asukas	1778,65	1770,8	1698,41	1829,55	1874,31
Lautakunnan kokoukset, kpl	10	10-11	10	10-11	11
SIVISTYSPALVELUT	TP2018	TP2019	TA202	TA2021	TP2021
Henkilöstömäärä	2	2	2	2	2
Henkilöstömenot, €/asukas	14,10	15,46	18,38	17,23	17,85
Toimintakulut, €/asukas	17,40	18,88	21,80	24,89	22,53
Toimintakate/asukas	17,12	18,73	21,66	24,75	22,38
Johtoryhmän kokoukset, kpl	10	7	11	10	10

SIVISTYSLAUTAKUNNAN PROJEKTIT

Projektien TAVOITTEET TA2021 / TOTEUTUMINEN TP2021

3101 VARHAISKASVATUKSEN POSITIIVISEN DISKRIMINAATION EDISTÄMINEN (Varhaiskasvatus - OPH)

Tavoitteena on päiväkodin oppimisympäristöjen muokkaaminen ja kehittäminen liikunta- ja leikkipedagogiikan näkökulmasta niin ulko- kuin sisätiloissa päiväkotikäisistä esikoululaisiin sekä lasten, vanhempien ja henkilöstön osallisuuden vahvistaminen toiminnan kehittämisessä. Tavoitteena on myös päiväkodin piha-alueen ja sisätilojen rakentaminen niin, että se innostaa lasta monipuolisesti liikkumaan ja leikkimään, tutkimaan ja kokeilemaan. Tavoitteilla pyritään saavuttamaan motoristen taitojen vahvistaminen liikkumisen avulla. Liikkumisen ilo ja onnistumisen kokemukset tuovat mielihyvää, joka vaikuttaa psyykkiseen ja fyysiseen hyvinvointiin ja jaksamiseen. Hankkeen rahoittaa Opetushallitus.

Toteutunut tavoitteiden mukaisesti. Päätynyt 30.6.2021.

3102 KERHOTOIMINNAN KEHITTÄMINEN (Perusopetus - OPH)

Hankkeen tavoitteena on varmistaa laadukkaan ja monipuolisen koulun kerhotoiminnan jatkuminen ja kehittäminen Suomussalmen perusopetuksessa. Tavoitteena on aktiivinen erityisesti syrjäytymisuhan alla olevia oppilaita ja kuljetusoppilaita harrastustoimintaan. Hankkeen rahoittaa Opetushallitus.

Kerhotoimintaa järjestettiin kaikilla perusopetuksen kouluilla. Tavoitteena on järjestää 30 kerhoa. Toiminta on lapsille ja perheille maksutonta. Toiminnasta on saatu hyviä tuloksia. Hankkeen rahoittaa Opetushallitus. **Toteutunut tavoitteiden mukaisesti.**

3109 ERASMUS+ WINGS (Perusopetus – OPH)

Hankkeessa on mukana kouluja useista Euroopan maista: Espanja, Kreikka, Puola, Ruotsi, Italia ja Luxemburg. Hankkeen teemana on hyvinvointi, jota tarkastellaan monesta eri suunnasta. Rahoitusta käytetään mm. oppilaiden ja opettajien tapaamisiin eri maissa projektin aikana.

Toteutunut tavoitteiden mukaisesti alkuvuonna 2020. Kansainvälinen tapaaminen toteutui Suomussalmella helmikuussa 2020. Korona keskeytti hankkeen toteuttamisen maaliskuusta alkaen ja hankkeelle on saatu jatkoaika. **Päättynyt 31.8.2021.**

3110 KIELTEN TUTOR-OPETTAJATOIMINNAN KEHITTÄMINEN (Perusopetus – OPH)

Opetushallitus on myöntänyt valtionavustusta kielten tutoropettajatoiminnan kehittämiseen. Hankkeen tavoitteena on tukea A1-kielen varhentamisen onnistumista alkuopetuksessa. Tutoropettaja toimii vertaistukena ja kouluttajana omassa kouluyhteisössään.

Toteutunut tavoitteiden mukaisesti.

3114 KIELISEIKKAILU – AKTIIVISEN JA LUOVAN LUKIOLAISEN LÄÄKE KAKSIKIELISYYTEEN (Lukio – Svenska kulturfonden)

Yhteistyössä Korsholm gymnasiumin kanssa. Tavoitteena on jakaa kokemuksia ruotsinkielisten nuorten kanssa ja sitä kautta tutustuttaa nuoria toistensa äidinkieleen ja kulttuuriin. Nyt saadun rahoituksen piti kattaa toiminnan vuoteen 2020, mutta koronatilanteen vuoksi vuonna 2020 ja 2021 pääsimme toteuttamaan lukiolla ainoastaan teemapäivän Ruotsalaisuuden päivänä. Rahoitukseen on saatu jatkoai-
kaa vuodelle 2022. Toiminta näillä näkymin tulee sijoittumaan kevääseen 2022 opintomatalla Hossaan.

3115 LUKIOUUDISTUKSEN TOIMEENPANO (Lukio – OPH)

Hankkeen tavoitteena oli tukea lukion uuden opetussuunnitelman laatimista ja käyttöönoton suunnittelua. Lukion opetussuunnitelmatyö eteni hankkeen mahdollistamana hyvin. Hankkeen kautta on järjestetty Kainuun lukoille yhteisiä koulutustilaisuuksia esimerkiksi arviointiin, hyvinvointiin ja opiskelijoiden ohjaukseen liittyen. Lisäksi henkilöstö on päässyt hyödyntämään ainekohtaisia koulutuksia, jotka helpottivat ainekohtaista opetussuunnitelman työstöä. Hankkeella hankittiin myös uuden opetussuunnitelman hengessä välineistöä koululle. Lukion uusi opetussuunnitelma hyväksyttiin sivistyslautakunnassa kesäkuussa 2021.

3118 NUORTEN TYÖPAJAN KEHITTÄMISTOIMINTA (Nuorisopalvelut - AVI)

Tavoitteena Nuorten työpajatoiminnan kehittäminen

Rahoittajalle tehdään vuosittain selvitys tavoitteiden saavuttamisesta. Rahoitusta voi käyttää palkkoihin sekä pajanuorille suunnattuun toimintaan. Rahoituksella voidaan palkata kaksi työvalmentajaa ja startti-/yksilövalmentaja työpajalle. Kaikille pajalaisille järjestetään erilaista toimintaa sekä lyhytkursseja, jonka tavoitteena työttömyysjakson keskeyttäminen, elämänlaadun paraneminen ja jatkosuunnitelmien selkiinnyttäminen pajajakson jälkeiseen tulevaisuuteen

Pajajakson aikana on tehty työkyvyn arviointia. Nuoria on kannustettu hakeutumaan koulutukseen ja työelämään.

Toteutunut tavoitteiden mukaisesti.

3120 NUORTEN EU-TAPAAMINEN (Nuorisopalvelut – Erasmus+)

Vuonna 2021 ei omaa EU-rahoitettua tapaamista. Mukana 2 hankkeessa, joiden toteutus siirtynyt tuleville vuosille.

3123 KAINUUN RASTIVIIKOT 2021 (Liikuntapalvelut – Suomussalmen kunta)

Koronan takia Kainuun Rastiviikko siirrettiin vuodelle 2021. Vuoden 2020 aikana tehtiin kartoitus- ja ratatöitä.

3124 HYPY TULEVAISUUTEEN (Kianta-Opisto - OPH)

Opetushallitus on myöntänyt 37953 euron liikkuvuusavustuksen opettajien kouluttautumiseen ja liikumiseen kansainvälisesti. Kianta-Opisto hallinnoi hanketta. Erasmus-hanke toteutetaan vuosina 2019-2022. Korona on viivästyttänyt hankkeen toteutusta.

3125 KAINUUN ARVIOINTITUTORIT (Perusopetus – OPH)

Opetushallitus on myöntänyt valtion erityisavustusta alueellisen tutoropettajatoiminnan laajentamiseen uusille alueille. Hankkeen yhteistyökumppaneita ovat Hyrynsalmen kunta, Kajaanin kaupunki, Kuhmon kaupunki, Puolangan kunta ja Ristijärven kunta. Hanketta koordinoi Oulun yliopiston Aikuis- ja täydennyskoulutuspalvelut (AIKOPA). **Toteutunut tavoitteiden mukaisesti.**

3126 PEDATUTORIT (Perusopetus – OPH)

Opetushallitus on myöntänyt valtion erityisavustusta tutoropettajien toimintaan ja osaamisen kehittämiseen ja koulujen toimintakulttuurin kehittämiseen. Hanketta ei aloitettu vuonna 2020 koronasta johtuen. Hankkeen toteuttaminen käynnistyi keväällä 2021. **Toteutunut tavoitteiden mukaisesti.**

3127 ETSIVÄ NUORISOTYÖ (Nuorisopalvelut – OKM) 2020-2021

Uusi hankekausi oli 19.9.2020-27.9.2021. hankkeelle saatu valtion kohdeavustus etsivien nuorisotyöntekijöiden palkkaukseen. 28.9.2021 alkaen alkoi uusi hankekausi hankenumerolla 3148.

Hankkeen tavoitteena on taata palvelujen saatavuus niille nuorille, joilla ei ole riittävää oma-aloitteisuutta hakeutua palvelujen piiriin tai tarvitsevat tukea palveluiden piirissä pysymiseen. Tavoitteena on parantaa nuorten arjenhallintataitoja ja valmiuksia hakeutua koulutukseen tai työelämään. Nuoret ovat hyväksyneet hyvin etsivän nuorisotyön palvelut. Tästä kertoo se, että nuoret itse hakeutuivat palvelun piiriin ja suosittelivat palvelua myös kavereilleen. Nuoria on pystytty tukemaan paremmin arjenhallintataidoissa sekä ohjattu nuoria esim. ammatinvalintaohjaukseen, päihdehoitoon tai sosiaalitoimen asiakkaaksi. Nuorille on tarjolla enemmän tukitoimia, yksilö- ja ryhmäohjausta. **Toteutunut tavoitteiden mukaisesti.**

3128 SPOT-LIT HOSSA (Kulttuuripalvelut 2020-2021)

Hankkeen rahoittajana Kainuun liitto. Hanke saatiin toteutettua vuoden 2021 aikana, koronaepidemian viivästyttettyä sitä vuodelle. Hossassa järjestettiin hankesuunnitelman mukaisesti kirjallisuustapahtuma, Hossa storytelling bootcamp marraskuussa 2021. Tapahtumaa ei voitu kuitenkaan järjestää alkuperäisen suunnitelman mukaisesti kansainvälisenä tapahtumana koronarajoituksista johtuen. Tuotekehitysraha hankkeelle myönnettiin kansainväliseen Spot-lit -hankkeeseen liittyen.

3129 Kianta-OPISTON OPINTOSETELI (Kianta-opisto OPH)

Hankkeen rahoittajana opetushallitus. Kohderyhmään kuuluvien opintomaksujen korvaamiseen tai alentamiseen. Avustus vuosille 2020-2021. **Toteutunut tavoitteiden mukaisesti.**

3130 ESI- JA PERUSOPETUKSEN TASA-ARVOA EDISTÄVÄT TOIMENPITEET 2020-2021 (Perusopetus – OKM)

Opetus- ja kulttuuriministeriö on myöntänyt valtion erityisavustusta esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin, erityisopetuksen laadun kehittämiseen, siihen liittyvien avustajien palkkaamiseen ja opetusryhmien muodostamiseen sekä alueellisen eriarvoistumisen torjuntaan. **Toteutunut tavoitteiden mukaisesti.**

3131 OIKEUS OPPIA 2020-2021 (Varhaiskasvatus - OKM)

Hankkeen tavoitteena on hyvin voiva ja minäkuvaltaan positiivinen lapsi. Avustusta on käytetty lisähenkilöstön palkkaamiseen lapsiryhmiin, varhaisen tuen kohdentaminen mahdollisemman tehokkaasti alle 6-vuotiaisiin lapsiin. Tavoitteena on ollut myös varhaiskasvatuksen toimintakulttuurin ja toiminta-

taympäristön kehittäminen, jotta lapsilla on yhdenvertaiset mahdollisuudet osallistu ja oppia. Pienryhmätoiminnan kehittäminen sekä S2-toiminnan aktivoiminen lapsen oman äidinkielen ja kulttuurin kehittämiseksi. Lisäksi on kiinnitetty erityisesti huomiota lasten vuorovaikutus- ja sosiaalistaitojen opettamiseen sekä itsesäätelyn tukemiseen.

Hanke käynnistyi v.2021 alussa. Hanke on päättynyt 31.12.2021.

3132 ESI- JA PERUSOPETUKSEN KORONATUKI 2020-2021 (Perusopetus – OKM)

Opetus- ja kulttuuriministeriö on myöntänyt valtionavustusta koronaviruksen aiheuttamista poikkeusoloista johtuvien vaikutusten tasoittamiseen, oppimiseen, oppilaanohjaukseen ja tukeen liittyvien ongelmien ehkäisemiseen ja oppimisen edellytysten parantamiseen esi- ja perusopetuksessa.

Toteutunut tavoitteen mukaisesti.

3133 VARHAISKASVATUKSEN KORONATUKI 2020-2021 (Varhaiskasvatus – OKM)

Opetus- ja kulttuuriministeriö on myöntänyt valtionavustusta koronaviruksen aiheuttamista poikkeusoloista johtuvien vaikutusten tasoittamiseen, lapsen oppimisen, kehityksen ja hyvinvoinnin tukeen liittyvien ongelmien ehkäisemiseen ja oppimisen edellytysten parantamiseen varhaiskasvatuksessa. Erityisenä tavoitteena on varmistaa varhaiskasvatuksen edellytykset tukea heikoimmassa asemassa olevien lasten, vieraskielisten lasten, erityistä tukea tarvitsevien lasten sekä maahanmuuttajataustaisten lasten oppimista kehitystä ja hyvinvointia. Avustusta on käytetty henkilöstöresurssien lisäämiseen ryhmissä. **Hanke on päättynyt 31.12.2021.**

3134 LUKION KORONATUKI 2020-2021 (Lukio - OKM)

Hankkeen tarkoituksena on tukea etäopetusjakson aiheuttamia tieto- ja jaksamisvajetta. Syksyllä 2020 on pystytty opiskelijoille tarjoamaan tukiovetusta normaalia enemmän. Myös opinto-ohjauksen resursseja on pystytty lisäämään hankkeen kautta. Tämä on osoittautunut todella tarpeen. Yritimme syksyllä järjestää stressinhallintaan liittyvän päivän, mutta jouduimme perumaan päivän, koska opiskelijat eivät kokeneet päivää tarpeelliseksi. Stressinhallinnan saimme kuitenkin järjestettyä myöhemmin teemaviiikon yhteydessä kaikille. Syksyn 2021 aikana ehdittiin järjestämään Tiedekahvilaa ja pienryhmäohjausta motivaatio-ongelmiin, ajanhallintaan ja oppiaineisiin liittyen. Hankkeen avulla tehostettiin opiskelijoiden tukea etävälitteisesti koteihin lievien sairastelujen aikana.

3135 DDCT (KA2) DIGITAALISEN OSAAMISEN VAHVISTAMINEN OPETTAJILLE (Kianta-opisto – ERASMUS)

Erasmus-hanke. Hankkeen hallinnoijana Volkshochschule der Stadt Selb. Hankkeen tavoitteena on digitaalisten oppimisympäristöjen ja -käytäntöjen kehittäminen. Hanke toteutetaan vuosina 2020-2022. Korona viivästyttänyt hankkeen toteuttamista.

3137 DIPAKKA (Kianta-opisto - OPH)

Hankkeen rahoittajana toimii Opetushallitus. Hankkeessa mukana ovat Suomussalmen, Hyrynsalmen, Paltamon ja Kajaanin kansalaisopistot. Hanketta hallinnoi Kaukametsä-opisto. Hankkeen tavoitteena on kouluttaa digiopastajia, jotka järjestävät kaikille avoimia neuvontatilaisuuksia. Hanke on aktiivisena vuodet 2020-2021. **Toteutunut tavoitteen mukaisesti.**

3138 KERHOTOIMINNAN TUKEMINEN 4 (Perusopetus – OPH)

Hankkeen tavoitteena on varmistaa laadukkaan ja monipuolisen koulun kerhotoiminnan jatkuminen ja kehittäminen Suomussalmen perusopetuksessa. Tavoitteena on aktiivista erityisesti syrjäytymisuhan alla olevia oppilaita ja kuljetusoppilaita harrastustoimintaan. **Toteutunut tavoitteiden mukaisesti.**

3140 Puolen Suomen monisivistyspalvelujen kehittämishanke (PSMK) – (Kianta-opisto, Oulun kaupunki hallinnoi)

Hankkeen rahoittajana opetushallitus. Hanketta hallinnoi Oulun kaupunki. Hankkeen tavoitteena on tuottaa tietoa opistojen järjestämästä taiteen perusopetuksesta ja alle 16-vuotiaiden taito- ja taideaineiden opetuksesta. Hankkeen toteutus vuosina 2020-2021. **Hanke on päättynyt.**

3141 SUOMUSSALMI-KUHMO KULTTUURIN KEHITTÄMINEN 2021-2022 (Kulttuuripalvelut - OKM)

Hankkeen rahoittajana Opetus- ja kulttuuriministeriö. Hankkeen tavoitteena kulttuuripalveluiden saata-
vuuden ja saavutettavuuden parantaminen. Toimenpiteet pitävät sisällään kulttuurin ja taiteen viemistä
ihmisten päivittäiseen elinympäristöön. Hankkeen toteutuksessa hyödynnetään maakunnan ammatti-
taiteilijoita. Hankkeen toimenpiteitä saatiin toteutettua vain osittain vuoden 2021 aikana koronaepide-
miasta johtuen. Hankkeelle on myönnetty jatkoaikaa vuodelle 2022.

3143 KAINUUN HARRASTAMISEN MALLI (Perusopetus – AVI)

Kajaanin kaupunki on saanut yhdessä Sotkamon, Suomussalmen ja Hyrynsalmen kuntien kanssa val-
tion erityisavustusta Suomen mallin harrastetoiminnan järjestämiseen keväälle 2021. Hankkeen tavoit-
teena on tarjota jokaiselle lapselle ja nuorelle mahdollisuus aidosti mieluisaan ja maksuttomaan har-
rastukseen koulupäivän yhteydessä ja koulujen tiloissa. Avustuksen on myöntänyt Pohjois-Suomen
aluehallintovirasto (PSAVI) ja sitä koordinoi Kajaanin kaupunki.

Hanke käynnistyi vuoden 2021 alussa. Hanke on toteutunut tavoitteiden mukaisesti.

3144 SEIKKAILUTAIDETTA KAINUUSSA (Varhaiskasvatus – OPH)

OPHn rahoittamassa Seikkailutaidetta Kainuussa kehittämishankkeessa kehitetään valituissa pilotti-
ryhmissä seikkailukasvatuksen ja seikkailutaiteen keinoja hyödyntäen varhaiskasvatussuunnitelman-
perusteiden mukaisesti toimintakulttuuria sekä kestäväää elämäntapaa tukevia sisä- ja ulko-
oppimisympäristöjä. **Hanke käynnistyi vuoden 2021 alussa. Hanke jatkuu 31.7.2022 saakka.**

3145 DIDIKA – Dialogia digitaalisesti Kainuussa (Perusopetus – OPH)

Opetushallitus on myöntänyt Kajaanin kaupungille valtion erityisavustusta innovatiivisten oppimisympä-
ristöjen edistämiseen esi- ja perusopetuksessa 2020. Hankkeeseen osallistuvat Kainuun kunnat.
Hanketta koordinoi Oulun yliopiston Aikuis- ja täydennyskoulutuspalvelut (AIKOPA).

Hanke käynnistyi vuoden 2021 alussa.

3147 ESI- JA PERUSOPETUKSEN TASA-ARVOA EDISTÄVÄT TOIMENPITEET 2021-2022 (Perusopetus – OKM)

Opetus- ja kulttuuriministeriö on myöntänyt valtion erityisavustusta esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa
edistäviin toimenpiteisiin, erityisopetuksen laadun kehittämiseen, siihen liittyvien avustajien palkkaami-
seen ja opetusryhmien muodostamiseen sekä alueellisen eriarvoistumisen torjuntaan.

Hanke on käynnistynyt 2021 syksyllä.

3148 ETSIVÄ NUORISOTYÖ (Nuorisopalvelut – AVI) 2021-2022

Uusi hankekausi alkoi 28.9.2021 ja päättyy 27.9.2022. Hankeelle saatu valtion kohdeavustus etsivien
nuorisotyöntekijöiden palkkaukseen. Valtaosa hankkeen rahoituksesta siirtyy käytettäväksi vuodelle
2022.

Hankkeen tavoitteena on taata palvelujen saatavuus niille nuorille, joilla ei ole riittävä oma-
aloitteisuutta hakeutua palvelujen piiriin tai tarvitsevat tukea palveluiden piirissä pysymiseen. Tavoit-
teena on parantaa nuorten arjenhallintataitoja ja valmiuksia hakeutua koulutukseen tai työelämään.
Nuoret ovat hyväksyneet hyvin etsivän nuorisotyön palvelut. Tästä kertoo se, että nuoret itse hakeutu-
vat palvelun piiriin ja suosittelevat palvelua myös kavereilleen. Nuoria on pystytty tukemaan paremmin
arjenhallintataidoissa sekä ohjattu nuoria esim. ammatinvalintaohjaukseen, päihdehoitoon tai sosiaali-
toimen asiakkaaksi. Nuorille on tarjolla enemmän tukitoimia, yksilö- ja ryhmäohjausta.

Toteutunut tavoitteiden mukaisesti.

3149 KERHOTOIMINNAN TUKEMINEN 5 (Perusopetus – OPH)

Hankkeen tavoitteena on varmistaa laadukkaan ja monipuolisen koulun kerhotoiminnan jatkuminen ja
kehittäminen Suomussalmen perusopetuksessa. Tavoitteena on aktiivinen erityisesti syrjäytymisuhan al-
la olevia oppilaita ja kuljetusoppilaita harrastustoimintaan. Hanke toteutetaan vuoden 2022 aikana.

3150 Kianta-OPISTON OPINTOSETELIAVUSTUS 2021-2022 (Kianta-opisto OPH)

Hankkeen rahoittajana opetushallitus. Kohderyhmään kuuluvien opintomaksujen korvaamiseen tai
alentamiseen. Avustus vuosille 2021-2022.

3151 KAINUUN HARRASTAMISEN MALLI 2021(Perusopetus – AVI)

Kajaanin kaupunki on saanut yhdessä Sotkamon, Suomussalmen ja Hyrynsalmen kuntien kanssa valtion erityisavustusta Suomen mallin harrastetoiminnan järjestämiseen. Hankkeen tavoitteena on tarjota jokaiselle lapselle ja nuorelle mahdollisuus aidosti mieluisaan ja maksuttomaan harrastukseen koulupäivän yhteydessä ja koulujen tiloissa. Avustuksen on myöntänyt Pohjois-Suomen aluehallintovirasto (PSAVI) ja sitä koordinoi Kajaanin kaupunki. Hanke on käynnistynyt vuoden 2021 alussa (hankenumero 3143) ja uusi hankekausi alkoi 1.8.2021.

3153 ESI- JA PERUSOPETUKSEN KORONATUKI 2021-2022 (Perusopetus – OKM)

Opetus- ja kulttuuriministeriö on myöntänyt valtionavustusta koronaviruksen aiheuttamista poikkeusoloista johtuvien vaikutusten tasoittamiseen, oppimiseen, oppilaanohjaukseen ja tukeen liittyvien ongelmien ehkäisemiseen ja oppimisen edellytysten parantamiseen esi- ja perusopetuksessa.

3154 VARHAISKASVATUKSEN KORONATUKI 2021-2022 (Varhaiskasvatus-OKM)

Opetus- ja kulttuuriministeriö on myöntänyt valtionavustusta koronaviruksen aiheuttamista poikkeusoloista johtuvien vaikutusten tasoittamiseen, lapsen oppimisen, kehityksen ja hyvinvoinnin tukea liittyvien ongelmien ehkäisemiseen ja oppimisen edellytysten parantamiseen varhaiskasvatuksessa. Erityisenä tavoitteena on varmistaa varhaiskasvatuksen edellytykset tukea heikoimmassa asemassa olevien lasten, vieraskielisten lasten, erityistä tukea tarvitsevien lasten sekä maahanmuuttajataustaisten lasten oppimista kehitystä ja hyvinvointia. Avustusta käytetään henkilöstöresurssien lisäämiseen ryhmissä. Aloitetaan tammikuussa 2022.

3155 KORONAN KAIKUJA (Lukio – OPH)

Aloitetaan tammikuussa 2022.

VARHAISKASVATUS

	TP 2020	TA 2021	TAM 2021	Toteuma 01-12/2021	Toteuma TA:sta %	TA2021 - Toteuma €
Varhaiskasvatus						
TOIMINTATUOTOT	201 113,13	193 000,00	193 000,00	334 840,04	173,49	-141 840,04
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN						
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-2 696 884,72	-2 675 784,10	-2 675 784,10	-3 011 229,64	112,54	335 445,54
TOIMINTAKATE	-2 495 771,59	-2 482 784,10	-2 482 784,10	-2 676 389,60	107,80	193 605,50
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
TILIKAUDEN TULOS	-2 495 771,59	-2 482 784,10	-2 482 784,10	-2 676 389,60	107,80	193 605,50

Tehtävä

Laadukkaan varhaiskasvatuksen järjestäminen varhaiskasvatusikäisille lapsille.

Päämäärä: Suomussalmi on rohkea edelläkävijä			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Kunnan toimenpiteet tukevat myönteistä väestökehitystä	Lapsella on oikeus saada suunnitelmallista kasvatus- ja opetusta ja hoitoa, jossa painottuu erikoisesti pedagogiikka. Lakisääteinen kotihoidontuki.	Asiakastyytyväisyysmittaus ArviD (kolmen vuoden välein). Seuraava v.2022 Henkilöstökysely/ArviD	Varhaiskasvatusta järjestetään siinä laajuudessa ja sellaisin toimintamuodoin kuin kunnassa on tarvetta sekä päiväkodissa, että perhepäivähoidossa. <i>Kaikille lapsille on voitu järjestää varhaiskasvatuspaikka.</i> Vaihtoehto perheille. <i>Kotihoidontukea sai ka. 25,13/kk perhettä ja osittaista tukea ka. 13,5 perhettä/kk.</i>
Kunta tekee aktiivisesti yhteistyötä kansainvälisesti ja yli kuntarajojen.	Kiinteä yhteistyö Kainuun alueen kuntien välillä.	Yhteistyön laajuus	Yhteiset linjaukset varhaiskasvatuksessa. Yhteiset varhaiskasvatusohjelmat.

			<p>Yhteiset koulutukset ja kokoukset (Teams).</p> <p><i>Yhteisiä kokouksia on pidetty Kainuun alueella johtajatasolla sekä varhaiskasvatuksen erityisopettajilla säännöllisesti.</i></p> <p><i>Yhteinen koko Kainuun alueen Lapsen tuki- hanke alkoi 1.8.2021.</i></p>
Päämäärä: Suomussalmella arki sujuu turvallisesti ja mutkattomasti			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Suomusalmen saavutettavuus paranee kansallisia ja kansainvälisiä yhteyksiä kehittämällä	Tulkkauspalveluiden käyttö; tiedottamisessa ja yhteisissä keskusteluissa.		<p>Pakolaisperheiden varhaiskasvatukseen tarpeeseen vastaaminen.</p> <p><i>Lapsiperheiden tarpeeseen on pystytty vastaamaan ja tehty yhteistyötä maahanmuuttokoordinaattoreiden kanssa.</i></p> <p><i>Tiedotteet ja esitteet on käännetty heidän omalle kielelleen.</i></p> <p><i>Tulkkauspalvelu on aktiivisessa käytössä.</i></p>
Palvelutuotantoa uudistetaan asiakaslähtöisesti ja kustannustehokkaasti digitaalisuutta hyödyntämällä	Mobiilikirjaus: hoitoaikojen ilmoittaminen sähköisesti/hoitoaikojen seuranta. Tuntiperusteinen varhaiskasvatusmaksu. Henkilöstön mobiilikirjaus.	Säännöllinen seuranta, ongelmiin puuttuminen nopeasti ja niiden korjaaminen.	<p>Sujuvat käytännöt sähköisessä järjestelmässä, vähentää käsin tehtävää kirjausta.</p> <p><i>Ohjelmien sujumattomuus välillä aiheuttaa käsin tehtävää kirjausta</i></p> <p><i>Perheet ovat olleet tyytyväisiä tuntiperusteiseen varhaiskasvatusmaksuun, sekä varhaiskasvatusmaksujen alenemiseen.</i></p>
Kunnan henkilöstö on hyvinvoivaa, osaavaa ja motivoitunutta	Lakisääteinen henkilöstö.	Henkilöstökysely /ArviD/ kerran kolmessa vuodessa.	<p>Riittävä ja ammattitaitoinen henkilöstö.</p> <p><i>Sijaisten saatavuudessa on ollut ongelmia, varsinkin kun laki muuttui 1.8.2021. Tilapäinen ylitys ei enää ole mahdollista.</i></p> <p>Koulutuspäivät 3 pv/hlö/toimintakausi.</p> <p><i>Kaikilla on ollut mahdollisuus hakeutua koulutukseen omista toiveista tai tarpeesta johduttavasta syystä.</i></p>
	Tavoitteellinen koulutussuunnitelma/hlö.		
	Varhaiskasvatussuunnitelman toteuttaminen.	Kasvatuksen, ohjauksen ja opetuksen uudistuminen.	<p>Varhaiskasvatussuunnitelman syventäminen toiminnan suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa. Pedagogiikan korostaminen.</p> <p><i>Säännölliset pedagogiset</i></p>

	Kehityskeskustelut.	Keskustelujen kattavuus.	<p>palaverit viikoittain sekä varhaiskasvatuksen lastenhoitajille ja -opettajille.</p> <p>Kaikki ovat osallistuneet kehityskeskusteluun 1 krt/vuosi.</p> <p><i>Kehityskeskusteluja ei pidetty, vaan tarpeen mukaan henkilön kanssa sopien.</i></p>
	Tiloista huolehtiminen, tilojen muuntaminen tarpeen mukaan.	Työhyvinvointi	<p>Asialliset ja toiminnalliset työskentelytilat.</p> <p><i>Kaksi päiväkotiryhmää on toiminut tilapäisissä tiloissa Hakakadulla. Tiloja ei ole suunniteltu pysyvään päivähoito- käyttöön.</i></p>

Päämäärä: Toteutamme kestävästä taloudenpitoa tarkoituksenmukaisesti investoiden			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Menot ja tulot ovat tasapainossa	Talousarvion seuranta, varhaiskasvatuksen sopeuttaminen vähenevään lapsimäärään.	Seuranta	Talousarviossa pysyminen. <i>Talousarvio ylittyi.</i>
Osaavat ja innovatiiviset hankinnat	Toimivat mobiililaitteet ja niiden hyödyntäminen arjentoiminnoissa.	Ohjelmistojen tehokas käyttö sekä toimivuus.	Käsin tehtävän työn vähentyminen, työpanoksen käyttäminen tehokkaammin. <i>Ajoittain on ollut laitteiden ja ohjelmien toimimattomuutta.</i>
Päämäärä: Ketään ei jätetä			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Kunnan palvelut järjestetään asiakaslähtöisesti	Toiminnan suunnittelu otetaan huomioon yksilöllisesti lapsen kehityksen ja oppimisen tarpeet. Säännölliset palaverit eri yhteistyötahojen kanssa, nopea huolen puheeksi ottaminen. Varhaiskasvatuksen erityisopettajan konsultointi eri päiväkotiryhmiin ja perhepäivähoitoon sekä esiopetukseen.	Jokaiselle lapselle laadittu oma varhaiskasvatussuunnitelma, säännöllinen dokumentointi ja arviointi.	Lapsi saa sitä varhaiskasvatusta, jota hän tarvitsee kehitykseen ja oppiakseen, tavoitteena hyvinvoiva lapsi. Moniammatillisen yhteistyön toimivuus. Perheiden tukeminen heidän kasvatustyössään. <i>Varhaiskasvatussuunnitelmat on tehty 100 %.</i> <i>Lapsia ja perheitä on tuettu heidän tuen tarpeet huomioon ottaen.</i>
Monikulttuurisuus on kuntamme rikkaus.	Luodaan uusia toimintatapoja työskennellä monikulttuurisessa ympäristössä. Koulutukset.	Arviointi toteutumisesta.	Kulttuurinen moninaisuus nähdään voimavarana. <i>Monikulttuurisuus on yksi tärkeä osa varhaiskasvatuksessa ja sitä pidetään positiivisena asiana.</i>

Perustelut/Toiminta

Varhaiskasvatusta määrittelee Opetushallituksen antama valtakunnallinen määräys, jonka mukaan paikalliset ja lasten varhaiskasvatussuunnitelmat laaditaan ja miten varhaiskasvatusta toteutetaan. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden laatimista ohjaa erityisesti varhaiskasvatustalain (1.9.2018), jossa säädetään lapsen oikeudesta varhaiskasvatukseen sekä varhaiskasvatuksen tavoitteista. Varhaiskasvatus on osa suomalaista

koulutusjärjestelmää sekä tärkeä vaihe lapsen kasvun ja oppimisen polulla. Huoltajilla on ensisijaisesti vastuu lasten kasvatuksesta. Varhaiskasvatus tukee ja täydentää kotien kasvatustehtävää ja vastaa omalta osaltaan lasten hyvinvoinnista. Varhaiskasvatustilain tuli muutos 1.8.2021 koskien henkilöstömitoitusta työntekijöiden poissaolossa. Laki ei enää mahdollista tilapäistä ylitystä missään tilanteessa vaan päiväkodissa/lapsiryhmässä tulee olla aina lakisääteinen henkilökunta. OPH:n / Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoittamia varhaiskasvatuksen hankkeita haetaan aktiivisesti.

Varhaiskasvatuksen toimintakate ylittyi noin 194 000 eurolla. Varhaiskasvatuksen ylitys aiheutui pääosin henkilöstökuluista. Lisäksi tilajärjestelyt aiheuttivat ylityksiä vuokrien sekä aine- ja tarvikemäärärahojen osalta. Lapsimäärä vaikutti myös ostopalveluiden toteutumiseen, jossa mm. ravitsemus- ja laitoshuollon palveluita jouduttiin vuoden aikana hankkimaan tarvetta vastaavasti lisää.

Varhaiskasvatuksessa on ollut lapsiryhmät täynnä tammikuun 2021 alusta alkaen, lapsia on kirjoilla n. 200 ka. Tammikuussa avattiin toinen ryhmä Hakakadun tiloihin 1-3 -vuotiaille lapsille (12 paikkaa/8 työntekijää), koska emme ole sopineet niihin tiloihin, jotka meillä on käytössä. Tiitiäisten ryhmä jatkaa edelleen, nyt Viskari-ryhmänä. Sijaisia on ollut vaikeaa saada. Varhaiskasvatuksen henkilöstölle 1.4.2021 tulleita TVA-korotuksia ei ollut huomioitu TA2021 valmistelussa.

Varhaiskasvatustilain muutokset ryhmien henkilöstömitoituksia koskien on huomioitu 1.8. voimaan tulleen lain mukaisesti ja nämä ovat lisänneet ja lisäävät henkilöstömenoja.

Vastuuhenkilöt:

Varhaiskasvatuksen johtaja Jaana Heikkinen puh. 044 568 4321
Varhaiskasvatuksen apulaisjohtaja Birgitta Vikholm puh. 044 777 3189

VARHAISKASVATUS	TP2018	TP2019	TP2020	TA2021	TP2021
Henkilöstömäärä	48,5	45,8	43,8	43,8	43,8
Henkilöstömenot, €/asukas	233,65	247,55	239,52	243,30	278,45
Toimintakulut, €/asukas	360,93	373,39	355,09	359,89	401,02
Toimintakate/asukas	326,33	334,99	328,6	333,93	356,42

PERUSOPETUS

	TP 2020	TA 2021	TAM 2021	Toteuma 01-12/2021	Toteuma TA:sta %	TA2021 - Toteuma €
Perusopetus						
TOIMINTATUOTOT	565 757,69	398 300,00	398 300,00	532 773,96	133,76	-134 473,96
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN						
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-7 672 423,00	-7 983 820,03	-7 983 820,03	-8 434 516,68	105,65	450 696,65
TOIMINTAKATE	-7 106 665,31	-7 585 520,03	-7 585 520,03	-7 901 742,72	104,17	316 222,69
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-34 240,28			-9 684,57		9 684,57
TILIKAUDEN TULOS	-7 140 905,59	-7 585 520,03	-7 585 520,03	-7 911 427,29	104,30	325 907,26

Tehtävä

Suomussalmen kunta järjestää laadukasta esi- ja perusopetusta. Perusopetus antaa elämässä tarpeelliset tiedot ja taidot sekä tukee oppilaan fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia. Opetusta tarjotaan turvallisessa oppimisympäristössä.

Päämäärä: Suomussalmi on rohkea edelläkävijä			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Kunnan johtamista ja toimintaa uudistetaan digitaalisuutta hyödyntämällä	Opetusteknologiaa hyödynnetään opetuksessa ja johtamisessa laajasti	Taitotaso Riittävä laitekanta ja toimivat verkot	Henkilökunnan ja oppilaiden taitotaso on tasolla hyvä 1 tietokone tai tabletti/oppilas Riittävästi ICT-tukea saatavissa teknisissä ja pedagogisissa haasteissa.

		Toimivat ICT-tukipalvelut	Toteutuma: Perusopetuksen henkilökunta on osallistunut Kainuun yhteisen tvt-strategian laatimiseen, laitekanta edellisvuoden tasolla, uuden koulun laitehankinnat toteutuksessa, tvt-strategiaan liittyviä taitotasotestejä (Oppika, Opeka) ei vuoden 2021 aikana pystytty järjestämään, Koronan aiheuttama etäopetus on pystytty toteuttamaan hyvin, ict-tuki on toiminut hyvin.
Kunta tekee aktiivista yhteistyötä kansainvälisesti ja yli kuntarajojen	Kouluilla on kansainvälisiä hankkeita ja ystävyyskoulu-toimintaa. Hankeyhteistyö Kainuun kuntien kanssa	Hankkeiden määrä. Toiminnan määrä ja laatu Hankkeiden määrä ja vaikuttavuus	1 hanke /lukuvuosi 1 vierailu/lukuvuosi 2 hanketta/vuosi Yhteiset VESO-koulutukset Toteutuma: Kansainvälisten hankkeiden ja hanketyöskentelyyn liittyvien vierailujen toteuttaminen ei ole ollut mahdollista Koronan vuoksi. Seudullinen ja kunnan oma hanketoiminta on pidetty käynnissä, useisiin hankkeisiin on myönnetty jatkoaikaa Koronan vuoksi. Uusia hankeavustuksia on haettu aktiivisesti niin seudulliseen kuin kunnan omaankin kehittämistyöhön.

Päämäärä: Toteutamme kestävästä taloudenpitoa tarkoituksenmukaisesti investoiden			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Menot ja tulot ovat tasapainossa.	Sopeutetaan opetusta ja tukipalveluja vähenevään oppilasmäärään - 7. luokalla aloittaa kolme perusopetusryhmää 1.8.2021.	Nettokustannus /oppilas	Opetuskustannukset valtakunnallisessa keskitasossa. Henkilöstön vähentäminen tapahtuu eläköitymisen kautta. Toteutuma: Yläkoulun siirtyminen kolmisarjaiseksi etenee, 7. luokalla aloitti 1.8.2021 kolme perusopetusryhmää.

Päämäärä: Suomussalmella arki sujuu turvallisesti ja mutkattomasti			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Kunnan henkilöstö on hyvinvoivaa, osaavaa ja motivoitunutta	<p>Onnistunut rekrytointi</p> <p>Täydennyskoulutus</p> <p>Työnohjausta tarjolla.</p> <p>Kehityskeskustelut</p>	<p>Kelpoisuus ja osaaminen</p> <p>Täydennyskoulutuksen määrä</p> <p>Työnohjauksen vaikuttavuus</p> <p>Keskustelujen kattavuus</p>	<p>Koko henkilöstöllä on muodollinen kelpoisuus tehtävään.</p> <p>Koulutuspäiviä 3/opettaja (sisältää VESO koulutuksen)</p> <p>Palaute vaikuttavuudesta tasolla hyvä</p> <p>Kaikki ovat osallistuneet kehityskeskusteluihin 1 kerta /vuosi</p> <p>Toteutuma: Pääosa opetushenkilöstöstä on muodollisesti kelpoisia tehtävänsä. Kainuun alueella on edelleen haasteita muodollisesti kelpoisten henkilöiden rekrytoinnissa. Opettajien veso-koulutukset on toteutettu pandemiarajoitukset huomioiden kontakti-/etätoteutusta hyödyntäen. Työnohjausta on järjestetty kunnan linjausten mukaisesti. Kehityskeskusteluja ei toteutettu vuonna 2021.</p>

Päämäärä: Ketään ei jätetä			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Kunnan palvelut järjestetään asiakas-lähtöisesti	<p>Uusi koulu: toimintakulttuurin ja opetuksen uudistaminen.</p> <p>Kiusaamisen vastainen toimintakulttuuri</p> <p>Laadukas oppilashuolto-työ</p> <p>Toimiva yhteistyö kodin ja koulun välillä</p>	<p>Opetuksen, opiskelun ja oppimisympäristöjen uudistuminen</p> <p>Kiusaamisen väheneminen</p> <p>Oppilaat saavat tarvitsemansa oppilashuoltopalvelut viivyttyksettä</p> <p>Huoltajien tapaamiset</p>	<p>Työ etenee suunnitelmallisesti kohti uutta koulua. Tammikuussa 2021 käynnistetään peda-hanke, joka tukee uudistumisprosessia. KIVA-toimintaa kaikilla kouluilla. Kiusaamistilanteiden selvittäminen välittömästi.</p> <p>Palveluja on saatavissa riittävästi ja lakisääteisessä aikataulussa.</p> <p>Huoltajille tarjotaan mahdollisuus joka vuosi henkilökohtaiseen tapaamiseen luokanopettajan tai luokanvalvojan kanssa</p>

		<p>Yhteistyöryhmien toimivuus</p> <p>Wilma-viestinnässä onnistuminen</p>	<p>Säännölliset kokoontumiset</p> <p>Riittävä yhteydenpito. Myös positiivista palautetta säännöllisesti.</p> <p>Toteutuma: Ruukinkankaan koulun toimintakulttuurin kehittämiseen tähtäävä työyhteisön koulutushanke toteutettiin vuoden 2021 aikana. Tämän pohjalta kehittämistyötä laajennettiin koko kunnan perusopetusta koskevaksi kunnan omaksi pedagogisen kehittämisen työskenteleksi syksyllä 2021.</p> <p>Perusopetuksessa noudatetaan KiVa-ohjelmaa kiusaamisen ennaltaehkäisyssä sekä kiusaamistilanteiden selvittämisessä. Kiusaamista koskevaan valtuustoaloitteeseen vastaamisen yhteydessä käytiin asiaa laajasti läpi yhteistyöverkostoissa.</p> <p>Oppilashuollon palvelut toteutuivat suunnitellusti ja resurssia oli tarjolla riittävästi. Kunnan käytössä oleva resurssi vastaa kuraattori- ja psykologipalveluiden laskennallista mitoitusta. Oppilashuoltoryhmät ja verkostoyhteistyö toimii kouluilla.</p>
--	--	--	--

Päämäärä: Suomussalmella on vahva identiteetti ja elävä omaleimainen kulttuuri. Elämme luonnon rytmissä			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Laadukkaalla sivistystyöllä ja kulttuuri-toiminnalla vahvistetaan yhteisön identiteettiä ja alueen omaleimaisuutta	Suomussalmen luontoa, historiaa ja kulttuuria tutkitaan ja opiskellaan eri ikäkausina koko perusopetuksen ajan	<p>Oppilaiden kotiseututietämys ja asenne omaan kotiseutuun</p> <p>Oppimiskokonaisuuksien toteuttamisessa käytetään kotiseudun luonto-, kulttuuri-, ja historia aihekokonaisuuksia</p>	<p>Oppilailla vahvat juuret ja terve itsetunto</p> <p>Oppimiskokonaisuuksien toteutuminen eri luokkasteilla</p> <p>Toteutuma: Koronan takia ei retkiä ja tutustumismatkoja ole pystytty juuri järjestämään. Kulttuuriin tutustumista on tehty mm. MOK-kokonaisuuksien kautta.</p>

			<p>Lähiympäristöä ja luontoa on hyödynnetty opetuksessa läpi vuoden.</p> <p>Oppiainekohtaisin sisällöin on tutustuttu ja seurattu Suomussalmen kunnan paikallisia uutisia, tapahtumia sekä ajankohtaisia asioita. Kunnan toimintaan, päätöksentekoon sekä kuntalaisten vaikuttamismahdollisuuksiin tutustutaan oppiainekohtaisten sisältöjen kautta.</p>
--	--	--	--

Perustelut/Toiminta

Syksyllä 2021 Karhulanvaaran alaluokilla on ennusteen mukaan 142 oppilasta, Ruukinkankaan alaluokilla (Alvarissa) 219 oppilasta ja Ruukinkankaan yläluokilla 187 oppilasta. Ruukinkankaan koulun esioppilaat 38 oppilasta opiskelevat päiväkodin ja Hakatalon tiloissa. Aikuisten perusopetuksessa opiskelun on aloittanut elokuussa 2020 12 opiskelijaa.

Ruukinkankaan koulussa aloitetaan valmistautuminen siirtymiseen uuden koulun tiloihin. Toimintakulttuurin ja koulun pedagogiseen kehittämiseen on valmisteltu kaksi kehittämishanketta, jotka käynnistyvät vuoden 2021 alussa (tutoroinnilla ideoita opettajuuteen ja dialogia digitaalisesti Kainuussa).

Kainuun soten kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä lasten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Haetaan edelleen aktiivisesti hankerahoitusta toiminnan kehittämiseen.

Toteutuma:

Perusopetuksen toiminnassa on huomioitu pandemiaan liittyvät ennaltaehkäisy- ja hygieniatoimet olemassa olevien vaatimusten mukaisesti. Toiminta on pystytty kuitenkin järjestämään ilman mittavia poikkeusjärjestelyitä. Tautitilanteesta riippuen on opetusta järjestetty etäopetusta hyödyntäen, hybridimallilla.

Suomussalmen kunnan esi- ja perusopetuksen oppilasmäärä oli syksyn tilastointipäivänä yhteensä 590 oppilasta, joista esiopetuksessa oli 51. Lisäksi aikuisten perusopetuksessa opiskeli 21 opiskelijaa ja valmistavassa opetuksessa 7 oppilasta. Perusopetuksen vuosiluokilla 1-9 oli yhteensä 539 oppilasta. Syksyllä 2021 Suomussalmen kunnassa aloitti kaksi aikuisten perusopetuksen ryhmää sekä valmistavan opetuksen ryhmä maahanmuuttajataustaisten oppilaiden ja opiskelijoiden tarpeen mukaan.

Perusopetuksessa on ollut käytössä vielä erityisavustuspäätösten mukaisesti hankerahoitusta, jolla kompensoidaan pandemian aiheuttamia haasteita oppimiselle. Nämä hankkeet ovat määräaikaista ja niillä on järjestetty oppimisen lisätukea. Lisäksi hankerahoitusta on haettu aktiivisesti myös muuhun kehittämistoimintaan, kuten Suomen harrastamisen mallin mukaiseen toimintaan. Osa hankkeista on seudullisia ja osa kunnan omana toimintana toteutettavia.

Henkilöstöjärjestelyt onnistuttiin kevään ja kesän aikana tekemään niin, että toiminta on pystytty järjestämään tarkoituksenmukaisesti kuluvan lukuvuoden 2021–2022 aikana. Joitain tehtäviä jouduttiin täyttämään määräaikaista ilman muodollisen kelpoisuuden omaavaa työntekijää.

Oppivelvollisuuden laajentaminen tuli voimaan 1.8.2021. Perusopetuksessa varauduttiin lain voimaan tulon huomioimalla mm. hallintosääntöön tarvittavat muutokset sekä opetuksen järjestäjälle osoitetut vastuut.

Aamu- ja iltapäivätoimintaa on järjestetty normaaliin tapaan molemmissa perusopetuksen kouluissa. Palvelumaksuihin ei ole tehty muutoksia.

Toimintakate ylittyi perusopetuksessa n. 326 000 eurolla. Ylitykset aiheutuivat henkilöstökulujen, ostopalveluiden sekä vuokrien kohdalla. Henkilöstökulujen ylityksen aiheuttivat sivistyslautakunnan erillisellä päätöksellä hyväksymä ylimääräisen pienryhmän perustaminen yläkouluun syksystä 2021 alkaen, aikuisten perusopetuksen toisen ryhmän perustaminen syksyllä 2021, valmistavan opetuksen toiminnan järjestäminen keväällä 2021 ennakoitua laajempaan sekä koulunkäynninohjaajien tehtävien vakinaistaminen ja työaika muutokset oppilaiden tuen tarpeen mukaisesti, huomioiden myös pienryhmien oppilasaineksen tarpeet. Lisäksi

perusopetuksen henkilöstökuluissa vuoden 2021 osalta ylitystä ovat aiheuttaneet sijaiskulut, jotka ovat aiheuttaneet olemassa olevan henkilöstön poissaoloista. Aktiivinen hanketoiminta on tuonut kuntaan talousarviossa ennakoitua enemmän hanketuloja. Hankerahoituksen edellyttämä omarahoitussuos on vastaavasti kasvanut, mikä näkyy osaltaan henkilöstökuluylityksenä.

Asiakaspalveluiden ja muiden palveluiden ostoissa ylitys on aiheutunut kotikuntakorvausmaksujen toteutumisenä ennakoitua suurempana, kuin talousarviossa. Lisäksi perusopetuksen oppilaille kuuluvia ravitsemuspalveluita on tarvittu oppilasmäärän mukaisesti ennakoitua enemmän sekä pandemian aiheuttamien lisäpalveluiden järjestämisestä johtuen. Oppilaiden vahva tuen tarve on aiheuttanut sosiaali- ja terveystalouden lisäntynyt käyttöä ja mm. sairaalakoulupalveluita on jouduttu käyttämään.

Rakennusten vuokrien osalta ylitys johtuu toiminnan järjestämiseen välttämättömien tilojen käytöstä, huomioiden palveluiden käyttäjämäärät.

Vastuuhenkilöt:

Sivistysjohtaja Sirpa Mikkonen, 31.7.2021 asti

Sivistysjohtaja Teemu Piirainen, puh. 040 688 4545, 1.8.2021 alkaen

Ruukinkankaan koulun rehtori Heli Manninen, puh. 044 777 3050

PERUSOPETUS	TP2018	TP2019	TP2020	TA2021	TP2021
Henkilöstömäärä	80	68	67,6	67,6	63,6
Henkilöstömenot, €/asukas	554,65	553,62	550,13	574,75	599,93
Toimintakulut, €/asukas	1056,76	1039,77	1010,19	1073,82	1123,25
Toimintakate/asukas	999,23	978,73	935,70	1020,24	1052,30
Oppilaita 20.9., kpl	633	605	621	583	59
'- joista esikoululaisia	62	66	60	51	51
'- joista aikuisten perusopetuksessa					21
'- joista valmistavassa opetuksessa					7

LUKIOKOULUTUS

	TP 2020	TA 2021	TAM 2021	Toteuma 01-12/2021	Toteuma TA:sta %	TA2021 - Toteuma €
Lukio-opetus						
TOIMINTATUOTOT	42 232,69	46 900,00	46 900,00	65 880,32	140,47	-18 980,32
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN						
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-1 056 615,90	-1 127 066,92	-1 127 066,92	-1 139 570,84	101,11	12 503,92
TOIMINTAKATE	-1 014 383,21	-1 080 166,92	-1 080 166,92	-1 073 690,52	99,40	-6 476,40
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-16 799,51	-10 140,00	-10 140,00	-15 420,66	152,08	5 280,66
TILIKAUDEN TULOS	-1 031 182,72	-1 090 306,92	-1 090 306,92	-1 089 111,18	99,89	-1 195,74

Tehtävä

Suomussalmen lukio on laadukas, monipuolinen, yksilölliset tarpeet huomioiva lähilukio, joka kasvattaa vastuuntuntoisia ja hyvinvoivia ihmisiä turvallisessa, paikallishistoriallisesti merkittävässä ja luonnonläheisessä ympäristössä. (Toiminta-ajatus lukuvuodelle 2021-2022)

Päämäärä: Suomussalmi rohkea edelläkävijä			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Kunnan toimenpiteet tukevat myönteistä väestönkehitystä	Toisen asteen oppilaitoksen olemassaolo lisää kunnan vetovoimaisuutta - Lukion vetovoimaisuuden ylläpitäminen ja kehittäminen	Kurssitarjonta vs. valtakunnan keskimääräinen Suhteellinen lukioon hakeutumisosuus	Lukion monipuolinen kurssitarjonta (reaali, vieraat kielet) yli 45 % - 46 %
Kunnan toimintaa uudistetaan uutta teknologiaa hyödyntämällä	Käytössä ajantasainen teknologia. Monipuolinen ja laaja TVT-laitteiden ja järjestelmien käyttö	Henkilöstön taitotaso, laitteiston toimivuus, käytettävät ohjelmat	Laitteistojen ja ohjelmistojen pitkä elinkaari ja korkea käyttöaste, henkilöstö osaa käyttää monipuolisesti laitteita ja oh-

Parannetaan olemassa olevien yritysten toimintaedellytyksiä	Mahdollisuuksien mukaan hyödynnetään talossa olevaa tietotaitoa myös muiden yksiköiden hyväksi. Yrityskurssi osana lukio-toimintaa valmentaa vastuuntuntoista ja yrittäjämtyönteistä työvoimaa paikallisille yrityksille	Lukiolaisten työllistymisen kesätöihin ja lukion jälkeen paikkakunnalle	jelmistoja (vertaistuki ja henkilökohtainen ohjaaminen) Tavoitteena, että lukiolaisista yli 95 % saa kesätyöpaikan Yrityskurssi työllisti 12 hlö
Aktiivinen yhteistyö yli kuntarajojen	Etäopetus – filiaalitoiminta (Paltamo ja Puolanka) Etäopetusyhteistyön luominen muihin lukioihin Ystävyyskoulutoiminta	Etäkurssien määrä Etäopetuspaikkojen määrä Tapaamisten lukumäärä	Vähintään 10 kpl – 27,5 Vähintään 2 kpl - 2 Vähintään kerran lukuvuodessa – ei toteutunut koronan vuoksi

Päämäärä: Toteutamme tarkan euron taloudenpitoa innovatiivisesti investoiden

Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Menot ja tulot ovat tasapainossa	Pysytään annetussa talousraamissa - opetusryhmät pidetään kohtuullisen kokoisena - Kumppanuuslukio-mallin toiminnan jatkuminen, yhteistyö perusopetuksen kanssa (tilat ja opettajat) - Muiden yhteistyökumppaneiden hankkiminen (etäopetus) Henkilöstörakenne vastaa palvelurakennetta	Henkilöstön mitoitus ja työn kuormittavuus	Opetuslähtöisesti kohdennetut resurssit (kuntarahahan osuus kokonaisuuden kannalta riittävä, jotta avaintulokset voidaan saavuttaa) Opetusryhmien keskikoko järkevä Yhteinen kurssitarjotin (etäopetuksen järjestämiseksi) Riittävä henkilöstö, jolla sopiva työn kuormitus. Energiaa jää vielä toiminnan kehittämiseen.

Päämäärä: Suomussalmella arki sujuu mutkattomasti ja turvallisesti

Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Suomussalmen saavutettavuus paranee kansallisia ja kansainvälisiä yhteyksiä parantamalla	Tiivis yhteistyö Venäjälle Luonnonpuisto ja Kalevalan keskikoulu Kansainvälisyyskasvatus Yhteistyö Mustasaaren lukion kanssa	Yhteistyön laatu	Toimiva yhteistyö
Kunnan henkilöstö on hyvinvoivaa, osaavaa ja motivoitunutta	Ammattitaitoinen henkilöstö Hyvinvoiva henkilöstö Kehityskeskustelut	Täydennyskoulutuksen määrä Työhyvinvointikyselyt, työterveyshuollon palvelujen saatavuus ja käyttö, työpoissaolot Käytyjen kehityskeskustelujen lukumäärä / prosentuaalinen osuus henkilöstöstä	Kolme koulutuspäivää vuodessa Hyvä työilmapiiiri ja jakaminen, ja vastuiden jakaminen tasaisesti, mahdollisimman vähän poissaoloja Koko henkilöstö osallistuu kerran vuodessa 82 % toteutunut

Päämäärä: Ketään ei jätetä			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Kunnan järjestöjen aktiivinen kumppanuus tukee palvelujen kehittämistä	Lukion yhteistyö paikallisten järjestöjen kanssa mm. vierailut oppitunneilla tai aamunavauksissa, teemaopinnoissa, teemapäivät	Yhteistyökumppanien lkm Vierailujen lkm	10-20 vuosittain – n. 20 10-20 vuosittain – n. 20, Teamsin välityksellä
Kunnan palvelujen järjestämisessä otetaan eri asiakasryhmien erityistarpeet	Toimivat opiskelijapolut	Toimivat opetusjärjestelyt, suunnittelu ja ohjaus. Itsenäisten suoritusten lkm Keskeytykset.	Lukio läpi kolmessa vuodessa Mahdollisuus mm. vieraiden kielten opiskeluun Itsenäisten kurssien lkm alle 1 % Negatiivisten keskeytysten lkm 0 % lukuvuodessa. – 0 %
	Opiskeluhuollon tasokkuus	Opiskeluhuollon suunnitelman toimivuus, opiskelijoiden poissaolot, kasvatustieteiden ja kirjallisten varoitusten määrät, opiskeluhuollon henkilöstön tavoitettavuus	Poissaolojen määrä saadaan pienentymään, rangaistuksia ei tarvitsisi antaa, henkilöstön tavoitettavuus suunnitelman mukainen Kirjallisia varoituksia ei ole annettu poissaoloihin liittyen.
	Hyvät valmiudet jatko-opintoihin korkeasteelle	Jatko-opintoihin sijoittuminen	Jatko-opintoihin sijoittuminen valtakunnan keskitason mukaisesti.
	Kunnan nuorisovaltuusto	Lukiolta edustus	Vähintään 1 edustaja – 6 edustajaa
Kunnan palvelujen järjestämisessä otetaan eri asiakasryhmien erityistarpeet	Opiskelijoiden ja huoltajien tyytyväisyys lukio-koulutuksen laatuun ja järjestämiseen	Mitattava palaute – kyselyt huoltajille ja opiskelijoille	Positiivinen palaute
Monikulttuurisuus on kunnan voimavara	Kulttuurikasvatus – eri kulttuurien ymmärrys	Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutuminen	Laaja ja monipuolinen kulttuurituntemus
Päämäärä: Suomussalmella on elämä omaleimainen kulttuuri. Elämme luonnon kanssa, sen rytmissä			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Kulttuuritoiminnalla vahvistetaan yhteisön identiteettiä ja alueen omaleimaisuutta	Luonto/Kulttuuri aiheiset opintomatkat – yhteistyökumppaneiden kanssa	Järjestetyt opintomatkat	Opiskelijoilla tarjolla vähintään kerran lukuvuodessa -> mahdollisuus osallistua vähintään kerran opintojen aikana vähintään yhdelle opintomatkalle Korona vaikuttanut, mutta pystytty vielä tarjoamaan.

Perustelut/Toiminta:

Opetuksessa tarjoamme kaikki valtakunnalliset pakolliset ja syventävät kurssit sekä koulukohtaisina soveltavina kursseina mm. tukikursseja lukion alussa ja kertauskursseja ennen ylioppilaskirjoituksia. Lukiossamme ei ole keskiarvorajaa ja olemme paikkakunnan ainoa 2. asteen oppilaitos. Opiskelija-aines on hyvin heterogeenistä ja siksi koulumme tarjoamat tukitoimet ovat välttämättömiä opiskelijoiden etenemisen kannalta. Lukuvuosina 2020-2021 ja 2021-2022 pystymme koronatuuen voimin lisäämään tukiopetuksen ja opinto-ohjauksen määrää sekä tarjoamaan opiskelijoille stressinhallinnanohjausta, sekä mahdollistamaan opiskelun tuen myös eritykseen ja karanteeniin määrätuille.

Koulukohtaiset soveltavat kurssit toteutetaan opiskelijoiden valintojen ja talousarvion sallimissa rajoissa. Valtakunnallisten pakollisten ja syventävien kurssien kohdalla teemme yhteistyötä kumppanuuslukioiden (filiaali-verkosto) kanssa menojen tasapainottamiseksi. Tällä olemme pystyneet takaamaan laajan kielitarjontamme (saksa, ranska ja venäjä) sekä reaaliaineiden laajan tarjonnan.

Filiaaliyhteistyön kautta opettajien kurssien lukumäärä on hieman kasvussa edellisvuosiin verrattuna. Teknologian helppokäyttöisyys ja tarvittavan laitteiston keveys mahdollistaa yhteistyöverkoston laajentamisen.

Opiskelu lukiossamme tapahtuu pääsääntöisesti lähiopetuksena. Opiskelun ja opetuksen tukena käytetään monipuolisesti sähköisiä oppimisympäristöjä ja ohjelmistoja. Näin opiskelijoille syntyy monipuolinen digiosaaminen sähköisiä kokeita ja ylioppilaskirjoituksia, sekä myös heidän jatkoaan ajatellen.

Uuden opetussuunnitelman käyttöönotto alkoi syksyllä 2021. 2. asteen oppivelvollisuuden laajennus tuli voimaan syksyllä 2021 koskien aloitettavaa keväällä 2021 9. luokalla olleita. Tähän olemme varautuneet taloussuunnittelussa.

Pyrimme tuomaan esille toimintaamme sosiaalisessa mediassa, paikallislehdessä sekä katukuvassa, ja näin tuomaan lukiomaailmaa tutummaksi alueella. Tällä toivomme olevan positiivisen vaikutuksen opiskelijakehitykseen. Teemme tiivistä yhteistyötä eri yritysten, järjestöjen ja yhteisöjen kanssa unohtamatta kuitenkin perustehtäväämme yleissivistävänä oppilaitoksena, jonka toimintaa ohjaa tiukasti valtakunnallinen opetussuunnitelma.

Olemme tehneet useiden vuosien ajan kansainvälisyys- ja kulttuurikasvatusta Kainuun laajuisesti. Tulevina vuosina laajennamme verkostoamme. Tästä esimerkkinä tuleva yhteistyö Muhoksen lukion kanssa. Uskon, että tämä on tulosta siitä, että opetushallitus on havainnut toimintamme merkittäväksi valtakunnallisessa mittakaavassa. Yhteistyömme Mustasaaren lukion kanssa jatkuu entiseen tapaan.

Suomussalmen lukion motto: ”Parhaat eväät tulevaisuuteen”.

Vastuuhenkilöt:

rehtori Julia Pohjanoja-Kela, julia.pohjanoja-kela@edu.suomussalmi.fi puh. 044-5710 264

LUKIOKOULUTUS	TP2018	TP2019	TP2020	TA2021	TP2021
Henkilöstömäärä	11,6	11,7	10,4	10,4	10,6
Henkilöstömenot, €/asukas	94,01	103,40	105,94	109,50	111,23
Toimintakulut, €/asukas	134,36	140,70	139,12	151,59	151,76
Toimintakate/asukas	125,36	136,62	133,56	145,28	142,99
Opiskelijoita 20.9.	115	119	106	106	107
Valtionosuus €/oppilas	8218,88	7458,74	7864,87	8592,02	8592,02

KIANTA-OPISTO

	TP 2020	TA 2021	TAM 2021	Toteuma 01-12/2021	Toteuma TA:sta %	TA2021 - Toteuma €
Kianta-opisto						
TOIMINTATUOTOT	144 847,17	147 140,00	147 140,00	186 864,26	127,00	-39 724,26
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN						
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-608 578,64	-642 350,88	-642 350,88	-641 610,25	99,88	-740,63
TOIMINTAKATE	-463 731,47	-495 210,88	-495 210,88	-454 745,99	91,83	-40 464,89
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-6 933,36			-6 933,36		6 933,36
TILIKAUDEN TULOS	-470 664,83	-495 210,88	-495 210,88	-461 679,35	93,23	-33 531,53

Tehtävä

Kianta-Opisto on vapaan sivistystyön oppilaitos, joka toimii elinikäisen oppimisen periaatteella tarjoamalla kuntalaisille mahdollisuuksia oppimiseen ja osaamisen kehittämiseen sekä elinvoiman ja hyvinvoinnin vahvistamiselle. Kianta-Opisto edistää aktiivista kansalaisuutta järjestämällä kädentaitojen, liikunnan, musiikin, taideaineiden sekä yhteiskunnallisten aineiden opetusta kaikenikäisille. Toiminnan tavoitteena on vahvistaa sivistystä ja alueen kulttuuria.

Päämäärä: Toteutamme kestävää taloudenpitoa tarkoituksen mukaisesti (investoiden).			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Osaavat ja innovatiiviset hankinnat	Kustannustehokas suunnittelu sekä koulutusten ja kurssien kustannusten hallinta.	Kurssikustannusten seuranta: - valtion osuustunnit/ muut kurssitunnit - kurssien määrä/ muut palvelut - toimintamenojen jakautuminen.	Kianta-Opiston toiminnassa tavoitellaan kestäviä kustannusrakenteita. Kustannusten kehittymistä peilataan myönnettyihin valtion osuustuntien määrään. Toteutuminen: Valtion osuustunteja on toteutunut 7100 ja muita tunteja on ollut 300. Valtion osuuskursseja on 288 kpl:tta ja 30 kpl:tta muita kursseja. Koronaepidemia on vaikuttanut liikunnan kurssien toteutumiseen ja jonkin verran opiston muuhun toimintaan vuoden aikana. Kianta-Opisto on tuottanut myyntipalveluna Hyrynsalmen kunnan kansalaisopistopalvelut (62 kurssia). Yhteistyöllä on saatu säästöjä mm. hallinnon kustannuksissa, jotka ovat jakautuneet kahden kunnan kesken.

Päämäärä: Ketään ei jätetä			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Kaikki mukaan	Koulutuksien ja kurssien monipuolinen toteutus. Erilaiset tukimuodot opiskelijoille: Opintosetelit Kaikukortti Kausikortti	Opiskelijamäärän kehittyminen. Opintosetelikurssien määrä ja osallistujien määrä. Kaikukortin käyttö. Kausikorttien käyttö.	Aktiivinen kuntalainen. Erityisryhmien osallistaminen. Toteutuminen: Kausi- ja kaikukorttien käyttäjämäärät olivat vakiintuneella tasolla. Opintoseteliavustuksia on toteutettu suunnitellusti erityisryhmien tarpeisiin, nyt on panostettu mm. liikunta- ja musiikkiryhmien toimintaan.
Kunnan palveluja järjestetään asiakaslähtöisesti	Palvelutarpeiden kartoitus ja kurssialitteet ohjaavat asiakaslähtöiseen toimintaan.	Kurssialitteiden määrä. Kurssien toimipaikat.	Asiakas tarpeeseen vastaaminen. Elävät kylät Toteutuminen: Kurssitarjontaa on järjestetty myös kuntakeskuksen ulkopuolella sekä Suomussalmella, että Hyrynsalmella. Tarjonnassa on

			ollut mm. liikunta, musiikki tietotekniikkaan ja käden taitojen kursseja.
--	--	--	---

**Päämäärä: Suomussalmella on vahva identiteetti ja elävä omaleimainen kulttuuri.
Elämme luonnon rytmissä.**

Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Laadukkaalla sivistystyöllä ja kulttuuri-toiminnalla vahvistetaan yhteisön identiteettiä ja alueen omaleimaisuutta.	Opetustilaisuuksien monipuolistaminen ja laaja-alainen tarjonta. Medianäkyvyyden edistäminen eri kanavissa. Monikulttuurisuuteen sekä kansainvälistymisen ohjaaminen.	Kurssien ja opiskelijoiden lukumäärän jakautuminen eri teemojen ja aihealueiden toteutuksessa. Medianäkyvyys.	Osallistuva kuntalainen. Paikallisen omaleimaisen kulttuurin ja sivistyksen tukeminen ja vahvistaminen. Toteutuminen: Kianta-Opiston monipuolinen kurssitarjonta on rakentunut 7100 tunnista, joista hyvinvointiin painottuvaa opetusta on ollut 1681,33 tuntia. Kurssitarjonta on koostunut 12 eri pääluokasta. Toteutuminen: Tiedottamisessa on näkynyt koronapandemia, kun kursseihin on jouduttu tekemään erityisjärjestelyitä.

Perustelut/Toiminta

Toiminnan laajuuden tavoitteissa on otettu huomioon nykyinen talouden tason säilyttäminen sekä ikärakenteen muutos. Toimintaa suunnitellaan yhteistyössä eri hallintokuntien ja kolmannen sektorin kanssa, jotta se vastaa mahdollisimman hyvin eri kohderyhmien tarpeita. Sivukylien asukkaiden osallistumismahdollisuuksia pidetään yllä viemällä opetusta verkkoon. Henkilöstöä perehdytetään digitaaliseen pedagogiikkaan sekä tuetaan kansainvälistymistä ja kouluttautumista. Kianta-Opisto on tuottanut kansalaisopistopalvelut myös Hyrynsalmen kunnalle.

Lukuvuodeksi 2021–2022 panostetaan opintosetelityyppiseen valtionavustuksen hakuun, jotka kohdennetaan erityisesti sosiaalisesti ja taloudellisesti heikossa asemassa oleville työttömille, ikäihmisille tai maahanmuuttajille maksuttomina kursseina ja etusetelilennuksina kurssimaksuista.

Vastuhenkilöt:

Tarja Peitsaho, rehtori

puh. 044 775 3148

KIANTA-OPISTO	TP2018	TP2019	TP2020	TA2021	TP2021
Henkilöstömäärä	3,4 + 62 top	2,7 + 88 top	2,45 + 60	2,45,+ 60	2,45,+ 60
Henkilöstömenot, €/asukas	51,30	49,22	45,41	49,86	53,04
Toimintakulut, €/asukas	83,36	78,22	80,13	86,40	85,45
Toimintakate/asukas	68,48	63,00	61,06	66,61	60,56
Opiskelijoita kv.	4272	3414	3883	3800	3645
Valtionosuustunnit, kpl	7075	6600	5352	5500 (+umako 200)	6388 (+ umako 712)

KIRJASTOPALVELUT

	TP 2020	TA 2021	TAM 2021	Toteuma 01-12/2021	Toteuma TA:sta %	TA2021 - Toteuma €
Kirjastopalvelut						
TOIMINTATUOTOT	8 907,21	11 000,00	11 000,00	8 763,82	79,67	2 236,18
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN						
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-453 326,19	-469 805,62	-469 805,62	-471 198,81	100,30	1 393,19
TOIMINTAKATE	-444 418,98	-458 805,62	-458 805,62	-462 434,99	100,79	3 629,37
POISTOT JA ARVONALENTUMISET		-37 500,00	-37 500,00			-37 500,00
TILIKAUDEN TULOS	-444 418,98	-496 305,62	-496 305,62	-462 434,99	93,18	-33 870,63

Tehtävä

Suomussalmen kirjastopalvelut ovat peruspalveluna avoinna kaikille ja tuottavat laadukkaasti kirjastolain määrittelemät yleisen kirjaston tehtävät. Kokoelmillaan ja palveluillaan kirjasto mahdollistaa tiedon ja kulttuurin saatavuuden kaikille kuntalaisille. Kirjastopalvelut edistävät yhteisöllisyyttä tarjoamalla kohtaamispaikan tukien samalla kansalaisten mahdollisuuksia arjen hallintaan, luovuuteen, elinikäiseen oppimiseen ja monipuoliseen lukutaitoon. Kirjasto edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua ja tarjoaa tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan.

Päämäärä: Kirjastopalvelut kokeilee ja ottaa rohkeasti käyttöön uusia palvelumuotoja. Kirjasto on osaltaan mukana rakentamassa kaikkien kuntalaisten sujuvaa ja turvallista arkea.			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Suomussalmi on rohkea edelläkävijä			
Aktiivinen yhteistyö	Alueellinen kirjastoyhteistyö	Koulutusten ja tapahtumien määrä	5/vuosi Toteuma: 8
Palveluiden kehittäminen	Sähköisten palveluiden ja digitaitojen opastaminen	Asiakasopastukset	15 kertaa/vuosi 2021 Toteuma: 18
	E-aineistojen käytön lisääminen	E-aineiston käyttökerrat (tilastointia muutettu)	13 000 Toteuma: 13780
	Omatoimikirjaston kävijämäärä	Omatoimiaikojen kirjautumiset	80 kirjautumista/viikko Toteuma: 121
Ketään ei jätetä			
Yhteisöllisyyden lisääminen	Kohtaamispaikka kuntalaisille	Aukiolotunnit/viikko	85 h/viikko Toteuma: 98 h / viikko
	Kirjaston tilojen tarjonta eri toimijoiden käyttöön	Kirjaston tapahtumien lukumäärä	40 tapahtumaa/vuosi Toteuma: 40
	Aktiivinen osallistuminen sosiaaliseen mediaan	Facebook, Instagram	Jatkuva päivitys Toteuma: 4 päivitystä viikossa
	Lukemisen tukeminen	Lastenkirjallisuuden lainamäärät	26 000 lainaa/vuosi Toteuma: 29632
		Lukukoiratoiminta	Säännölliset käynnit Toteuma: 3
Kirjasto kaikille	Kirjastoautotoiminta	Kattava reitistö	N. 140 pysäkkiä Toteuma: 136
	Palvelutalon kirjakokoelma	Kokoelmatyö	Kokoelman vaihto kolme kertaa vuodessa Toteuma: 2 kertaa
	Yhteistyö Celia-kirjas-	Asiakkuudet ja aineiston	Asiakkuuksien lisäämi-

	ton kanssa Erityisryhmistä huolehtiminen	välittäminen Kotipalvelu, ryhmäkoti Tähtelä	nen Asiakkuuksien lisääminen (30) Toteuma: 37
--	---	---	--

Perustelut/Toiminta

Kirjasto- ja tietopalvelut toimivat asiakaslähtöisesti palvellen kaikkia kuntalaisia.

Kirjaston toiminta järjestetään kirjastolain määrittelemien yleisen kirjaston tehtävien mukaisesti. Kirjasto on aktiivisesti mukana kehittämässä Kainet-kirjastojen yhteistyötä ja kimpan yhteistä kokoelmaa hyödynnetään seutulainauksen avulla. Kirjastoauto Riika poistui käytöstä vuoden 2021 lopussa ja uusi kirjastoauto Ranstakka otettiin välittömästi käyttöön 136:llä eri pysäkillä haja-asutusseuduilla sekä taajamien kouluilla ja päiväkodeilla. Kirjastoautoyhteistyötä Hyrynsalmen kunnan kanssa jatketaan ainakin kevään ajan. Galleria Kiepissä pidetään vaihtuvia näyttelyitä ja yleisötilaisuuksia läpi vuoden. Kirjasto vastaa myös Ilmari Kianto -näyttelyn ja kotiseutuarkiston toiminnasta. Palveluiden saavutettavuutta ylläpidetään omatoimiaikoja ja sähköisiä palveluita hyödyntämällä. Kirjasto osallistuu Alueellisen kehittämiskirjaston järjestämään toimintaan.

Kirjastopalveluiden tulot koostuvat aineistokorvauksista, kopioiden, kirjastokorttien ja poistokirjojen myynnistä, kaukopalvelumaksuista sekä palautuskehotus- ja myöhästymismaksuista.

Vastuuhenkilöt:

Kirjastotoimenjohtaja (vs.) Pauli Jylhänkangas puh. 044 581 1488

KIRJASTOPALVELUT	TP2018	TP2019	TP2020	TA2021	TP2021
Henkilöstömäärä	6,2	6,2	5,7	5,2	5,2
Henkilöstömenot, €/asukas	33,04	33,75	30,06	30,67	30,58
Toimintakulut, €/asukas	75,39	63,30	58,65	63,17	62,75
Toimintakate/asukas	61,39	61,84	62,32	61,69	61,58
Muita mittareita:					
Kokonaislainaus/asukas	15,25	15,97	12,73	15,00	14,93
Fyysiset käynnit/asukas	8,07	9,35	6,46	9	7,78
Verkkokäynnit:	31 192	28 360	28 223	32000	29 903
Näyttelyt	13	15	9	15	11
Tapahtumat	32	70	26	30	40
Tapahtumiin osallistujat	455	593	120	600	353
Käyttäjäkoulutukset	21	41	20	15	12
Käyttäjäkoulutuksiin osallistujat	351	674	293	300	134

KAINUUN MUSIIKKIPISTO Suomussalmen toimipiste

	TP 2020	TA 2021	TAM 2021	Toteuma 01-12/2021	Toteuma TA:sta %	TA2021 - Toteuma €
Kainuun musiikkiopisto						
TOIMINTATUOTOT	911,32	500,00	500,00	481,90	96,38	18,10
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN						
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-59 506,70	-68 250,00	-68 250,00	-59 717,03	87,50	-8 532,97
TOIMINTAKATE	-58 595,38	-67 750,00	-67 750,00	-59 235,13	87,43	-8 514,87
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
TILIKAUDEN TULOS	-58 595,38	-67 750,00	-67 750,00	-59 235,13	87,43	-8 514,87

Tehtävä:

Kainuun musiikkiopisto tarjoaa laadukkaat musiikkiopistopalvelut paikkakunnalla.

Päämäärä: Ketään ei jätetä			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Kunnan palvelut järjestetään asiakaslähtöisesti	Soitinopetusta monipuolisesti tarjolla. Opetuksen järjestäjän (Kajaanin kaupunki) kanssa käydään vuosittain vuoropuhelua musiikkiopistopalvelujen järjestämisestä	Asiakaspalaute Oppilaiden määrä ja tutkintojen suorittaminen	Tasolla hyvä Monipuolinen opetustarjonta kustannustehokkaasti. Opetusta n. 78 h/viikko Toteutuma Opetustunteja 2712,65/v eli n. 72 h/viikko

Perustelut/Toiminta:

Musiikkiopistopalvelut hankitaan Kajaanin kaupungilta sopimuksen mukaisesti. Opetusta ostetaan vuonna 2021 Kainuun musiikkiopistolta n. 78 h/ viikko.

Toteutuma: Oppilaita:68.

Opetusaineet: Harmonikka, Huilu, Kitara, Klassinen laulu, Piano, Pianon vapaa säestys, Rummut, Saksofoni, Sello. Sähkökitara, Ukulele, Viulu, Musiikin perusteet

Lukuvuoden aikana:

Muskarissa ja soitinvalmennuksessa oli yhteensä 17 lasta.

Musiikkinukketeatterissa oli 9 oppilasta.

Suomussalmen kuorossa oli 17 oppilasta.

Suomussalmen lapsikuorossa oli 7 lasta.

Oopperalapsikuorossa oli 9 lasta.

Vastuhenkilöt:

Sivistysjohtaja Sirpa Mikkonen 31.7.2021 asti.

Sivistysjohtaja Teemu Piirainen, 1.8.2021 alkaen, puh. 040 688 4545

NUORISOPALVELUT

	TP 2020	TA 2021	TAM 2021	Toteuma 01-12/2021	Toteuma TA:sta %	TA2021 - Toteuma €
Nuorisopalvelut						
TOIMINTATUOTOT	193 532,03	173 700,00	173 700,00	124 344,48	71,59	49 355,52
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN						
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-365 324,91	-406 354,87	-406 354,87	-391 201,87	96,27	-15 153,00
TOIMINTAKATE	-171 792,88	-232 654,87	-232 654,87	-266 857,39	114,70	34 202,52
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
TILIKAUDEN TULOS	-171 792,88	-232 654,87	-232 654,87	-266 857,39	114,70	34 202,52

Tehtävä: Perustelut/Toiminta

Nuorisolain mukaisesti Suomussalmen nuorisopalvelut luovat edellytyksiä nuorisotyölle ja – toiminnalle järjestämällä alle 29-vuotiaille suunnattuja palveluita ja tiloja sekä tukemalla kansalaistoimintaa. Nuorisotyö tukee nuorten elämää siten, että nuoret tunnustetaan yksilönä, ryhmän jäsenenä ja väestöryhmänä.

Päämäärä: Suomussalmi on rohkea edelläkävijä			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Yhteiskunnallinen nuorisotyö: Tehdään aktiivisesti yhteistyötä kansainvälisestä ja yli kuntarajojen	Kansainvälisiä hankkeita, joissa hyödynnetään EU-rahoitusta	Hankkeiden määrä	1 hanke/vuosi <i>Toteutui suunnitellusti.</i>

Edistetään nuorten asioita päätöksenteossa. Parannetaan nuorten elinoloja	Yhteistyö Kainuun kuntien kanssa	Koulutusten ja tapahtumien ja hankkeiden määrä	3-5/vuosi Toteutuminen: <i>Yhteistä nettinurisyötä. Ei yhteisiä tapahtumia koronarajoitusten vuoksi.</i>
	Yhteistyö Hyrynsalmen kanssa jatkuu	Etsivän nuorisotyön yhteistyö	0,5 htv toteutui Kokousten säännöllisyys. <i>Ei toteutunut</i>
	Monialaiset yhteistyöryhmät Tiedon kerääminen	Nuorten ohjaus- ja palveluverkosto ja työryhmät	
	Vaikutetaan paikallisella ja valtakunnallisella tasolla	Koulutukset, tutkimuksiin osallistuminen, lausunnot ja yhteydenotot	Toteutuminen: <i>Olemme mukana valtakunnallisessa, alueellisessa ja paikallisessa verkostossa.</i>

Päämäärä: Ketään ei jätetä			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Osallisuustoiminta: vahvistetaan nuorten kykyä toimia aktiivisena kansalaisena	Nuorisovaltuusto Kuullaan nuoria valmisteluvaiheessa. Nuoret mukana suunnittelussa	Kokouksien määrä Lausuntojen ja aloitteiden määrä	4/vuosi. <i>Toteutuminen: 6 kokousta, 7 tapahtumaa. 10/200</i>
		Leirien, retkien ja tapahtumien lukumäärät / osallistujamäärät	Toteutuminen: <i>Leirejä 6, osallistujia 92 Tapahtumia: 6/70. Kokoontumisrajoitukset</i>
	Digitaalinen nuorisotyö	Yhteydenpitojen määrä	Yksilöllinen ohjaus 15 Ryhmätapaamiset 7 Jatkuva päivitys.
	Aktiivinen osallistuminen sosiaaliseen mediaan	Sosiaalisen median eri kanavat käytössä	<i>Tavoitteet toteutuivat, nuorisotyö toimi aktiivisesti verkossa</i>
Yhteisöllinen nuorisotyö: Tuetaan nuorten kasvua. Edistetään omatoimiseen ja ohjattuun toimintaan osallistumista	Nuorisotila ja virranjakaja-toiminta Koulunuorisotyö Nuorisotila Pienryhmät	Kävijämäärät kaikki 7 luokat, kohdennetusti eri luokka-asteita	Virranjakaja 260 h/150, <i>Toteutuminen: 446 h/269</i> Nuorisotalo 220 aukioloapäivää/ 4400 käyntikerä. Toteutuminen: <i>230/4700.</i>
Kuullaan nuoria palvelujen järjestämisessä.	Etsivässä nuorisotyössä ja työpajalla palvelutarpeen kartoituksen pohjalta ohjaus sekä tuki yksilöllisesti Palveluihin ohjaaminen ja hyvä yhteistyö	Party, Parent ja Sovarimittarit. Osaamistodistukset Yhteistyökumppaneiden ja asiakkaiden palautteet	90 % nuorista tyytyväisiä palveluun. 70 % pajalaisista kirjoitettu osaamistodistus. Toteutuminen: <i>järjestelmät käytössä.</i> Palveluita on saatavilla riittävästi ja oikea aikaisesti. Toteutuminen: <i>palveluita saatavissa verkossa ja tiedottamista nuorille on enemmän somessa</i>
Osana kuntakokeilua työpaja ja etsivä nuorisotyö tarjoavat palveluita	Työpajalla tarjotaan nuorille opiskelu-, työkokeilu-, kuntouttava työtoiminta-,	Määrä	40. Toteutuminen: <i>55 nuorta</i>

alle 29- vuotiaille kuntalaisille.	kesätyö- ja palkkatuki- paikkoja. Työpaja osana koulutus- järjestelmää	Kehitetään yhteistyötä 2 asteen koulutuksen kanssa	Toteutuminen: <i>Toteutui</i>
------------------------------------	---	--	---

**Päämäärä: Suomussalmella on elävä ja omaleimainen kulttuuri.
Elämme luonnon kanssa, sen rytmissä**

Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Kulttuurinen nuorisotyö: vahvistetaan yhteisön identiteettiä ja alueen omaleimaisuutta	Tarjotaan lapsille ja nuorille luonto- ja kulttuurielämyksiä Harrastetyhmät ja tapahtumat	Toteutuksessa hyödynnetään kulttuuri- ja luontoaiheita.	Luonnon ja oman kulttuurin arvostus ja merkitys kasvaa. <i>Retkeilyn ja luonnossa liikkumisen suosio nousussa.</i>

Yhteiskunnan muutokset ovat nopeita, joten palveluiden on toimittava joustavasti ja laadukkaasti vastaten muuttuviin tarpeisiin. Työllistämisen kuntakokeilu alkoi vuonna 2021 ja kohderyhmänä ovat kaikki alle 30-vuotiaat työttömät nuoret. Nuorten työpaja sekä etsivä nuorisotyö olivat mukana kuntakokeilussa palveluiden tuottajana. Työpaja toimi 2.asteen oppivelvollisten sekä ammatillisen koulutuksen sekä Luovin oppimispaikkana 11 opiskelijalle. Nuoret olivat itse toimijoina sekä mukana tapahtumien ja toiminnan suunnittelussa sekä toteutuksessa. Etsivässä nuorisotyötä jatkettiin yhteistyötä Hyrynsalmen kanssa. Kohdennettuja valtionavustuksia haettiin etsivään nuorisotyöhön sekä työpajan kehittämiseen.

Talousarvio ylittyi projektien osalta. Etsivän nuoristyön kehittämisavustuksen käyttöaika oli eri kuin kunnan talousarvio. Vuosittain on saatu kehittämisavustusta 60 000 €. Vuoden 2020 etsivän nuorisotyön, projektin 3127, käyttöaika oli 28.9.2021saakka. Pyynnöstä huolimatta kirjanpidossa ei siirtynyt vuoden 2020 menojäämä vuodelle 2021 vaan se jäi tuolloin vuoden 2020 tuloksi. Vuoden 2021 kehittämisavustuksen, projektin numero 3148, käyttöaika on 29.9.2021- 28.9.2022. Projektin menojäämä 41800 € siirrettiin käytettäväksi vuonna 2022.

Myös vuoden 2021 henkilöstömenot olivat arvioitua suuremmat. Työpajan käsityötuotteista saadut myyntitulot vähenevät, koska työpajan tuote on nykyisin nuorten työ- ja yksilövalmennus. Työvalmennus tukee nuorten työkykyä ja kerryttää osaamista. Yksilövalmennus tukee nuoren toimintakykyä, arjenhallintaa ja tulevaisuuden suunnittelua.

Vastuuhenkilöt:

Nuorisosihteeri Eija Järvenpää puh. 044 5488949

NUORISOPALVELUT	TP2018	TP2019	TP2020	TA2021	TP2021
Henkilöstömäärä	9	8	7	7	7
Henkilöstömenot, €/asukas	39,61	36,91	36,43	37,74	38,89
Toimintakulut, €/asukas	61,42	52,40	48,94	54,65	52,10
Toimintakate/asukas	34,04	33,99	23,46	31,29	35,54

LIIKUNTAPALVELUT

	TP 2020	TA 2021	TAM 2021	Toteuma 01-12/2021	Toteuma TA:sta %	TA2021 - Toteuma €
Liikuntapalvelut						
TOIMINTATUOTOT	277 563,20	360 700,00	360 700,00	337 329,37	93,52	23 370,63
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN						
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-1 132 711,14	-1 212 127,92	-1 212 127,92	-1 226 582,45	101,19	14 454,53
TOIMINTAKATE	-855 147,94	-851 427,92	-851 427,92	-889 253,08	104,44	37 825,16
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-8 154,72	-33 430,00	-33 430,00	-40 400,43	120,85	6 970,43
TILIKAUDEN TULOS	-863 302,66	-884 857,92	-884 857,92	-929 653,51	105,06	44 795,59

Tehtävä

Liikuntapalveluiden tehtävänä on luoda edellytykset kuntalaisten liikunnalle kehittämällä paikallista ja alueellista yhteistyötä sekä terveyttä edistävää liikuntaa, tukemalla kansalaistoimintaa, tarjoamalla liikuntapaikkoja sekä järjestämällä liikuntaa ottaen huomioon myös erityisryhmät ja etniset ryhmät.

Päämäärä: Suomussalmi on rohkea edelläkävijä			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Kunta tekee aktiivista yhteistyötä kansainvälisesti ja yli kuntarajojen	Liikuntayhteistyö ystävyyskunta Kalevalan piirin (Venäjä), muiden Kainuun kuntien, Kainuun Liikunnan ja KAMK:n kanssa	Tapahtumien / hankkeiden määrä	3-4 tapahtumaa/vuosi Toteutuminen: Raatteen Marssi ja Raatteen Maraton toteutuivat, myös KRV-20 toteutui vuoden suunniteltua myöhemmin.
Päämäärä: Suomussalmella arki sujuu turvallisesti ja mutkattomasti			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Suomussalmen saavuttavuus paranee kansallisia ja kansainvälisiä yhteyksiä kehittämällä	Kartoitetaan maakunnallisia ja valtakunnallisia kehittämishankkeita mahdollisuuksia	Tapahtumien luku/osallistujamäärä. Hankkeiden määrä	Kansainvälisten ja kansallisten osallistujien lisääntyminen. Kunnan tunnettuuden lisääminen. Toteutuminen: Koronapandemiasta johtuen kansainvälistä toimintaa ei ole järjestetty.
Kunnan henkilöstö on hyvinvoivaa, osaavaa ja motivoitunutta	Täydennyskoulutukset Kehityskeskustelut Kunnan työhyvinvoinnin ja työterveyshuollon toimitasuunnitelman noudattaminen	Koulutusten määrä Henkilöstön osallistuminen Koko henkilöstö	2-5 pv/hlö toteutui. Kehityskeskustelut käytiin kaikkien kanssa. Hyvään työilmapiiriin panostettiin avoimella viestinnällä.

Päämäärä: Ketään ei jätetä			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Palveluja kehitetään paikallisten yhteisöjen kanssa aktiivisella kumppanuudella.	Tuetaan liikunta- ja urheiluseurojen ja muiden järjestöjen toimintaa. Järjestetään tapahtumia yhteistyössä urheiluseurojen, järjestöjen, yritysten ja Kainuun Soten kanssa.	Tapahtumien määrä Asiakaspalaute	4-6 tapahtumaa/vuosi ei toteutunut koronapandemian vuoksi. Tapahtumia toteutui 3. Toteutetuista tapahtumista saatiin hyvää palautetta.
Kunnan palvelut järjestetään asiakaslähtöisesti.	Eri asiakasryhmien tarpeisiin vastaaminen teemalla: "Liikuntaa kaikille - vauvasta vaariin". Kunnan liikuntatilat ovat maksuttomia urheiluseurojen ohjatuilla vuoroilla. Lasten liikunnan harrastamisen tukeminen Liikuntapaikkojen pitäminen kunnossa ja esteettömyyteen panostaminen.	Ohjattua liikuntaa järjestetään kaiken ikäisille erityisryhmät mukaan lukien. Liikuntaryhmien osallistujamäärät Jää- ja uintiurheilun tukeminen Asiakaspalaute	Vuosittainen tarvekartoitus paikallisten toimijoiden ja seurojen kanssa siirrettiin vuodelle 2022. Osallistujamäärät pienenevät koronarajoitusten vuoksi. SuPS:n lasten jäävuoromaksuja tuettiin 37 000 eurolla. Toteutuminen: Koronarajoituksista huoli-

		Kävijämäärät	matta kylpylän kokonaiskävijämäärä kasvoi 30 % ja kuntosalin 13 % vuoteen 2020 verrattuna.
Päämäärä: Suomussalmella on vahva identiteetti ja elävä omaleimainen kulttuuri. Elämme luonnon rytmissä			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Luontoa hyödynnetään kestävästi elinkeinona matkailuun sekä virkistykseen ja hyvinvointiin.	Järjestetään liikuntapahtumia eri vuodenaikoina luontoa hyödyntäen.	Osallistujamäärä	Osallistujamäärän lisääntyminen. Toteutuminen: Raatteen Maratonin osallistujamäärä pysyi ennallaan edellisvuoteen verrattuna, ja Raatteen Marssi saatiin järjestettyä vuoden tauon jälkeen.

Perustelut/Toiminta

Liikuntapalveluissa kulunutta vuotta muovasi edelleen koronapandemia, ja kävijämäärärajoitukset ovat rajoittaneet liikuntaryhmien kokoa ja tapahtumien järjestämistä koko vuoden ajan.

Yhteistyötä on kuitenkin tehty paikallisten urheiluseurojen, järjestöjen ja Kainuun Liikunnan kanssa. Ystävyyskunta Kalevalan kanssa yhteistyö on edelleen katkolla koronaepidemian vuoksi. Sovituista tapahtumista pystyttiin järjestämään Raatteen Marssi 29.5.2021 ja Raatteen Maraton 14.8.2021. Tapahtumien järjestelyissä oli mukana mm. Suomussalmen Rasti, Kainuun Liikunnan ja Suomussalmen kunta.

Kainuun Rastiviikko järjestettiin erityisjärjestelyin heinäkuussa 2021. Jäähallin vapaa luisteluvuoro perheille on toteutettu yhdessä Suomussalmen Jäähalli Oy:n kanssa, ja lasten liikuntaleiri Hossassa järjestettiin kesäkuussa vuoden tauon jälkeen. Urheiluseura-avustuksia jaettiin budjetoitu määrä (20 000 €). SuPS:n juniorijääkiekkotoimintaa tuettiin 37 000 eurolla. Lisäksi urheilustipendejä jaettiin kuudelle suomussalmelaiselle tai suomussalmelaisista urheiluseuraa edustavalle urheilijalle. Liikuntaolosuhteiden selvitystyöryhmä aloitti toimintansa keväällä 2021 ja selvitystyö jatkuu vuoden 2022 puolelle.

Kylpylän ja kuntosalin kävijämäärät ovat edelleen pienempiä normaalivuoteen verrattuna, mutta kävijämäärät ovat kuitenkin hiukan nousseet edellisestä vuodesta. Uimakoulujakin pystyttiin toteuttamaan lähes normaali määrä. Vuonna 2021 kylpylässä kävi yhteensä 44 657 ja kuntosalilla 24 361 asiakasta. Kylpylän ohjatuissa vesiliikuntaryhmissä on käynyt noin 7 200 osallistujaa, eli 8 % enemmän kuin edellisvuonna.

Vastuuhenkilöt:

Liikuntasihteri Hannastiina Piikivi

puh. 044 585 9700

LIIKUNTAPALVELUT	TP2018	TP2019	TP2020	TA2021	TP2021
Henkilöstömäärä	8,5	9,25	9	9	9
Henkilöstömenot, €/asukas	42,15	46,86	46,08	50,21	49,49
Toimintakulut, €/asukas	159,39	158,26	149,14	163,03	163,35
Toimintakate/asukas	105,79	105,20	112,59	114,52	116,87
Avustuspäärahat, €	25 000	25 000	20 000	20 000	20 000
Avustuksia saaneet/saavat, kpl	5	6	6	6	6
Kylpyläkäynnit, kpl	49 305	51 766	34 410	50 000	44 657
Kuntosalikäynnit, kpl	28 496	30 225	21 549	25 000	24 361
Urheilustipendit, €	1 985	2 335	1 190	2 300	1 230
Stipendin saaneet, kpl	7	7	4	7	6
Vesiliikuntaryhmät ja uimakoulut	9 944	11 459	6 678	10 500	7 200

KULTTUURIPALVELUT

	TP 2020	TA 2021	TAM 2021	Toteuma 01-12/2021	Toteuma TAsta %	TA2021 - Toteuma €
Kulttuuripalvelut						
TOIMINTATUOTOT	1 562,65	18 240,00	18 240,00	29 297,92	160,62	-11 057,92
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN						
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-119 614,27	-182 577,79	-182 577,79	-162 833,31	89,19	-19 744,48
TOIMINTAKATE	-118 051,62	-164 337,79	-164 337,79	-133 535,39	81,26	-30 802,40
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
TILIKAUDEN TULOS	-118 051,62	-164 337,79	-164 337,79	-133 535,39	81,26	-30 802,40

Tehtävä

Kulttuuripalvelut tarjoaa monipuolisia palveluita kaikille kuntalaisille korostaen saatavuuden, saavutettavuuden ja yhteisöllisyyden merkitystä.

Päämäärä: Suomussalmella arki sujuu turvallisesti ja mutkattomasti			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Kunnan henkilöstö on hyvinvoivaa, osaavaa ja motivoitunutta.	Alan kehityksen seuraaminen Kehityskeskustelut	Koulutuksien määrä Osallistuminen	Koulutuspäiviä 2-5 pv/hvt 1/vuosi Toteuma: toteutunut

Päämäärä: Ketään ei jätetä			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Kaikki mukaan	Tapahtumat ja kulttuuri- tuotannot Tuetaan ja edistetään kuntalaisten omaa kult- tuuri-toimintaa	Kulttuuripalvelujen tar- jonnassa huomioidaan erilaiset kohderyhmät ja osallistujat Tarjonnassa otetaan huomioon eri taiteenalat Yhteisölliset tapahtumat Kulttuurin kohdeavus- tukset	Tapahtumia järjestetään eri kohdeyleisöille. Lap- set ja nuoret huomioi- daan päiväkotij- ja koulu- laisesityksillä. Järjeste- tään esityksiä myös hoi- tokoteihin. Toteuma: toteutunut koronarajoitusten sal- limissa rajoissa Vierailuesityksiä järjeste- tään eri taiteenaloilta. Toteuma: toteutunut koronarajoitusten sal- limissa rajoissa 1-2 yhteisöllistä tapah- tumaa / vuosi. Esim. Taiteiden Yö Toteuma: ei toteutunut koronarajoituksista johtuen. Avustukset jaetaan vuo- sittain. Mahdollistetaan kuntalaisten omien tuo- tintojen toteutus. Toteuma: Avustuksia jaettiin 7950 €
Palveluja kehitetään paikallisesti yhteisöjen kanssa aktiivisella kumppanuudella	Hankkeet	Hyvien toimintakäytäntö- jen kehittäminen	Saadaan aikaan uusia kulttuurisisältöjä ja / tai parantuneita toiminta- edellytyksiä Toteuma: toteutunut

	Yhteiset produktiot	Säännöllisesti toistuvat tapaamiset paikallisten kulttuuritoimijoiden kanssa uusien ideoiden synnyttämiseksi	Yhteisön tarpeesta lähtevät uudet avaukset Toteuma: toteutunut
Kunnan palvelut järjestetään asiakaslähtöisesti	Asiakaspalautteen huomioiminen kulttuurisältöjä suunniteltaessa	Asiakaspalaute	Mahdollisuuksien mukaan toteutetaan asiakkaiden toiveita esiintyjävalinnoissa ja muussa toiminnassa Toteuma: Toteutunut koronarajoitusten mahdollistamissa rajoissa.
Päämäärä: Suomussalmella on vahva identiteetti ja elävä omaleimainen kulttuuri. Elämme luonnon rytmissä.			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Omaleimaista kulttuuria hyödynnetään elinkeinotoiminnassa	Yhteistyö Suomussalmen Näyttämöyhdistyksen kanssa Uudistetun kesäteatteri-alueen hyödyntäminen	Yhteistyösopimuksessa määritetyt Näyttämöyhdistyksen vastuut Kesäteatterialueella järjestetyt tapahtumat	Yhteistyösopimuksessa asetettujen vastuiden toteutuminen Toteuma: toteutunut koronaepidemian mahdollistamissa rajoissa. Kesäteatterialuetta hyödynnetään erilaisissa tapahtumatuotannoissa. Houkutellaan alueelle ulkopuolisia tapahtumajärjestäjiä. Toteuma: toteutunut
Laadukkaalla sivistystyöllä ja kulttuuritoiminnalla vahvistetaan yhteisön identiteettiä ja alueen omaleimaisuutta.	Kulttuurirahaston tunnustuspalkinto Museotoiminta Soiva Metsä	Myönnetään kulttuurityössä ansioituneelle toimijalle Vahvistetaan kotiseudun tuntemusta Soivaa metsää hyödynnetään tapahtumapaikana ja osana matkailutarjontaa.	Jaetaan kerran vuodessa Toteuma: tunnustuspalkintoa ei jaettu v.2021 Eri ikäluokat kiinnostuvat oman kotiseudun historiasta Toteuma: museo oli avoinna 20.6.-15.8.2021 Pidetään huolta kunnosta ja järjestetään tapahtumia muutamien vuosien välein. Toteuma: toteutunut

TEKNINEN LAUTAKUNTA

	TP 2020	TA 2021	TAM 2021	Toteuma 01-12/2021	Toteuma TA:sta %	TA2021 - Toteuma €
Tekninen lautakunta						
TOIMINTATUOTOT	10 566 095,96	10 097 094,00	10 097 094,00	11 181 281,77	110,74	-1 084 187,77
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	122 128,64			135 993,26		-135 993,26
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-11 880 364,41	-11 349 961,69	-11 349 961,69	-12 218 625,84	107,65	868 664,15
TOIMINTAKATE	-1 192 139,81	-1 252 867,69	-1 252 867,69	-901 350,81	71,94	-351 516,88
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-3 551 804,29	-3 603 096,00	-3 603 096,00	-3 097 488,05	85,97	-505 607,95
TILIKAUDEN TULOS	-4 743 944,10	-4 855 963,69	-4 855 963,69	-3 998 838,86	82,35	-857 124,83

	TP 2020	TA 2021	TAM 2021	Toteuma 01-12/2021	Toteuma TA:sta %	TA2021 - Toteuma €
Teknisten palveluiden hallinto						
TOIMINTATUOTOT	99 147,34	56 550,00	56 550,00	106 385,09	188,13	-49 835,09
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN						
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-411 568,62	-427 641,21	-427 641,21	-556 877,48	130,22	129 236,27
TOIMINTAKATE	-312 421,28	-371 091,21	-371 091,21	-450 492,39	121,40	79 401,18
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-2 000,04			-4 506,96		4 506,96
TILIKAUDEN TULOS	-314 421,32	-371 091,21	-371 091,21	-454 999,35	122,61	83 908,14

Tehtävä

Teknisten palvelujen tehtävänä on toimivan, terveellisen, turvallisen ja viihtyisän asuin-, toiminta- ja elinympäristön varmistaminen.

Teknisen hallinnon alla toimii mm. kaavoitus, yleinen suunnittelu, projektit sekä liikenneturvallisuuteen liittyvät asiat. Tekninen hallinto tuottaa laskutuspalveluja Suomussalmen Energia Oy:lle.

Päämäärä: Suomussalmi on rohkea edelläkävijä			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Uusien investointien saaminen kuntaan	Hossan alueen yleinen suunnittelu sekä markkinointi	Rakennushankkeiden käynnistyminen	2 hanketta käynnistyy Toteutuminen: Hossanniemen polttoainajakeluaseman suunnittelu on käynnistynyt kunnan ohjauksessa Öllörinrannalta kunnalta vuokratun tontin suunnittelu on käynnissä
Tekniset palvelut tekee aktiivista yhteistyötä yli kuntarajojen	Aloitetaan yhteistyön valmistelu	Toteutunut yhteistyö	Yhteistyö on aloitettu Toteutuminen: Kuntayhteistyöneuvottelu on pidetty marraskuussa
Kunnan loma-asuntotonttien myynti	Tonttien markkinointi	Myydyt tontit	2 tonttia myydään Toteutuminen: 2 tonttia myyty

Päämäärä: Toteutamme kestäväää taloudenpitoa tarkoituksenmukaisesti investoiden			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Taajamien yleisilmeen kehittäminen	Purettavien rakennuksen osalta asemakaavojen päivittäminen	Käynnistyneet asemakaavamuutokset	1 hanke käynnissä Toteutuminen: Ruukinkankaan asemakaavamuutos hyväksytty. Kirkonkylän ranta-asemakaavan osittainen muutos on hyväksytty. Kurimon asemakaavamuutos on luonnosvaiheessa.

Päämäärä: Suomussalmella arki sujuu turvallisesti ja mutkattomasti			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Kunnan henkilöstö on	Kehityskeskustelut	Kaikki osallistuu	Kerran vuodessa

hyvinvoivaa, osaavaa ja motivoitunutta.	Virkistyspäivät	Kaikki osallistuu	Toteutuminen: 90%
	Täydennyskoulutus		Kerran vuodessa puoli päivää Toteutuminen: Virkistysiltapäiviä pidetty 2 (koronatilanteen takia ylimääräinen puolikas päivä). Toteutuminen: -

Päämäärä: Ketään ei jätetä			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Yhteistyö kuntalaisten kanssa ympäristön kehittämässä	Kuntalaisten kuuleminen, palautteiden käsittely jne.	Palautteet on huomioitu ympäristön kehittämisessä	Toteutuminen: -Kirkonkylän puistoalueen kehittäminen, kuntalaisille järjestettiin avoin tilaisuus 20.9.21 -Kurimon asemakaavamuutoksen yleisötilaisuus 3.5.21
Työllisyydenhoidon ja kouluttautumisen tukeminen	Mahdollistetaan opiskeleluun liittyvä harjoittelu, oppisopimuskouluttaminen tms.	Toteutuneet jaksot	Toteutuminen: - palkkatuki 5 hlöä - siviilipalvelus 1 hlö - kuntouttava 5 hlöä - harjoittelut 3 hlöä - oppisopimus 2 hlöä - koulutusopimus 1 hlö

Perustelut

Maankäyttö ja kaavoitus

Keskustaajaman asemakaavan ajanmukaistaminen toteutetaan päivittämällä nykyistä asemakaavaa. Asemakaavan tarkistamistarpeita on Suomussalmen taajaman keskeisimmillä alueilla. Kaavoituksessa otetaan huomioon keskustan kehittämishankkeessa esille tulleet maankäytön tarpeet.

Yritystoimintaan varattu tonttivaranto tulee riittämään vuosiksi eteenpäin nykyisellä rakentamisvauhdilla. Pientalotonttien osalla ongelmana on se, että osa tonteista sijaitsee alueilla, joilla kysyntä on vähäistä.

Toiminta

Vuoden 2021 aikana on tarkoitus saada valmiiksi Ruukinkankaan ja Kurimon asemakaavamuutokset. Lisäksi aloitetaan asemakaavamuutoksen valmistelu Suomussalmen kirkonkylän ent. koulun alueen korttelissa. Vuoden loppupuolella käynnistetään laajempi yleiskaavahanke kuntakeskuksen eteläpuolelle.

Toteutuminen

Ruukinkankaan asemakaavamuutos on hyväksytty valtuustossa 14.6.2021 § 24. Kirkonkylän asemakaavan osittainen muutos on hyväksytty valtuustossa 14.6.2021 § 23.

Haapolammen ranta-asemaakaavan kumoaminen on hyväksytty kunnanhallituksessa 8.6.2021 § 129

Kurimon asemakaavamuutos on kaavaluonnosvaiheessa. Kaavaluonnos on ollut nähtävillä 20.4.-21.5.2021.

Kainuussa on käynnistynyt Kainuun tuulivoimavaihehemaakuntakaavan päivittäminen. Kaavaluonnos on tullut nähtäville loppuvuodesta 2021.

Tuulivoimarakentamiseen liittyviä hanke-esittelyjä oli vuoden aikana kahdesta eri alueesta. Joulukuussa saapui ensimmäinen kaavoitusaloite koskien tuulivoimaosayleiskaavaa. Kaavoitusaloitteen käsittely siirtyi vuoden 2022 puolelle.

Vastuhenkilö:

Tekninen johtaja Niina Kinnunen

puh. 044 777 3380

Tonttimaa

Kunnalla on kaava-alueilla vuoden 2021 lopussa seuraava tonttivaranto:

Alue	Ao	Ar	Ak	K	T	Yht
Suomussalmi	40	8	2	4	11	65
Kirkonkylä	23	3	-	-	-	26
Juntusranta	5	1	-	-	-	6
Yhteensä	68	12	2	4	11	97
Varatut	-	-	-	-	-	0
Kaikki yht.	68	12	2	4	11	97

Lyhenteet: Ao = Asuinomakotitalo
 Ar = Asuntorivitalo
 Ak = Asuinkerrostalo
 K = Liike- ja toimistorakentaminen
 T = Teollisuus- ja varastorakentaminen

TEKNISET PALVELUT	TP2018	TP2019	TP2020	TA2021	TP2021
Henkilöstömäärä	87,5	83	82	79,5	79,5
Henkilöstömenot, €/asukas	474,66	465,42	491,82	486,40	502,09
Toimintakulut, €/asukas	1 589,15	1 442,13	1 563,30	1 458,62	1642,66
Toimintakate, €/asukas	-187,68	-150,89	-156,14	-709,87	-120,80

Hallinto	TP2018	TP2019	TP2020	TA2021	TP2021
Henkilöstömäärä	6,5	5,5	5	5	5
Henkilöstömenot, €/asukas	42,95	68,86	28,72	34,55	45,96
Toimintakulut, €/asukas	63,33	93,77	54,19	52,29	74,59
Toimintakate, €/asukas	-53,07	-81,14	-41,13	-44,96	-60,28
Lautakunnan kokoukset, kpl	12	13	13	12	12

Projektit

	TP 2020	TA 2021	TAM 2021	Toteuma 01-12/2021	Toteuma TA:sta %	TA2021 - Toteuma €
7090 Teknisen käyttöt. projektit						
TOIMINTATUOTOT	44 591,53	25 000,00	25 000,00	22 322,57	89,29	2 677,43
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-72 721,00	-51 693,63	-51 693,63	-67 969,59	131,49	16 275,96
TOIMINTAKATE	-28 129,47	-26 693,63	-26 693,63	-45 647,02	171,00	18 953,39
TILIKAUDEN TULOS	-28 129,47	-26 693,63	-26 693,63	-45 647,02	171,00	18 953,39

Perustelut

Peranganreitin kunnostushankkeessa tarkkaillaan Perankajärven itäpäässä olevan purkautuvan uittopadon aiheuttamaa Peranganreitin latvajärvien vedenkorkeuksien vaihtelua sekä valuma-alueen kunnostustoimia.

Sile II on sinilevän vaivaamien järvien kunnostushanke, jonka toimenpiteet jaksottuvat usean vuoden ajalle.

KAMORE -hanke tähtää Kainuun alueen moottorikelkkareittien ja -urien kunnostamiseen sekä uusien rakentamiseen. Hankkeen toteuttaminen on aloitettu syksyllä 2019 ja toimenpiteitä jatketaan hankerahoituksen puitteissa vuoteen 2021 saakka.

Toteutuminen

Peranganreitien latvajärvien kunnostushankealueelle on suunniteltu ja raivattu laskeutusaltaan paikka. Hankkeessa on meneillään yksityinen hallintopakkohakemus kuntaan ja ELY-keskukseen kohdistuen (2020 saatu päätös, jossa AVI jättänyt tutkimatta kaikki vaateet).

Sile II -hanke, hapetinlaitteet huollettu.

Kamore -hankkeessa toimenpiteet on tehty ja loppumaksatus toimitettu.

Vastuhenkilö:

Tekninen johtaja Niina Kinnunen puh. 044 777 3380

KUNNALLISTEKNIikka/YMPÄRISTÖTEKNIikka

	TP 2020	TA 2021	TAM 2021	Toteuma 01-12/2021	Toteuma TA:sta %	TA2021 - Toteuma €
Kunnallistekniikka						
TOIMINTATUOTOT	674 037,33	938 000,00	938 000,00	1 224 397,36	130,53	-286 397,36
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	17 430,27			17 784,15		-17 784,15
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-1 888 559,59	-1 659 845,37	-1 659 845,37	-1 955 675,69	117,82	295 830,32
TOIMINTAKATE	-1 197 091,99	-721 845,37	-721 845,37	-713 494,18	98,84	-8 351,19
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-648 610,42	-639 348,00	-639 348,00	-637 870,87	99,77	-1 477,13
TILIKAUDEN TULOS	-1 845 702,41	-1 361 193,37	-1 361 193,37	-1 351 365,05	99,28	-9 828,32

Tehtävä

Ympäristötekniikan tehtävänä on rakentaa ja ylläpitää turvallinen ja viihtyisä toimintaympäristö, toimiva ja turvallinen tieverkko, sekä ylläpitää tarpeen mukaiset ulkoliikuntapaikat. Ympäristötekniikka tuottaa kunnan tarvitsemat konekeskuspalvelut. Ympäristötekniikan yksikköön sisältyy mittaus- ja liikuntapaikat, yleiset alueet, metsätilat, joukkoliikenne, yksityistiet, kaavatiet ja puutarha.

Päämäärä: Suomussalmella arki sujuu turvallisesti ja mutkattomasti

Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Hyvä liikenneturvallisuu- den taso yhteis- työssä eri toimijoiden kanssa	Liikenneturvallisuu- den kehittämiskohteiden arviointi	Liikenneonnettomuudet	Onnettomuuksien määrän väheneminen edellisestä vuo- desta Toteutuminen: Onnettomuudet 2020 50 kpl Onnettomuudet 2021 33 kpl
Palvelutuotantoa uu- distetaan asiakasläh- töisesti ja määräraho- jen puitteissa	Virkistysalueiden ja reittien käytön seuran- ta	Käyttäjämäärät	Käyttäjämäärät on kartoitettu Toteutuminen: Suoritusmerkinnät 2018-2019, 6 714 kpl Suoritusmerkinnät 2020-2021, 10 557 kpl

Päämäärä: Ketään ei jätetä

Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Palveluja kehitetään paikallisten yhteisöjen kanssa aktiivisella kumppanuudella	Haja-asutusalueen liikuntapaikkaverkon ylläpito	Latuverkon toimivuus koko kunnan alueella	Sopimukset haja- asutusalueen kylien liikunta- paikkojen hoitamisesta. Toteutuminen: Latuverkon ylläpitosopimuksia on tehty 7 kpl, sekä 1 muisto- merkin puhtaanapitosopimus
Kunnan palvelut järjes- tetään asiakasläh- töisesti	Yksityisteiden ylläpito määrärahojen puitteis- sa	Yksityisteiden talvi- ja kesähoito Talonteiden talvihoi- to/avustus	Määrärahoja ei ylitetä Toteutuminen: Kesäkunnossapitohakemukset 109 kpl Auravastuuta maksettu

			127 kpl
			Talousarvioon varattu määrä- raha ylittyi.

Perustelut

Joukkoliikennepalveluja ostetaan yhteistyössä Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen kanssa 7.6.2021 saakka.

Haja-asutusalueen latujen talvihoitoa tuetaan avustuksin. Käyttäjätarpeen mukainen latuverkon talvihoito tehdään yhteistyössä kylillä toimivien yhteistyökumppaneiden kanssa. Tarveharkinta selvitetään vuosittain käyttäjämäärien mukaan.

Toteutuminen

Haja-asutusalueella olevan latuverkoston talvihoidosta on tehty sopimuksia yhteistyökumppanien kanssa.

Yksityisteiden ja katujen talvikunnossapito kilpailutettiin yhdessä ELY-keskuksen kanssa 2018. Kunnossapitourakan sopimuskausi on 5 vuotta.

Maalarinkuja sekä Muurarinkuja peruskorjattiin. Nuolentien peruskorjaus on valmistunut 6.9.2021.

Taajaman raivauskohteet saatettu ajan tasalle ja myrskytuhokohteet tehty loppuun. Kirkonkylän Joosepin puisto valmistunut nurmialueitten, puiden ja pensasalueiden osalta.

Emäjoen kevyen liikenteen sillalle suunnitelmat ovat valmiina ja kohteelle on haettu AVI:sta vesilain mukainen lupa. Lupapäätös on saatu 15.12.2021.

Kesällä 2021 järjestettiin asiointiliikennettä Ruhtinansalmen, Pyhäkylä-Näljänkä alueen sekä Vuokin suunnitella. Aikataulusuunnittelua tehtiin yhteistyössä kyläyhdistyksien kanssa.

Vapaan kelkkailun alue Suomussalmen ja Hyrynsalmen kuntien rajalle toteutui. Asia valmisteltiin yhteistyössä Metsähallituksen, Hyrynsalmen kunnan ja Suomussalmen Moottorikelkkailijat ry:n kanssa. Alueesta on määraaikainen 2 vuotinen sopimus.

Vastuhenkilö:

Tekninen johtaja Niina Kinnunen

puh. 044 777 3380

YMPÄRISTÖTEKNIikka	TP2018	TP2019	TP2020	TA2021	TP2021
Henkilöstömäärä	9	7	7	6	6
Henkilöstömenot, €/asukas	61,36	43,18	64,74	55,26	56,71
Toimintakulut, €/asukas	254,79	214,60	248,66	209,39	262,96
Toimintakate, €/asukas	-175,37	-171,53	-157,62	-94,08	-95,93

Muut mittarit	TP2018	TP2019	TP2020	TA2021	TP2021
Kunnossapidettävät yks.tiet, km	640	640	640	640	520
Kunnossapidettävät kaavatiet, km	60	60	60	60	60
Kunnossapidettävät kvl, km	25	25	25	25	25
Puistot ja puistometsät, ha	260	260	260	260	260
Maa- ja metsätilat, ha	2 566	2 566	2 566	2 566	2 566

Ulkoliikuntapaikat	TP2018	TP2019	TP2020	TA2021	TP2021
Hiihtolatuja taajamassa, km	70	70	70	70	70
Hiihtolatuja sivukylissä, km	95	95	92	92	103
Pururatoja, km	20	20	20	20	20
Pallokentät, kpl *	5	5	5	5	5
Luonnonurmikentät kpl			1	1	1
Tekonurmikentät, kpl **	3	3	2	2	2

Tenniskentät, kpl	4	4	4	4	4
Luistelualueita, kpl	5	4	4	4	4
Puistoluistelurata, kpl	0	0	0	0	0
Frisbeegolf-rata, kpl	2	2	2	2	2

* Pallokentät:

Kirkkopuisto tekonurmikenttä(kumirouhe) / jalkapallo

Pitämä Hiekkatekonurmi / pesäpallo

Ruukinkankaan urheilukenttä luonnonnurmi / jalkapallo ja yleisurheilun heittolajit

Ammattikoulun hiekkakenttä

Kirkonkylän koulun hiekkakenttä

** Tekonurmikentistä lukion kenttä on jäänyt pois (Pitämä ja Kirkkopuisto).

TILAPALVELUT

Kohderahoitteinen

	TP 2020	TA 2021	TAM 2021	Toteuma 01-12/2021	Toteuma TA:sta %	TA2021 - Toteuma €
Tilapalvelut						
TOIMINTATUOTOT	6 675 326,58	5 869 204,00	5 869 204,00	6 485 857,12	110,51	-616 653,12
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	104 698,37			118 090,18		-118 090,18
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-5 524 387,29	-5 041 470,24	-5 041 470,24	-5 402 188,71	107,16	360 718,47
TOIMINTAKATE	1 255 637,66	827 733,76	827 733,76	1 201 758,59	145,19	-374 024,83
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-2 888 181,39	-2 954 510,00	-2 954 510,00	-2 444 420,67	82,74	-510 089,33
TILIKAUDEN TULOS	-1 632 543,73	-2 126 776,24	-2 126 776,24	-1 242 662,08	58,43	-884 114,16

	TP 2020	TA 2021	TAM 2021	Toteuma 01-12/2021	Toteuma TA:sta %	TA2021 - Toteuma €
7250 Lunastussopimukset						
TOIMINTATUOTOT	113 358,84			57 895,44		-57 895,44
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ						
TOIMINTAKATE	113 358,84			57 895,44		-57 895,44
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
TILIKAUDEN TULOS	113 358,84			57 895,44		-57 895,44

Tehtävä

Tilapalvelut palveluyksikön tehtävänä on kunnan omistaman rakennuskannan ylläpito kohtuullisin kustannuksin siten, että tilat ovat käyttökelpoisia ja niiden arvo säilyy.

Päämäärä: Suomussalmi on rohkea edelläkävijä			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Edistetään olemassa olevien ja uusien yritysten toimintaedellytyksiä.	Muutetaan toimitiloja yritysten tarpeiden mukaan.	Uudet/ muutetut yritystilasopimukset	10 sopimusta Toteutuminen: 17 kpl

Päämäärä: Suomussalmen arki sujuu turvallisesti ja mutkattomasti			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Henkilöstö on hyvinvointua, osaavaa ja motivoitunutta.	Täydennyskoulutus. Kehityskeskustelut. Virkistyspäivä	Koulutuspäivät Kaikki osallistuu Kaikki osallistuu	> 1 Kerran vuodessa Kerran vuodessa Toteutuminen: Koulutuksia suoritettu tarpeen mukaan. Korona hie- man sotkenut koulutuksien toteuttamista. Kehityskeskusteluja käytetty sähköisesti ja fyysisesti Toteutunut

Päämäärä: Ketään ei jätetä			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Kunta tekee aktiivista työvoimapolitiikkaa.	Järjestetään sopivia työtilaisuuksia palkkatuetun ja kuntouttavan työtoiminnan asiakkaille.	Työjakson onnistuminen	Keskeyttäneitä alle 10 % Toteutuminen: Oltu aktiivisesti järjestä-mässä palkkatuen ja kuntouttavan työtoiminnan työtilaisuuksia asiakkaille. Keskeyttäneitä 0.
Päämäärä: Toteutamme kestävästä taloudenpitoa tarkoituksenmukaisesti investoiden			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Menot ja tulot ovat tasapainossa.	Taloutta hoidetaan kestäväällä tavalla. Kiinteistöihin varattavat menot oltava linjassa tuloihin.	Kiinteistöjen toimintakate	Tulot ja menot tasapainossa (+/- 0 tulos) Toteutuminen: Tulot suuremmat kuin talousarviossa eli vuokratiloja on saatu vuokrattua yrityksille hyvin. Menot suuremmat kuin talousarviossa, mutta yleisesti vuoden 2021 tilinpäätös positiivinen verrattuna talousarvioon.
Elinvoimaa tukevat, tuottavat investoinnit.	Toimivat ja oikein mitoitettut toimitilainvestoinnit.	Käyttäjätyytyväisyys Käyttökustannukset	Hyvä Tasapainossa Toteutuminen: Toteutettu kunnantiloissa olleiden yritysten tilatarvemuutokset

Toiminta

Palvelutuotannossa olevia kiinteistöjä peruskorjataan talousarvioon varattujen määrärahojen puitteissa. Rakennuksien peruskorjaamisessa huomioidaan energiatalouden ja sisäilman parantamismahdollisuudet. Kiinteistöautomaatiikan piiriin suunnitellut kiinteistöt on liitetty keskitetyn etävalvonnan piiriin. Kiinteistöhuollon tavoitteena ovat toimivat ja turvalliset rakennukset. Kunnan palvelutuotannolle tarpeettomat rakennukset myydään tai puretaan.

Vuoden 2020–2021 aikana myydään osoitteesta Puutie 10, 89600 Suomussalmi ”Puutalotehdas” niminen kiinteistö, Oilolantie 3, 89600 Suomussalmi ”Oilola” niminen kiinteistö sekä Vaarannivantie 37 A, 89680 Suomussalmi ”Vaarannivan koulu”.

Vuoden 2021 aikana puretaan Suomussalmen kirkonkylän koulun ns. alatalo sekä Siikarannan ammattikoulun työpajan vieressä oleva rivitalomallinen asuntolarakennus. Vuoden 2021 alusta laitetaan kylmilleen tyhjillään oleva Nuorisotalo sekä entinen yhdistystila Ämmän Kamari.

Vuoden 2021 aikana uusitaan vähintään yhden kiinteistön lukitus. Vuoden 2021 aikana rakennetaan Ruukinkankaan uutta koulua, jonka tulisi olla valmis keväällä 2022. Vuoden 2021 aikana ruvetaan suunnittelemaan Suomussalmen uutta terveystasemaa.

Vuoden 2020 aikana sattuneen Kemetin teollisuuskiinteistön tulipalon takia korjataan kyseistä kiinteistöä ja siihen tullaan rakentamaan palaneen osan tilalle uudet tilat. Suunnittelu ja korjaaminen on käynnistetty vuoden 2020 puolella, mutta korjausten valmistuminen tapahtuu 2021–2022 puolella.

Vuoden 2020 sattui myös Tulikiven varistorakennuksen katon romahtaminen, jonka korjaaminen/uudelleen rakentaminen on aloitettu vuoden 2020 puolella. Korjaaminen/uusiminen ovat valmiit vuoden 2021 alussa.

Kiinteistöjen automaatiojärjestelmiä päivitetään tarpeen mukaan. Kiinteistö Oy Suomussalmen Vuokratalojen kiinteistöjen huolto on tilapalveluiden hoidossa. Vuokratalot ostavat kiinteistöjenhoitopalvelut ns. omakustannushintaan.

Toteutuminen

Palvelutuotannossa olevia kiinteistöjä on peruskorjattu talousarvioon varatuilla määrärahoilla. Peruskorjauksissa pyrittiin parantamaan sisäilmanlaatua ja energiataloutta.

Freesi -sisäilmapalvelu otettu käyttöön Terveyskeskuksessa, Taivalkehdoissa ja Kunnantalolla. Lisäksi otettu irtoneaisia antureita, joita voidaan sijoittaa kohteisiin missä tarvetta seurata sisäilmaolosuhteita. Freesi -sisäilmapalvelulla pyritään saamaan ja pitämään kiinteistöjen lämmitys- ja ilmastointiolosuhteet parhaalla mahdollisella tasolla.

Lukituksia on uusittu kahteen kohteeseen (Tykkiniementie 5 ja 7). Ruukinkankaan uuden koulun rakentaminen on aikataulussa ja koulun sisäpuolen vastaanotto on 31.3.2022. Uudessa koulussa opiskelijat aloittavat koulunkäynnin syksyllä 2022. Kemetin palaneen osan tilalle tehdyt uudet tilat valmistuvat keväällä 2022. Tulikiven varastorakennus on valmistunut toukokuussa 2021.

Suomussalmen uuden terveysaseman tilatarveselvitys on tehty vuoden 2021 aikana ja vuoden 2022 aikana aloitetaan hankesuunnittelu.

Kiinteistöjen automaatiojärjestelmiä on päivitetty tarpeen mukaan.

Tilapalveluissa on ollut aloittanut oppisopimusopiskelija laitospäälliköksi sekä toinen laitospäälliköksi on kouluttamassa oppisopimuksella sähköasentajaksi. Lisäksi tilapalveluissa on ollut opiskelija koulutusopimuksella.

Kiinteistöjen vikailmoitusohjelma on ollut käytössä, mutta edelleen suurin osa vikailmoituksista tulee sähköpostilla tai puhelimitse.

Kiinteistö Oy Suomussalmen Vuokratalojen kiinteistöjen huoltoa hoidettiin omakustanteisesti.

Vastuuhenkilö:

Kiinteistöpäällikkö Niko Vesterlund puh. 044 777 3373

TILAPALVELUT	TP2018	TP2019	TP2020	TA2021	TP2021
Henkilöstömäärä	23,5	24,5	24,5	24	24
Henkilöstömenot, €/asukas	127,16	110,74	159,15	157,56	147,01
Toimintakulut, €/asukas	673,56	600,59	726,28	637,00	726,39
Toimintakate, €/asukas	+152,37	+175,73	+166,31	-238,23	161,71

Kunnossapidettävät kerrosalat, m ²	TP2018	TP2019	TP2020	TA2021	TP2021
Koulurakennukset	16 533	16 071	16 071	16 071	16 071
Hallintorakennukset	11 219	11 219	11 219	11 219	11 219
Laitosrakennukset	18 542	18 542	18 542	18 542	18 542
Teollisuusrakennukset	39 198	39 198	38 722	38 722	38 866
Vapaa-ajan rakennukset	12 741	12 597	12 597	11 750	12 547
Muut rakennukset	29 353	22 653	22 653	18 267	18 419
Asuinrakennukset	11 643	11 001	11 001	11 001	11 001
Yhteensä					126665

- **Teollisuusrakennukset:** Miilun ulkovarasto tullut uutena 144 m²
- **Vapaa-ajan rakennukset:** Edelliseen vuoteen palautettu Nuorisotalo 847 m², mutta poistettu Jätäkänpuiston huoltorakennus 50 m²
- **Muut rakennukset:** Edelliseen vuoteen palautettu Ämmänkamari 152 m²

PALO- JA PELASTUSTOIMINTA

	TP 2020	TA 2021	TAM 2021	Toteuma 01-12/2021	Toteuma TA:sta %	TA2021 - Toteuma €
Palo- ja pelastustoimi						
TOIMINTATUOTOT						
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN						
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-755 219,00	-1 018 936,00	-1 018 936,00	-1 018 937,00	100,00	1,00
TOIMINTAKATE	-755 219,00	-1 018 936,00	-1 018 936,00	-1 018 937,00	100,00	1,00
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
TILIKAUDEN TULOS	-755 219,00	-1 018 936,00	-1 018 936,00	-1 018 937,00	100,00	1,00

Palo- ja pelastustoiminnan hoitaa Kajaanin kaupungin organisaatioon kuuluva Kainuun aluepelastuslaitos. Palotoimen kustannukset on jaettu vuodesta 2005 alkaen kuntien kesken talousarviovuotta edeltäneen vuoden lopun asukasluvun suhteessa.

RUOKA- JA SIIVOUSPALVELUT

Kohderahoitteinen

	TP 2020	TA 2021	TAM 2021	Toteuma 01-12/2021	Toteuma TA:sta %	TA2021 - Toteuma €
Ruoka- ja siivouspalvelut						
TOIMINTATUOTOT	3 009 284,61	3 128 340,00	3 128 340,00	3 255 030,06	104	-126 690,06
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN						
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-3 077 724,72	-2 978 082,78	-2 978 082,78	-3 062 334,97	103	84 252,19
TOIMINTAKATE	-68 440,11	150 257,22	150 257,22	192 695,09	128	-42 437,87
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-11 887,44	-8 113,00	-8 113,00	-10 314,55	127	2 201,55
TILIKAUDEN TULOS	-80 327,55	142 144,22	142 144,22	182 380,54	128	-40 236,32

	TP 2020	TA 2021	TAM 2021	Toteuma 01-12/2021	Toteuma TA:sta %	TA2021 - Toteuma €
Ruokapalvelut						
TOIMINTATUOTOT	1 695 052,05	1 812 500,00	1 812 500,00	1 895 570,81	105	-83 070,81
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN						
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-1 825 309,93	-1 741 288,05	-1 741 288,05	-1 780 239,10	102	38 951,05
TOIMINTAKATE	-130 257,88	71 211,95	71 211,95	115 331,71	162	-44 119,76
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-3 774,72			-2 201,83		2 201,83
TILIKAUDEN TULOS	-134 032,60	71 211,95	71 211,95	113 129,88	159	-41 917,93

	TP 2020	TA 2021	TAM 2021	Toteuma 01-12/2021	Toteuma TA:sta %	TA2021 - Toteuma €
Siivouspalvelut						
TOIMINTATUOTOT	1 314 232,56	1 315 840,00	1 315 840,00	1 359 459,25	103	-43 619,25
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN						
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-1 252 414,79	-1 236 794,72	-1 236 794,72	-1 282 095,87	104	45 301,15
TOIMINTAKATE	61 817,77	79 045,28	79 045,28	77 363,38	98	1 681,90
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-8 112,72	-8 113,00	-8 113,00	-8 112,72	100	-0,28
TILIKAUDEN TULOS	53 705,05	70 932,28	70 932,28	69 250,66	98	1 681,62

Tehtävä

Ruoka- ja siivouspalvelun toiminnan tavoitteena on tuottaa suositusten mukaisia ja sopimukseen perustuvia palveluja asiakkaille.

Ruokapalvelut

Päämäärä: Toteutamme kestäväää taloudenpitoa tarkoituksenmukaisesti investoiden			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Menot ja tulot ovat tasapainossa.	Käytetään sopimustuotteita, aterioiden oikea hinnoittelu.	Suoritelaskenta	Käytetään hankintarenkaan sopimustuotteita. Toteutuminen: €/ateria 2021 4,79 2020 4,21 2019 3,77 2018 3,90 2017 3,80

	Henkilöstön määrä tarkastellaan eläkkeelle lähdön jälkeen. TVA	Henkilöstön määrä	Oikea henkilöstömäärä, selkeät tehtäväkortit. Toteutuminen: Koronan vuoksi poissaolot lisääntyneet
Osaavat ja innovatiiviset hankinnat.	Hankintojen oikea kohdentaminen käytettyihin tuotteisiin nähden. Lähiruoka Tähderuoka Uusien monikäyttöisten laitteiden hankinta.	Kustannustehokkuus. Tähderuonan määrää tarkastellaan Laitteiden käyttöikä	Ruokaohjeiden mukainen valmistus, tasalaatuinen tuote. Toteutuminen: Hankintahinnat nousseet monessa tuoteryhmässä koronan takia, ohjeita jouduttu muuttamaan raaka-aineiden saantivaikeuksien vuoksi Paikallistuotteiden käyttö saatavuuden mukaan. Toteutuminen: Käytetään mahdollisuuksien mukaan Sopimus tähderuonan antamisesta nuorisotiloihin jatkuu Toteutuminen: Sopimus Nuorisotalon kanssa jatkuu Laitteiden rikkoutuessa mietitään, onko taloudellista korjata vai hankkia uusi. Toteutuminen: Korjataan jos taloudellisesti järkevää

Päämäärä: Suomussalmella arki sujuu turvallisesti ja mutkattomasti

Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Palvelutuotantoa uudistetaan asiakaslähteisesti ja kustannustehokkaasti digitaalisuutta hyödyntämällä.	Jamix-ruokatuotanto-ohjelman maksimaalinen hyödyntäminen. Jamix-LifeCare- potilaskorttiohjelman käyttöön ottaminen. Ovatem-omavalvonta ohjelman käyttäminen ruoan mittauksissa ja tehtyjen siivouksen kuitauksissa. Asiakasyhmäkohtaiset suositusten mukaiset ruokalimat.	Henkilökunnan osaaminen 100 % myös sijaiset ja määräaikaiset Järjestelmän toimivuus. Tarkastuksen taso. Asiakastyytyväisyys kyselyt. Laatupalaverit / yksikkö	Kaikilla tunnukset. Kaikki osaavat käyttää. Toteutuminen: Kaikki osaavat käyttää Tilaukset tulevat 100 % kaikista yksiköistä. Toteutuminen: Pilvipalveluun siirtyminen joitain haasteita, mutta ohjelma toimii suunnitellusti Oiva -arvosana tarkastuksen jälkeen OIVALLINEN. Toteutuminen: Tulos OIVALLINEN kaikissa tarkastetuissa keittiöissä Toteutuminen: Laatupalavereja ei ole käyty koronan takia. Ruokalimat: koulu- ja päiväkotilista myös

	Erityis- ja eettiset ruokavaliot kouluissa ja päiväkodeissa	Erityisruokavalioiden määrä	henkilöstöruokala käyttää samaa ruokalistaa sekä hoitolaitoslista (hoitokodit + kotipalvelu) Erityisruokavaliot huomioidaan. ERV-ruokien määrän tarkastelu vuosittain Toteutuminen: huomioidaan niin eettiset (maahanmuuttajat), kuin kasvisruokailijat. Lisätty veegaani- ruokavalio ja erityisruokavalio tilauslistaan.
Henkilöstö on hyvinvoivaa, osaavaa ja motivoitunutta.	Kouluttautuminen uusiin tehtäväkokonaisuuksiin.	Koulutuspäivät	Työpaikkaohjaajakoulutuksiin osallistutaan, ohjaustarve kaikissa yksiköissä (työkokeilijat, työsisäoppijat, sijaiset, oppisopimusopiskelijat) Toteutuminen: V. 2021 ei ole ollut koulutuksia
	Varallaolo	pv / hlö / v	Ruokapalveluissa varallaolo kiertää vuorotellen kaikilla ja helpottaa työntekijän saantia äkillisissä poissaoloissa Siikarannan tuotantokeittiössä. Vähentää sairauspoissaoloja. Toteutuminen: varallaolopäivät 3-4 pv / hlö toteutunut
	Virkistyspäivä	Kaikki osallistuvat	Järjestetään Hepo-ohjeiden mukaisesti Toteutuminen: Virkistysiltapäiviä pidetty 2, osallistuminen 80 %
	Kehityskeskustelut	Kaikki osallistuu	100 % Käydään kehityskeskustelut. TVA käyttöön. Toteutuminen: käyty 100 %

Päämäärä: Ketään ei jätetä			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Monikulttuurisuus on kuntamme rikkaus.	Monikulttuurisuuden huomiointi.	Eettiset ruokavaliot	Kasvisruoka tarjolla. Lomakkeeseen lisätään vege-ruokavaihtoehto. Toteutuminen: Tarjolla Ruukin, Alvarin, Karhulanvaaran ja Virastotalon ruokaloissa sekä erillistilauksien mukaan

Siivouspalvelut

Päämäärä: Toteutamme kestäväää taloudenpitoa tarkoituksenmukaisesti investoiden			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Menot ja tulot ovat tasapainossa.	Käytetään kilpailutettuja sopimustuotteita.	Kustannukset	Siivouksen tasoa ja määrää tarkastellaan. Siivouksen kilpailutus v. 2020 (hoitokodit, tk, erilliset yksittäiset kohteet) €/ m ² 2021 1,95 2020 2,03 2019 2,29 2018 2,10 2017 2,08

Päämäärä: Suomussalmella arki sujuu turvallisesti ja mutkattomasti			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Henkilöstö on hyvinvoivaa, osaavaa ja motivoitunutta.	Ajankohtaiset koulutukset/ yli kuntarajojen. Virkistyspäivä Kehityskeskustelut	Koulutukset muutostilanteessa ja henkilöstön koulutustarpeet huomioiden. Kaikki osallistuu Kaikki osallistuu	Henkilöstöä kannustetaan koulutuksiin. Henkilöstö koulutetaan ja perehdytetään uusiin kohteisiin ja tehtäviin. Toteutuminen: 1 uusi siivouspalvelutyöntekijä perehdytetty Toteutuminen: Virkistyspäivä pidetty, osallistuminen 90% Toteutuminen: Käyty 100 %

Päämäärä: Ketään ei jätetä			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Kunnan palvelut järjestetään asiakaslähtöisesti.	Puhtaanapidon palvelusopimukset.	Laatuarviointi – loma-ke arvosana KIITETTÄVÄ-HYVÄ- TYYDYTTÄVÄ- VÄLTÄVÄ	Palvelusopimukset tehdään kaikkien kanssa. Toteutuminen: Laatupalaverit siirretty myöhempään ajankohtaan koronan takia

Perustelut

Henkilöstömme ateria- ja puhtaanapitopalveluissa on osaavaa, ammattitaitoista ja joustavaa. Viihdymme hyvin työssämme. Arvomme ovat asiakaslähtöisyys, laatu, luotettavuus, työn ilo ja usko tulevaisuuteen. Tuotamme taloudellisesti laadukkaita ateria- ja puhtaanapitopalveluja kainuulaisille asiakkaille. Palvelussa pidämme tärkeänä asiakaslähtöisyyttä ja osaavaa henkilökuntaa.

Toiminta

Koronan vaatimat hygieniaohteet tulee ottaa kaikessa toiminnassamme huomioon joka hetki. Henkilökunnan työtehtäviin se tuo lisää huomioitavia asioita niin keittiö- kuin siivoustyössä. Koronan vuoksi siivousaine- ja väline- sekä hygieniapaperikulut nousevat. Henkilöstön sairauspoissaolot lisääntyvät ja poissaolojaksot pidentyvät (korona ohjeet). Sijaisten saatavuus on heikko.

Siivouskohteita kilpailutetaan (terveyskeskus, hoitokodit sekä yksittäiset kohteet) niin, että uusi palveluntuottaja aloittaa vuoden 2021 helmikuun alusta.

Uusi Ruukinkankaan koulu ja siihen valmistuva tuotantokeittiö on valmistumassa v. 2022. Tilojen suunnittelussa on saatu olla mukana ja työntekijöitä on kuultu eri suunnitteluvaiheessa. Keittiön ja siivoushuoneiden kaluste- ja laitesuunnittelua jatketaan.

Ruokapalveluiden ateriakuljetukset kilpailutettiin v. 2020. Uusi kuljetusyrittäjä aloittaa toimintansa v. 2021 alusta. Ateriat kuljetetaan hoitokoteihin, terveysasemalla, ateriapalvelun asiakkaille koteihin sekä kouluihin ja päiväkoteihin sopimuksen mukaan. Sopimuksessa tulee ottaa huomioon lähettävän keittiön (Siikaranta) siirtyminen v. 2022 Ruukin koululle uuteen tuotantokeittiöön.

Ruukinkankaan vanhempainyhdistykseltä tuli aloite tähteeksi jääneen ruoan tarjoamisesta nuorisotalolle. Kokeilu oli keväällä 2020 ja Alvarin palvelukeittiöstä haetaan joka päivä ylijäänyttä ruokaa nuorisotalolle. Ruoan menekki on hyvä. Muutoin biojätteisiin menevä ruoka käytetään tarpeeseen.

Uusi päiväkotitoiminta (Tiitiäiset) perustettiin Hakakadun tiloihin v. 2020. Ruoan kuljetus sekä siivous hoidetaan ruoka- ja siivouspalveluiden toimesta. Uusia maahanmuuttajalapsia tulee peruskouluun ja päiväkotiin. Ryhmät opiskelevat Karhulanvaaran ja Ruukin kouluilla. Koulu- ja päiväkotiruokailussa otetaan huomioon heidän ruokatottumuksensa.

Liikuntahallin remontti on valmistunut ja uudet lattiamateriaalit vaativat puhdistukseen lattianhoitokoneen sekä imurin, jotka hankittiin v. 2020. Karhulanvaaran koulun yhteen luokkatilaan laitettiin kalustematto. Maton hoito vaatii myös uuden imurin hankkimisen.

Toteutuminen

Siivouskohteiden kilpailutus päättyi ja hoitolaitosten siivoukset hoitaa Puhtopojat Oy ja muut siivouskohteet (mm. kerros- ja rivitalojen yhteiset tilat ja saunat) Cleand&Safe Lappalainen Oy ajalla 1.2.2021 – 31.1.2023. Ateriakuljetuksien kilpailutus ajalle 1.8.2021-31.7.2024. Optio 1+1

Korona ja poissaolo-ohjeet lisäsivät työntekijöiden poissaoloja ja sijaista tarvittiin pikaisesti, haasteita sijaisten saamisessa oli. Kylpylän avoimista siivoojien työpaikoista saatiin täytettyä toinen. Päiväkotien käyttöaste on ollut korkea koko vuoden sekä myös kesän aikana, mikä on lisännyt siivouksen - ja ateriapalveluiden tarvetta (mm. maahanmuuttajat).

Etätyötila avattiin kunnantalon pohjakerrokseen ja kuntakokeilun työntekijöille toimistot 2. kerrokseen. Siviilipalvelumiehelle tarjottiin työpaikka keittiöstä siviilipalveluksen ajaksi.

Siivousta tehostettiin korona ohjeistusten mukaisesti. Puhdistus- ja desinfektioaineiden käyttö lisääntyi, niin myös kertakäyttöpyyhkeiden ja -papereiden.

Ruukin koululta jaettiin keskitetysti annosruokia kaikkien koulujen oppilaille, jotka olivat koronassa tai karanteenissa.

Uuden Ruukinkankaan koulun siivoussuunnitelmia on tehty sekä uuden keskuskeittiön toimintoja, henkilöstöä ja tarvikehankintoja suunniteltu.

Ruokapalveluiden valmiussuunnitelma saatiin valmiiksi. Tehtiin suunnitelma toimintojen priorisoimiseksi, jos henkilöstötilanne (poissaolojen määrä) niin vaatii.

Ruoka- ja siivouspalvelupäällikkö osallistui työryhmään, jossa on tarkoitus selvittää, millainen on ateria- ja siivouspalveluiden mahdollinen toimintamalli Kainuussa 1.1.2023 alkaen. Kunnista ja SOTE:lta selvitetään myös halukkuutta osallistua ateria- ja puhdistuspalveluiden yhtiöittämisselvitykseen.

RAKENNUSVALVONTA

	TP 2020	TA 2021	TAM 2021	Toteuma 01-12/2021	Toteuma TA:sta %	TA2021 - Toteuma €
Rakennusvalvonta						
TOIMINTATUOTOT	88 636,68	75 000,00	75 000,00	82 653,34	110,20	-7 653,34
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN						
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-134 971,95	-135 482,19	-135 482,19	-137 739,73	101,67	2 257,54
TOIMINTAKATE	-46 335,27	-60 482,19	-60 482,19	-55 086,39	91,08	-5 395,80
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-1 125,00	-1 125,00	-1 125,00	-375,00	33,33	-750,00
TILIKAUDEN TULOS	-47 460,27	-61 607,19	-61 607,19	-55 461,39	90,02	-6 145,80

Tehtävä

Lakisääteiset viranomaistehtävät. Hyvän rakentamistavan edistäminen ja asuinympäristön parantaminen.

Päämäärä: Suomussalmella arki sujuu turvallisesti ja mutkattomasti			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Palvelutuotantoa uudistetaan asiakaslähtöisesti ja kustannustehokkaasti digitaalisuutta hyödyntäen.	Sähköinen lupasiointi käytössä 100 %:sti	Päätökset/ vuosi	Kaikki luvat käsitellään sähköisesti. Toteutuminen: -Paperihakemuksia otettiin vastaan 3 kpl - Rakennusluvat 91 kpl - Toimenpideluvat 71 kpl - Ilmoitukset 5 kpl - Poikkeamisluvat 20 kpl
Henkilöstö on hyvinvoinnollista, osaavaa ja motivoitunutta.	Kouluttautuminen hallitsemaan lainsäätelymuutokset.	Lupakäsittelyn ja neuvonnan hallinta.	Viivytyksetön ja sujuva lupakäsittely. Toteutuminen: Lupakäsittelyssä käsiteltiin kaikki lupahakemukset, joissa oli tarvittavat liiteasia-kirjat päätöksentekoa varten.

Toiminta

Lupahakemukset ja päätökset sähköisesti lupapisteen ja KuntaNet 7 kautta. Ennakkoneuvontaa ja ohjausta annetaan toimistotyönä yhtenä päivänä viikossa, maanantaisin.

Toteutuminen

Etätyötä on tehty muutamia päiviä kuluvan vuoden aikana. Ennakkoneuvontaa ja ohjausta annettiin pääsääntöisesti puhelimitse, sähköpostilla ja lupapisteen kautta. Kokoukset järjestettiin pääasiassa etänä ja teamsin kautta. Tarpeellisiin koulutuksiin on osallistuttu etäyhteyden kautta. Kunnan tekemä sopimus koulutuksista Hallintoakatemian kanssa on koettu ainakin rakennus- ja ympäristövalvonnan puolella tärkeäksi. Koulutuksiin osallistuminen on ollut helppoa ja koulutus on tapahtunut etänä.

Vastuhenkilö:

Rakennustarkastaja Asko Kinnunen puh. 044 777 3121

Rakennusvalvonta	TP2018	TP2019	TP2020	TA2021	TP2021
Henkilöstömäärä	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Henkilöstömenot, €/asukas	9,9	11,30	11,80	12,21	12,13
Toimintakulut, €/asukas	14,75	17,34	17,77	18,18	18,52
Toimintakate, €/asukas	-8,58	-8,33	-6,10	-8,09	-7,40
Rakennus- ja toimenpideluvat, kpl	155	194	204	200	162

YMPÄRISTÖNSUOJELU

	TP 2020	TA 2021	TAM 2021	Toteuma 01-12/2021	Toteuma TAsta %	TA2021 - Toteuma €
Ympäristönsuojelu						
TOIMINTATUOTOT	19 663,42	30 000,00	30 000,00	26 958,80	89,86	3 041,20
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN						
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-87 933,24	-88 503,90	-88 503,90	-84 872,26	95,90	-3 631,64
TOIMINTAKATE	-68 269,82	-58 503,90	-58 503,90	-57 913,46	98,99	-590,44
POISTOT JA ARVONALENTUMISET						
TILIKAUDEN TULOS	-68 269,82	-58 503,90	-58 503,90	-57 913,46	98,99	-590,44

Tehtävä

Lakisääteiset viranomaistehtävät. Luonnon- ja muun ympäristönsuojelun edistäminen siten, että sillä turvataan puhdas ja viihtyisä elinympäristö.

Päämäärä: Suomussalmella arki sujuu turvallisesti ja mutkattomasti			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Palvelutuotantoa uudistetaan asiakaslähtöisesti ja kustannustehokkaasti digitaalisuutta hyödyntäen.	Valvontasuunnitelman toteuttaminen ja valvotavien kohteiden päivittäminen	Päätökset ja valvonnan toteutuma / vuosi	Valvonnan saattaminen ympäristönsuojelulain mukaiseen tilaan. Toteutuminen: Valvontasuunnitelma päivitetty. Valvontaohjelma työn alla.
Henkilöstö on hyvinvoinnista, osaavaa ja motivoitunutta.	Kouluttautuminen hallitsemaan lainsäätelyn muutokset.	Lupakäsittelyn ja neuvonnan hallinta.	Viivytyksetön ja sujuva lupakäsittely. Toteutuminen: Lupien käsittelyssä ja muissa säätelyn asettamisissa velvoitteissa ei viivästyksiä.

Toiminta

Suomussalmen kunnassa olevat luvanvaraiset toiminnot jättävät pienen ekologisen jalanjäljen. Lupamenettely ja rekisteröinti suoritetaan lakisääteisesti ja toimintojen valvonta valvontasuunnitelman mukaisesti. Valvontasuunnitelman käyttöönotolla ja lupakäsittelyn kautta annetuilla määräyksillä ehkäistään ympäristöhaittojen syntymistä ja edistetään monimuotoisen luonnonympäristön säilymistä. Vesistön kunnostushankkeita jatketaan ja tavoitteena on ihmistoiminnan vaikutuksesta muuttuneiden vesistöjen tilan parantaminen.

Toteutuminen

Ympäristöviranomaisessa käsiteltävien asioiden hoitamisessa ei ollut viivästyksiä. Luvat, ilmoitukset, tarkastuspöytäkirjat ja muut lain asettamat velvoitteet saatiin hoidettua hyvässä aikataulussa. Valvontasuunnitelman ohjelman laatiminen vielä kesken. Kuntaan on laadittu luonnos ympäristönsuojelumääräyksistä ja niiden voimaan tulo on todennäköisesti kesällä 2022.

Vastuhenkilö:

Ympäristötarkastaja Jukka Korhonen puh. 044 384 341

Ympäristövalvonta	TP2018	TP2019	TP2020	TA2021	TP2021
Henkilöstömäärä	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Henkilöstömenot, €/asukas	9,44	11,12	10,41	10,43	10,66
Toimintakulut, €/asukas	10,71	12,08	11,58	11,86	11,41
Toimintakate, €/asukas	-6,86	-8,74	-8,99	-7,83	-7,78
Ympäristöluvat, kpl	5	5	2		3
Maa-ainesluvut, kpl	4	7	2		5

Maisematyöluvat, kpl	16	9	9		12
Maa-ainelupien vakuuskäsittelyt			3		9
Öljyn jälkitorjuntapäätökset			1		4
Rekisteröinti-ilmoitukset			6		
YSL:n 118§:n mukaiset päätökset			2		4
Kotitarveottamispäätökset			1		1
Muut ympäristöviranomaispäätökset			4		2

ERIYTETTY VESIHUOLTOLAITOS

Kohderahoitteinen

	TP 2020	TA 2021	TAM 2021	Toteuma 01-12/2021	Toteuma TA:sta %	TA2021 - Toteuma €
Vesihuoltolaitos						
TOIMINTATUOTOT	1 162 921,85	1 231 836,00	1 231 836,00	1 178 081,27	95,64	53 754,73
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	29 570,39			20 165,76		-20 165,76
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-685 632,67	-649 594,16	-649 594,16	-799 267,70	123,04	149 673,54
TOIMINTAKATE	506 859,57	582 241,84	582 241,84	398 979,33	68,52	183 262,51
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				-12 019,49		12 019,49
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-444 642,37	-459 316,00	-459 316,00	-330 849,55	72,03	-128 466,45
TILIKAUDEN TULOS	62 217,20	122 925,84	122 925,84	56 110,29	45,65	66 815,55

sis. laskennallisen koron kunnalle jäännöspääomasta

	TP 2020	TA 2021	TAM 2021	Toteuma 01-12/2021	Toteuma TA:sta %	TA2021 - Toteuma €
Vesilaitos						
TOIMINTATUOTOT	357 666,17	385 213,00	385 213,00	358 604,76	93,09	26 608,24
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	15 151,50			18 902,43		-18 902,43
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-227 841,03	-212 518,46	-212 518,46	-323 835,08	152,38	111 316,62
TOIMINTAKATE	144 976,64	172 694,54	172 694,54	53 672,11	31,08	119 022,43
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				-6 009,75		6 009,75
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-134 311,69	-148 237,00	-148 237,00	-90 709,96	61,19	-57 527,04
TILIKAUDEN TULOS	10 664,95	24 457,54	24 457,54	-43 047,60	-176,01	67 505,14

sis. laskennallisen koron (50%) kunnalle jäännöspääomasta

	TP 2020	TA 2021	TAM 2021	Toteuma 01-12/2021	Toteuma TA:sta %	TA2021 - Toteuma €
Viemärlaitos						
TOIMINTATUOTOT	805 255,68	846 623,00	846 623,00	819 476,51	96,79	27 146,49
VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	14 418,89			1 263,33		-1 263,33
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-457 791,64	-437 075,70	-437 075,70	-475 432,62	108,78	38 356,92
TOIMINTAKATE	361 882,93	409 547,30	409 547,30	345 307,22	84,31	64 240,08
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				-6 009,74		6 009,74
POISTOT JA ARVONALENTUMISET	-310 330,68	-311 079,00	-311 079,00	-240 139,59	77,20	-70 939,41
TILIKAUDEN TULOS	51 552,25	98 468,30	98 468,30	99 157,89	100,70	-689,59

sis. laskennallisen koron (50%) kunnalle jäännöspääomasta

Tehtävä

Vesihuoltolaitoksen tehtävä on laadukkaan veden toimittaminen kuluttajille sekä jätevesien käsitteleminen viranomaisten asettamien vaatimusten mukaisesti.

Päämäärä: Suomussalmella arki sujuu turvallisesti ja mutkattomasti			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Palvelutuotantoa uudistetaan asiakaslähtöisesti ja kustannustehokkaasti digitaalisuutta hyödyntämällä.	Yhteydenpitoa asiakkaisiin lisätään internetin välityksellä uudella laskutusohjelmalla. Tekstiviestillä tiedottaminen toiminnan häiriöistä.	Asiakastyytyväisyys. Tiedonvälityksen nopeus	Tiedonsaanti paranee. Toteutuminen: Tiedotuksia ja talousveden testausseleste on ollut myös kunnan nettisivuilla ja facebookissa. Tiedonsaannin nopeutuminen. Toteutuminen: Tekstiviestejä vesilaitoksen

	Vesimittareiden etäluenta	Reaaliaikainen vesimäärämittaus ja laskutus. Tarkemmat vesimittarit lisäävät myytävää vesimäärää.	asiakkaille on lähetetty vedenjakelun tiedottamisessa. Tekstiviestien määrä on vaihdellut muutamista kymmenistä useisiin satoihin/ lähetys. Arviolaskutukset jäävät pois. Pumpatun vesimäärän ja laskutetun vesimäärän ero saadaan pienemmäksi. Toteutuminen: Vesimittareiden vaihto aloitetaan vuoden 2022 puolella.
--	---------------------------	---	--

Päämäärä: Toteutamme kestävästä taloudenpitoa tarkoituksenmukaisesti investoiden			
Tavoite	Toimenpiteet	Mittarit	Tavoitetaso
Menot ja tulot ovat tasapainossa.	Ennakoiva huolto	Kustannukset	Kustannusten nousu enintään yleisen kustannustason nousun suuruisen. Toteutuminen: v. €/m ³ Myyty vesi -17 2,06 303 000 -18 2,05 289 882 -19 1,69 270 581 -20 1,28 275 843 -21 1,39 275 971
	Verkostojen saneerausta lisätään.	Vuotovesien määrä	Vähenee 10 % Toteutuminen: Vuotovesien määrä laskutetusta vedestä on 15,3 %. Vuotovesien määrä laskutetusta jätevedestä on 49,8 %.

Toiminta

Vesihuoltolaitoksen toiminnan tarkoituksena on laadukkaan veden toimittaminen kuluttajille sekä jätevesien käsitteleminen taloudellisesti. Ennakoivat huollot ja verkostosaneeraukset pyritään suunnittelemaan siten, että vesikatkoksia on vähän ja nekin ovat lyhyitä. Vedenjakelun häiriöistä tiedotetaan tekstiviestipalvelun avulla.

Vesihuoltoa kehitetään vuonna 2016 päivitetyn kehittämissuunnitelman mukaan. Vesihuoltolaitoksen toimintaa valvotaan päivitetyn valvontatutkimusohjelman mukaan. Vesi- ja viemäriverkoston saneerausta jatketaan.

Vesihuoltolaitoksen yleiset toimitusehdot ja liittymis- ja käyttösovimusehdot pyritään päivittämään.

Vuonna 2021 aloitettu kiinteistöjen vesimittareiden vaihto etäluettaviin mittareihin. Mittareiden vaihto on ajoitettu kolmelle vuodelle.

Toteutuminen

Etäluettavien vesimittarien pilottihanke on aloitettu alkuvuodesta 2021.

Etämittareiden massavaihdot jaettu kolmeen eri vaiheeseen. Ensimmäisen vaiheen toteutuksessa mittareita vaihdetaan n. 600 kpl 2/2022.

Vesitorni puhdistettu manuaalisesti.

Kirkonkylän paineenkorotusaseman vesisäiliö tarkistettu ja puhdistettu robotilla.

Suomussalmen Kirkonkylälle alavesisäiliö sekä Materon palvelukodin vesisäiliö otettu käyttöön loppuvuodesta 2021.

Kupparinkuja, Muurarinkuja, Maalarinkuja saneerattu runkovesijohtoa 395 m.

Saarikylälle saneerattu runkovesijohtoa 420 m.

Ämmänhaaran runkovesijohtoa saneerattu 660 m.

Maalarinkuja, Nikkarinkuja Karhunkierros saneerattu sujuttamalla runkoviemäriä 1048 m.

Vesijohtoverkoston korjauksia on tehty 7 kpl. Ämmänhaaran runkovesijohdon korjaus ja uusiminen oli haasteellisin tehtävä kaikkein selvityksineen ja töineen.

Viemäriverkoston korjauksia runko- ja talohaaroissa 22 kpl. Haasteellisin tehtävä oli Siikarannan syök-syviemäriin tukoksen löytäminen ja avaaminen.

Pienvesilaitosten veden pH:ta nostettu kalkkikivirouheella, verkoston syöpymisen vuoksi.

Vastuuhenkilö:

Vesihuoltopäällikkö Jukka Malinen puh. 044 567 3458

VESIHUOLTOLAITOS	TP2018	TP2019	TP2020	TA2021	TP2021
Henkilöstömäärä	4,5	4	4,5	4,5	4,5
Henkilöstömenot, €/asukas	25,80	6,46	31,65	34,51	36,88
Toimintakulut, €/asukas	77,02	59,19	90,27	89,73	107,47
Toimintakate, €/asukas	+ 69,40	+83,89	+64,08	+75,95	+53,54

	TP2018	TP2019	TP2020	TA2021	TP2021
Vesijohtoverkoston pituus, km	185	185	186	187	187
Pohjavedenottoa, kpl	12	12	12	12	12
Pumpattu vesimäärä, m ³	364 705	403 578	386 936	350 000	382 045
Lasketettu vesimäärä, m ³	289 882	270 581	278 927	280 000	316 707
Viemäriverkoston pituus, km	114	115	116	116	116
Jäteveden puhdistamoja, kpl	3	3	3	3	3
Puhdistettu jätevesimäärä, m ³	487 568	454 615	656 124	450 000	538 582

Suomussalmen vesihuoltolaitos on kirjanpidossa eriytetty taseyksikkö.

Tunnuslukuja:	2021	2020
Liikely- tai alijäämä/asukas	7,47	6,84
Liikelylijäämä/poistot, %	16,96	11,69

Vesihuoltolaitoksen ylijäämä 56110,29 euroa vuodelta 2021 sijoitetaan omaan pääomaan.

Korvaus jäännöspääomasta

Vuosi	2021	2020
Ed.tp:n jäännöspääoma	2 403 898,41	2 048 752,89
Korko (12 kk:n Eb 30.6. + 0,5 %)	0,5	0,5
Jäännöspo:n korko*	12 019,49	10 243,76

7.2. Tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu

Ulkoiset ja sisäiset

	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Poikkeama %
Toimintatuotot						
Myyntituotot	5 455 278		5 455 278	5 837 557	-382 279	107
Maksutuotot	675 440		675 440	717 026	-41 586	106
Tuet ja avustukset	914 097		914 097	1 219 256	-305 159	133
Muut toimintatuotot	6 307 242		6 307 242	6 987 823	-680 581	111
Valmistus omaan käyttöön				156 159	-156 159	
Toimintamenot					0	
Henkilöstökulut	-14 920 624		-14 920 624	-15 611 210	690 586	105
Palvelujen ostot	-46 648 440	-2 200 000	-48 848 440	-49 023 928	175 488	100
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 641 495		-3 641 495	-3 749 338	107 843	103
Avustukset muille	-819 900		-819 900	-727 760	-92 140	89
Avustukset liikelaitoksille					0	
Muut toimintamenot	-3 826 644		-3 826 644	-3 927 717	101 073	103
Toimintakate	-56 505 046	-2 200 000	-58 705 046	-58 122 133	-582 913	99
Verotulot	29 240 000		29 240 000	29 994 560	-754 560	103
Valtionosuudet	33 348 500	285 000	33 633 500	33 586 844	46 656	100
Rahoitustulot ja menot						
Korkotulot muilta	23 590		23 590	36 668	-13 078	155
Korkotulot liikelaitoksilta			0		0	
Muut rahoitustuotot muilta	233 040		233 040	257 485	-24 445	110
Korvaus peruspääomasta liikelaitoksilta						
Korkomenot	-220 000		-220 000	-219 525	-475	100
Muut rahoitusmenot	-136 650		-136 650	-37 976	-98 674	28
Vuosikate	5 983 434	-1 915 000	4 068 434	5 495 922	-1 427 488	135
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman mukaiset poistot	-4 163 288		-4 163 288	-3 531 998	-631 290	85
Arvonalentumiset						
Satunnaiset erät						
Satunnaiset tulot						
Satunnaiset menot						
Tilikauden tulos	1 820 146	-1 915 000	-94 854	1 963 924	-2 058 778	-2 070
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)					0	
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)					0	
Rahastojen lisäys-				-5 865	5 865	
Rahastojen vähennys +					0	
Tilikauden ali- /ylijäämä	1 820 146	-1 915 000	-94 854	1 958 059	-2 052 913	-2 064

7.3. Investointiosan toteutumisvertailu

TALOUSARVION INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMINEN 1.1. - 31.12.2021				
	Ta-määräraha	Kustannukset	%	Poikkeama
Investoinnit				
Menot	20 638 000	8 195 848	39,71	12 442 152
Tulot	7 112 000	251 608	3,54	6 860 392
NETTO	13 526 000	7 944 239	58,73	5 581 761
Kohde				
Kiinteän omaisuuden hankinta	0	5 470		
Kiinteistöjen hankinta		0		
Maa- ja vesialueiden ostot		2 163		
Liittymämaksut		3 306		
TULOT Kiinteän omaisuuden myynti	0	60 351		
Kiinteistöjen ja maa- ja vesialueiden myynti		19 200		
Kiinteistöjen myynti		41 151		
Maa-alueiden myynti				
Tonttien myynti				
Netto	0	-54 881		54 881
Kunnanhallitus/Talonrakennus	1 000 000	569 469	56,95	430 531
Mehin valaistuksen uusiminen		24 976		
Hossan polttoainejakeluasema		447		
Kaunisniemen kulttuurinäyttämö, kulut		33 166		
Tulikiven varastorakennus		510 206		
Kemet, rakennusautomaation päivittäminen		675		
Tulot yhteensä	0	36 388		-36 388
Kaunisniemen kulttuurinäyttämö, tulot		36 388		-36 388
Netto	1 000 000	533 081	53,31	466 919
Kunnanhallitus/Irtain omaisuus	40 000	137	0,34	39 863
Tietohallinto, Dynasty 10	10 000	137		9 863
Elinvoimapaalvelut, CRM-ohjelma	30 000	0		30 000
Tulot	0	0		
Netto	40 000	137	0,34	39 863
Kunnanhallitus/Aineeton käyttöomaisuus				
Arvopaperit	0	0		
Tulot	0	0		
Netto	0	0		
Sivistyslautakunnan irtaimisto	1 168 000	569 278	48,74	598 722
Ruukinkankaan uuden koulun kalustaminen	700 000	114 670		585 330
Kirjastoauto	450 000	439 868		10 132
Lukiokoulutus, sähköistyvä yo-koe	18 000	14 740		3 260
Tulot	117 000	117 500	100,43	-500
Kirjastoauton valtionavustus		117 500		-117 500
Netto	1 051 000	451 778	42,99	599 222
TEKNINEN LAUTAKUNTA YHTEENSÄ (sis. vesihuoltolaitoksen) Menot	18 430 000	7 051 494	38,26	11 378 506
Tulot	6 995 000	37 370	0,53	6 957 630
Netto	11 435 000	7 014 124	61,34	4 420 876

TALOUSARVION INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMINEN 1.1. - 31.12.2021

	Ta-määräraha	Kustannukset	%	Poikkeama
Talonrakennus yhteensä, menot	16 765 000	6 272 748	37,42	10 492 252
Tulot	6 400 000	0		6 400 000
Netto	10 365 000	6 272 748	60,52	4 092 252
				0
Kulut				0
Talonrakennus	16 705 000	6 183 550	37,02	10 521 450
Terveyskeskus	150 000	12 759		
Tulevaisuuden koulu	8 600 000	5 913 722	68,76	
Rakennusautomaation päivittäminen	65 000	0	0,00	
Virastotalo, Tornikadun ikkunoiden uusiminen	150 000	100 684	67,12	
Virastotalo, vesikaton uusiminen	300 000	3 463	1,15	
Virastotalon Tornikadun puoleisen siiven viemärisaneeraus	500 000	0	0,00	
Virastotalon pyöräkatos ja piha-alueen kunnostus	10 000	5 535	55,35	
Pitämän päiväkodin IV ja lämmönvaihdin saneeraus	300 000	0	0,00	
Kiinteistöjen kattoremontit	120 000		0,00	
-Taivalkehdon vesikaton saneeraus		128 449		
Lukitusten uusiminen	40 000	6 541	16,35	
Jaloniemitalo - muutosten suunnitteli	50 000	0	0,00	
Uimarannan vaatteiden vaihtotila	20 000	11 356	56,78	
Kemet, korjauskulut - vakuutuskorvaustulot	6 400 000	1 041	0,02	
Tulot	6 400 000		0,00	
Kemet, vakuutuskorvaus	6 400 000			
Asuntojen kunnostus	60 000	89 198	148,66	-29 198
Tykkiniementie 5		14 874		
Pitämäkatu 1		48 481		
Säröskuja 1		25 842		
JULKINEN KÄYTTÖMAISUUS yhteensä	1 235 000	364 110	29,48	870 890
Tulot	595 000	37 370		557 630
Netto	640 000	326 740	51,05	313 260
Tulo: avustus Emäjoen silta		37 370		
Kaavateiden rakentaminen	1 085 000	236 707	21,82	848 293
Kaavateiden rakentaminen ja kunnostaminen	380 000			
Pienkohteet		19 549		
Kevyen liikenteen väylä	70 000			
Silta Emäjoen yli, suunnittelu	30 000	40 230		
Silta Emäjoen yli, rakentaminen	605 000			
Maalarinkuja		78 319		
Muurarinkuja		94 227		
Liikenteenohjauslaitteet		4 382		
Tievalaistuksen rakentaminen	80 000	80 317	100,40	-317
-peruskorjaukset ja täydennykset		80 317		
Puistot, torit, leikkikentät, menot	50 000	40 553	81,11	9 447
Tulot		0		0
Netto	50 000	40 553	81,11	9 447
Puistot, torit ja leikkikentät		40 553		
Liikuntapaikat	20 000	6 533	32,66	13 467
Tulot	0	0		
Netto	20 000	6 533	32,66	13 467
Kulut	20 000	6 533	32,66	13 467
Tulot	0	0		0
IRTAIMISTO	50 000	41 285	82,57	8 715
Keräävä ruohonleikkuri, 2 kpl	50 000	41 285	82,57	8 715
Tuotot	0	0		0

TALOUSARVION INVESTOINTIOSAN TOTEUTUMINEN 1.1. - 31.12.2021				
	Ta-määräraha	Kustannukset	%	Poikkeama
ERIYTETTY VESIHUOLTOLAITOS	380 000	373 352	98,25	6 648
Vesilaitos	230 000	232 183	100,95	-2 183
Tonttiliittymät ja pienkohteet	20 000	21 321	106,61	
Verkostojen peruskorjaus	80 000	67 889	84,86	
Etäluettavat vesimittarit	130 000	67 084	51,60	
Ämmänhaaran vesijohdon uusiminen		75 889		
Tulot	0	0		
Tulot yhteensä	0	0		
Nettomenot vesilaitos	230 000	232 183	100,95	-2 183
				0
Viemärlaitos	150 000	141 169	94,11	8 831
Tonttiliittymät ja pienkohteet	50 000	21 725	43,45	
Verkostojen saneeraus	100 000	119 444	119,44	
Tulot:	0	0		0
				0
Nettomenot	150 000	141 169	94,11	8 831
Investoinnit yhteensä	20 638 000	10 879 352	52,72	9 758 648
Investointitulot	7 112 000	2 935 112	41,27	4 176 888
INVESTOINNIT NETTO	13 526 000	7 944 239	58,73	5 581 761

7.4. Rahoitusosan toteutumisvertailu

Talousarvion rahoitusosan toteutumisvertailu

1000 €	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteutuma	Poikkeama €	Poikkeama %
Toiminta ja investoinnit						
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	5 983	-1 915	4 068	5 496	1 428	35
Satunnaiset erät	0		0	0	0	
Tulorahoituksen korjauserät	0		0	0	0	
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-20 638	0	-20 638	-8 159	12 479	-60
Rahoitusosuudet investointimenoihin	7 112		7 112	155	-6 957	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0		0	233	233	
Toiminta ja investoinnit, netto	-7 543	-1 915	-9 458	-2 444	7014	-74
Rahoitustoiminta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäys muille	0		0	0	0	
Antolainasaamisten lisäys liikelaitoksille			0			
Antolainasaamisten vähennykset	50		50	0	-50	0
Antolainasaamisten vähennys liikelaitoksilta			0			
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	8 000	0	8 000	5 000	-3 000	-38
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 550		-2 550	-2 190	360	-14
Lyhytaikaisten lainojen muutos			0	0	0	
Oman pääoman muutokset	0		0	-11	-11	0
Vaikutus maksuvalmiuteen				1 777	1 777	

7.5. Yhteenveto valtuuston hyväksymien sitovien määrärahojen toteutumisesta

Valtuuston hyväksymä sitovuustaso toimitin (tummennettu) ilman poistoja, sisältää sisäiset erät

2021	sito- vuus	Määrärahat				Tuloarviot				Netto				Poikkeama %
		Alkuperäinen Talousarvio	TA:n muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Talousarvio	TA:n muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Talousarvio	Toteuma	Poikkeama		
KÄYTTÖTALOUSOSA														
1810 Keskusvaalilautakunta	N	29 973		29 973	25 803	4 170	0	0	9 220	-9 220	29 973	16 582	13 391	44,68
1811 Tarkastuslautakunta	N	19 599		19 599	17 479	2 120	0	0	0	0	19 599	17 479	2 120	10,82
1812 Kunnanvaltuusto	N	44 648		44 648	44 874	-226	0	0	0	0	44 648	44 874	-226	-0,51
1813 Kunnanhallitus	N	5 178 490		5 178 490	5 058 617	119 873	672 647	672 647	771 340	-98 693	4 505 843	4 287 277	218 566	4,85
18130 Kunnanhallitus	N	668 473		668 473	543 740	124 733	57 020	57 020	35 791	21 229	611 453	507 949	103 504	16,93
Luottamushenkilöhallinto	N	668 473		668 473	543 740	124 733	57 020	57 020	35 791	21 229	611 453	507 949	103 504	16,93
Elinvoimapaalvelut	N	888 608		888 608	822 305	66 304	98 890	98 890	112 384	-13 494	789 718	709 921	79 797	10,10
Työllisyyden hoitaminen *	N	1 091 130		1 091 130	1 199 395	-108 265	145 000	145 000	309 805	-164 805	946 130	889 590	56 540	5,98
Hallintopalvelut	N	2 530 279		2 530 279	2 493 178	37 101	371 737	371 737	313 361	58 376	2 158 542	2 179 817	-21 275	-0,99
Keskushallinto	N	427 036		427 036	410 645	16 391	0	0	6 321	-6 321	427 036	404 324	22 712	5,32
Henkilöstöpalvelut	N	1 055 965		1 055 965	1 035 729	20 236	64 000	64 000	98 238	-34 238	991 965	937 491	54 474	5,49
Talouspalvelut	N	275 415		275 415	304 416	-29 001	0	0	0	0	275 415	304 416	-29 001	-10,53
Tietoliikennepalvelut	N	77 680		77 680	79 554	-1 874	0	0	0	0	77 680	79 554	-1 874	-2,41
Tukipalvelut	N	414 000		414 000	426 196	-12 196	0	0	12 424	-12 424	414 000	413 772	228	0,06
Pakolaisohjaus	N	280 183		280 183	236 638	43 545	307 737	307 737	196 378	111 359	-27 554	40 260	-67 814	246,11
1818 Maakunnallinen yhteistoiminta	E	263 000		263 000	262 477	523	0	0	0	0	263 000	262 477	523	0,20
1819 Sosiaali- ja terveys	E	37 300 000	2 200 000	39 500 000	38 905 173	594 827	0	0	0	0	39 500 000	38 905 173	594 827	1,51
18400 Sivistyslautakunta	N	14 953 187		14 953 187	15 707 635	-754 448	1 350 480	1 350 480	1 621 737	-271 257	13 602 707	14 085 898	-483 192	-3,55
Sivistyspalvelut+projektivaraus	N	185 049		185 049	169 174	15 874	1 000	1 000	1 161	-161	184 049	168 014	16 035	8,71
Varhaiskasvatus	N	2 675 784		2 675 784	3 011 230	-335 446	193 000	193 000	334 840	-141 840	2 482 784	2 676 390	-193 606	-7,80
Perusopetus	N	7 983 820		7 983 820	8 434 517	-450 697	398 300	398 300	532 774	-134 474	7 585 520	7 901 743	-316 223	-4,17
Lukio-opetus	N	1 127 067		1 127 067	1 139 571	-12 504	46 900	46 900	65 880	-18 980	1 080 167	1 073 691	6 476	0,60
Vapaa sivistystyö	N	642 351		642 351	641 610	741	147 140	147 140	186 864	-39 724	495 211	454 746	40 465	8,17
Kulttuuripalvelut	N	182 578		182 578	162 833	19 744	18 240	18 240	29 298	-11 058	164 338	133 535	30 802	18,74
Nuorisotoimi	N	406 355		406 355	391 202	15 153	173 700	173 700	124 344	49 356	232 655	266 857	-34 203	-14,70
Liikuntapalvelut	N	1 212 128		1 212 128	1 226 582	-14 455	360 700	360 700	337 329	23 371	851 428	889 253	-37 825	-4,44
Kirjastopalvelut	N	469 806		469 806	471 199	-1 393	11 000	11 000	8 764	2 236	458 806	462 435	-3 629	-0,79
Kainuun Musiikkiopisto	N	68 250		68 250	59 717	8 533	500	500	482	18	67 750	59 235	8 515	12,57
1850 Tekninen lautakunta	N	11 349 962		11 349 962	12 218 626	-868 664	10 097 094	10 097 094	11 318 069	-1 220 975	1 252 868	900 556	352 311	28,12
Tekninen hallinto ja projektit	N	427 641		427 641	556 877	-129 236	56 550	56 550	106 385	-49 835	371 091	450 492	-79 401	-21,40
Kunnallistekniikka	N	1 659 845		1 659 845	1 955 676	-295 830	938 000	938 000	1 242 182	-304 182	721 845	713 494	8 351	1,16
Tilapalvelut	N	5 041 470		5 041 470	5 402 189	-360 718	5 869 204	5 869 204	6 604 861	-735 657	-827 734	-1 202 672	374 938	-45,30
Ruoka- ja siivouspalvelut	N	2 978 083		2 978 083	3 062 335	-84 252	3 128 340	3 128 340	3 255 030	-126 690	-150 257	-192 695	42 438	-28,24
Palo- ja pelastustoimi	N	1 018 936		1 018 936	1 018 937	-1	0	0	0	0	1 018 936	1 018 937	-1	0,00
Rakennusvalvonta	N	135 482		135 482	137 740	-2 258	75 000	75 000	82 653	-7 653	60 482	55 086	5 396	8,92
Ympäristönsuojelu	N	88 504		88 504	84 872	3 632	30 000	30 000	26 959	3 041	58 504	57 913	590	1,01
1090 Eriytetty vesihuoltolaitos	N	649 594		649 594	811 287	-161 693	1 231 836	1 231 836	1 197 453	34 383	-582 242	-386 166	-196 076	-33,68
KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ		69 788 453	2 200 000	71 988 453	73 051 971	-1 063 518	13 352 057	13 352 057	14 917 820	-1 565 763	58 636 396	58 134 152	502 244	0,86
* työll.hoitaminen siirtynyt 1.5.20 alk. elinvoimapaalveluihin													-981 153	-1,67

2021	sito- vuus	Määrärahat				Tuloarviot					Netto			Poikkeama %	
		Alkuperäinen Talousarvio	TA:n muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Talousarvio	TA:n muutokset	TA muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama	Talousarvio	Toteuma		Poikkeama
1880 INVESTITIOT	N													ylitys -	
Kunnanhallitus	N	1 040 000		1 040 000	575 076	464 924	0		96 738	-96 738	1 040 000	478 337	561 663	54,01	
Kiinteä omaisuus	N	0		0	5 470	-5 470	0		0	60 351	-60 351	0	-54 881	54 881	
Talonrakennus/Tilojen hankkiminen	N	1 000 000		1 000 000	569 469	430 531	0		36 388	-36 388	1 000 000	533 081	466 919	46,69	
Tietohallinto ja irtaimisto	N	40 000		40 000	137	39 863	0		0	0	40 000	137	39 863	99,66	
Osakkeet ja osuudet	N	0		0	0	0	0		0	0	0	0	0	0	
Sivistyslautakunta	N	1 168 000		1 168 000	569 278	598 722	117 000		117 000	117 500	-500	1 051 000	451 778	599 222	57,01
Lukion kalusto, sähköistettyä yo-koe	N	18 000		18 000	14 740	3 260	0		0	0	18 000	14 740	3 260	-18,11	
Ruukinkankaan koulun kalusteet	N	700 000		700 000	114 670	585 330	0		0	0	700 000	114 670	585 330	-83,62	
Kirjastoauto	N	450 000		450 000	439 868	10 132	117 000		117 000	117 500	-500	333 000	322 368	10 632	
Tekninen lautakunta(sis.vesi- ja viemäri.)	N	18 430 000		18 430 000	7 051 494	11 378 506	6 995 000		6 995 000	37 370	6 957 630	11 435 000	7 014 124	4 420 876	38,66
Talonrakennus*	N	16 765 000		16 765 000	6 272 748	10 492 252	6 400 000		6 400 000		6 400 000	10 365 000	6 272 748	4 092 252	39,48
Kaavateiden rakentaminen*	N	1 085 000		1 085 000	236 707	848 293	595 000		595 000	37 370	557 630	490 000	199 337	290 663	-59,32
Tievalaistuksen rakentaminen*	N	80 000		80 000	80 317	-317	0		0	0	0	80 000	80 317	-317	-0,40
Puistot, torit, leikkikentät*	N	50 000		50 000	40 553	9 447	0		0	0	0	50 000	40 553	9 447	18,89
Vesirakenteet*	N	0		0	0	0	0		0	0	0	0	0	0	0
Liikuntapaikat	N	20 000		20 000	6 533	13 467	0		0	0	0	20 000	6 533	13 467	67,34
Kiinteistöjen pihat	N	0		0	0	0	0		0	0	0	0	0	0	0
Teknisen toimen irtaimisto*	N	50 000		50 000	41 285	8 715	0		0	0	0	50 000	41 285	8 715	17,43
Vesilaitos*	N	230 000		230 000	232 183	-2 183	0		0	0	0	230 000	232 183	-2 183	-0,95
Viemärlaitos*	N	150 000		150 000	141 169	8 831	0		0	0	0	150 000	141 169	8 831	5,89
INVESTOINNIT YHTEENSÄ		20 638 000	0	20 638 000	8 195 847	12 442 153	7 112 000	0	7 112 000	251 608	6 860 392	13 526 000	7 944 239	5 581 761	41,27
*Luettelo rakennuskohteista investointiosan toteutumisvertailussa.															
*Tulot sisältävät valmistus omaan käyttöön.															
TULOSLASKELMAOSA														Tulo merkitty -	
														tässä osiossa	
														alitus -	
Verotulot	B						29 240 000		29 240 000	29 994 560	-754 560	-29 240 000	-29 994 560	754 560	2,58
Valtionosuudet	B						33 348 500	285 000	33 633 500	33 586 844	46 656	-33 633 500	-33 586 844	-46 656	-0,14
Korkotuotot	B						23 590		23 590	36 668	-13 078	-23 590	-36 668	13 078	55,44
Muut rahoitustuotot	E						233 040		233 040	269 504	-36 464	-233 040	-269 504	36 464	15,65
Korkokulut	B	220 000		220 000	219 525	475			0		0	220 000	219 525	475	0,22
Muut rahoituskulut	E	136 650		136 650	37 976	98 674			0		0	136 650	37 976	98 674	72,21
TULOSLASKELMAOSA YHTEENSÄ		356 650		356 650	257 501	99 149	62 845 130		62 845 130	63 887 576	-1 042 446	-62 773 480	-63 630 075	856 595	
RAHOITUSOSA															
Satunnaiset erät	E														
Antolainasaamisten vähennys	B														
Antolainasaamisten lisäys	B														
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	B	2 549 765		2 549 765	2 190 026	359 739						2 549 765	2 190 026	359 739	-14,11
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	B						8 000 000	5 000 000	13 000 000	10 000 000	3 000 000	8 000 000	10 000 000	-2 000 000	25,00
Lyh.aikaisten lainojen vähennys	E														
Lyh.aikaisten lainojen muutos	E														
Oman pääoman muutos	E				11 122										
Muut maksuvalmiuden muutokset	E				1 776 849	-1 776 849							1 776 849	-1 776 849	
RAHOITUSOSA YHTEENSÄ	E	2 549 765		2 549 765	3 977 997	-1 417 110	8 000 000		13 000 000	10 000 000	3 000 000	10 549 765	13 966 875	-3 417 110	32,39
YHTEENSÄ KAIKKI		93 332 868		95 532 868	85 483 318	10 060 673	91 309 187		96 309 187	89 057 004	7 252 183	19 938 681	16 415 191	-3 523 490	
Sitovuus N = Netto, B = Brutto, E = Ei sitova															

8. TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

8.1. Kunnan tuloslaskelma

Ulkoiset

	2021		2020	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	4 039 284,26		3 997 957,19	
Maksutuotot	695 501,89		403 493,57	
Tuet ja avustukset	1 219 255,67		1 395 884,48	
Muut toimintatuotot	<u>3 914 096,67</u>	9 868 138,49	<u>3 508 325,81</u>	9 305 661,05
Valmistus omaan käyttöön		156 159,02		151 699,03
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-11 806 217,96		-11 032 243,87	
Henkilösivukulut				
Eläkekulut	-3 534 330,20		-3 638 346,59	
Muut henkilösivukulut	-270 662,04		-179 769,73	
Palvelujen ostot	-47 105 999,69		-47 900 201,61	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 685 173,27		-3 446 365,93	
Avustukset	-727 760,11		-788 844,19	
Muut toimintakulut	<u>-1 016 286,75</u>	-68 146 430,02	<u>-1 139 758,98</u>	-68 125 530,90
Toimintakate		-58 122 132,51		-58 668 170,82
Verotulot		29 994 559,61		28 113 873,87
Valtionosuudet		33 586 844,00		34 347 831,00
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	36 668,30		13 485,50	
Muut rahoitustuotot	257 484,55		256 368,42	
Korkokulut	-219 525,08		-188 967,70	
Muut rahoituskulut	<u>-37 976,25</u>	36 651,52	<u>-12 835,43</u>	68 050,79
Vuosikate		5 495 922,62		3 861 584,84
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 531 998,29		-3 753 294,95	
Arvonalentumiset	<u>0,00</u>	-3 531 998,29	<u>-349 092,88</u>	-4 102 387,83
Satunnaiset erät				
Satunnaiset tuotot	0,00		0,00	
Satunnaiset kulut	<u>0,00</u>	0,00	<u>0,00</u>	0,00
Tilikauden tulos		1 963 924,33		-240 802,99
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)		0,00		0,00
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)		0,00		0,00
Rahastojen lisäys (-)		-5 865,00		-1 562,65
Rahastojen vähennys (+)		<u>0,00</u>		<u>0,00</u>
Tilikauden yli-/alijäämä		1 958 059,33		-242 365,64

8.2. Kunnan rahoituslaskelma

	2021		2020	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	5 495 922,62		3 861 584,84	
Satunnaiset erät	0,00		0,00	
Tulorahoituksen korjauserät	-168 559,30	5 327 363,32	138 054,37	3 999 639,21
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-8 159 459,44		-8 816 659,20	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	154 870,00		128 094,16	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	233 249,40	-7 771 340,04	108 302,00	-8 580 263,04
Toiminnan ja investointien rahavirta		-2 443 976,72		-4 580 623,83
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäys	0,00		0,00	
Antolainasaamisten vähennys	0,00	0,00	0,00	0,00
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	5 000 000,00		10 000 000,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-2 190 026,29		-2 071 771,30	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0,00	2 809 973,71	-133 332,00	7 794 896,70
Oman pääoman muutokset		-11 122,11		-3 443,32
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	79 048,05		-2 758,00	
Vaihto-omaisuuden muutos	0,00		0,00	
Saamisten muutos	-1 248 256,88		-145 195,99	
Korottomien velkojen muutos	-607 640,26	-1 776 849,09	2 903 606,32	2 755 652,33
Rahoituksen rahavirta		1 022 002,51		10 547 105,71
Rahavarojen muutos		-1 421 974,21		5 966 481,88
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.	16 488 270,02		17 910 244,23	
Rahavarat 1.1.	-17 910 244,23	-1 421 974,21	-11 943 762,35	5 966 481,88

8.3. Kunnan tase

VASTAAVAA	2021	2020	VASTATTAVAA	2021	2020
PYSYVÄT VASTAAVAT	67 535 906,46	63 123 665,99	OMA PÄÄOMA	52 956 137,21	51 003 334,99
Aineettomat hyödykkeet	1 999,92	14 441,85	Peruspääoma	37 223 659,06	37 223 659,06
Aineettomat oikeudet	1 999,92	14 441,85	Muut omat rahastot	4 266 737,08	4 271 994,19
Ennakkomaksut			Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	9 507 681,74	9 750 047,38
			Tilikauden yli-/alijäämä	1 958 059,33	-242 365,64
Aineelliset hyödykkeet	57 229 899,65	52 805 217,25	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Maa- ja vesialueet	6 413 826,37	6 427 556,52	Poistoero	0,00	0,00
Rakennukset	29 778 781,28	31 148 640,18	Vapaaehtoiset varaukset	0,00	0,00
Kiinteät rakenteet ja laitteet	7 229 628,22	7 499 154,18			
Koneet ja kalusto	573 579,05	373 042,53	PAKOLLISET VARAUKSET	0,00	0,00
Muut aineelliset hyödykkeet	121 622,65	121 622,65	Eläkevaraukset	0,00	0,00
Ennakkomaksut ja kesken- eräiset hankinnat	13 112 462,08	7 235 201,19	Muut pakolliset varaukset	0,00	0,00
Sijoitukset	10 304 006,89	10 304 006,89	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	195 766,09	116 718,04
Osakkeet ja osuudet	9 352 099,76	9 352 099,76	Valtion toimeksiannot	0,00	0,00
Joukkovelkakirjasaamiset	0,00	0,00	Lahjoitusrahastojen pääomat	195 766,09	116 718,04
Lainasaamiset	882 842,28	882 842,28	Muut toimeksiantojen pääomat	0,00	0,00
Muut saamiset	69 064,85	69 064,85			
VAIHTUVAT VASTAAVAT	19 909 918,73	20 083 636,06	VIERAS PÄÄOMA	34 293 921,89	32 087 249,02
Saamiset	3 421 648,71	2 173 391,83	Pitkäaikainen	24 240 999,50	21 725 786,41
Pitkäaikaiset saamiset	809 308,99	962 238,95	Joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00
Myyntisaamiset	127 296,38	179 964,51	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	23 330 858,93	20 820 260,89
Lainasaamiset	603 196,16	707 742,44	Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	66 810,38
Muut saamiset	74 532,00	74 532,00	Lainat muilta luotonantajilta	0,00	0,00
Siirtosaamiset	4 284,45	0,00	Saadut ennakot	0,00	0,00
Lyhytaikaiset saamiset	2 612 339,72	1 211 152,88	Ostovelat	0,00	0,00
Myyntisaamiset	541 792,83	364 620,47	Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	910 140,57	838 715,14
Lainasaamiset	50 000,00	0,00	Siirtovelat	0,00	0,00
Muut saamiset	386 520,95	88 449,02	Lyhytaikainen	10 052 922,39	10 361 462,61
Siirtosaamiset	1 634 025,94	758 083,39	Joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00
Rahoitusarvopaperit	10 293 230,27	10 297 784,66	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	716 091,96	371 264,38
Osakkeet ja osuudet			Lainat julkisyhteisöiltä	1 833 862,09	1 808 164,20
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	10 293 230,27	10 297 784,66	Lainat muilta luotonantajilta	0,00	0,00
			Saadut ennakot	370 414,21	406 313,10
Rahat ja pankkisaamiset	6 195 039,75	7 612 459,57	Ostovelat	2 486 931,88	2 479 867,96
			Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	225 682,24	214 942,43
VASTAAVAA YHTEENSÄ	87 445 825,19	83 207 302,05	Siirtovelat	4 419 940,01	5 080 910,54
			VASTATTAVAA YHTEENSÄ	87 445 825,19	83 207 302,05

8.4. Konsernin tuloslaskelma

	2021		2020	
Toimintatuotot		59 971 853,94		58 133 552,69
Toimintakulut		<u>-113 785 963,77</u>		<u>-112 911 465,52</u>
Toimintakate		-53 814 109,83		-54 777 912,83
Verotulot		29 924 217,97		28 042 143,41
Valtionosuudet		33 586 844,00		34 347 831,00
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	18 285,37		11 677,69	
Muut rahoitustuotot	192 714,26		191 649,27	
Korkokulut	-346 039,84		-319 126,40	
Muut rahoituskulut	<u>-340 196,90</u>	<u>-475 237,11</u>	<u>-354 634,45</u>	<u>-470 433,89</u>
Vuosikate		9 221 715,03		7 141 627,69
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-6 151 260,18		-6 609 282,33	
Arvonalentumiset	<u>-378,44</u>	<u>-6 151 638,62</u>	<u>0,00</u>	<u>-6 609 282,33</u>
Satunnaiset erät +/-		0,00		0,00
Tilikauden tulos		3 070 076,41		532 345,36
Tilinpäätössiirrot		-2 357,23		301,83
Tilikauden verot		-62 358,17		-9 978,44
Laskennalliset verot		- 125 539,36 €		- 89 762,80 €
Valmistus omaan käyttöön		0,00		0,00
Vähemmistöosuudet		-15 835,59		-16 804,91
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)		2 863 986,06		416 101,04

8.5. Konsernin rahoituslaskelma

	2021		2020	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	9 221 715,03		7 141 627,69	
Rahoitustuotot ja -kulut	0,00		0,00	
Satunnaiset erät	0,00		0,00	
Tilikauden verot	-62 358,17		-9 978,44	
Tulorahoituksen korjauserät	<u>-250 650,68</u>	8 908 706,18	<u>5 911,59</u>	7 137 560,84
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-10 354 685,63		-12 615 139,20	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	154 870,00		130 021,09	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	<u>363 514,36</u>	-9 836 301,27	<u>159 998,72</u>	-12 325 119,39
Toiminnan ja investointien rahavirta		-927 595,09		-5 187 558,55
Rahoituksen rahavirta				
Antolainauksen muutokset				
Antolainasaamisten lisäykset	0,00		0,00	
Antolainasaamisten vähennykset	<u>5 382,01</u>	5 382,01	<u>4 942,20</u>	4 942,20
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	6 926 930,00		13 340 012,00	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-3 140 879,67		-3 191 189,26	
Lyhytkaikaisten lainojen muutos	<u>28 290,00</u>	3 814 340,33	<u>-2 359,26</u>	10 146 463,48
Oman pääoman muutokset		-11 122,11		-3 443,32
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	121 488,88		-87 584,71	
Vaihto-omaisuuden muutos	-135 726,70		-66 934,86	
Saamisten muutos	-790 549,85		-1 320 907,32	
Korottomien velkojen muutos	<u>-1 066 294,24</u>	-1 871 081,91	<u>3 292 447,47</u>	1 817 020,58
Rahoituksen rahavirta		1 937 518,32		11 964 982,94
Rahavarojen muutos		1 009 923,23		6 777 424,39
Rahavarojen muutos				
Rahavarat 31.12.		23 429 401,98		22 419 478,76
Rahavarat 1.1.		<u>22 419 478,76</u>		<u>15 642 054,37</u>
		1 009 923,22		6 777 424,39

8.6. Konsernin tase

VASTAAVAA	2021	2020	VASTATTAVAA	2021	2020
PYSYVÄT VASTAAVAT			OMA PÄÄOMA		
Aineettomat hyödykkeet	89 485 989,40	85 622 377,68	OMA PÄÄOMA	50 512 757,24	47 658 128,64
Aineettomat oikeudet	550 273,08	557 126,97	Peruspääoma	37 223 659,06	37 223 659,06
Muut pitkävaikutteiset menot	116 567,34	133 381,06	Osuus kuntayht. oman pääoman		
Ennakkomaksut	427 994,31	423 230,13	Arvonkorotusrahas	84 052,14	84 052,14
	5 711,43	515,78	Muut omat rahastot	4 768 175,25	4 777 532,72
Aineelliset hyödykkeet			Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	5 572 884,72	5 156 783,68
Maa- ja vesialueet	88 246 554,52	84 370 730,17	Tilikauden yli-/alijäämä	2 863 986,07	416 101,04
Rakennukset	6 903 856,62	6 930 172,54			
Kiinteät rakenteet ja laitteet	52 615 366,29	53 532 953,01	VÄHEMMISTÖOSUUDET	140 690,66	124 262,48
Koneet ja kalusto	12 957 362,28	13 261 811,73			
Muut aineelliset hyödykkeet	2 360 875,32	2 303 056,84	PAKOLLISET VARAUKSET	756 488,12	818 809,02
Ennakkomaksut ja kesken-	156 308,40	135 132,11	Eläkevaraukset		
eräiset hankinnat	13 252 785,61	8 207 603,94	Muut pakolliset varaukset	756 488,12	818 809,02
Sijoitukset			TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Osakkuusyhteisöosuudet	689 161,80	694 520,54	Valtion toimeksiannot	897 308,50	816 689,90
Muut osakkeet ja osuudet	50 670,36	50 670,36	Lahjoitusrahastojen pääomat	433 160,33	506 966,17
Muut lainasaamiset	354 437,03	304 729,77	Muut toimeksiantojen pääomat	238 959,27	161 398,08
Muut saamiset	0,00	49 683,99		225 188,90	148 325,65
	284 054,41	289 436,42			
TOIMEKSIANTOJEN VARAT			VIERAS PÄÄOMA		
Valtion toimeksiannot	469 299,83	510 170,10	Pitkäaikainen	69 279 214,68	66 409 627,91
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	283 569,84	0,00	Joukkovelkakirjalainat	49 609 058,07	46 501 904,81
Muut toimeksiantojen varat	16 265,53	16 288,39	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	46 396 583,44	42 823 182,49
	169 464,46	493 881,71	Lainat julkisyhteisöiltä	888 715,91	1 577 733,11
VAIHTUVAT VASTAAVAT			Lainat muilta luotonantajilta	0,00	0,00
Vaihto-omaisuus	31 631 169,95	29 694 970,17	Saadut ennakot	0,00	0,00
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	502 929,15	367 202,44	Ostovelat	0,00	0,00
Saamiset	502 929,15	367 202,44	Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	1 193 024,85	1 087 797,30
Pitkäaikaiset saamiset	7 698 838,82	6 908 288,97	Siirtovelat	0,00	0,00
Myyntisaamiset	290 437,50	349 787,21	Laskennalliset verovelat	1 130 733,87	1 013 191,91
Lainasaamiset	127 296,38	179 964,51			
Lainasaamiset	84 324,67	95 290,70	Lyhytaikainen	19 670 156,61	19 907 723,10
Muut saamiset	74 532,00	74 532,00	Joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00
Siirtosaamiset	4 284,45	0,00	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 281 436,34	1 377 177,64
Lyhytaikaiset saamiset	7 408 401,32	6 558 501,76	Lainat julkisyhteisöiltä	1 840 307,75	1 814 609,86
Myyntisaamiset	2 106 070,68	1 768 105,81	Lainat muilta luotonantajilta	0,00	0,00
Lainasaamiset	6 210,26	9 024,35	Saadut ennakot	391 727,85	422 597,26
Muut saamiset	842 188,55	644 396,71	Ostovelat	4 718 483,76	4 446 301,03
Siirtosaamiset	4 453 931,83	4 136 974,89	Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	1 196 161,91	1 051 174,96
Rahoitusarvopaperit	10 470 199,80	10 297 784,66	Siirtovelat	9 242 039,00	10 795 862,35
Osakkeet ja osuudet			Laskennallinen verovelka	0,00	0,00
Sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin	10 470 199,80	10 297 784,66	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	121 586 459,20	115 827 517,95
Joukkovelkakirjalainasaamiset					
Muut arvopaperit					
Rahat ja pankkisaamiset	12 959 202,18	12 121 694,10			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	121 586 459,18	115 827 517,95			

8.7. Laskennallisesti eriytetyn vesihuoltolaitoksen tuloslaskelma

VESIHUOLTOLAITOS	Sisältää sisäiset erät		Sisältää sisäiset erät	
TULOSLASKELMA	2021		2020	
Liikevaihto	1 177 465,11		1 162 921,85	
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)	0,00		0,00	
Valmistus omaan käyttöön	20 165,76		29 570,39	
Liiketoiminnan muut tuotot	616,16			
Tuet ja avustukset kunnalta/kuntayhtymältä				
Materiaalit ja palvelut				
Aineet ja tarvikkeet				
Ostot tilikauden aikana	-237 873,26		-237 848,54	
Varastojen lisäys+ vähennys-	0,0		0,0	
Palvelujen ostot	-282 520,78	-520 394,04	-199 911,60	-437 760,14
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-221 250,35		-193 411,28	
Henkilöstösivukulut				
Eläkekulut	-46 310,30		-43 519,42	
Muut henk.sivukulut	-6 732,20	-274 292,85	-3 497,86	-240 428,56
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-330 849,55		-444 642,37	
Arvonalentumiset	0,0	-330 849,55	0,0	-444 642,37
Liiketoiminnan muut kulut	-4 580,81		-7 443,97	
Liikevaihto/-alijäämä	68 129,78		62 217,20	
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	0,00		0,00	
Muut rahoitustuotot	0,00		0,00	
Korkokulut	0,00		0,00	
Korvaus jäännöspääomasta*)	-12 019,49		-10 243,76	
Muut rahoituskulut	0,00	-12 019,49	0,00	-10 243,76
Yli/-alijäämä ennen satunnaisia eriä	56 110,29		51 973,44	
Satunnaiset tuotot ja -kulut				
Satunnaiset tuotot				
Satunnaiset kulut				
Yli/-alijäämä ennen varauksia	56 110,29		51 973,44	
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0,00		0,00	
Varausten lisäys (-) tai vähennys (+)	0,00		0,00	
Rahastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	0,00		0,00	
Tuloverot	0,00		0,00	
Tilikauden ylijäämä /alijäämä)	56 110,29		51 973,44	
LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT	2020	2019		
Sijoitetun pääoman tuotto, %	2,37	9,29		
Kunnan sijoittaman pääoman tuotto, %	2,37	9,29		
Voitto, %	4,47	17,75		

Vuosi	2021	2020
Ed.tp:n jäännöspääoma	2 403 898,41	2 048 752,89
Korko (12 kk:n Eb 30.6. + 0,5 %)	0,5	0,5
Jäännöspon korko*	12 019,49	10 243,76

*Korvaus jäännöspääomasta=talousarviovuotta edeltävän vuoden 12 kk:n EB 30.6 + 0,5 %.

8.8. Laskennallisesti eriytetyn vesihuoltolaitoksen rahoituslaskelma

VESIHUOLTOLAITOS

RAHOITUSLASKELMA 2021	2021	2020	
Toiminnan rahavirta			
Liikelyli-/alijäämä	68 129,78		62 217,20
Poistot ja arvonalentumiset	330 849,55		444 642,37
Rahoitustuotot ja -kulut	-12 019,49		-10 243,76
Satunnaiset erät			
Tuloverot			
Tulorahoituksen korjauserät			
Sisäiset tuotot	-146 636,48		-156 361,59
Sisäiset kulut	<u>21 351,07</u>	261 674,43	<u>18 295,33</u>
			358 549,55
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-373 351,95		-497 923,00
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0,00		0,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	<u>0,00</u>	-373 351,95	<u>0,00</u>
			-497 923,00
Toiminnan ja investointien rahavirta		-111 677,52	-139 373,45
Rahoituksen rahavirta			
Lainakannan muutokset		0,00	0,00
Oman pääoman muutokset		0,00	0,00
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Saamisten muutos muilta	8 579,26		-2 097,13
Korottomien velkojen muutos muilta	39 025,67		6 856,74
Liittymismaksujen muutos	<u>71 425,43</u>	119 030,36	<u>9 383,10</u>
Rahoituksen rahavirta		119 030,36	14 142,71
Rahavarojen muutos		7 352,84	-125 230,74
LIIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT	2021	2020	
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä, 5 vuodelta, 1000 €	484	851	
Investointien tulorahoitus, %	1,07	1,00	
Quick ratio	0,50	0,86	
Curren ratio	0,50	0,86	

8.9. Laskennallisesti eriytetyn vesihuoltolaitoksen tase

VESIHUOLTOLAITOS

VASTAAVAA	2021	2020	VASTATTAVAA	2021	2020
PYSYVÄT VASTAAVAT	3 083 389,54	3 252 878,96	OMA PÄÄOMA	2 110 584,19	2 455 871,85
Aineettomat hyödykkeet	0	0	Jäännöspääoma	2 054 473,90	2 403 898,41
Aineettomat oikeudet		0	Edellisten tilikausien ylijäämä		
Muut pitkävaikutteiset menot	0,00	0,00	Tilikauden yli-/alijäämä	56 110,29	51 973,44
Ennakkomaksut	0,00	0,00			
Aineelliset hyödykkeet	3 083 389,54	3 252 878,96	POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Maa- ja vesialueet	0,00	0,00	Poistoero	0,00	0,00
Rakennukset	152 309,73	127 880,53	Vapaaehtoiset varaukset	0,00	0,00
Kiinteät rakenteet ja laitteet	2 836 024,49	3 124 998,43			
Koneet ja kalusto	22 871,02	0,00	PAKOLLISET VARAUKSET	0,00	0,00
Muut aineelliset hyödykkeet			Eläkevaraukset		
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	72 184,30	0,00	Muut pakolliset varaukset	0	0
Sijoitukset	0,00	0,00	VIERAS PÄÄOMA	1 089 387,99	866 537,29
Osakkeet ja osuudet	0,00	0,00	Pitkäaikainen	857 093,41	785 667,98
Joukkovelkakirjasaamiset	0,00	0,00	Joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00
Lainasaamiset	0,00	0,00	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	0,00	0,00
Muut sijoitukset	0,00	0,00	Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
			Lainat muilta luotonantajilta	0,00	0,00
			Saadut ennakot	0,00	0,00
			Ostovelat	0,00	0,00
			Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	857 093,41	785 667,98
			Siirtovelat	0,00	0,00
VAIHTUVAT VASTAAVAT	116 582,64	69 530,18	Lyhytaikainen	232 294,58	80 869,31
Vaihto-omaisuus			Joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00
Saamiset	116 582,64	69 530,18	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	0,00	0,00
Pitkäaikaiset saamiset			Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Myyntisaamiset			Lainat muilta luotonantajilta	0,00	0,00
Lainasaamiset			Saadut ennakot	0,00	0,00
Saamiset kunnalta/kuntayhtymältä			Ostovelat	97 810,67	58 785,14
Muut saamiset			Muut velat/Liittymismaksut ja muut velat	73 758,86	0,00
Siirtosaamiset			Siirtovelat	60 725,05	22 084,17
Lyhytaikaiset saamiset	116 582,64	69 530,18	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	3 199 972,18	3 322 409,14
Myyntisaamiset	71 735,00	69 530,18			
Lainasaamiset			LIKELAITOKSEN TUNNUSLUVUT	2021	2020
Saamiset kunnalta/kuntayhtymältä			Omavaraisuusaste, %	65,96	73,92
Muut saamiset	44 847,64		Suhteellinen velkaantuneisuus, %	92,47	74,51
Siirtosaamiset			Lainakanta 31.12., 1000 €	0,00	0,00
VASTAAVAA YHTEENSÄ	3 199 972,18	3 322 409,14			

9. LIITETIEDOT

9.1. Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Tilinpäätöksen liitetiedot

Tilinpäätöksen liitetiedot on laadittu Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston vuonna 2020 antaman kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen liitetietojen yleisohjeen mukaisesti. Tilinpäätöksen liitetietojen numerointi vastaa yleisohjeen liitetietonumerointia.

Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1. Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostusperiaatteet ja -menetelmät sekä jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Jaksotusperiaatteet

Tulot ja menot on merkitty tuloslaskelmaan suoriteperusteiden mukaisesti. Suoriteperusteesta poiketen verotulot on kirjattu niiden tilitysjankohdan mukaisesti ao. tilikaudelle.

Pysyvät vastaavat

Pysyvien vastaavien arvostus

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman perusteet kunnanvaltuusto on hyväksynyt 23.9.1996. Kunnanvaltuusto on täydentänyt poistosuunnitelmaa 9.11.2010 § 43 ja 13.11.2012 § 42. Kunnanhallitus hyväksyi 22.10.2019 § 183 Suomussalmen lukion koulurakennuksen poistosuunnitelman muutoksen. Poistoaikaa lyhennettiin niin, että rakennukset poistetaan taseesta vuosien 2020–2025 aikana. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Sijoitusten arvostus

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuuden arvostus

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen painotetun keskihankintahinnan tai sitä alemman todennäköisen hankintameno tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Rahoitusomaisuus

Rahoitusomaisuuden arvostus

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Johdannaiset

Lainojen korkoihin liittyvää riskiä pienentääkseen Suomussalmen kunta on tehnyt koronvaihtosopimuksia. Lainasalkun arvo 31.12.2021 on 25,881 milj. euroa.

KORONVAIHTOSOPIMUKSET		Aloitus-	Päättymis-	Kunta	Kunta
	Nimellismäärä	päivämäärä	päivämäärä	maksaa	saa
Koronvaihtosopimus	5 000 000,00	2.7.2015	17.7.2025	1,44 %	12 kk euribor
Kääntävä koronvaihtosopimus	5 000 000,00	4.10.2021	17.7.2025	12 kk euribor	1,44 %
Kynnyksellinen koronvaihtosopimus	6 750 000,00	2.1.2024	2.1.2034	0,63 %	6 kk euribor
Koronvaihtosopimus	6 750 000,00	2.1.2024	2.1.2034	0,63 %	12 kk euribor
Koronvaihtosopimus	4 655 172,40	30.11.2022	31.5.2036	0,19 %	6 kk euribor

Avustusten käsittely

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintamenon vähennykseksi.

2. Tuloslaskelman ja taseen esittämistavat ovat Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston ohjeiden mukaiset eikä niiden esittämistapaa ei ole muutettu edellisestä tilikaudesta.
3. Tilinpäätökseen ei ole tehty oikaisuja edelliseltä tilikaudelta esitettäviin tietoihin.
4. Edellistä tilikautta koskevat tiedot ovat pääosin vertailukelpoisia päätyneen tilikauden tietojen kanssa.

Vuosien 2020 ja 2021 valtionosuudet eivät ole vertailukelpoisia. Valtionosuudet sisältävät koronatu-
kia 1,941 milj. euroa vuonna 2020 ja 0,384 milj. euroa vuonna 2021.

Edellisten vuosien Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon maksuosuudet eivät ole vertailukelpoisia vuoden 2021 maksuosuuteen. Kainuun sote -kuntayhtymä on tehnyt vuosien 2015–2018 kuntien maksuosuuksien tarkastuslaskennan, jonka mukaan Suomussalmen kunta sai vuonna 2021 maksuosuuksien palautusta 0,906 milj. euroa. Tämä summa on kirjattu vuonna 2021 maksuosuuden vähennykseksi.

Tuli tuhosi Elektroniikkatehdas Kemet Electronics Oy:n teollisuushallin osittain heinäkuussa 2020. Suomussalmen kunnan ja Kemetin välillä on yritystilasopimus kiinteistöstä. Vuonna 2021 vahinkokorvauksia saatiin yhteensä 2,2 milj. euroa

Suomussalmen kunnalla ei ole ulkomaanrahan määräisiä saamisia eikä velkoja.

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevana liitetietoina on esitetty:

- konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet
- selostus konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteissa ja –menetelmissä tapahtuneista muutoksista sekä muutosten vaikutukset konsernin toiminnan tulokseen ja taloudelliseen asemaan
- selostus sellaisista muutoksista konsernin rakenteessa, jotka merkittäväällä tavalla vaikuttavat konsernitaseen vertailukelpoisuuteen edelliseltä tilikaudelta laaditun konsernitilinpäätöksen kanssa. Selostus kattaa muutokset tytäryhteisöissä sekä merkittävässä osakkuusyhteisöjen omistuksissa,
- konserniaktiivien ja –passiivien olennaiset muutokset edellisestä tilikaudesta ja selvitys niiden käsittelystä

Konsernitilinpäätöksen laajuus

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki kunnan tytäryhteisöt:

- Asunto-osakeyhtiö Hirvikangas
- Asunto-osakeyhtiö Kuntopolku (72 %)
- Asunto-osakeyhtiö Marjakangas
- Asunto-osakeyhtiö Suomussalmen Ämmäntaival
- Kiinteistöosakeyhtiö Suomussalmen Vuokratalot
- Suomussalmen Energia Oy

Konsernitilinpäätökseen on yhdistetty kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä:

- Kainuun Sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä

- Kainuun Jätehuollon kuntayhtymä Eko-Kymppi
- Kainuun liitto -kuntayhtymä

Konsernitilinpäätökseen ei ole yhdistetty osakkuusyhteisöosakkeita, –osuuksia eikä yhteistyöosakkeita, koska kunnan omistusosuus ko. yhteisöissä on vähäinen (Asunto-osakeyhtiö Mäntyrinne 18,4 %, Suomussalmen Jäähalli Oy 16,1 %, Kiinteistö Oy Ämmänsaaren Toritalo 19,1 %). Yhdistelemättä jättämisellä on vain vähäinen merkitys konsernin omaan pääomaan.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet

Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty sekä konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset

Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemisessä.

Keskinäisten omistusten eliminointi

Kunnan ja sen tytäryhteisöjen sekä kuntayhtymien keskinäinen omistus on eliminoitu. Omistuksen eliminoinnissa syntynyt ero on kirjattu kokonaisuudessaan hankintatilikaudelle.

Vähemmistöosuudet

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin yli- ja alijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisu

Asunto-osakeyhtiöiden ja muiden keskinäisten kiinteistötytäryhteisöjen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden poistot on oikaistu suunnitelman mukaisiksi. Jäännösarvojen ero on kirjattu konsernituloslaskelmassa tytäryhteisön poistojen oikaisuksi ja aikaisemmille tilikausille kertynyt ero konsernitaseessa edellisten tilikausien yli- ja alijäämän oikaisuksi.

Poikkeavat arvostus- ja jaksotuseriaatteet ja menetelmät

Konsernitilinpäätöksen liitteenä esitetään perusteltu selostus, jos konsernitilinpäätöksen laatimisessa ei ole noudatettu samoja arvostus- ja jaksotuseriaatteita kuin kunnan tilinpäätöksessä.

9.2. Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

Liitetieto 6

Toimintatuotot tehtävälueittain	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
	Yleishallinto	8 379 071,55	8 113 548,89	9 172 636,60
Sosiaali- ja terveystuotot	44 720 030,40	44 570 430,79	181 857,68	177 581,37
Opetus- ja kulttuuripalvelut	375 080,72	98 243,41	376 107,24	90 034,75
Yhdyskuntapalvelut	853 509,57	102 127,94	108 966,15	106 349,34
Muut palvelut	5 644 161,70	5 249 201,65	28 570,82	20 528,11
<i>Toimintatuotot yhteensä</i>	<i>59 971 853,94</i>	<i>58 133 552,68</i>	<i>9 868 138,49</i>	<i>9 305 661,05</i>

Liitetieto 7

Verotulojen erittely		
	2021	2020
Kunnan tulovero	22 144 338,81	22 092 344,66
Osuus yhteisöveron tuotosta	4 579 578,60	3 002 956,73
Kiinteistövero	3 270 642,20	3 018 572,48
Muut verotulot	0,00	0,00
<i>Verotulot yhteensä</i>	<i>29 994 559,61</i>	<i>28 113 873,87</i>

Liitetieto 8

Valtionosuuksien erittely		
	2021	2020
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	23 024 898,00	23 837 600,26
<i>Siitä: Verotuloihin perustuva valtionosuuksien taseus (+/-)</i>	<i>6 293 512,00</i>	<i>6 419 464,89</i>
<i>Siitä: Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus</i>	<i>4 536 717,00</i>	<i>4 498 225,85</i>
Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaiset valtionosuudet	-268 283,00	-407 460,00
<i>Valtionosuudet yhteensä</i>	<i>33 586 844,00</i>	<i>34 347 831,00</i>

Liitetieto 9

Palvelujen ostojen erittely	Kunta	
	2021	2020
	Asiakaspalvelujen ostot	40 612 280,81
Muiden palvelujen ostot	6 493 718,88	6 213 138,43
<i>Kunnan palvelujen ostot yhteensä</i>	<i>47 105 999,69</i>	<i>47 900 201,61</i>

Liitetieto 10

Suomussalmen kunta ei ole antanut tukia valtuustoryhmille.

Liitetieto 11

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista			
Käyttöomaisuus			
Käyttöomaisuuden poistojen määrittämisessä on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa.			
Poistosuunnitelmaan poistoajat on arvioitu taloudellisen pitoajan mukaan.			
Poistot lasketaan hankintamenosta tasapoistoina. Arvioidut poistoajat ja niitä vastaavat poistomenetelmät ovat:			
Poistoperusteet hyväksytyt KV 23.9.1996 § 49 ja täydennetty KV 9.11.2010* ja 13.11.2012**			
Aineettomat hyödykkeet		Poistomenetelmä	
Aineettomat oikeudet		Tasapoisto	3 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot		Tasapoisto	3 vuotta
Perustamis- ja järjestelymenot		Tasapoisto	3 vuotta
Tutkimus- ja kehittämismenot		Tasapoisto	3 vuotta
Konserniliikearvo		Tasapoisto	3 vuotta
Liikearvo		Tasapoisto	5 vuotta
Atk-ohjelmistot		Tasapoisto	5 vuotta
* Vuokrahuoneistojen ja rak. peruskorjaus		Tasapoisto	enintään 20 vuotta
100500 Muut		Tasapoisto	3 vuotta
Aineelliset hyödykkeet			
Kom-luokka	Rakennukset ja rakennelmat		
111000	111000 Asuinrakennukset	Tasapoisto	30 vuotta
111000	111000 Asuinrakennukset	Tasapoisto	30 vuotta
111500	111500 Hallinto- ja laitosrakennukset	Tasapoisto	30 vuotta
	** v. 2012 ja sen jälkeen valm. 20 v.	Tasapoisto	20 vuotta
112000	112000 Tehdas- ja tuotantorakennukset	Tasapoisto	20 vuotta
112300	112300 Muut rakennukset (varasto- ja huoltorak.)	Tasapoisto	15-20 vuotta
112320	112300 Vapaa-ajan rakennukset	Tasapoisto	20 vuotta
112330	112300 Talousrakennukset	Tasapoisto	15 vuotta
Kiinteät rakenteet ja laitteet			
113010	113000 Katujen rakentaminen	Tasapoisto	15 vuotta
113040	113000 Katujen päällystäminen	Tasapoisto	15 vuotta
113050	113000 Puistot ym. virkistysalueet	Tasapoisto	15 vuotta
113080	113000 Urheilualueet, ladut ja pallokentät	Tasapoisto	15 vuotta
113130	113000 Venesatamat	Tasapoisto	10 vuotta
113200	113000 Muut maa- ja vesirakenteet	Tasapoisto	15 vuotta
114001	114000 Ulkovaalustalaitteet	Tasapoisto	15 vuotta
114040	114000 Kaukolämpöverkko	Tasapoisto	20 vuotta
	114010 Vesijohtoverkostot	Tasapoisto	30 vuotta
	114020 Viemäriverkostot	Tasapoisto	30 vuotta
	115000 Muut kiinteät rakenteet ja laitteet	Tasapoisto	15 vuotta
Koneet ja kalusto			
	116000 Kuljetusvälineet	Tasapoisto	5 vuotta
117030	117000 Sairaala-, terveydenh.- yms. laitteet	Tasapoisto	5 vuotta
117040	117000 Atk-laitteet	Tasapoisto	3 vuotta
117020	117000 Muut kevyet koneet	Tasapoisto	5 vuotta
117001	117000 Muut liikkuvat työkonet	Tasapoisto	5 vuotta
117050	117000 Muut laitteet ja kalusteet	Tasapoisto	3 vuotta

Liitetieto 12

Pakollisten varausten muutokset				
	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Potilasvahinkovakuutusmaksu 1.1. (ky)	701 520,32	784 005,38		
Lisäykset tilikaudella	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella	96 443,62	82 485,06	0,00	0,00
Potilasvahinkovakuutusmaksu 31.12. (ky)	605 076,70	701 520,32	0,00	0,00
<i>Pakolliset varaukset yhteensä</i>	<i>605 076,70</i>	<i>701 520,32</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>

Liitetieto 13

Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot ja -tappiot				
	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Muut toimintatuotot				
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	141 154,80	7 346,57	141 154,80	7 346,57
Rakennusten luovutusvoitot	23 100,00	0,00	23 100,00	0,00
Muut luovutusvoitot	29 380,18	17 429,42	9 075,65	0,00
<i>Luovutusvoitot yhteensä</i>	<i>193 634,98</i>	<i>24 775,99</i>	<i>173 330,45</i>	<i>7 346,57</i>
Muut toimintakulut				
Muut luovutustappiot	5 305,21	145 400,94	431,73	145 400,94
<i>Luovutustappiot yhteensä</i>	<i>5 305,21</i>	<i>145 400,94</i>	<i>431,73</i>	<i>145 400,94</i>

Liitetieto 14

Vuonna 2021 ei ole ollut satunnaisia tuottoja/kuluja

Liitetieto 15

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely		
	2021	2020
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä		
Osinkotuotot muista yhteisöistä	133 108,28	125 062,15
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	76,23	
<i>Yhteensä</i>	<i>133 184,51</i>	<i>125 062,15</i>

Liitetieto 16

Poistoeroa ei ole kirjattu.

9.3. Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

Liitetieto 17

Kuluksi kirjaamattomia menoja ja pääoma-alennuksia ei ole vuonna 2021.

Liitetieto 18

Arvonkorotuksia ei ole vuonna 2021.

Liitetieto 19

Tiedot pysyvistä vastaavista tase-eräkohtaisesti

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet				
	Aineettomat hyödykkeet			Yhteensä
	Aineet- tomat oikeudet	Muut pitkä- vaikutteiset menot	Ennako- maksut	
Poistamaton hankintameno 1.1.	14 441,85	0	0	14 441,85
Lisäykset tilikauden aikana	0	0		0
Rahoitusosuudet tilikaudella	0	0	0	0
Vähennykset tilikauden aikana	0	0	0	0
Siirrot erien välillä	0	0	0	0
Tilikauden poisto	12 441,93	0	0	12 441,93
Arvonlennukset ja niiden palautukset	0	0	0	0
Aktivoidut korkomenot				
Poistamaton hankintameno 31.12.	1 999,92	0	0	1 999,92
Arvonkorotukset				
Olennaiset lisäpoistot				
Erittely olennaisista lisäpoistoista				
Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet yhteensä 31.12.	1 999,92	0	0	1 999,92

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet									
	Aineelliset hyödykkeet								
	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Kiinteät rakenteet ja laitteet	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennako- maksut ja kesk.er.h.	Yhteensä		
Poistamaton hankintameno 1.1.	6 326 188,75	31 148 640,18	7 499 154,18	373 042,53	121 622,65	7 235 201,23	52 703 849,52		
Lisäykset tilikauden aikana	2 163,35	0		0	0	7 999 119,60	8 001 282,95		
Rahoitusosuudet tilikaudella	0	0	0	0	0	0	0		
Vähennykset tilikauden aikana	19 199,95	41 150,73			0	0	60 350,68		
Siirrot erien välillä	0	1 110 063,36	633 403,18	378 392,21	0	-2 121 858,75	0		
Tilikauden poisto	0	2 438 771,53	902 929,14	177 855,69		0	3 531 998,29		
Arvonlennukset ja niiden palautukset	0	0	0	0	0	0	0		
Aktivoidut korkomenot									
Poistamaton hankintameno 31.12.	6 309 152,15	29 778 781,28	7 229 628,22	573 579,05	121 622,65	13 112 462,08	57 125 225,43		
Arvonkorotukset	0	0	0	0	0	0	0		
Olennaiset lisäpoistot									
Erittely olennaisista lisäpoistoista									
Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet yhteensä 31.12.	6 309 152,15	29 778 781,28	7 229 628,22	573 579,05	121 622,65	13 112 462,08	57 125 225,43		

Maa – ja vesialueet

Maa- ja vesialueet erittely				
	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Maa- ja vesialueet				
Kiinteistöjen liittymismaksut	225 161,17	116 702,59	104 674,22	101 367,77
Muut maa- ja vesialueet	7 443 045,25	6 813 469,95	6 309 152,15	6 326 188,75
Maa- ja vesialueet yhteensä	7 668 206,42	6 930 172,54	6 413 826,37	6 427 556,52

Pysyvien vastaavien sijoitukset									
	Osakkeet konserni-yhtiöt	Osakkeet omistusyht. yhteisöt	Kunta-yhtymä-osuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä	Jvk-muut laina- ja muut saamiset			
						Jvk-laina-saamiset	Saamiset kunta-yhtymät	Saamiset muut yhteisöt	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	7 286 526,45	84 924,92	1 823 903,23	156 745,16	9 352 099,76	0	0	0	0
Lisäykset	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vähennykset	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Siirrot erien välillä	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Hankintameno 31.12.	7 286 526,45	84 924,92	1 823 903,23	156 745,16	9 352 099,76	0	0	0	0
Anonlennukset	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Anonkorotukset	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Kirjanpitoarvo 31.12.	7 286 526,45	84 924,92	1 823 903,23	156 745,16	9 352 099,76	0	0	0	0

Liitetieto 20-22

Tytäryhteisöt, kuntayhtymäosuudet sekä osakkuusyhteisöt						
Nimi	Kotipaikka	Kunnan omistus-osuus	Konsernin omistus-osuus	Kuntakonsernin osuus (1000 €)		
				omasta pääomasta	vieraasta pääomasta	tilikauden voitosta/tappiosta
Tytäryhteisöt						
As. Oy Suomussalmen Hirvikangas	Suomussalmi	100 %	100 %	612	22	1
As. Oy Suomussalmen Kuntopolku	Suomussalmi	72 %	72 %	584	2	-3
As. Oy Suomussalmen Marjakangas	Suomussalmi	100 %	100 %	9	230	0
As. Oy Suomussalmen Ämmäntaival	Suomussalmi	100 %	100 %	402	12	0
Kiinteistö Oy Suomussalmen Vuokratalot	Suomussalmi	100 %	100 %	1 004	2 599	0
Suomussalmen Energia Oy	Suomussalmi	100 %	100 %	2 999	2 981	248
Kuntayhtymät						
Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon -kuntayhtymä	Kajaani	12,84 %	12,84 %	2 124	29 660	63
Kainuun jätehuollon kuntayhtymä	Kajaani	12,40 %	12,40 %	260	648	-10
Kainuun liitto -kuntayhtymä	Kajaani	11,90 %	11,90 %	221	92	7
				Osakepääoma nimellisarvo		
Osakkuusyhteisöt						
As. Oy Suomussalmen Mäntyrinne	Suomussalmi	18,40 %	21 662,60			33 851,57
Suomussalmen Jäähalli Oy	Suomussalmi	16,10 %	16 818,79			16 818,79
				50 670,36		
Yhteisyhteisöt						
Kiinteistö Oy Ämmänsaaren Toritalo	Suomussalmi	19,10 %	1 665,06	18		34 254,56
Muut osakkeet ja osuudet						
Kuntarahitus Oyj		0,05 %	13 750,00	32500		43 750,00
Neo Industrial B			8 409,40	1000		8 409,40
Tulikivi Oyj, Tulikivi A			706,39	1000		647,52
Ylä-Kainuun Osuuspankki, ent. Suomussalmen Op			1 093,22			100,00
Pohjois-Suomen Koulutuskeskus			840,94			840,94
Osuuskunta Metsäliitto						10 440,00
Luottokunta						150,00
Kuntien Tiera Oy						9 332,00
Monetra Oy						720,00
Kainuunmeren Työterveys Oy						61 500,00
				135 889,86		
Muut osakkeet ja osuudet						
Kainuun Etu		12,40 %	20 855,30			20 855,30

Kainuun Etu on asetettu konkurssiin 14.5.2021. Kunnan omistus alaskirjataan sen jälkeen, kun konkurssipesän jakoluettelo on vahvistettu

Liitetieto 23

Saamisten erittely				
	2021		2020	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset		0,00		0,00
Lainasaamiset	882 842,28		882 842,28	
Lainasaamiset	600 000,00	50 000,00		
Muut saamiset				
Siirtosaamiset		34 054,37		8 076,66
<i>Yhteensä</i>	<i>1 482 842,28</i>	<i>84 054,37</i>	<i>882 842,28</i>	<i>8 076,66</i>
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset		105 918,81		
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset	0,00		0,00	
<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>105 918,81</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä				
Myyntisaamiset				
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
Saamiset muilta				
Myyntisaamiset	127 296,38	541 792,83	179 964,51	364 620,47
Lainasaamiset	3 196,16	0,00	707 742,44	0,00
Muut saamiset	74 532,00	386 520,95	74 532,00	88 449,02
Siirtosaamiset	4 284,45	1 599 971,57		750 006,73
<i>Yhteensä</i>	<i>209 308,99</i>	<i>2 528 285,35</i>	<i>962 238,95</i>	<i>1 203 076,22</i>
<i>Saamiset yhteensä</i>	<i>1 692 151,27</i>	<i>2 718 258,53</i>	<i>1 845 081,23</i>	<i>1 211 152,88</i>

Liitetieto 24

Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Pitkäaikaiset siirtosaamiset				
Menoennakot				
Etukäteen maksetut vuokratulot				
<i>Pitkäaikaiset siirtosaamiset yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Siirtyvät korot			34 054,37	8 076,66
Kelan korvaus työterveyshuollosta	140 280,50	115 615,80	77 972,00	69 600,00
EU-tuet ja avustukset	937 302,08	486 544,18	82 659,61	163 655,11
Muut tulojäämät	2 901 822,99	3 659 732,73	1 439 339,96	516 751,62
<i>Tulojäämät yhteensä</i>	<i>3 979 405,57</i>	<i>4 261 892,71</i>	<i>1 634 025,94</i>	<i>758 083,39</i>
<i>Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä</i>	<i>3 979 405,57</i>	<i>4 261 892,71</i>	<i>1 634 025,94</i>	<i>758 083,39</i>

9.4. Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Liitetieto 25

Oman pääoman erittely				
	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Peruspääoma 1.1.	37 223 659,06	37 223 659,06	37 223 659,06	37 223 659,06
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Peruspääoma 31.12.	37 223 659,06	37 223 659,06	37 223 659,06	37 223 659,06
Arvonkorotusrahasto 1.1.	84 052,14	84 052,14	0,00	0,00
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotusrahasto 31.12.	84 052,14	84 052,14	0,00	0,00
Muut omat rahastot				
Vahinkorahaston pääoma 1.1.	354 271,80	358 016,94	356 146,96	358 016,94
Siirrot rahastoon	0,00	1 562,66	0,00	0,00
Siirrot rahastosta	10 222,11	5 307,80	10 222,11	1 869,98
Vahinkorahaston pääoma 31.12.	344 049,69	354 271,80	345 924,85	356 146,96
Muut omat rahastot				
Rahaston pääoma 1.1.	4 423 260,93	4 423 260,92	3 915 847,23	3 915 857,92
Siirrot rahastoon	10 283,32		6 958,40	3 492,65
Siirrot rahastosta	9 418,69		1 993,40	3 503,34
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	4 424 125,56	4 423 260,92	3 920 812,23	3 915 847,23
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	4 852 227,39	4 861 584,86	4 266 737,08	4 271 994,19
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	5 572 884,72	5 156 783,68	9 507 681,74	9 750 047,38
Siirto vahinkorahastoon	0,00	0,00	0,00	0,00
Edellisen tilikauden virheen oikaisu	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	2 863 986,07	416 101,04	1 958 059,33	-242 365,64
<i>Oma pääoma yhteensä</i>	<i>50 512 757,24</i>	<i>47 658 128,64</i>	<i>52 956 137,21</i>	<i>51 003 334,99</i>

Liitetieto 26

Kunta ei ole kirjannut poistoeroa.

Liitetieto 27

Pitkäaikaiset velat		
	2021	2020
Joukkovelkakirjalainat		
Lainat vakuutus- ja rahoituslaitoksilta	10 862 679,12	12 229 267,37
Lainat julkisyhteisöiltä		0,00
Lainat muilta luotonantajilta		
Saadut ennakot		
Ostovelat		
Muut velat		
Siirtovelat		
Lainat julkisyhteisöiltä		
<i>Pitkäaikaiset velat yhteensä</i>	<i>10 862 679,12</i>	<i>12 229 267,37</i>

Vuoden 2021 tilinpäätöksessä esitetään velat ja velkojen osat, jotka erääntyvät 1.1.2027 tai sen jälkeen.

Liitetieto 28

Suomussalmen kunnalla ei ole joukkovelkakirjalainoja.

Liitetieto 29

Pakolliset varaukset				
	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Muut pakolliset varaukset				
Takuuvaraus				
Vahingonkorvausvaraus				
Vuokravastuut käyttämättömistä tiloista				
Ympäristövastuut				
Osuus kuntayhtymän alijäämästä				
Potilasvahinkovastuumaksuvastuu (ky)	605 076,70	701 520,32	0,00	0,00
Muut pakolliset varaukset	151 411,41	117 288,70		
<i>Muut pakolliset varaukset yhteensä</i>	<i>756 488,11</i>	<i>818 809,02</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>

Liitetieto 30

Vieras pääoma				
	2021		2020	
	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset	Pitkä- aikaiset	Lyhyt- aikaiset
Velat tytäryhteisöille				
Saadut ennakot		0,00		0,00
Ostovelat		377 536,44		251 909,03
Muut velat		0,00		69 064,85
Siirtovelat		0,00		0,00
<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>377 536,44</i>	<i>0,00</i>	<i>320 973,88</i>
Velat kuntayhtymille, joissa kunta on jäsenenä				
Saadut ennakot				
Ostovelat	0,00	8 937,95		3 323,75
Muut velat				
Siirtovelat	0,00	2 340 443,94	0,00	3 034 621,64
<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>2 349 381,89</i>	<i>0,00</i>	<i>3 037 945,39</i>
Velat osakkuus- sekä muille omistusyhteisöille				
Saadut ennakot				
Ostovelat				
Muut velat				
Siirtovelat				
<i>Yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
<i>Vieras pääoma yhteensä</i>	<i>0,00</i>	<i>2 726 918,33</i>	<i>0,00</i>	<i>3 358 919,27</i>

Liitetieto 31

Kunnalla ei ole käytössä sekkililimiittiä.

Liitetieto 32

Muiden velkojen erittely				
	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Muut velat				
Liittymismaksut	1 193 024,85	1 087 797,30	910 140,57	838 715,14
Muut velat	1 196 161,91	1 051 174,96	225 682,24	214 942,43
<i>Muut velat yhteensä</i>	<i>2 389 186,76</i>	<i>2 138 972,26</i>	<i>1 135 822,81</i>	<i>1 053 657,57</i>

Liitetieto 33

Siirtovelkoihin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Lyhytaikaiset siirtovelat				
Tuloennakot				406 313,10
Menojäämät				
Lomapalkkavelan ja henkilösivukulujen jaksotukset	3 776 986,42	3 582 263,35	1 580 210,19	1 524 377,88
Korkojaksotukset	81 562,58	58 358,22	80 970,09	57 709,30
Muut menojäämät	4 878 250,54	5 928 200,16	2 758 759,73	3 498 823,36
<i>Lyhytaikaiset siirtovelat yhteensä</i>	<i>8 736 799,54</i>	<i>9 568 821,73</i>	<i>4 419 940,01</i>	<i>5 080 910,54</i>
<i>Siirtovelat yhteensä</i>	<i>8 736 799,54</i>	<i>9 568 821,73</i>	<i>4 419 940,01</i>	<i>5 487 223,64</i>

9.5. Vakuuksia ja vastuusitoumuksia koskevat liitetiedot**Liitetieto 34**

Velat, joiden vakuudeksi annettu kiinnityksiä kiinteistöihin				
	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	19 255 753,59	19 255 753,59	0,00	0,00
kiinnityksistä vapaana	0,00	0,00	0,00	0,00
Lainat julkisyhteisöiltä				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	0,00	0,00	0,00	0,00
Lainat muilta luotonantajilta				
Vakuudeksi annetut kiinnitykset	0,00	0,00	0,00	0,00
<i>Vakuudeksi annetut kiinteistöt yhteensä</i>	<i>19 255 753,59</i>	<i>19 255 753,59</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>

Kunnalla ei ole velkoja, joiden vakuudeksi on annettu osakkeita.

Liitetieto 38

Vuokravastuut				
	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Vuokravastuut				
Vuokravastuut yhteensä	926 540,14	933 183,32	0	0
-seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	926 540,14	933 183,32	0	0
-sopimuksiin sisältyvät lunastusveloitteet				
Leasingvastuut yhteensä	645 376,44	710 425,86	430 533,57	233 867,19
-seuraavalla tilikaudella maksettava osuus	286 558,02	287 359,62	153 629,74	120 713,69
-siitä kiinteistöihin liittyvät rahoitusleasingvastuut	0	0	0	0
<i>Yhteensä</i>	<i>1 571 916,58</i>	<i>1 643 609,19</i>	<i>430 533,57</i>	<i>233 867,19</i>

Leasingsopimuksiin ei sisälly olennaisia irtisanomis- ja lunastusehdon mukaisia vastuuta.

Liitetieto 39

Vastuusitoumukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Järjestelyjen tarkoitus	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Takaukset samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta				
Alkuperäinen pääoma	3 650 070,73	4 242 876,91	3 650 070,73	4 242 876,91
Jäljellä oleva pääoma	1 273 588,96	1 489 302,00	1 273 588,96	1 489 302,00
Takaukset muiden puolesta				
Alkuperäinen pääoma	1 486 757,66	1 725 816,56	1 486 757,66	1 725 816,56
Jäljellä oleva pääoma	305 864,41	450 434,47	305 864,41	450 434,47

Muut vastuusitoumukset

Suomussalmen kaatopaikan ympäristöluvan vakuus		
	2021	2020
Suomussalmen kaatopaikan ympäristöluvan vakuus 31.12.	44 000,00	44 000,00

Korkotukilaina		
	2021	2020
Kuntarahoitus Oyj		
Täytetakaus	562 767,00	569 415,00

Konsernin muut taloudelliset vastuut	2021	2020
	19 304 805,45	17 000 160,00

Liitetieto 40

Vastuu Kuntien takauskeskuksen takausvastuista		
	2021	2020
Kunnan osuus takauskeskuksen takausvastuista 31.12.	53 691 246,00	51 543 871,00
Kunnan osuus takauskeskuksen kattamattomista takausvastuista 31.12.		
Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus takauskeskuksen rahastosta	35 171,00	32 117,00

Vuosina 2020 ja 2021 vakuudet ovat olleet riittävät, eikä takauskeskuslain 10 §:n mukaisia menoja tai sitoumuksia ole realisoitunut.

Liitetieto 41

Muut taseen ulkopuoliset järjestelyt				
Järjestelyjen luonne ja liiketoiminnallinen peruste	Konserni		Kunta	
	2021	2020	2021	2020
Sopimusvastuut				
Maankäyttösopimuksista aiheutuvat veloitteet				
Sitoumukset avustuksiin				
Sitoumukset avustuksiin	40 000,00	40 000,00	40 000,00	40 000,00
Ostavastuuosuudet EU- ja muihin projekteihin	286 893,00	192 659,00	286 893,00	0,00
Sopimusvastuut yhteensä	326 893,00	232 659,00	326 893,00	40 000,00
Johdannaissopimukset				
Koronvaihtosopimus				
Koronvaihtosopimukset on tehty lainasalkun korkoriskin suojaamiseksi.				
Koronvaihtosopimuksilla vaihtuvat korot on muutettu kiinteiksi.				
Sopimuksen nimellisarvo	28 155 172,40	5 000 000,00	28 155 172,40	5 000 000,00
Käypä arvo (pankin ilmoituksen mukaan)	-2 320 446,44	-463 928,00	-148 422,00	-463 928,00
Korkotermit				
Käypä arvo	0,00	0,00	0,00	0,00
Kohde-etuuden arvo				
Arvonlisäveron palautusvastuu *)	90 718,69	102 510,27	90 718,69	102 510,27
Perustamishankkeiden valtionosuuden palautusvastuu *)				

*) Palautuksen ja vähennyksenä käsitellyt arvonlisäverot uudisrakennusten ja perusparantamisen hankintamenoista, joihin liittyy mahdollinen palautusvelvollisuus kiinteistöt myytäessä tai niiden käyttötarkoituksen muuttuessa vähennykseen tai palautukseen oikeuttamattomaan tarkoitukseen (AVH 120 §). Palautusvastuuta määriteltäessä otetaan huomioon kiinteistöt, joiden osalta vastuun toteutuminen on todennäköistä investointi- tai taloussuunnitelmaan tai toimenpideohjelmaan perustuen.

Kunnalla ei ole päästöoikeuden piiriin kuuluvaa toimintaa.

9.6. Henkilöstöä ja tilintarkastajan palkkiota koskevat liitetiedot

Liitetieto 42

Henkilöstön lukumäärä 31.12.		
	2021	2020
Kunnanhallitus	1	1
vakinaiset	1	1
määräaikaiset	0	0
Elinvoimapalvelut	27	22
vakinaiset	7	6
määräaikaiset	20	16
Hallintopalvelut	9	9
vakinaiset	7	7
määräaikaiset	2	2
Sivistyspalvelut	193	177
vakinaiset	141	142
määräaikaiset	52	35
Tekniset palvelut	90	94
vakinaiset	78	82
määräaikaiset	12	12
<i>Yhteensä, joista</i>	320	303
kokoaikaisia	271	259
osa-aikaisia	49	44

Henkilöstön määrä vaihtelee vuoden aikana virkavapauksien, sijaisuuksien, tilapäisten työntekijöiden yms. vuoksi.

Luvuissa voi olla kaksi henkilöä laskettuna samalle vakanssille, jos toinen on virkavapaalla ja toinen sijaisena.

Henkilöstöstä teki osa-aikatyötä 15,3 %.

Liitetieto 43

Henkilöstökulut		
	2021	2020
Henkilöstökulut tuloslaskelman mukaan		
Palkat ja palkkiot	11 806 217,96	11 110 136,92
Eläkekulut	3 534 330,20	3 638 346,59
Muut henkilösivukulut	425 084,49	179 769,73
Henkilöstökorvaukset	-154 422,45	-78 295,77
Henkilösivukulut yhteensä	3 804 992,24	3 739 820,55
Henkilöstökulut yhteensä	15 611 210,20	14 849 957,47
Henkilöstökuluja aktivoitu aineettomiin ja aineellisiin hyödykkeisiin	156 159,02	151 752,77
<i>Henkilöstökulut yhteensä</i>	<i>15 767 369,22</i>	<i>15 001 710,24</i>

Liitetieto 44

Luottamushenkilön palkkioista perityt ja tilitetty luottamushenkilömaksut		
	2021	2020
Suomen Keskusta	7 602,80	6 863,98
Suomussalmen Vasemmisto	3 872,75	3 574,61
Ylä-Kainuun Perussuomalaiset	918,42	34,13
Kansallinen Kokoomus	1 132,92	687,39
<i>Tilitetyt luottamushenkilömaksut yhteensä</i>	<i>13 526,89</i>	<i>11 160,11</i>

Liitetieto 45

Tilintarkastajan palkkiot	2021	2020
KPMG		
Tilitarkastuspalkkiot	11 220,00	10 200,00
Tilintarkastajan lausunnot	0,00	0,00
Tarkastuslautakunnan sihteerin tehtävät		
Muut palkkiot/Hanketarkastukset		
Palkkiot yhteensä	11 220,00	10 200,00

Liitetieto 46

Intressitoimet
Kunta on antanut kokonaan omistamalleen Suomussalmen Energia Oy:lle 750 000 euron rahalainan, josta 31.12.2021 on avoimena 650 000 euroa.
Kunta myönsi (kv 13.2.2018 § 8) Suomussalmen Energia Oy:n lainalle omavelkaisen takauksen (2,8 milj. euroa). Lainasta ei aluksi ollut turvaavaa vakuutusta. Kunnanvaltuusto hyväksyi (12.3.2019 § 10) Suomussalmen Energia Oy:n esittämän vastuuvakuuden kiinnitykset (3,0 milj. euroa). Lainan saldo 31.12.2021 oli 1 396 551,70 euroa.
Kunnanjohtajan kanssa on (kv 12.3.2019 § 11) solmittu kuntalain mukainen johtajasopimus, jossa on sovittu kuuden kuukauden suuruisesta erokorvauksesta.
Konsernin lähipiiriin kanssa ei ole ollut tavanomaisesta poikkeavia liiketoimia.

9.7. Liitetietotosite

Arvonlisäveron palautusvastuu

	Arvonlisä- verot*)	Oman käytön veron peruste**)	Oman käytön ALV	ALV- vastuu ***) 2021	ALV- vastuu ***) 2020
V. 2016 valmistuneet					
Kemet, muutostyöt	14 667,34	0,00	0,00		2 933,47
Kiantaman laajennus	125 839,76	0,00	0,00		25 167,95
Tulikiven ilmastointi	1 786,25	0,00	0,00		357,25
V. 2017 valmistuneet					
Mehi konepeti	2 304,00	0,00	0,00	460,80	921,60
Ruukinkankaan koulu	62 607,51	0,00	0,00	12 521,50	25 043,00
Kiantaman laajennus	406,08	0,00	0,00	81,22	162,43
Tulikiven ilmastointi	74 196,87	0,00	0,00	14 839,37	29 678,75
V. 2018 valmistuneet					
Kemetin lattiamuutos	6 428,11	0,00	0,00	2 571,24	3 856,87
V. 2019 valmistuneet					
Ikihongan teollisuushalli	1 669,64	0,00	0,00	1 001,78	1 335,71
V. 2020 valmistuneet					
Tulikiven korjaus ja suunnittelu	1 320,00	0,00	0,00	1 056,00	1 320,00
Kemet korjaus	11 733,24				11 733,24
V. 2021 valmistuneet					
Kemet, rakennusautomaation päivittäminen	162,00	0,00	0,00	162,00	
Tulikiven varistorakennus	2 667,60	0,00	0,00	2 667,60	
Kemet korjaus	55 270,77	0,00	0,00	55 270,77	
Mehin valaistuksen uusiminen	86,40	0,00	0,00	86,40	
Hossan polttoainejakeluasema	0,00	0,00	0,00	0,00	
Arvonlisäveron palautusvastuu 31.12., kunta	1 862 789,48	0,00	0,00	90 718,69	102 510,27
Arvonlisäveron palautusvastuu, yhteensä konserni				90 718,69	102 510,27
*) Vähennyksenä tai palautuksena käsitellyt ostoihin sisältyvät arvonlisäverot rakentamisen ajalta					
**) Itse suoritettujen rakentamispalvelujen osalta välittömät ja välilliset kustannukset					
***) Sarakkeet Arvonlisäverot ja Oman käytön ALV yhteensä					

10. MUUT LIITETIEDOT

10.1. Yhteenvedo lautakunnittain käyttötaloudesta

Käyttötalouden toteutusvertailu 31.12.2021 (sisäiset laskutuserät)

MENOT	TA 2021	TP 2021	YLITYS/		TOT-%
			ALITUS		
1810 Keskusvaalilautakunta	0,00	1 858,59	1 858,59		
1811 Tarkastuslautakunta	600,00	655,34	55,34		
1812 Kunnanvaltuusto	0,00	1 078,35	1 078,35		
1813 Kunnanhallitus	258 190,00	277 834,62	19 644,62		107,61
1840 Sivistyslautakunta	3 942 640,00	4 023 079,19	80 439,19		102,04
1850 Tekninen lautakunta	525 260,00	567 665,03	42 405,03		108,07
1870 Vesihuoltolaitos	13 200,00	21 351,07	8 151,07		161,75
MENOT YHTEENSÄ	4 739 890,00	4 893 522,19	153 632,19		103,24
TULOT					
1810 Keskusvaalilautakunta	0,00	0,00	0,00		
1811 Tarkastuslautakunta	0,00	0,00	0,00		
1812 Kunnanvaltuusto	0,00	0,00	0,00		
1813 Kunnanhallitus	0,00	1 740,17	1 740,17		
1840 Sivistyslautakunta	48 300,00	48 340,57	40,57		100,08
1850 Tekninen lautakunta	4 524 190,00	4 696 804,97	172 614,97		103,82
1870 Vesihuoltolaitos	167 400,00	146 636,48	-20 763,52		87,60
TULOT YHTEENSÄ	4 739 890,00	4 893 522,19	153 632,19		103,24

10.2. Käyttötalouden yhteenvedo tuloista ja menoista lajeittain

MENOT		2021	2020	MUUTOS	Muutos%
1	PALKAT	11 806 217,96	11 031 841	774 377	6,56
2	SOSIAALIVAKUUTUSMAKSUT	270 662,04	179 770	90 892	33,58
3	ELÄKKEET	3 534 330,20	3 638 347	-104 016	-2,94
5	ASIAKASPALVELUJEN OSTO	40 612 280,81	41 687 063	-1 074 782	-2,65
	MUIDEN PALVELUJEN OSTO	6 493 718,88	6 213 138	280 580	4,32
5 s	MUIDEN PALVELUJEN OSTO	1 917 927,97	1 824 377	93 551	4,88
6	MUIDEN PALVELUJEN OSTO	0,00	0,00	0	
14	AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	3 685 173,27	3 446 366	238 807	6,48
14 s	AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT	64 164,24	57 300	6 864	10,70
16	POISTOT KÄYTTÖMAISUUDESTA*			0	
18	AVUSTUKSET	727 760,11	788 844	-61 084	-8,39
18 s	AVUSTUKSET	0,00	0	0	
19	VUOKRAT	855 462,49	811 999	43 464	5,08
19 s	VUOKRAT	2 911 429,98	2 813 816	97 614	3,35
23	SATUNNAISET KULUT	0,00	0	0	
27	MUUT MENOT	160 824,26	328 163	-167 338	-104,05
27 s	MUUT MENOT	0,00	0	0	
29	LASKENNALLISET ERÄT			0	
Menot	sisäiset	4 893 522,19	4 695 493	198 029	4,05
	ulkoiset	68 146 430,02	68 125 531	20 899	0,03
	YHTEENSÄ	73 039 952,21	72 821 024	218 929	0,30
	* Ei määrärahoissa			0	
				0	
	TULOT			0	
52	MYYNITTUOTOT	4 039 284,26	4 007 340	31 944	0,79
52 s	MYYNITTUOTOT	1 798 272,57	1 700 597	97 675	5,43
55	MAKSUT	695 501,89	403 494	292 008	41,99
55 s	MAKSUT	21 523,64	16 261	5 262	24,45
58	TUET JA AVUSTUKSET	1 219 255,67	1 395 884	-176 629	-14,49
58 s	TUET JA AVUSTUKSET			0	
63	VUOKRAT	3 244 659,38	3 208 311	36 349	1,12
63 s	VUOKRAT	3 041 242,83	2 929 947	111 296	3,66
67	MUUT TUOTOT	669 437,29	300 015	369 422	55,18
67 s	MUUT TUOTOT	32 483,15	48 688	-16 204	-49,89
	VALMISTUS OMAAN KÄYTTÖÖN	156 159,02	151 699	4 460	2,86
Tulot	sisäiset	4 893 522,19	4 695 493	198 029	4,05
	ulkoiset	10 024 297,51	9 466 743	557 554	5,56
	YHTEENSÄ	14 917 819,70	14 162 236	755 584	5,06
				0	
Netto	sisäiset	0,00	0	0	
	ulkoiset	58 122 132,51	58 658 787	-536 655	-0,92

10.3. Projektiluettelo

HALLINTO- JA ELINVOIMAPALVELUT Projektit TP 2021										
Taloussuunnitelma										
Päivästuualue: Hallinto- ja elinvoimapaalvelut										
Laatija ja päiväys: AK 2.2.2022										
PROJEKTI	Hankkeen kok.kust. arvio €	Tyyppi	Aloittamis-päätös tai sopimus	Alkaa/ alkanut kk/vuosi	Päätyy/ päättynyt kk/vuosi	Vastuu-henkilö	Kustan-nukset yhteensä	TP 31.12.2021	Määräraha 2021	
KUNNANHALLITUKSEN PROJEKTIT JA RAHOITUSOSUDET										
Projektien loppuselvitykset							MENOT	93	0	
							TULOT	0	0	
							NETTO	93	0	
Kainuun Digitie ja I4B		Rahoitus				Maaninka	MENOT	9 583	0	
Kajaanin ammattikorkeakoulu, hankkeiden kuntarahoitusosuus (alun perin Kainuun Etu ja Kainuun Liitto)							TULOT	0	0	
							NETTO	9 583	0	
Ekosport Kainuu -hanke		Rahoitus	kj § 5	2020	2021	Heikkinen	MENOT	1 500	1 500	
Kainuun Liikunta							TULOT	0	0	
							NETTO	1 500	1 500	
KAHINA Kainuun ja Koillismaan kunnat hiilineutraaleiksi -hanke		Rahoitus	kh § 162	2020	2022	Heikkinen	MENOT	5 000	5 000	
Kajaanin ympäristökeskus, Suomen Ympäristökeskus, Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan kuntia							TULOT	0	0	
							NETTO	5 000	5 000	
Kohdistamaton varaus							MENOT	0	10 000	
							TULOT	0	0	
							NETTO	0	10 000	
ELINVOIMAPALVELUIDEN PROJEKTIT JA RAHOITUSOSUDET										
Vastuullisen matkailun Arctic Lakeland		Rahoitus				Heikkinen	MENOT	2 000	0	
Kajaanin ammattikorkeakoulu							Leinonen	TULOT	0	0
							NETTO	2 000	0	
Gateway to Land of National parks -hanke		209 645	Rahoitus	kh § 168	2019	2022	Heikkinen	MENOT	52 271	65 767
Naturpolis Oy, jatko myönnetty vuodelle 2022							Maaninka	TULOT	40 852	46 037
							NETTO	11 419	19 730	
Gateway to Land of National parks -hanke			Rahoitus	kh § 168	2019	2022	Heikkinen	MENOT	1 547	0
Naturpolis Oy, kunnan rahoitusosuus, ei hankkeen kustannus							Maaninka	TULOT	0	0
							NETTO	1 547	0	
Kainuu yhdessä kotimaan matkailumarkkinoille -hanke			Rahoitus		2018	2020	Heikkinen	MENOT	1 500	0
Kajaanin ammattikorkeakoulu							Maaninka	TULOT	0	0
							NETTO	1 500	0	
Työvoimaa Kainuun metsiin - MetsäRekry -hanke		400 000	Rahoitus	kj § 42	2019	2021	Heikkinen	MENOT	1 200	1 200
Suomen Metsäkeskus							Maaninka	TULOT	0	0
							NETTO	1 200	1 200	
Kokonaisvaltaisen esteettömän luontomatkailun askelmerkit...			Rahoitus				Maaninka	MENOT	2 213	0
Kajaanin ammattikorkeakoulu							TULOT	0	0	
							NETTO	2 213	0	
Visit Finland Lakeland - suuralueyhteistyö			Rahoitus				Maaninka	MENOT	0	8 000
							TULOT	0	0	
							NETTO	0	8 000	
Lakeland - Arctic Lakeland Kainuu digi- ja datahub			Rahoitus				Maaninka	MENOT	0	1 000
							TULOT	0	0	
							NETTO	0	1 000	
Matkailuyritykset kestäväälle kehityspolulle -hanke		156 245	Rahoitus	kj § 41	2020	2021	Maaninka	MENOT	1 131	1 131
Hossan matkailuyrittäjät ry, Naturpolis, Kuusamo, Taivalkoski							TULOT	0	0	
							NETTO	1 131	1 131	
Yritysten Jatkuo -omistajanvaihdoshanke		251 000	Rahoitus	kj § 41	2020	2022	Maaninka	MENOT	2 638	2 638
Kainuun Yrittäjät ry, Kainuun kunnat ja Kainuun Liiton siltasopimusrahoitus							TULOT	0	0	
							NETTO	2 638	2 638	
Ordinary Man in a Great War (Pieni mies suuressa sodassa)			Rahoitus	kj § 16	2019	2022	Maaninka	MENOT	8 402	3 000
Naturpolis Oy, jatko aika myönnetty vuodelle 2022							Komulainen	TULOT	7 593	0
							NETTO	809	3 000	

PROJEKTI	Hankkeen kok.kust. arvio €	Tyyppi	Aloittamis- päätös tai sopimus	Alkaa/ alkanut kk/vuosi	Päätyy/ päättynyt kk/vuosi	Vastuu- henkilö	Kustan- nukset yhteensä	TP 31.12.2021	Määräraha 2021
Einvoimaa matkailusta Kuhmo - Suomussalmi						Maaninka	MENOT	900	0
Kuhmon kaupunki (900,00 € soveltuvuuskokeen kulu ennen hankkeen käynnistymistä, ei mukana hankkeen kuluissa)						Mustonen	TULOT	0	0
							NETTO	900	0
Einvoimaa matkailusta Kuhmo - Suomussalmi	400 000	Rahoitus	kh	2021	2023	Maaninka	MENOT	43 904	24 000
Kuhmon kaupunki (43904,00 € kunnan rahoitusosuudet)						Mustonen	TULOT	0	0
							NETTO	43 904	24 000
Einvoimaa matkailusta Kuhmo - Suomussalmi	400 000	Rahoitus	kh	2021	2023	Maaninka	MENOT	14 128	0
Kuhmon kaupunki						Mustonen	TULOT	10 866	0
							NETTO	3 262	0
Rannikoita tuntureille	200 000	Rahoitus	kj § 57	2020	2021	Maaninka	MENOT	1 800	0
Naturpolis Oy, kunnan osuus 1000-2000 euroa			1.9.2020				TULOT	0	0
							NETTO	1 800	0
Raateen yritysrühmähanke		Hallinnointi	kj § 15	2018	2022	Maaninka	MENOT	0	0
Raateen matkailuyrittäjät (kunta hallinnoi, ei rahoitusta), jatkoaika myönnetty vuodelle 2022			16.3.2018			Komulainen	TULOT	6 993	0
							NETTO	-6 993	0
Ruokapuiston kalankäsittelytilojen kunnostus- ja kehityshanke	36 082	Hallinnointi	kh § 61	2020	2021	Heikkinen	MENOT	3 902	0
Kalaleader ja ammatikalastajat (kunta hallinnoi, ei rahoitusta)			24.3.2020				TULOT	4 752	0
kalastajien omarahoituksen laskutus jatkuu 2022							NETTO	-850	0
Kohdistamaton varaus							MENOT	0	10 000
esim. projektit							TULOT	0	0
							NETTO	0	10 000
KUNNAN OMAT EU-PROJEKTIT									
Suomussalmen Talentti	460 000	Oma	kh § 36	2018	2021	Maaninka	MENOT	22 958	76 027
(sis. Flat raten), jatkoaika myönnetty vuodelle 2021			26.2.2018				TULOT	32 430	57 020
			kh § 88				NETTO	-9 472	19 007
			2.5.2018						
Kyläluotsi	113 100	Oma	kh § 224	2019	2021	Maaninka	MENOT	31 559	33 621
Elävä Kainuu Leader ry 70 %, kunta 20 %, kyläyhdistykset 10 %, jatkoaika myönnetty vuodelle 2021			20.11.2018				TULOT	32 280	30 250
							NETTO	-721	3 371
MAASEUTUPALVELUJEN PROJEKTIT JA RAHOITUSOSUUDET									
Kohdistamaton varaus						Maaninka	MENOT	0	2 000
							TULOT	0	0
							NETTO	0	2 000
Yhteensä							MENOT	208 229	244 884
							TULOT	135 766	133 307
							NETTO	72 463	111 577
AVUSTUS PROJEKTIRAHOITUKSIIN									
Elävä Kainuu Leader ry		Rahoitus	kh § 151	2021	2027	Heikkinen	MENOT	39 603	40 000
Hallinnointirahoitus (sis. Kalaleaderin) 39600/v vuosina 2021-2027			22.9.2020				TULOT	0	0
							NETTO	39 603	40 000

Suomussalmen kunnan projektit									
Päävastuualue: Laatija ja päiväys:			SIVISTYSLAUTAKUNTA TP 2021						
			Kristiina Rautiainen						
Proj. nro	PROJEKTI Projektin nimi	Hankkeen kok. kust. € Avustus €	Tyyppi	Alkaa/ alkanut kk/vuosi	Päätyy/ päättynyt kk/vuosi	Vastuuhenkilö kunnassa	KUNNAN KUSTANNUKSET		
							yht.	Määrärahaesitys TA 2021	TP 2021
3190 VARHAISKASVATUKSEN PROJEKTIT									
3101	VARHAISKASVATUKSEN POSITIIVISEN DISKRIMINAATION EDISTÄMINEN								
	3190 Varhaiskasvatus	31 250				Jaana Heikkinen	MENOT		15 799
		avustus oma					TULOT		0
	w. 2019 - 2020 OPH/130/393/2019	25 000	6 250	12.4.2019	31.12.2020	30.6.2021	NETTO	0	-15 799
	Kunnan omarahoitus 20%								
3131	OIKEUS OPPIA-tasa-arvia edistävät toimet	108 750							
	3190 Varhaiskasvatus	avustus oma		1.8.2020	31.12.2021	Jaana Heikkinen	MENOT		125 470
	Kunnan omarahoitus 20 %	87 000	21 750				TULOT		87 000
	OKM/447/520/2020						NETTO	0	-38 470
	VK Koronatuki	21 053							
	3190 Varhaiskasvatus	avustus oma		1.8.2020	31.7.2021	Jaana Heikkinen	MENOT		32 098
3133	VK Koronatuki 2020-2021 OKM/525/520/2020	20 000	1 053			31.12.2021	TULOT		20 000
							NETTO	0	-12 098
		16 316							0
	3154 VK Koronatuki 2021-2022 OKM/701/520/2021	15 500	816	6.9.2021	31.12.2022		MENOT		15 500
	Kunnan omarahoitus 5 %						TULOT		15 500
							NETTO	0	15 500
3144	Seikkailutaidetta Kainuussa (Kajaani hall.)	12 963							
	3190 Varhaiskasvatus	avustus oma		19.9.2020	31.7.2022	Jaana Heikkinen	MENOT		2 193
	OPH 219/404/2020	11 667	1 296				TULOT		11 667
	Kuntien omarahoitus 10 %						NETTO	0	9 474
3146	VK Henkilöstön lisääminen perhetyöhön	97 500							
	3190 Varhaiskasvatus	avustus oma		16.4.2021	31.12.2022	Jaana Heikkinen	MENOT		3 276
	OKM/366/520/2021	78 000	19 500				TULOT		78 000
	Kunnan omarahoitusosuus 20 %						NETTO	0	74 724
3152	Lapsen tuki (Kajaanin hallinnoima)	8 737							
	3190 Varhaiskasvatus	avustus oma		1.8.2021	31.12.2022	Jaana Heikkinen	MENOT		0
	OKM/571/520/2021	8 737					TULOT		8 737
	Kuntien omarahoitus 20 %, huomioitu Kajaanissa						NETTO	0	8 737
3290 PERUSOPETUKSEN PROJEKTIT									
	KERHOTOIMINNAN KEHITTÄMINEN (OPH)	22 858							
	3290 Perusopetus	avustus oma		1.1.2020	31.12.2020	Teemu Piirainen	MENOT	22 857	8 847
3102	lv. 2019 - 2020 (16.000 €) käyttö 2020 OPH-43/399/2019	16 000	6 858				TULOT	16 000	5 500
							NETTO	6 857	-3 347
		11 429							12 416
3138	lv. 2020 - 2021 (8.000 €) käyttö 2021 OPH/21/470/2020	8 000	3 429	1.1.2021	31.12.2021	30.6.2022	MENOT		8 000
							TULOT		8 000
							NETTO	0	-4 416
		17 143							0
3149	lv. 2021 - 2022 (12.000 €) käyttö 2022 OPH/47/796/2021	12 000	5 143	2.8.2021	31.12.2022		MENOT		12 000
	Kunnan omarahoitus 30%						TULOT		12 000
							NETTO	0	12 000
3109	ERASMUS + WINGS								
	3290 Perusopetus	avustus oma		1.9.2018	31.8.2021	Teemu Piirainen	MENOT		108
	lv. 2018 - 2021	25 758					TULOT		0
	Kunnan omarahoitus 0%						NETTO	0	-108
	OPH/Erasmus+ 2018-1-ES01-KA229-050002_5								

Suomussalmen kunnan projektit									
Päävastuualue: Laatija ja päiväys:			SIVISTYSLAUTAKUNTA TP 2021						
			Kristiina Rautiainen						
			KUNNAN KUSTANNUKSET						
Proj. nro	PROJEKTI Projektin nimi	Hankkeen kok. kust. € Avustus €	Tyyppi	Alkaa/ alkanut kk/vuosi	Päätyy/ päättynyt kk/vuosi	Vastuuhenkilö kunnassa	Määrärahaesitys		
							yht.	TA 2021	TP 2021
3110	KIELTEN TUTOR-OPETTAJATOIMINNAN KEHITTÄMINEN (OPH) 3290 Perusopetus Omarahoitusosuus 0 %	avustus oma 4 000		31.5.2019	31.12.2020	Teemu Piirainen	MENOT TULOT NETTO		187 0 -187
3125	KAINUUN ARVIOINTITUTORIT 3290 Perusopetus Kunnan omarahoitus 5 % OPH/19/2108/2019	127 480 avustus oma 121 106		1.1.2019	31.7.2021	Teemu Piirainen	MENOT TULOT NETTO	40 200 42 200 -2 000	37673 31000 -6 673
3126	"PEDATUTORIT" Tutoroinnilla ideoita opettajuuteen 3290 Perusopetus Kunnan omarahoitus 20 % OPH/234/2044/2019	8 756 avustus 7 004		1.1.2020	31.7.2021	Teemu Piirainen	MENOT TULOT NETTO	8 756 7 004 1 752	6 500 6 500 0
3130	ESI- JA PERUSOPETUKSEN TASA-ARVOA EDISTÄVÄT TOIMENPITEET 3290 Perusopetus lv. 2020 - 2021 OKM/167/520/2020	120 000 avustus oma 96 000	24 000	1.8.2020	31.12.2021	Teemu Piirainen	MENOT TULOT NETTO	120 000 96 000 24 000	71 000 71 766 766
3147	lv. 2021 - 2022 OKM/123/520/2021 Kunnan omarahoitus 20%	115 000 avustus oma 92 000	23 000	1.8.2021	31.12.2022		MENOT TULOT NETTO		43 892 92 000 48 108
3132	ESI- JA PO Koronatuki 2020 - 2021 3290 Perusopetus lv 2020- 2021 OKM/525/520/2020	57 019 avustus oma 54 168	2 851	1.8.2020	~~31.7.2021~~	Teemu Piirainen	MENOT TULOT NETTO		39 958 24 000 -15 958
3153	lv 2021-2022 OKM/701/520/2021 Kunnan omarahoitus 5 %	18 421 avustus oma 17 500	921	6.9.2021	31.12.2022		MENOT TULOT NETTO		7 301 17 500 10 199
3143	PO Suomen malli (Kajaanin hallinnoima) 3290 Perusopetus PO Suomen malli PSAVI/9675/2020 Kunnan omarahoitus 20 %	23 310 avustus oma 19 425	3 885	1.1.2021	5.6.2021	Teemu Piirainen	MENOT TULOT NETTO		8 807 7 411 -1 396
3151	PO Suomen malli 2021 PSAVI/3487/2021 Kunnan omarahoitus 20 % (8 303 €)	49 820 avustus oma 41 517	8 303	1.8.2021	30.6.2022		MENOT TULOT NETTO		14 977 41 517 26 540
3145	DIDIKA/PO (Kajaanin hallinnoima) 3290 Perusopetus Kunnan omarahoitus 10 % (1 402 €) Opetushallitus (274/404/2020)	14 022 avustus oma 12 620	1 402	18.9.2020	31.7.2022	Teemu Piirainen	MENOT TULOT NETTO	14 022 12 620 1 402	11 103 12 620 1 517
3350 LUKION PROJEKTIT									
3114	KIELISEIKKAILU - AKTIIVISEN JA LUOVAN LUKIOLAISEN LÄÄKE KAKSIKIELISYYTEEN 3350 Lukio lv. 2018-2020 Svenska kulturfonden	avustus oma 20 000		1.8.2018	2020 31.12.2021	Heikki Nilkku	MENOT TULOT NETTO	10 365 10 365 0	0 10 318 10 318

Suomussalmen kunnan projektit									
Päävastuualue: Laatija ja päiväys:			SIVISTYSLAUTAKUNTA TP 2021						
			Kristiina Rautiainen						
Proj. nro	PROJEKTI Projektin nimi	Hankkeen kok. kust. € Avustus €	Tyyppi	Alkaa/ alkanut kk/vuosi	Päättyy/ päättynyt kk/vuosi	Vastuuhenkilö kunnassa	KUNNAN KUSTANNUKSET		
							yht.	Määrärahaesitys TA 2021	TP 2021
3115	LUKIOUUDISTUKSEN TOIMEENPANO 3350 Lukio lv. 2019-2020 OPH/125/421/2019 Kunnan omarahoitus 10%	22 000 avustus 19 799	oma 2201	12.4.2019	31.12.2020 30.6.2021	Julia Pohjanoja-Kela	MENOT TULOT NETTO	6 584 5 883 701	6 724 6 809 85
3134	KORONATUKI 2020-2021 3350 Lukio lv. 2020-2021 OPH/21/2020/2020 Kunnan omarahoitus 5 %	20 000 avustus 19 000	oma 1000	15.9.2020	30.9.2021 31.1.2022	Julia Pohjanoja-Kela	MENOT TULOT NETTO	10 000 9 500 500	14 593 13 554 -1 039
3155	KORONAN KAIKUJA 3350 Lukio Kunnan omarahoitusosuus 5% OPH 45/2633/2021	20 000 avustus 19 000	oma	24.9.2021	31.7.2023	Julia Pohjanoja-Kela	MENOT TULOT NETTO	 0	0 19 000 19 000
3790 NUORISOPALVELUIDEN PROJEKTIT									
3118	TYÖPAJAN KEHITTÄMINEN (OKM) 3790 Nuorisopalvelut, 3118 Käyttö 2019 PSAVI/4876/2018 Käyttö 2020 PSAVI/9899/2019 Käyttö 2021 PSAVI/9620/2020 Kunnan omarahoitus 25%	avustus 80000 88000 89000	oma	vuosittain 1.1.2019 1.1.2020 1.1.2021	vuosittain 31.12.2019 31.12.2020 31.12.2021	Eija Järvenpää	MENOT TULOT NETTO	121 800 85 000 -36 800	122 901 89 539 -33 362
3120	NUORTEN EU-TAPAMINEN 3790 Nuorisopalvelut Jatkuva haku, EU-tuki haetaan jos järj tapaaminen Kunnan omarahoitus %	avustus	oma	vuosittain	vuosittain	Eija Järvenpää	MENOT TULOT NETTO	 0	
3127	ETSIVÄ NUORISOTYÖ 3790 Nuorisopalvelut Käyttö 2020 - 2021 PSAVI/10127/2019 Kunnan omarahoitus 17,6 %	avustus 60 000	oma	5.9.2020	28.9.2021	Eija Järvenpää	MENOT TULOT NETTO	74 765 65 000 -9 765	45 465 5 409 -40 056
3148	Käyttö 2021 - 2022 PSAVI/9732/2020 Kunnan omarahoitus 22,98 %	77 900 avustus 60 000	oma 17900	19.9.2021	18.9.2022		MENOT TULOT NETTO	 0	25 542 60 000 34 458
3890 LIIKUNTAPALVELUIDEN PROJEKTIT									
3123	Kainuun Rastiviikot KRV 3890 Liikuntapalvelut			1.1.2020	31.12.2021	Hannastiina Piikivi	MENOT TULOT NETTO	25 000 0 -25 000	19 303 0 -19 303
3490 KIANTA-OPISTON PROJEKTIT									
3124	KIANTA-OPISTO - Hyppy tulevaisuuteen 3490 Kianta-Opisto Kunnan omarahoitus 0% OPH/Erasmus+ 2019-1-FI01-KA104-060662	37 953 avustus 30363		1.8.2019	30.12.2022 jatkoaika	Tarja Peitsaho	MENOT TULOT NETTO	0 30 049 30 049	0 30 049 30 049
3129	KIANTA-OPISTO - Opintoseteliavustus 3490 Kianta-Opisto OPH/206/2916/2019	Avustus 3 000	oma	1.5.2020	31.12.2021	Tarja Peitsaho	MENOT TULOT NETTO	 0	0 353 353
3135	DDCT(KA2)Dig.osaam.vahv.opett 3490 Kianta-Opisto OPH/Erasmus+ 2020-1-DE02-KA204-007586	Avustus 15 567	Oma	2020		Tarja Peitsaho	MENOT TULOT NETTO	15 567 15 567 0	0 15 567 15 567

Suomussalmen kunnan projektit									
Päävastuualue:		SIVISTYSLAUTAKUNTA TP 2021							
Laatija ja päiväys:		Kristiina Rautiainen							
Proj. nro	PROJEKTI Projektin nimi	Hankkeen kok.kust.€ Avustus €	Tyyppi	Alkaa/ alkanut kk/vuosi	Päätyy/ päättynyt kk/vuosi	Vastuu- henkilö kunnassa	KUNNAN KUSTANNUKSET		
							Määrärahaesitys		
							yht.	TA 2021	TP 2021
3137	Dipakka (OPH) 3490 Kianta-Opisto OPH/40/1848/2018			2020	2021	Tarja Peitsaho	MENOT TULOT NETTO	0	348 9 250 8 902
3150	KIANTA-OPISTO - Opintotietoliivustus 3490 Kianta-Opisto OPH/180/910/2021 Kunnan omarahoitus 0 %	Avustus 2 500		18.6.2021	31.12.2022	Tarja Peitsaho	MENOT TULOT NETTO	0	0 2 500 2 500
3990 KULTTUURIPALVELUIDEN PROJEKTIT									
3128	Spot-lit Hossa Hossa Storytelling Bootcamp 3900 Kulttuuripalvelut Kunnan omarahoitus 34% Kainuun liitto	avustus 10 000		1.5.2020	31.12.2021	Joni Kinnunen	MENOT TULOT NETTO	16 100 10 000 -6 100	15 816 7 965 -7 851
3141	Ssalmi-Kuhmo kultt.kehitt.2021-2022 3900 Kulttuuripalvelut	avustus 35 000	oma	1.1.2021	31.8.2022	Joni Kinnunen	MENOT TULOT NETTO	10 000 35 000 -25 000	12 879 35 000 22 121
	VARAUS UUSIIN HANKKEISIIN 3010 Sivistyslautakunnan projektit			1.1.2022		Teemu Piirainen	MENOT TULOT NETTO	30 000 0 -30 000	30 000 0 -30 000
	SIVISTYSLAUTAKUNTA yhteensä						MENOT TULOT NETTO	526 016 440 188 -69 404	735 176 856 031 120 855

TAS/ TP 2021									
Päävastuualue:		TEKNISET PALVELUT							
PROJEKTI Projektin nimi	Hankkeen kok.kust. arvio €	Tyyppi	Alkaa/ alkanut kk/vuosi	Päätyy/ päättynyt kk/vuosi	Vastuu- henkilö kunnassa	Kustannukset			
						Yht.	TP 2020	TA 2021	TP 2021
1. Varaus YTY- projekteihin (7000)		4			Niina Kinnunen	MENOT TULOT NETTO	11 514 0 -11 514	0 0 0	0 0 0
2. Sile II -hanke (7001)		2	2014		Jukka Korhonen	MENOT TULOT NETTO	4 285 1 972 -2 313	0 0 0	5 100 2 127 -2 973
3. Peranganreitien kun- nostus (7002)		2	2016		Jukka Korhonen	MENOT TULOT NETTO	0 0 0	0 0 0	474 195 -279
4. Kamore-projekti (7004)		4	2018		Niina Kinnunen	MENOT TULOT NETTO	56 922 42 620 -14 302	7 044 0 -7 044	62 395 20 001 -42 394
TEKNINEN LAUTAKUNTA						MENOT TULOT NETTO	72 721 44 592 -28 129	7 044 0 -7 044	67 969 22 323 -45 646

11. YHTEENVETO, KESKEISET TUNNUSLUVUT JA KUVIOT

Asukasmäärä									
	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024	
Suomussalmi	8051	7862	7727	7594	7508	7301	7166	7032	
-muutos asukas	-136	-189	-135	-133	-86	-207	-135	-134	
-muutos %	-1,66	-2,35	-1,72	-1,72	-1,13	-2,76	-1,85	-1,87	
Tuloveroprosentti %									
	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024	
Suomussalmi	20,50	20,50	21,50	21,50	21,50	21,50	9,11	9,11	
Kainuu	21,12	21,12	21,22	21,05	21,04	21,05			
Koko maa	19,89	19,84	19,87	19,97	20,02	20,01			
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT									
Toimintatuotot/toimintakulut, %									
	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024	
Suomussalmi	14,4	13,4	13,1	13,7	14,5	13,1	32,3	32,3	
Kainuu	16,0	14,7	13,9	12,3					
Koko maa	20,3	20,5	19,2	18,1					
Vuosikate % /poistot									
	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024	
Suomussalmi	95,2	-17,9	39,8	94,1	155,6	80	190,2	178,7	
Kainuu	99	2	201	53	148				
Koko maa	149	94	75	170	150				
Vuosikate euroa/asukas									
	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024	
Suomussalmi	440	-112	204	508	732	462	1119	1071	
Kainuu	383	8	857	222					
Koko maa	596	376	318	739					
RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT									
Toiminnan ja investointien rahavirta euroa/asukas									
	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024	
Suomussalmi	-48	-307	-125	-603	-325				
Kainuu	-199	-427	2680	-752	48				
Koko maa	86	-221	-261	70	8				
Investointien tulo-rahoitus %									
	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024	
Suomussalmi	90	-57,6	61,5	44,4	68,7	40,9	81,1	88,1	
Kainuu	62	5		23					
Koko maa	98	59	45	99					
Pääomamenojen tulo-rahoitus %									
	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024	
Suomussalmi	65	-22,7	36,8	35,9	53,9	30,7	63,3	63,7	
Kainuu									
Koko maa									
Lainanhoitokate									
	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024	
Suomussalmi	2,2	-0,5	0,8	1,8	2,4	1,2	2,7	2,2	
Kainuu	1,2	0,1	2,2	0,6					
Koko maa	1,7	1,1	1,0	2,0					
Kassasta maksut/vuosi, 1000 euroa									
	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024	
Suomussalmi	70149	72 286	71 056	81 136	80 787	83 507	41 161	40 251	
Kainuu									
Koko maa									
Kassan riittävyys, pv									
	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024	
Suomussalmi	72	60	61	81	74	38	65	60	
Kainuu	27	30	186	156					
Koko maa	46	42	42	53					

Omavaraisuusaste %								
	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Suomussalmi	74,5	72	71	62	61			
Kainuu	58,9	54,3	62,2	61,5				
Koko maa	60,8	59,6	57,8	58				
Rahoitusvarallisuus euroa/asukas								
	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Suomussalmi	-473	-965	-1069	-1527	-1866			
Kainuu								
Koko maa	-2555	-2783	-3030					
Suhteellinen velkaantuneisuus %								
	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Suomussalmi	30	31	32	44	46			
Kainuu	47,9	55,1	57,7	55,5				
Koko maa	50,2	58,6	62,1	60,0				
Laskennallinen lainanhoitokate								
	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Suomussalmi		-0,4	0,8	1,3				
Kainuu			1,9	0,5				
Koko maa			0,8	1,7				
Lainat, euroa/asukas								
	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Suomussalmi	1951	1610	1976	3038	3447	4550	4700	4829
Kainuu	3118	3253	3602	3503	3458			
koko maa	2933	3039	3352	3458	3476			
Lainakanta 1000 euroa								
	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Suomussalmi	15710	12965	15272	23067	25881	33222	33680	33958
Kertynyt yli-/alijäämä 31.12. €/as								
	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Suomussalmi	2228	1540	1262	1252	1527	1174	1728	2234
Kainuu	1502	1163	3528	3319				
koko maa	2072	2061	2018	2286				
KUNTAKONSERNIN TUNNUSLUVUT								
Konsernin vuosikate €/asukas								
	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Suomussalmi	776	138	540	940	1228			
Kainuu	980	523	627	804				
koko maa	1077	862	812	1253				
Konsernin laskennallinen lainanhoitokate								
	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Suomussalmi		0,33	0,9	1,22	2,74			
Kainuu			0,5	0,5				
Koko maa			0,9	1,3				
Konsernin lainakanta €/asukas								
	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Suomussalmi	3188	3957	4847	6401	6997			
Kainuu	6833	7948	11366	12494				
koko maa	6299	6540	7084	7480				
Konsernin suhteellinen velkaantuneisuus, %								
	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Suomussalmi	34	42	47	55	53			
Kainuu	69,7	79	101,3	102,4				
koko maa	78,7	80,7	84,4	84,3				

Tunnuslukujen laskentakaavoja:

Vuosikate % = $100 \times \text{vuosikate} / (\text{toimintatuotot} + \text{verotulot} + \text{valtionosuudet})$

Poisto % = $100 \times \text{poistot} / (\text{toimintatuotot} + \text{verotulot} + \text{valtionosuudet})$

Vuosikate prosenttia poistoista: $= 100 \times \text{Vuosikate} / \text{Poistot}$

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä, €

Tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pidemmällä aikavälillä. Omarahotusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilivuonna on positiivinen. Tämä luku ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi.

Investointien tulorahoitus % = $100 \times \text{vuosikate} / (\text{investointimenot} - \text{rahoitusosuudet})$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omarahoituseroista on rahoitettu tulorahoituksella.

Pääomamenojen tulorahoitus % = $100 \times \text{vuosikate} / (\text{investointimenot} - (\text{rahoitusosuudet} + \text{antolainojen nettolisäys} + \text{lainojen lyhennykset}))$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon investoinneista ja lainanlyhennyksistä on pysytty rahoittamaan tulorahoituksella.

Lainanhoitokate = $(\text{vuosikate} + \text{korkokulut}) / (\text{korkokulut} + \text{lainanlyhennykset})$

tunnusluku kertoo, kuinka hyvin vuosikate riittää vieraan pääoman velvoitteiden hoitamiseen.

Kassan riittävyys (pvm) = $365 \text{ pvm} \times (\text{rahoitusom. arvopaperit} + \text{rahat ja pankkisaamiset}) / \text{kassasta maksut tilikaudella}$

Tunnusluku ilmaisee monenko päivän kassastamaksut voidaan kattaa kunnan kassavaroilla.

Omavaraisuusaste % = $100 \times (\text{oma pääoma} + \text{poistoero ja vapaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{saadut ennakot})$

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kunnan kykyä selvityä sitoumuksista pitkällä tähtäyksellä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääräistä 70 %:n omavaraisuutta. Alle 50 %:n omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta.

Rahoitusvarallisuus euroa/asukas = $((\text{Saamiset} + \text{rahoitusarvopaperit} + \text{rahat ja pankkisaamiset})) - \text{vähennettynä} (\text{vieras pääoma} - \text{saadut ennakot}) / \text{asukasluku}$

Tunnusluku osoittaa likvidien varojen riittävyyden vieraan pääoman takaisin maksuun.

Suhteellinen velkaantuneisuus, % = $100 \times (\text{Vieras pääoma} - \text{saadut ennakot}) / (\text{Toimintatuotot} + \text{verotulot ja valtionosuudet})$

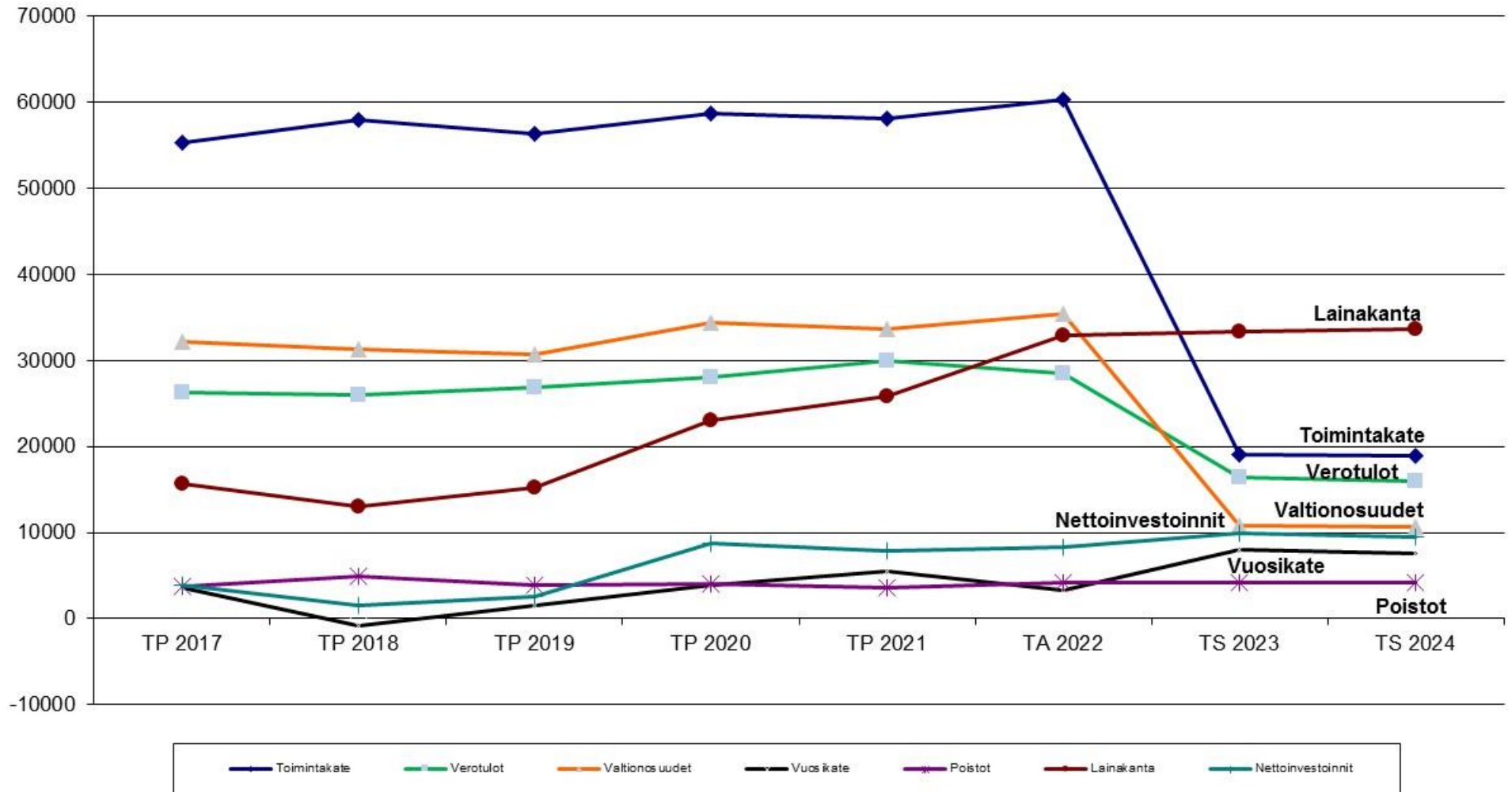
Tunnusluku kertoo kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun.

Lainakanta = $\text{Vieras pääoma} - (\text{saadut ennakot} + \text{ostovelat} + \text{siirtovelat} + \text{muut velat})$

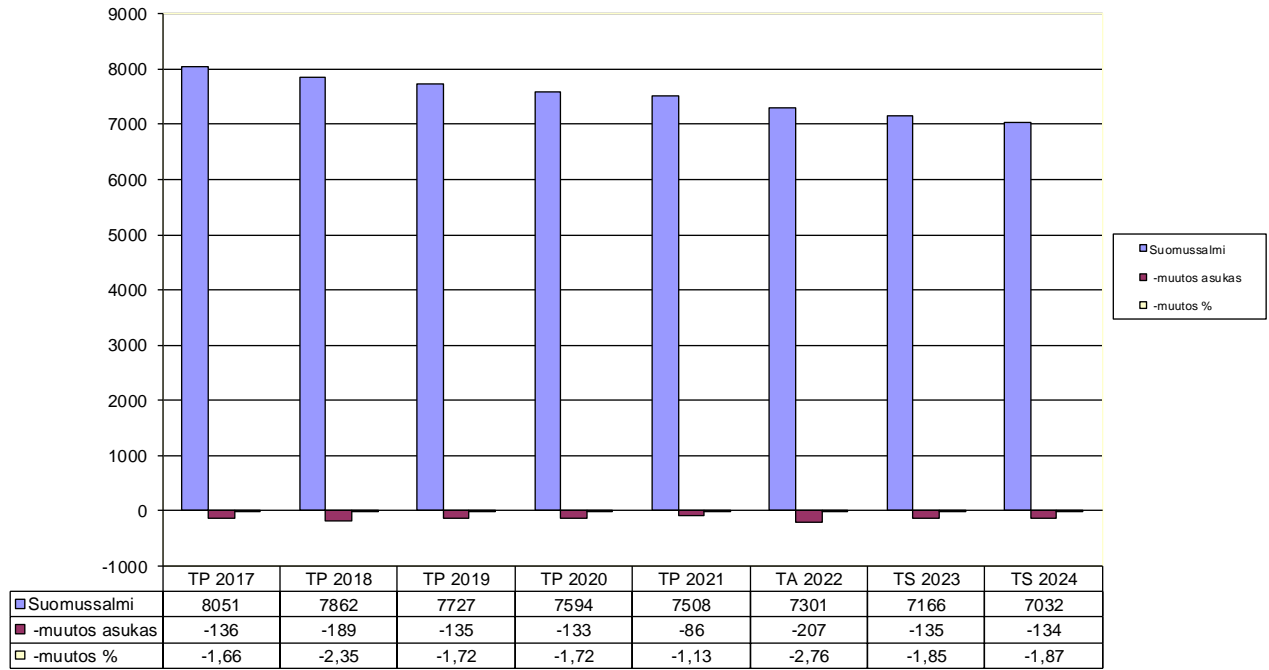
Tunnusluku tarkoittaa korollista vierasta pääomaa.

	TP 2017	TP 2018	TP 2019	TP 2020	TP 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toimintakate	55267	57996	56336	58668	58122	60357	19005	18980
Verotulot	26303	25919	26867	28114	29995	28492	16364	15977
Valtionosuudet	32246	31363	30747	34348	33587	35353	10783	10638
Vuosikate	3640	-884	1578	3861	5496	3373	8020	7531
Poistot	3713	4950	3958	4102	3532	4216	4216	4216
Lainakanta	15710	12965	15272	23067	25881	32889	33347	33625
Nettoinvestoinnit	3929	1532	2543	8823	7944	8256	9898	9566

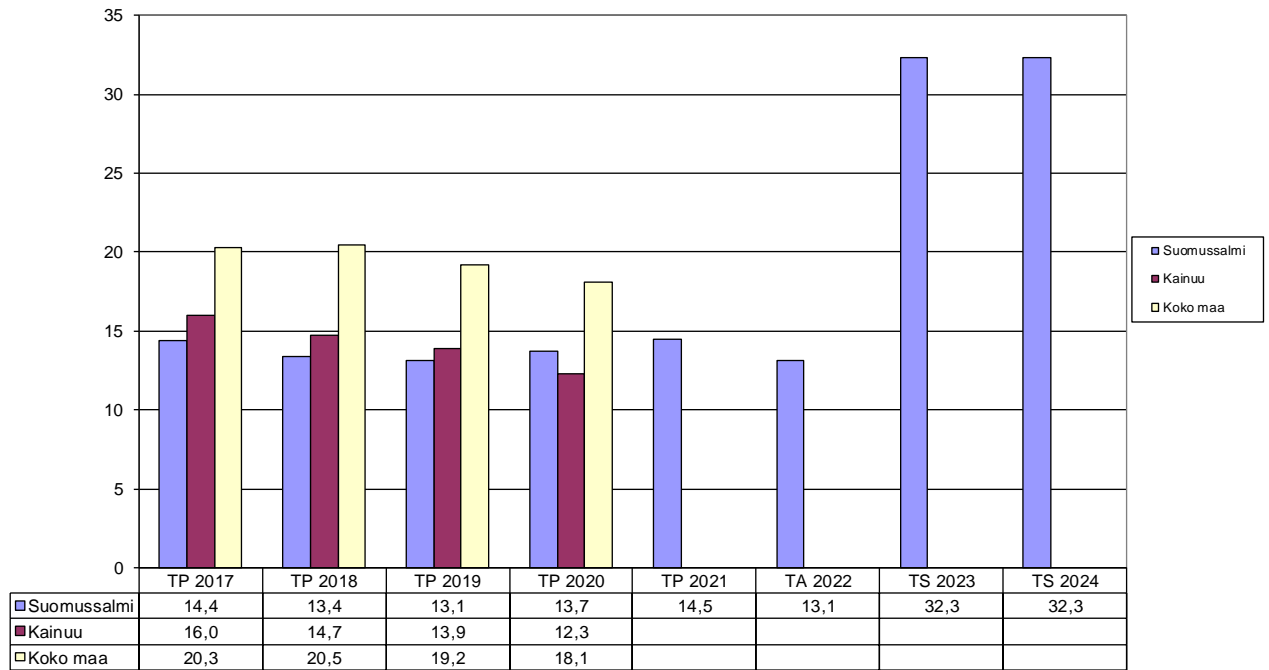
SUOMUSSALMEN TALOUDEN KEHITYS 2017 - 2024

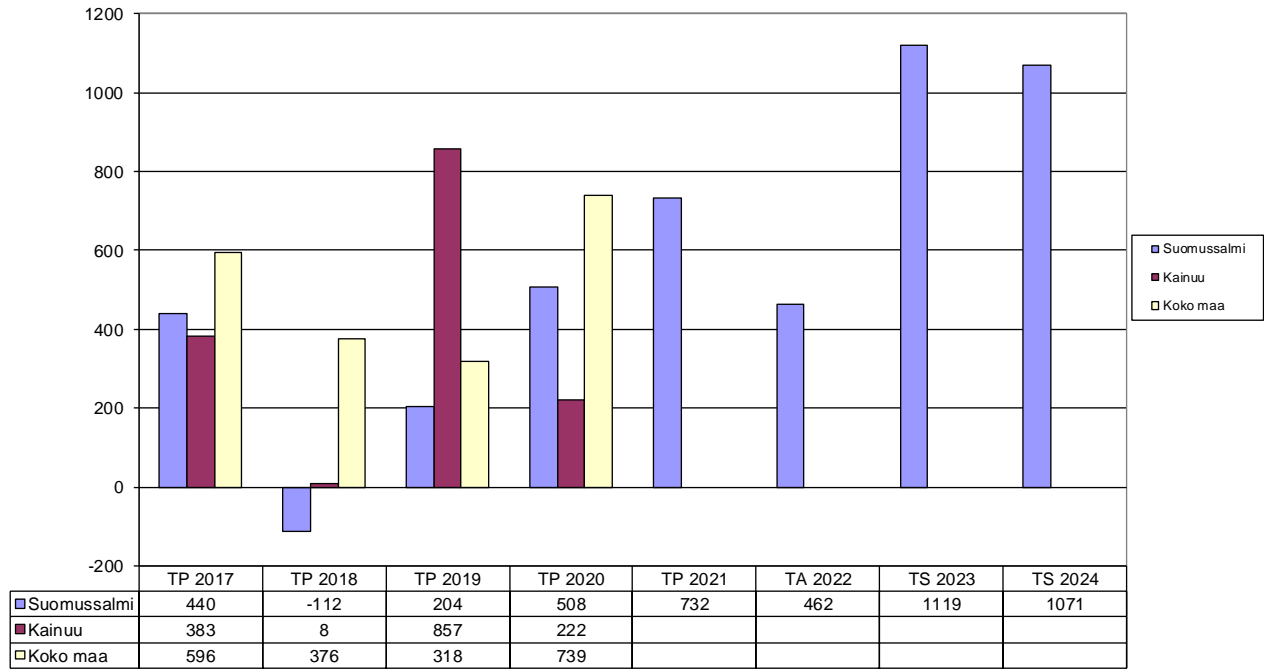
Asukasluvun muutos

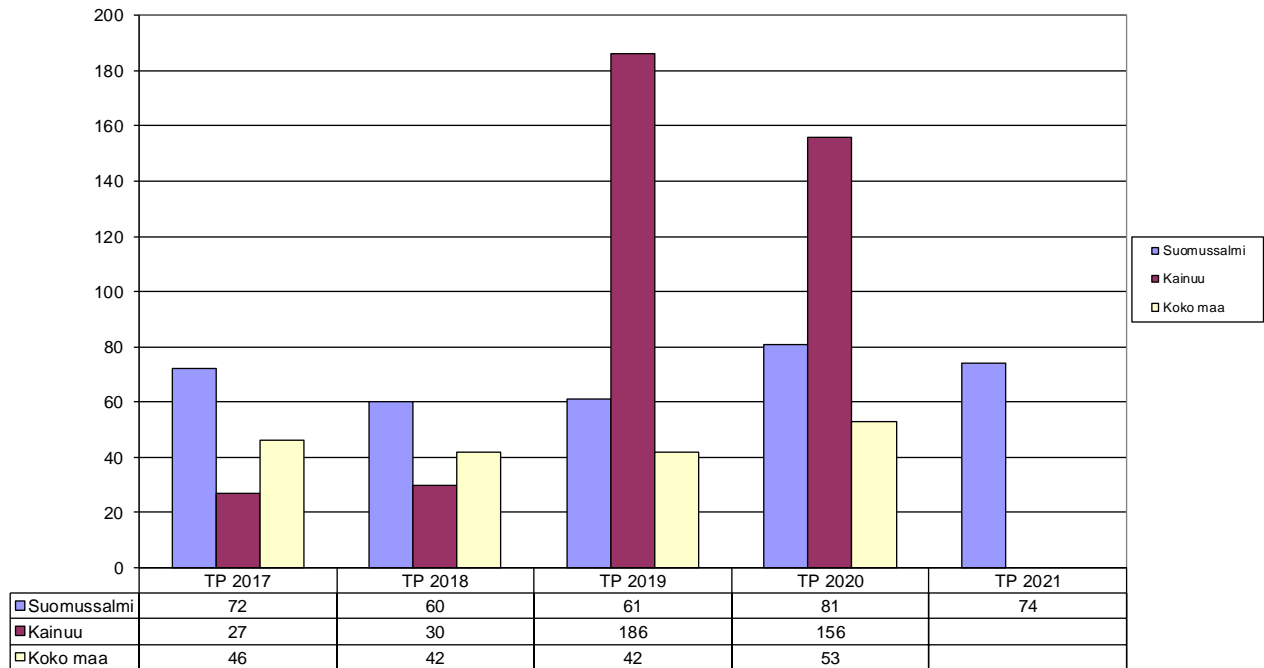
Toimintatuotot kuluista %

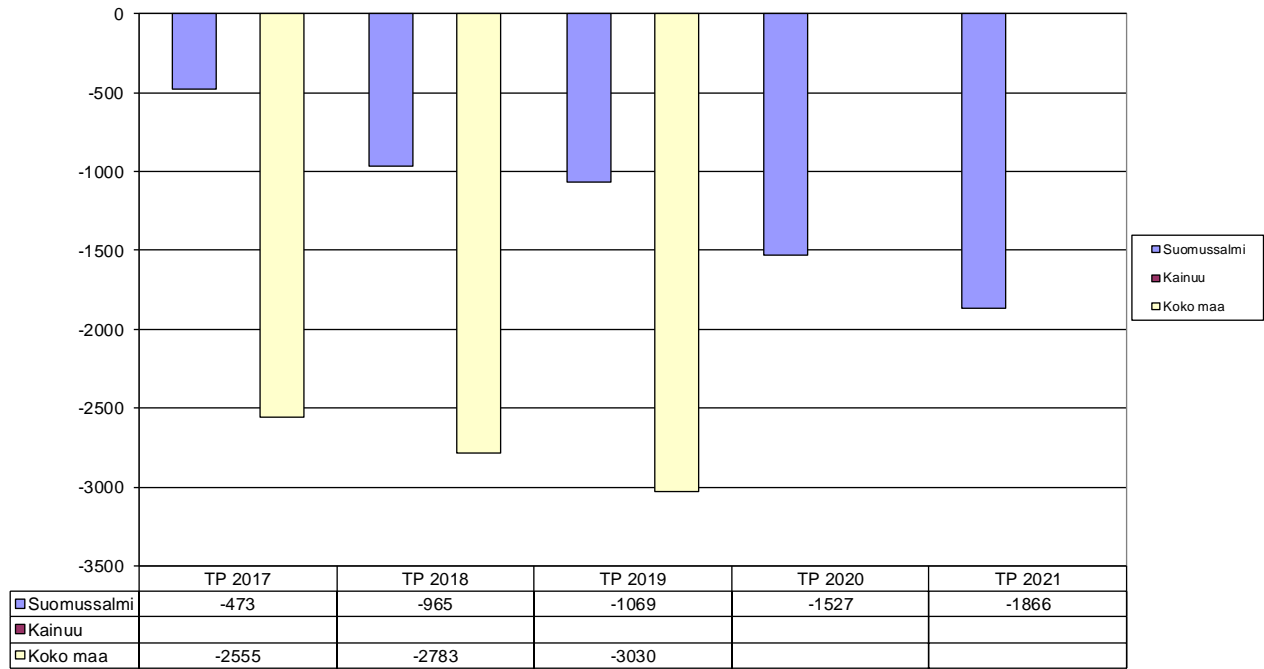
Vuosikate euroa/asukas

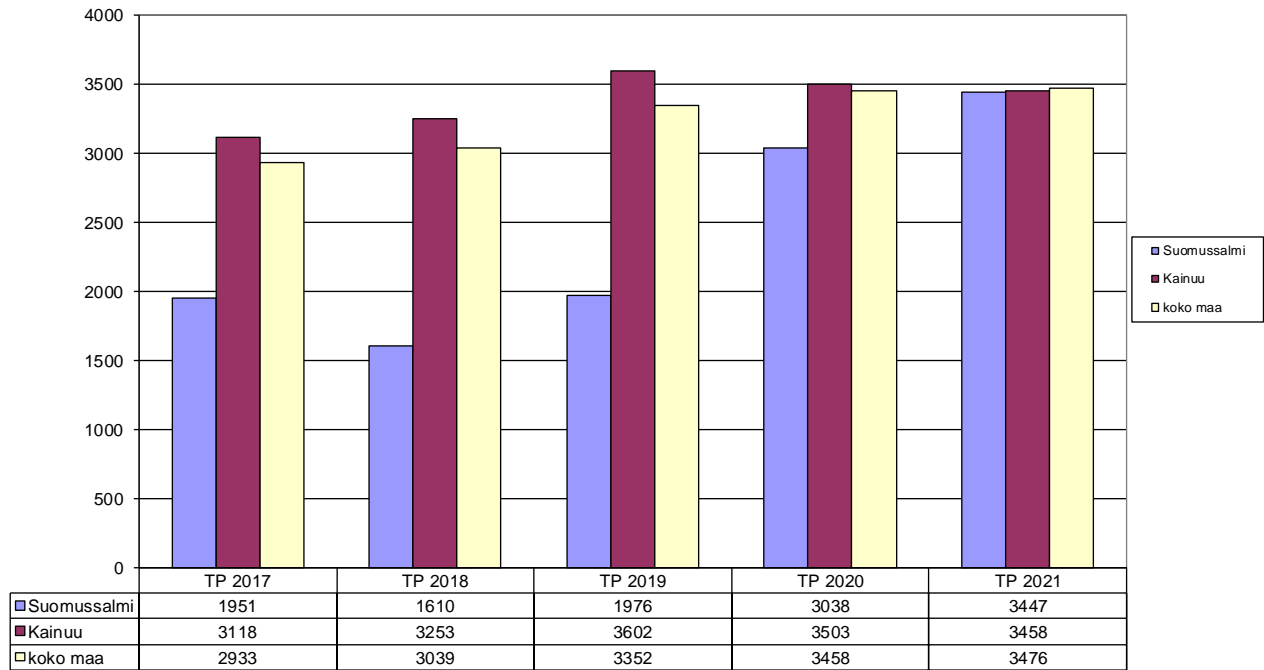
Kassan riittävyys

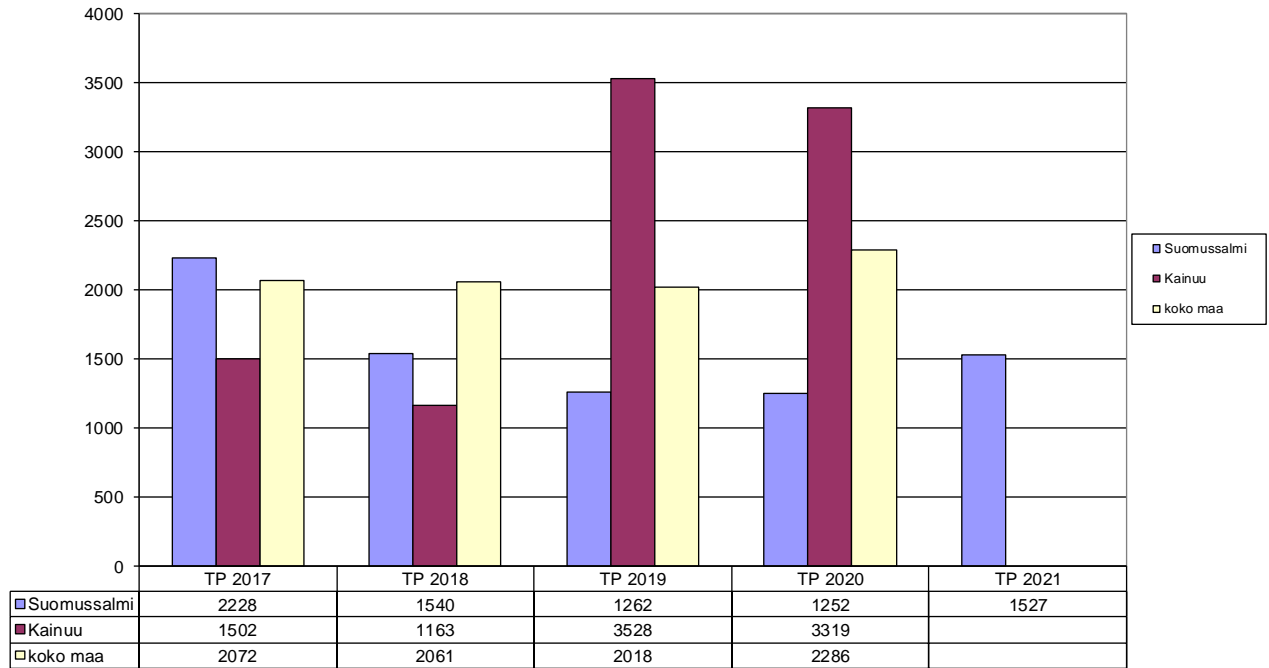
Rahoitusvarallisuus/asukas

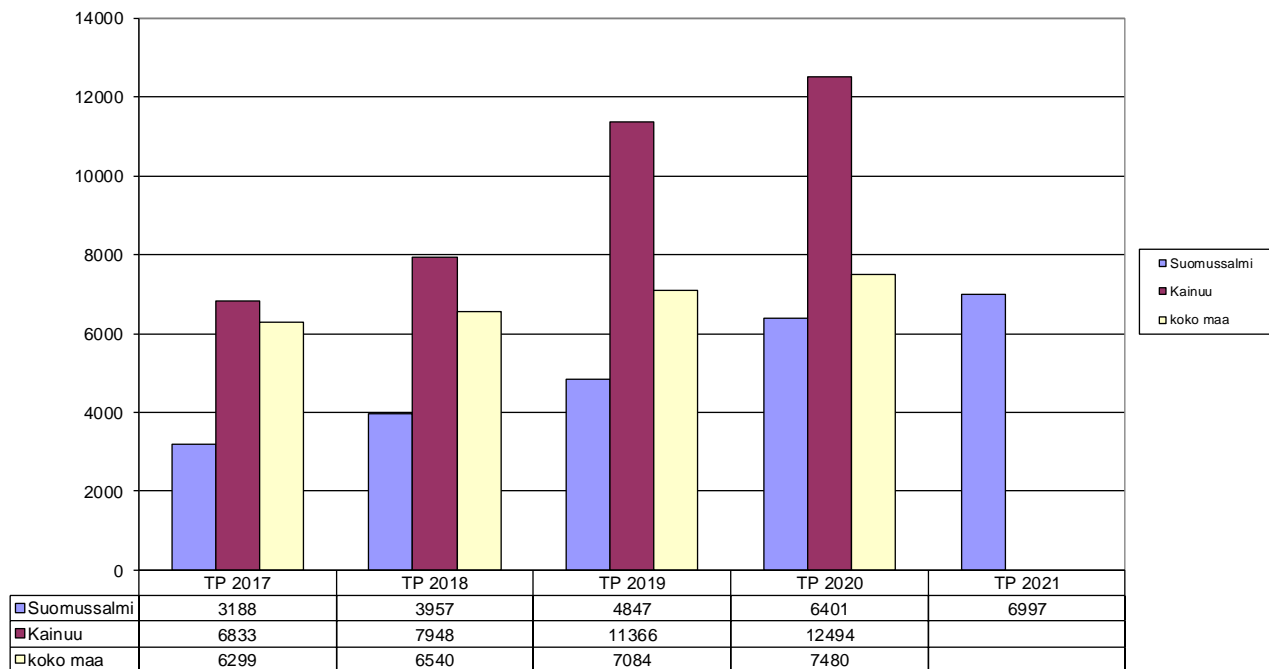
Lainat euroa/asukas

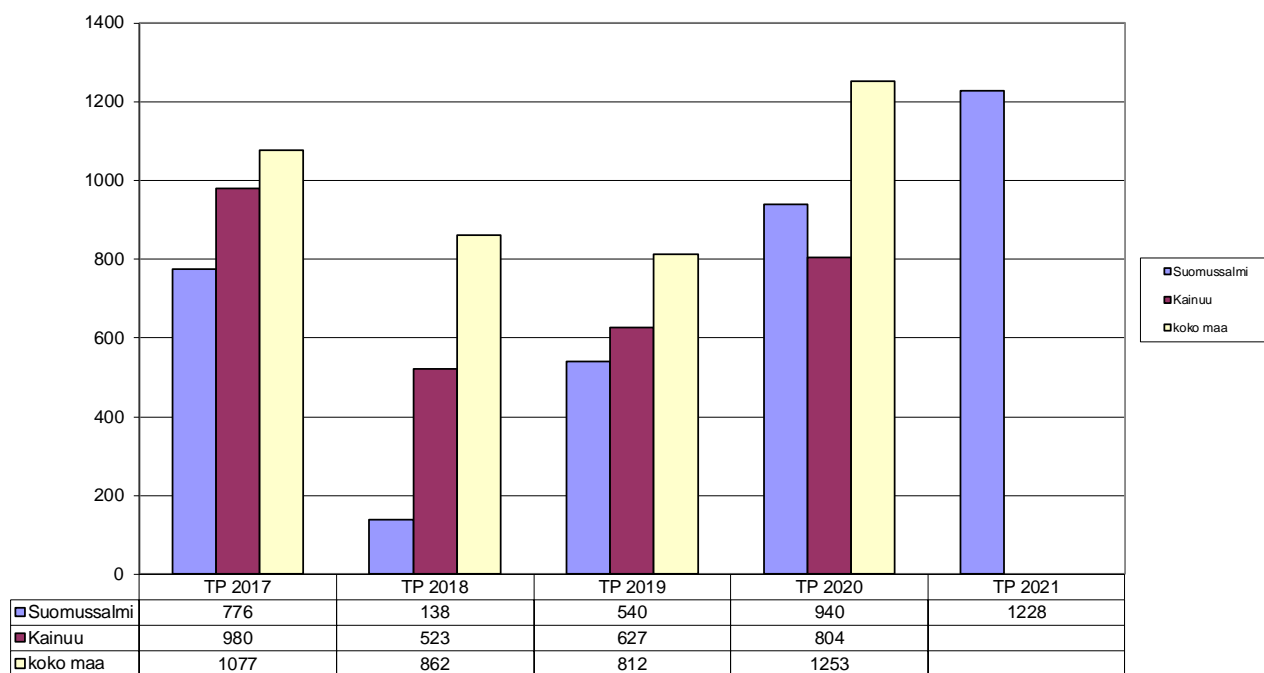
Kertynyt yli-/alijäämä/asukas

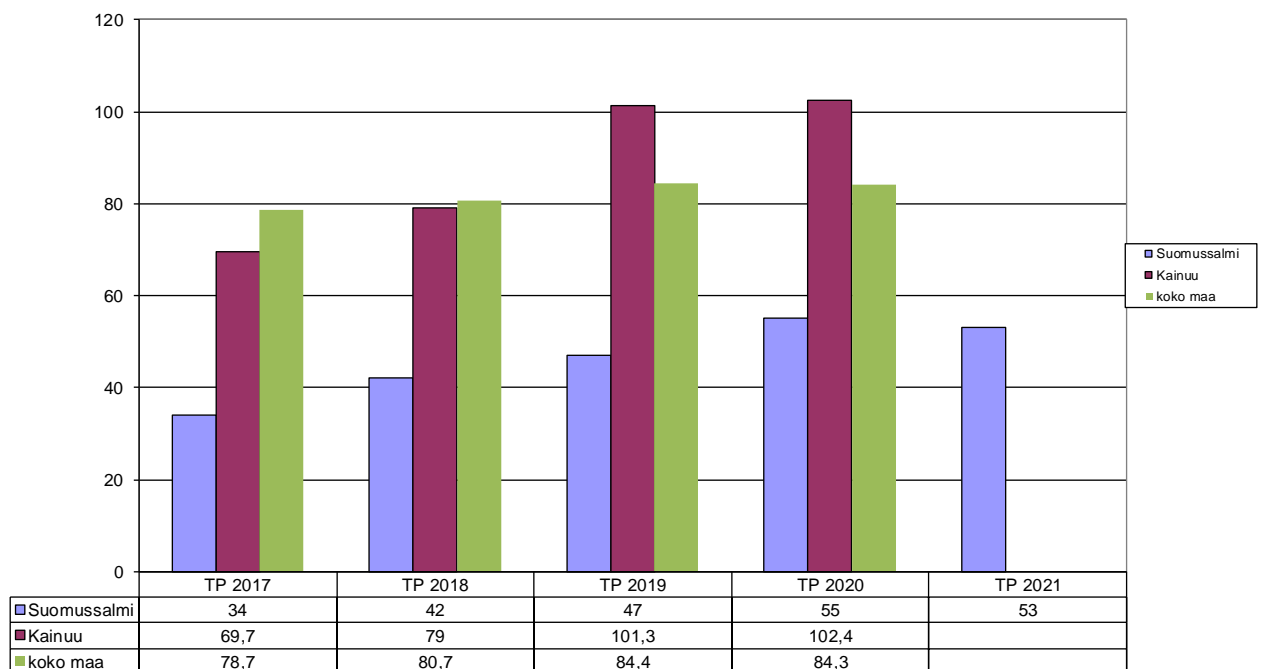
Konsernilainat/asukas

Konsernin vuosikate/asukas

Konsernin suht. velk. %

12. KAINUUN SOTE – JA KAINUUN LIITTO SEKÄ KAINUUN JÄTEHUOLTO - KUNTAYHTYMIEN TILINPÄÄTÖSTIETOJA

Prosenttiosuus laskennallisesta perusteesta														
TALOUSARVIO 2021													290 800 000	
													Verot 13.11.2020	
Laskennallinen Sotelle ja loput:													Maksuosuus kiinteä, joka jakautuu tulojen suhteessa	
- 50 % asukasluvun perusteella ja														
- 50 % verorahoituksen perusteella (t-2)														
17.11.2020	1.2.2021	26.10.2021	21.2.2022	50 %		50 %						Laskutettu	Alijäämä	
Kunta	Asukasluvu 2019	Verotulot 2019 = t-2	Valtionosuudet - STM	Verorahoitus yhteensä	Prosenttiosuus laskennallisesta perusteesta	%-OSUUS VERORAHOI- TUKSESTA	EURO-OSUUS	MAKSUOSUUS SOTELLE	€/as	Muutos 2020-2021	Maksuosuusosuus 2021	Kunta		
Hyrynsalmi	2 271	7 616 600	4 671 392	12 287 992	5 357 236	3 766 246	3 439 270	12 562 752	5 532	833 673	4,04	Hyrynsalmi	11 866 175	-696 576,51
Kajaani	36 709	140 891 540	32 983 049	173 874 589	41 133 961	53 292 223	55 593 199	150 019 384	4 087	10 757 953	48,21	Kajaani	139 545 113	-10 474 270,60
Kuhmo	8 190	27 939 813	15 336 667	43 276 480	15 451 391	13 264 157	12 403 179	41 118 727	5 021	2 585 545	13,22	Kuhmo	38 645 052	-2 473 675,59
Paltamo	3 273	10 691 254	5 212 436	15 903 691	6 413 576	4 874 450	4 956 728	16 244 755	4 963	765 808	5,22	Paltamo	15 297 926	-946 828,98
Ristijärvi	1 272	4 599 725	2 035 682	6 635 407	3 671 861	2 033 739	1 926 355	7 631 955	6 000	258 252	2,45	Ristijärvi	7 250 318	-381 636,71
Sotkamo	10 336	40 557 147	11 063 348	51 620 495	12 285 212	15 821 581	15 653 145	43 759 938	4 234	2 638 482	14,06	Sotkamo	40 725 091	-3 034 847,51
Suomussalmi	7 727	26 659 456	14 520 178	41 179 634	15 487 294	12 621 478	11 701 998	39 810 770	5 152	2 508 566	12,79	Suomussalmi	37 470 326	-2 340 443,94
	69 778	258 955 535	85 822 753	344 778 288	99 800 531	105 673 874	105 673 874	311 148 280	4 459	20 348 280	100,00		290 800 000	-20 348 279,84
Ehdotettu maksuosuus, €						311 148 280		ta-2021						
Laskennallinen Sotelle						99 800 531								-20 348 279,84
Loppuosaa						211 347 749								
50 % / verorahoituksesta						30,65 %		105 673 874						
50 % / asukasluku €/as						1514		105 673 874						
										Kunnallisvero 2019, kiinteistövero 2020, yhteisövero 2019				

KAINUUN SOTE -KUNTAYHTYMÄ

Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä, myöhemmin Kainuun sote, on aloittanut toimintansa 1.1.2013. Edeltänyt Kainuun maakunta -kuntayhtymä on purettu ja toiminta on jakaantunut usealle eri organisaatiolle.

TULOSLASKELMA JA SEN TUNNUSLUVUT (sote ja liikelaitokset yhteensä)

	2021	2020
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	390 108	386 158
Toimintakulut	-371 919	-368 339
Valmistus omaan käyttöön		
Toimintakate	18 189	17 819
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	32	5
Muut rahoitustuotot	278	270
Korkokulut	-856	-839
Muut rahoituskulut	-2 181	-2 472
Vuosikate	15 462	14 783
Poistot ja arvonalentumiset	-14 758	-13 667
Satunnaiset erät	0	0
Tilikauden tulos	704	1 116
Laskennalliset verot	-75	-67
Rahastojen lisäys/vähennys	-10	0
Vähemmistöosuudet	-131	-120
Tilikauden yli-/alijäämä	488	929

TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot/Toimintakulut, %	104,9	104,8
Vuosikate / Poistot, %	104,8	108,2

TASE
SOTE JA LIIKELAITOKSET YHTEENSÄ

VASTAAVAA	2021	2020	VASTATTAVAA	2021	2020
	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
A PYSYVÄT VASTAAVAT	176 715	178 086	A OMA PÄÄOMA	16 544	16 051
I Aineettomat hyödykkeet	4 209	4 147	I Peruspääoma	13 178	13 178
1. Aineettomat oikeudet	840	848	IV Muut omat rahastot	1 181	1 176
2. Muut pitkävaikutteiset menot	3 325	3 295	V Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	1 697	769
3. Ennakkomaksut	44	4	VI Tilikauden yli-/alijäämä	488	928
II Aineelliset hyödykkeet	171 880	173 314	VÄHEMMISTÖOSUUDET	868	733
1. Maa- ja vesialueet	756	848	B POISTOERO JA VAPAAEHTOISET		
2. Rakennukset	153 623	147 447	VARAUKSET	0	0
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	3 273	3 380	1. Poistoero	0	0
4. Koneet ja kalusto	13 311	14 263	2. Vapaaehtoiset varaukset	0	0
5. Muut aineelliset hyödykkeet	270	105	C PAKOLLISET VARAUKSET	5 101	5 461
6. Ennakkomaksut ja keskener. hank.	647	7 271	2. Muut pakolliset varaukset	5 101	5 461
III Sijoitukset	626	625	D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	2 819	2 207
1. Osakkeet ja osuudet	254	253	1. Valtion toimeksiannot	1 164	704
2. Muut lainasaamiset	0	0	2. Lahjoitusrahastojen pääomat	336	348
3. Muut saamiset	372	372	3. Muut toimeksiantojen pääomat	1319	1155
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	1 446	1 282	E VIERAS PÄÄOMA	230 993	222 576
1. Valtion toimeksiannot	0	0	I Pitkäaikainen	166 269	155 970
2. Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	127	127	2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	166 269	1 970
3. Muut toimeksiantojen varat	1 319	1 155	3. Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	78 164	67 657	4. Lainat muilta luotonantajilta	0	154 000
I Vaihto-omaisuus	2 469	2 858	II Lyhytaikainen	64 724	66 606
1. Aineet ja tarvikkeet	2 469	2 858	1. Joukkovelkakirjalainat	0	0
2. Keskeneräiset tuotteet	0	0	2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	4 701	56
II Saamiset	37 383	40 838	3. Lainat julkisyhteisöiltä		
Pitkäaikaiset saamiset	67	117	5. Saadut ennakot	0	5
2. Lainasaamiset	67	117	6. Ostovelat	16 145	15 895
Lyhytaikaiset saamiset	37 316	40 721	7. Muut velat	5 904	4 471
1. Myyntisaamiset	8 666	7 293	8. Siirtovelat	37 974	46 179
2. Lainasaamiset	48	70			
3. Muut saamiset	3 481	4 253			
4. Siirtosaamiset	23 743	29 105			
5. Sijoitukset rahanmarkkinainstrumentteihin	1 378	0			
IV Rahat ja pankkisaamiset	38 312	23 961			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	256 325	247 025	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	256 325	247 028

KAINUUN SOTE -KUNTAYHTYMÄ

TULOSLASKELMA (ilman liikelaitoksia)

	2021		2020	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	329 835 606,65	337 457 055,45	308 339 001,35	
Maksutuotot	27 469 108,00	25 387 045,60	28 587 919,71	
Tuet ja avustukset	16 594 191,97	7 683 135,63	4 736 369,66	
Muut toimintatuotot	4 482 668,06	4 343 057,30	4 068 062,81	
Toimintakulut				
Henkilöstökulut	-191 654 833,96	-191 607 414,42	-176 759 077,25	
Palvelujen ostot	-116 334 164,11	-106 396 988,68	-103 408 204,07	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	-29 259 527,78	-30 053 903,10	-25 540 811,18	
Varastojen lisäys(+) tai vähennys(-)	0,00	0,00	0,00	
Avustukset	-8 531 082,25	-13 856 006,42	-14 771 012,13	
Muut toimintakulut	-16 008 165,25	-16 445 007,58	-16 040 488,11	
Toimintakate	16 593 801,33	16 510 973,78		
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	31 674,46	4 950,29	9 383,79	
Muut rahoitustuotot	974 353,10	267 996,19	289 786,15	
Korkokulut	-845 097,77	-837 502,18	-663 927,06	
Muut rahoituskulut	-2 164 718,33	-2 458 272,02	-910 858,57	
Vuosikate	14 590 012,79	13 488 146,06		
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	-14 587 066,86	-13 488 146,06	-7 936 145,10	
Arvonalentumiset	-2 945,93	0,00	0,00	
Satunnaiset erät				
Satunnaiset tuotot	0,00	0,00	0,00	
Satunnaiset kulut	0,00	0,00	0,00	
Tilikauden tulos	0,00	0,00		
Laskennalliset verot	0,00	0,00		
Poistoeron lisäys(-) tai vähennys(+)	0,00	0,00	0,00	
Varausten lisäys(-) tai vähennys(+)	0,00	0,00	0,00	
Rahastojen lisäys(-) tai vähennys (+)	0,00	0,00	0,00	
Tilikauden yli-/alijäämä	0,00	0,00		

KAINUUN SOTE -KUNTAYHTYMÄ

TASE ILMAN LIIKELAITOKSIA

VASTAAVAA	2021	2020	VASTATTAVAA	2021	2020
A PYSYVÄT VASTAAVAT	176 609 239,25	177 999 856,85	A OMA PÄÄOMA	13 891 761,10	13 891 761,10
I Aineettomat hyödykkeet	3 917 202,78	3 808 996,90	I Peruspääoma	12 891 761,10	12 891 761,10
1. Aineettomat oikeudet	3 917 202,78	3 808 996,90	IV Muut omat rahastot	1 000 000,00	1 000 000,00
II Aineelliset hyödykkeet	171 653 731,85	173 152 555,33	V Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	0,00	0,00
1. Maa- ja vesialueet	755 902,56	848 405,92	VI Tilikauden yli-/alijäämä	0,00	0,00
2. Rakennukset	153 623 400,93	147 447 349,65	C PAKOLLISET VARAUKSET	5 101 225,00	5 460 917,00
3. Kiinteät rakenteet ja laitteet	3 272 736,26	3 379 475,58	2. Muut pakolliset varaukset	5 101 225,00	5 460 917,00
4. Koneet ja kalusto	13 084 744,72	14 100 846,19	D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	2 819 110,89	2 206 323,56
5. Muut aineelliset hyödykkeet	270 007,83	105 163,10	1. Valtion toimeksiannot	1 163 698,02	703 889,49
6. Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	646 939,55	7 271 314,89	2. Lahjoitusrahastojen pääomat	336 233,16	347 807,42
III Sijoitukset	1 038 304,62	1 038 304,62	3. Muut toimeksiantojen pääomat	1 319 179,71	1 154 626,65
1. Osakkeet ja osuudet	666 073,00	666 073,00	E VIERAS PÄÄOMA	229 009 420,92	220 710 702,41
2. Muut lainasaamiset	0,00	0,00	I Pitkäaikainen	166 268 943,70	155 969 559,60
3. Muut saamiset	372 231,62	372 231,62	1. Lainat rah.- ja vak.laitoksilta	166 268 943,70	1 969 559,60
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	1 445 797,17	1 281 422,02	3. Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
1. Valtion toimeksiannot			4. Lainat muilta luotonantajilta	0,00	154 000 000,00
2. Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	126 617,46	126 795,37	II Lyhytaikainen	62 740 477,22	64 741 142,81
3. Muut toimeksiantojen varat	1 319 179,71	1 154 626,65	1. Joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	72 766 481,49	62 988 425,20	2. Lainat rah.- ja vak.laitoksilta	4 700 615,90	55 573,50
I Vaihto-omaisuus	2 468 608,97	2 858 451,85	3. Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
1. Aineet ja tarvikkeet	2 468 608,97	2 858 451,85	4. Lainat muilta luotonantajilta	0,00	0,00
II Saamiset	34 673 519,86	39 610 493,04	5. Saadut ennakot	0,00	5 000,00
Pitkäaikaiset saamiset	67 461,78	117 435,69	6. Ostovelat	15 376 904,17	15 267 078,97
2. Lainasaamiset	67 461,78	117 435,69	7. Muut velat	5 793 240,02	4 250 130,98
Lyhytaikaiset saamiset	34 606 058,08	39 493 057,35	8. Siirtovelat	36 869 717,13	45 163 359,36
1. Myyntisaamiset	7 559 993,45	6 229 957,02			
2. Lainasaamiset	48 343,18	69 573,70	VASTATTAVAA YHTEENSÄ	250 821 517,91	242 269 704,07
3. Muut saamiset	3 331 178,79	4 132 531,58			
4. Siirtosaamiset	23 666 542,66	29 060 995,05			
IV Rahat ja pankkisaamiset	35 624 352,66	20 519 480,31			
VASTAAVAA YHTEENSÄ	250 821 517,91	242 269 704,07			

KAINUUN LIITTO -KUNTAYHTYMÄ

TULOSLASKELMA

	2021		2020	
Toimintatuotot				
Myyntituotot	2 456 185,00	2 461 289,12		
Maksutuotot	0,00	0,00		
Tuet ja avustukset	1 091 584,52	783 151,56		
Muut toimintatuotot	<u>54 405,20</u>	<u>160 177,10</u>		3 404 617,78
Toimintakulut				
Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	-2 140 616,76	-1 979 756,40		
Palvelujen ostot	-1 206 494,76	-1 139 260,20		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	-21 551,61	-38 198,49		
Varastojen lisäys(+) tai vähennys(-)	0,00	0,00		
Avustukset	-42 455,80	-47 868,85		
Muut toimintakulut	<u>-156 264,51</u>	<u>-3 567 383,44</u>	<u>-115 907,43</u>	<u>-3 320 991,37</u>
Toimintakate		34 791,28		83 626,41
Rahoitustuotot ja -kulut				
Korkotuotot	0,00	0,00		
Muut rahoitustuotot	128,46	3 627,05		
Korkokulut	-18 570,95			
Muut rahoituskulut	<u>-3,08</u>	<u>-18 445,57</u>	<u>-966,05</u>	<u>2 661,00</u>
Vuosikate		16 345,71		86 287,41
Poistot ja arvonalentumiset				
Suunnitelman mukaiset poistot	0,00	0,00		
Kertaluonteiset poistot	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
Satunnaiset erät				
Satunnaiset tuotot	0,00	0,00		
Satunnaiset kulut	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
Tilikauden tulos		16 345,71		86 287,41
Poistoeron lisäys(-) tai vähennys(+)		0,00		0,00
Varausten lisäys(-) tai vähennys(+)		0,00		0,00
Rahastojen lisäys(-) tai vähennys (+)		38 583,00		15 010,67
Tilikauden yli-/alijäämä		54 928,71		101 298,08

KAINUUN LIITTO -KUNTAYHTYMÄ

TASE

VASTAAVAA	2021	2020	VASTATTAVAA	2021	2020
A PYSYVÄT VASTAAVAT	859 170,89	859 170,89	A OMA PÄÄOMA	1 853 208,45	1 836 862,74
III Sijoitukset	859 170,89	859 170,89	I Peruspääoma	467 268,63	467 268,63
1. Osakkeet ja osuudet	859 170,89	859 170,89	IV Muut omat rahastot	49 621,95	88 204,95
3. Muut lainasaamiset	0,00	0,00	V Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	1 281 389,16	1 180 091,08
B TOIMEKSIANTOJEN VARAT	2 282 987,17	2 782 030,97	VI Tilikauden yli-/alijäämä	54 928,71	101 298,08
1. Valtion toimeksiannot	2 282 987,17	2 782 030,97	C PAKOLLISET VARAUKSET	0,00	0,00
2. Lahoitusrahastojen erityiskatteet	0,00	0,00	2. Muut pakolliset varaukset	0,00	0,00
3. Muut toimeksiantojen varat	0,00	0,00	D TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	2 732 419,26	3 353 539,32
C VAIHTUVAT VASTAAVAT	2 212 977,34	2 147 100,54	1. Valtion toimeksiannot	2 283 788,40	3 353 539,32
I Vaihto-omaisuus	0,00	0,00	2. Lahoitusrahastojen pääomat	0,00	0,00
1. Aineet ja tarvikkeet	0,00	0,00	3. Muut toimeksiantojen pääomat	448 630,86	0,00
II Saamiset	434 725,58	291 907,67	E VIERAS PÄÄOMA	769 507,69	597 900,34
Pitkäaikaiset saamiset	0,00	0,00	I Pitkäaikainen	272 136,86	0,00
2. Lainasaamiset	0,00	0,00	2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	0,00	0,00
Lyhytaikaiset saamiset	434 725,58	291 907,67	3. Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
1. Myyntisaamiset	300 506,86	26 475,27	7. Muut velat	272 136,86	0,00
3. Muut saamiset	59 147,87	62 752,91	II Lyhytaikainen	497 370,83	597 900,34
4. Siirtosaamiset	75 070,85	202 679,49	2. Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	0,00	0,00
IV Rahat ja pankkisaamiset	1 778 251,76	1 855 192,87	3. Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
VASTAAVAA YHTEENSÄ	5 355 135,40	5 788 302,40	4. Lainat muilta luotonantajilta	0,00	0,00
			5. Saadut ennakot	0,00	0,00
			6. Ostovelat	32 120,78	175 620,57
			7. Muut velat	48 864,57	47 769,04
			8. Siirtovelat	416 385,48	374 510,73
			VASTATTAVAA YHTEENSÄ	5 355 135,40	5 788 302,40

KAINUUN JÄTEHUOLLON KUNTAYHTYMÄ

KAINUUN JÄTEHUOLLON KUNTAYHTYMÄ EKOKYMPPI

Y-tunnus 1744356-1

TULOSLASKELMA

	1.1.2021 - 31.12.2021	1.1.2020 - 31.12.2020
Toimintatuotot		
Myyntituotot	6 006 065,16	6 113 614,45
Tuet ja avustukset	39 489,39	32 746,83
Muut toimintatuotot	327,52	870,59
Toimintatuotot yhteensä	6 045 882,07	6 147 231,87
Toimintakulut		
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-664 501,55	-623 901,43
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-103 788,05	-102 451,16
Muut henkilösivukulut	-15 940,70	-14 449,19
Palvelujen ostot	-4 397 273,78	-4 301 033,30
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-260 447,45	-234 939,43
Muut toimintakulut	-164 321,54	-127 673,39
Toimintakate	439 609,00	742 783,97
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	22 669,36	30 289,59
Korkokulut	-25 985,27	-52 899,54
Muut rahoituskulut	-40 755,57	-40 071,73
Vuosikate	395 537,52	680 102,29
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-489 198,91	-485 524,83
Tilikauden tulos	-93 661,39	194 577,46
Poistoeron lisäys(-) tai vähennys (+)	12 984,81	12 984,81
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-80 676,58	207 562,27

KAINUUN JÄTEHUOLLON KUNTAYHTYMÄ EKOKYMPPI
Y-tunnus 1744356-1

	TASE	
	1.1.2021 - 31.12.2021	1.1.2020 - 31.12.2020
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	53 766,21	60 555,43
Aineettomat hyödykkeet yhteensä	53 766,21	60 555,43
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet		
Vuokraoikeudet	127 019,21	123 712,76
Rakennukset ja rakennelmat		
Omistettut	220 054,75	236 750,67
Kiinteät rakenteet ja laitteet	5 297 843,81	5 502 206,74
Koneet ja kalusto	84 029,30	75 510,16
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	461 589,98	309 104,92
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	6 190 537,05	6 247 285,25
Sijoitukset		
Muut osakkeet ja osuudet	194 862,00	194 862,00
Muut saamiset	5 020,00	5 020,00
Sijoitukset yhteensä	199 882,00	199 882,00
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	6 444 185,26	6 507 722,68
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Saamiset		
Pitkäaikaiset		
Lainasaamiset	584 585,00	584 585,00
Saamiset, pitkäaikaiset yhteensä	584 585,00	584 585,00
Lyhytaikaiset		
Myyntisaamiset	883 952,67	1 132 331,93
Lainasaamiset	0,00	700,00
Muut saamiset	0,00	7 666,70
Siirtosaamiset	194 041,76	23 946,03
Saamiset, lyhytaikaiset yhteensä	1 077 994,43	1 164 644,66
Saamiset yhteensä	1 662 579,43	1 749 229,66
Rahat ja pankkisaamiset		
Rahat ja Pankkisaamiset	153 354,48	438 318,94
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	1 815 933,91	2 187 548,60
VASTAAVAA YHTEENSÄ	8 260 119,17	8 695 271,28

KAINUUN JÄTEHUOLLON KUNTAYHTYMÄ EKOKYMPPI
Y-tunnus 1744356-1

	TASE	
	1.1.2021 - 31.12.2021	1.1.2020 - 31.12.2020
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Pääomapanokset	896 557,00	896 557,00
Edellisten tilikausien ylijäämä (alijäämä)	1 276 882,36	1 069 320,09
Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-80 676,58	207 562,27
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	2 092 762,78	2 173 439,36
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ		
Poistoero	129 258,23	142 243,04
Tilinpäätössiirtojen kertymä yhteensä	129 258,23	142 243,04
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muut pakolliset varaukset	816 220,00	946 220,00
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoituslaitoksilta	3 001 999,70	3 284 333,06
Lainat julkisyhteisöiltä	520 000,00	572 000,00
Pitkäaikainen, yhteensä	3 521 999,70	3 856 333,06
Lyhytaikainen		
Lainat rahoituslaitoksilta	971 745,62	778 525,67
Lainat julkisyhteisöiltä	52 000,00	52 000,00
Ostovelat	438 195,45	416 152,41
Muut velat	43 643,40	180 581,51
Siirtovelat	194 293,99	149 776,23
Lyhytaikainen, yhteensä	1 699 878,46	1 577 035,82
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	5 221 878,16	5 433 368,88
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	8 260 119,17	8 695 271,28

Kainuun jätehuollon kuntayhtymä

Rahoituslaskelma

	1.1.-31.12.2021		1.1.-31.12.2020	
Toiminnan rahavirta				
Vuosikate	395 538		680 102	
Satunnaiset erät	0		0	
Tulorahoituksen korjaukset	-130 000	265 538	-260 000	420 102
Investointien rahavirta				
Investointimenot	-425 661		-98 947	
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0		0	
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	0	-425 661	0	-98 947
Toiminnan ja investointien rahavirta		-160 124		321 155
Rahoituksen rahavirta				
Lainakannan muutokset				
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0		0	
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-334 333		-334 333	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	193 220	-141 113	-19 033	-353 367
Muut maksuvalmiuden muutokset				
Saamisten muutos	86 650		414 070	
Korottomien velkojen muutos	-70 377	16 273	-97 366	316 704
Rahoituksen rahavirta		-124 840		-36 663
Rahavarojen muutos	-284 964	-284 964		284 493
Rahavarojen muutos				
Rahavarat tilikauden lopussa	153 354		438 319	
Rahavarat tilikauden alussa	438 319	-284 964	153 826	284 493

13. LUETTELOT JA SELVITYKSET

13.1. Luettelo käytetyistä kirjanpitokirjoista ja tilinpäätöksen säilytys

Käytetyt kirjanpitokirjat v. 2021

Päiväkirja
Pääkirja
Myyntireskontra
Ostoreskontra
Palkkakirjanpito
Käyttöomaisuuskirjanpito
Tasekirja
Tase-erittelyt

Tase-erittelyiden sisältö

Saldoselvitykset

Tilinpäätöksen säilyttäminen

Pysyvästi säilytettävät

Tasekirja
Tilintarkastuskertomus ja arviointikertomus

Vähintään 10 vuotta säilytettävät

Kirjanpitokirjat
Tililuettelo järjestettynä siten, että tietojenkäsittelyn suorittamista voidaan vaikeuksitta toteuttaa.

Vähintään 6 vuotta

Tilikauden tositteet (huomioitava pidemmän ajan vaatimat tositteet).
Liiketapahtumia koskeva kirjeenvaihto (sisältyy tositteisiin).
Koneellisen kirjanpidon täsmäytys selvitykset sekä muu kuin edellä mainittu kirjanpitoaineisto (mm. tase-erittelyt ja liitetietojen erittelyt).

13.2. Tositelajit ja tositenumerosarjat

Tlaji	Nimi		Tositteet		
10	Kassatositteet		13	-	184
30	Pankkitositteet		1	-	639
32	Ostolaskut P2P		1	-	11489
34	Hyvitysten kohdistus OSRE		1	-	15
35	Ostolaskujen maksut		1	-	292
36	Ostolaskut käsin talle		1	-	1
40	Myren viitesuoritukset		1	-	254
41	Myre käsintallennetut suorituk		1	-	85
41	Myre käsintallennetut suorituk		20000425	-	20002285
42	Intime yleislaskutus		20001437	-	21000086
44	Intime Web-laskutus hetilasku		10000024	-	10000055
46	Viitesuoritukset/Perintätsto		1	-	100
47	Myre enn.ja maksumäär.kohdistu		1	-	58
5I	Päivähoito		30001429	-	30002997
5L	Kansalaisopisto		50001423	-	50003302
5S	Tonttivuokrat		40000877	-	40001767
5T	Vuokralaskutus		90001098	-	90002393
5U	Rakennusvalvonta		60000195	-	60000371
5X	Vesilaskut		19315637	-	21328062
63	eMemo Payment maksut		21000001	-	21000025
65	InWorks vesilaskut sisäiset		1	-	15
75	Sisäiset laskut JAMIX		1	-	15
77	SIS Web-muistiotositteet		2	-	101
80	Web-muistiotosite		1	-	344
81	Käsinkirjatut muistiot		1		14
82	Matkalaskut M2		1	-	50
84	Palkkatositteet		1	-	51
85	Luottotappiot		1	-	2
86	Hyvitysten kohdistus MYRE		1	-	82
87	Sumu-poistot		1	-	24
88	Käyttöomaisuuden luovutukset		1	-	30
90	Vyörytykset		12004000	-	12004980
91	Kirjanpidon laskennalliset		1004000	-	12004190
93	Sisäisenlaskennan laskennalliset		1004000	-	12004190
96	Kirjanpidon tulos		1	-	13
97	Kirjanpidon tulos laskennallinen		1	-	13
98	Sisäisenlaskennan tulos		1	-	13
99	Sisäisen laskennan tulos laskennallinen		1	-	13

14. TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUKSET

Suomussalmen kunnanhallitus 29. päivänä maaliskuuta vuonna 2022.

Pentti Moilanen

Minna Saastamoinen

Sami Pihlajamaa

Keijo Mulari

Juha Heikkinen

Riitta Mäkeläinen

Tuovi Kemppainen

Janne Laatikainen

Merja-Liisa Seppänen

Sami Tolvanen

Ulla Falck

Erno Heikkinen

_____

_____

15. TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen

Suomussalmella 5/5 2022

ANTTI KÄÄRIÄINEN

Antti Kääriäinen
Partner, KHT, JHT
KPMG Oy Ab

